Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

# SØNDERJYSKE STEDNAVNE

UDGIVET

AF

STEDNAVNEUDVALGET

KØBENHAVN

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD

H. H. THIELES BOGTRYKKERI

1932

3. LEVERING BOGLADEPRIS KR. 3,00

FORELØBIG FORTEGNELSE OVER DE VIGTIGSTE

# KILDE- OG LITTERATURFORKORTELSER

Aarb. = Aarbøger for nordisk Oldkyndighed.
AM = Afskrift i den Arna-Magnæanske Samling.
APhS = Acta Philologica Scandinavica.
Ark. = Arkiv för nordisk filologi.
B = Boniteringssager.
BL = Boniterings- og Landmaalingssager.
BLU = Boniterings-, Landmaalings- og Udskiftningssager.
BrN GG I = Johs. Brøndum-Nielsen, Gammeldansk Grammatik I.
BU = Boniterings- og Udskiftningssager.
Coupon = Couponbøger (Kort) til TM.
Danckw = Teksten i Danckwerts Landesbeschreibung.
DAtl = Pontoppidan, Den Danske Atlas.
DF = Danske Folkemaal.
DS = Danmarks Stednavne Nr. 1 ff.
DSt = Danske Studier.
Feilb. = Feilberg, Ordbog over jyske Almuesmål.
FT = Folketælling.
Förstem. NO. = Förstemann, Altdeutsches Namenbuch. II. Ortsnamen.
Gst = Danske Generalstabskort.
Hellq. EO = E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok.
Hellq. Sjön. = E. Hellquist, Svenska sjönamn.
I = Indberetning til Stednavneudv.
Jb = Jordebog.
Jenssen-Tusch = H. Jenssen-Tusch, Nordiske Plantenavne.
J. Sørensens Kort = Danske Søkort af Jens Sørensen, udg. af Johs. Knudsen.
K = Kort.
Kok = J. Kok, Det danske Folkesprog i Sønderjylland.
Kort Fm = Kort over danske Folkemaal.
L = Landmaalingssager.
LB = Løgumbogen 1578 (SRD VIII).
LDipl = Langebeks Diplomatarium.
Lind Bin. = E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn.
Lind Dopn. = E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn.
LU = Landmaalings- og Udskiftningssager.
Lundgren-Brate = M. F. Lundgren og E. Brate, Personnamn från medeltiden.
M = Matrikel.
MB = Markbog i Matrikelsarkivet.
Mejer = Mejers Kort i Danckwerts Landesbeschreibung.
Molbech = Dansk Dialect-Lexikon.
Moth = Moths Ordbog, cit. efter Kalkar.
NE = Rygh, Norske Elvenavne.
NecrRip = Necrologium Ripense (SRD V).
NG = Norske Gaardnavne.
NoB = Namn och Bygd.
Oda. Personn. = O. Nielsen, Olddanske Personnavne.
ODS = Ordbog over det danske Sprog.
OGB = Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län.
Oldekop = Oldekop, Topographie des Herzogtums Schleswig.
Ortschaftsverz. = Ortschafts-Verzeichnis von Schleswig-Holstein 1890.
Postadr9 = Postadressebog, 9. Udg.
Reg = Register.
RO = Ribe Oldemoder.
SchLüb = Schiller und Lübben, Mittelniederdeutsches Wörterbuch.
Schmidt-Petersen NF = Die Orts- und Flurnamen Nordfrieslands.
SJb = Slesvigbispens Jordebog.
Sk = Skatteliste.
SOÄ = Ortnamnen i Älvsborgs län.
SRD = Scriptores Rerum Danicarum.
TGst = Tyske Generalstabskort.
TM = Tysk Matrikel.
Torp NEO = Torp, Nynorsk etymologisk ordbok.
Trap[1] = Trap, Hertugdømmet Slesvig.
Trap[4] = Trap, Danmark, 4. Udg.
U = Udskiftningssager.
UBl = Blandinger, udg. af Universitets-Jubilæets danske Samfund.
VJb = Valdemars Jordebog.
VSK = Videnskabernes Selskabs Kort.
VSO = Videnskabernes Selskabs Ordbog.
ÆDA = Ældste danske Archivregistraturer.

# 3109. SØNDER-SKAST SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Skast** [*sga·sd*]. $^{26}/_{5}$ 1292 skastæth; RO 1330—48 Skastath; $^{17}/_{10}$ 1376 (LB) Schastedt; $^{15}/_{9}$ 1383 (LB) Schaseth; $^{7}/_{9}$ 1452 Schatztæ; $^{13}/_{5}$ 1458 Skatz; $^{29}/_{3}$ 1498 Skaast; $^{15}/_{12}$ 1516 (LB) Schaste; Jb 1530 Synder Skasth; Jb 1537—38 Skaste; Jb 1543, Sk 1543 Schaest; Sk 1543 Skadtz; Sk 1548 Schast; Jb 1588 Schaddtze, Skadste, Skast; Jb 1607 Schadtz; Jb 1613 (i U 1769—91) Schaste; Mejer 1648 Schads; Mejer 1649 Schadss; Danckw 1652 Schads; M 1662 Schadtz; M 1664 Schads; Sk 1676 Schats; Reg 1685 Schadtz; M 1688 Schadts; Jb 1704 Schatze; Reg 1704 Schatz; Reg 1709 Schadtz; Reg 1712 Schadst; Jb 1712 Schadst, Schadtz; Jb 1723 Schatz; DAtl Schads; VSK Skads; Gst 1857—58, Trap[1] Skast; TGst Schads; Oldekop Schads, Süder-Skads; Postadr9 Skast; Gst SrSkast. — Jfr. det nørrejyske Herredsnavn Skast, VJb Skazstathæreth. Forleddet er snarest Mandsn. Skati, samme Navn som oldn. Skati, glsv. *Skate i Stednavne som Scataby, Skatalef (Lundgren-Brate p. 230). Formen i VJb viser dog, at der i det mindste i Herredsnavnet ogsaa er Mulighed for en Sideform glda. *Skat.

**Aasgaard** [*å·s'gå'ə, å·s*]. $^{28}/_{8}$ 1498 Aass; $^{10}/_{2}$ 1505 Aess; Mejer 1648 Ahs; Mejer 1649 Aas; Danckw 1652, U 1777, DAtl Aas; VSK, Gst 1857—58 Aasgaarde; Trap[1] Aasgaard; TM Aas; TGst Aasgaarde; Oldekop Aas, Aasgaard; Postadr9, Gst Aasgaard; Trap[4] Aasgd. — Aas, se Indl. Indbyggerne kaldes i U 1769—1814 de Aassinger.

**Bejerholm**, Gd. [*bæjəhɔlm*]. Reg 1685 Beyerholm; I 1922 Bejerholm. — Maaske af Slægtsnavnet Bejer, som findes paa Egnen. I MB 1683 nævnes en Söffren Bejers Tofft og paa en Ledpæl ved Chausseen Øst for Aasgaard findes følgende Indskrift: „Claus Beyer. Helene Marie Beyer. Anno 1773. Da Blev Landet Skift" (I 1922).

**Blæsbjærg**, Gd. I 1922 Blæsbjerg. — Af Verb. blæse; jfr. Blæsbjærg i Arrild S., 3081.

**Bobensmark.** Præsteindb. 1754, Trap[1], Oldekop Bobensmark. — Ifl. Trap[1] skal der have ligget en Herregaard af dette Navn i Sognet; se Bavnsmark ndfr. under Naturnavne. Jfr. ogsaa Borgfenne sstds.

**Hedehuse.** [*æ 'he·ˌhu·s*]. Oldekop Hedehusene; Gst Hedehuse; Trap[4] Hedehusene.

**Nørreby.** U 1761 Nør-Byen. — Den nordlige Del af Skast.

**Skastgaard** [*sgas'gå'ə*]. Trap[1] Skadsgaard; Postadr9 Skastgaard; Gst Skast Gd; Trap[4] Skastgd.

**Skast, Nørre-**, forsv. Bebygg. Oldekop Norder-Skads. — Efter Sagnet en forsv. By Nord for Skast. Ifl. Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 31 uddød i 14. Aarh. paa Grund af den sorte Død, ifl. Oldekop ødelagt af Fjender.

**Vesterby** [*æ ˈvæsdəˌby'*]. U c. 1767, U 1768 Wester Byen. — Den vestlige Del af Skast.

**Ødegaard** [*æ ˈö̯ʒ·ˌgå'ə*] ell. **Ødestavn,** forsv. Gd. MB 1683 Øde Gaardtz Tofft; U 1769—1814 den Öde Stavn, Öde-Stavns Toft; L 1773 dend Öde Stavn. — Gaarden, der laa Øst for Skast, skal ifl. Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 31 være afbrændt af Wallensteins Tropper. Nu bruges Ødegaard som Marknavn.

## B. NATURNAVNE.

**Aassingfælled** [*ɔsəŋˈfæłə*]. Regnsk c. 1820 Aassingfelle; I 1912 Ovsingfælle, Ovsingfælled; I 1922 Aasingfælled. — Eng og lavtliggende Jord langs Skast Mose. Forleddet er Indbyggernavnet Aassing, se ovfr. under Aasgaard.

**Alhøj.** VSK Lille Alhøy, Store Alhøy. — Muligvis af Subst. Al, Navn paa en Jordart.

**Asserskær** [*ˈɑ·səsˌk̥jæɹ'*]. Regnsk c. 1820 sönder Ussiskier; I 1912 Adses Kær, Asselkjær, Adserskær; I 1922 Asserskjær. — Af Mandsn. Asser.

**Bavnsmark** [*ˈbåʁ'ənsˌmaɹg*]. MB 1683 Bounes March Eller Techt; Jb 1704 bauens March; U 1761 Bauens*marck*; U 1768 Baavnes; U 1769—91 Bounes Marck, Bouns Marck; U 1769—1814 Banns Marck, Bauns Marck; TM Bauns Mark; I 1912 Bovnsmark; I 1922 Bobensmark [Bovnsmark]. — Af Subst. Bavn „Blus". Marken er forholdsvis højtliggende.

**Bjørnevang** [*ˈbjöɹ·nˌvɔŋ'*]. MB 1683 Biorn Wang; Jb 1704 bührenwang; U 1769—1814 Biörnvang; TM Björnwang; I 1912, I 1922 Björnvang. — Af Dyrenavnet Bjørn. Formen i Jb 1704 er snarest Fejl for *bährenwang.

**Blomfenne** [*æ ˈbłOm·ˌfæn·*]. I 1912 Blomfenne. — Af Subst. jy. Blomme „Blomst".

**Borgagre.** MB 1683 Bor Agre; U 1769—1814 Borrager. — Jfr. ndfr. under Borgfenne og Borgvoldshøj.

**Borgfenne** [*æ ˈbåɹ·ˌfæn·*]. I 1922 Borrefenne. — Antagelig opkaldt efter et glt. Voldsted. I 1922 oplyser, at „Borrevold" skal have ligget i Sydvesthjørnet, og at der for 50 Aar siden fandtes Murbrokker. Borrevold hører næppe topografisk sammen med Borgvoldshøj ndfr., thi til denne Lokalitet henfører Trap[1] og Oldekop en forsvunden Herregaard „Bobensmark", som maa hænge sammen med Naturnavnet Bavnsmark, der ligger langt fra Borgfenne.

**Borgvoldshøj.** Trap[1] Borrevoldshøien; Oldekop Borrevoldshöi. — Se under Borgfenne ovfr.

**Bottel** [*æ bOdəł*]. MB 1683 Bottall Agr., Boe Toll; Jb 1704 bottel; U 1769—1814 Lang-Botler, Stakke-Botler; I 1912 Boddel; I 1922 Bottel. — Snarest, trods Skriveformerne i MB 1683, identisk med Subst. jy. Buttel „Flaske". Jfr. dog Bavtal, 3108, og Urtal, 3107.

**Bredvej** [*æ ˈbʀe·ˌvæʒ*]. — Bredvejskifte [*æ ˈbʀe·væʒˌsgæ̊ʁ·t*]. I 1912 Bredevejskifte.

**Brink.** MB 1683 Brinck Mark. Jb 1704 brinckeng, brinck; U 1769—91 Brinckmarck; L 1773 Brinck; TM Brink Enge, Brink Mark; I 1912,

I 1922 Brink. — Brinkvej [*æ ˈbʁeŋˑgˌvæj*]. I 1922 Brinkvej. — Brink, se Indl.

**Brorsonsfenne.** I 1912 Brorsonsfenne. — Af Slægtsn. Brorson.

**Brunsmark.** U 1769—1814 Bruns Marck. — Af Slægtsn. Brun.

**Brødland** [*æ bʁɶˀlanˀ*]. MB 1683 Brød-Land, Brøllung Agr; Jb 1704 brüland; L 1773, TM Brölland; I 1912 Brödland; I 1922 Brölland. — Brød, se Indl.

**Byfenne** [*æ ˈbyˌfænˀ*]. I 1912 Byfenne; I 1922 Byfenner. — Byfennevej [*æ ˈbyfænˌvæj*].

**Bækspjæld.** MB 1683 Bech Spiels Agre.

**Dyndblok.** U 1769—1814 dyndblock.

**Dyndetgade.** U 1768 Donnegaden. — Antagelig Fejl for *Dönnegaden, hvor Dönne er Adj. dyndet, udt. [*døˀnˌə*]. Jfr. Dyndblok ovfr.

**Faareager.** U 1769—1814 Faarager.

**Flyde** [*æ flyˀ*]. U 1769—1814 Fly, Flyen; TM Flyde; I 1912 Flye; I 1922 Flyde. — Ifl. I 1922 lav Mark, der let kommer til at staa under Vand; se iøvrigt Indl. under Flyde.

**Foldfenner** [*æ ˈfoˑlˌfænə*]. TM Fold Fennerne; I 1912 Foldfennerne; I 1922 Foldfenner. — Fold, se Indl.

**Fostermodervej** [*ˈfɔsdəmOˌvæj*]. I 1922 Jordemodervejen. — Af Subst. sønderjy. Fostermoder „Jordemoder". Navn paa Vejen til Hjerpsted, hvor Jordemoderen boede.

**Fruehem.** U 1769—1814 Frue-Hem.

**Fælled** [*æ fælˌə*]. I 1922 Fælled. — Fælledblok. U 1769—1814 Fælle-Block. — Fælledfenne [*æ ˈfælˌəˌfænˀ*]. — Fælled, se Indl.

**Gade** [*æ gɑˑđ*]. U 1769—1814 Gaden. — Gadefenner [*æ ˈgɑˑˌfænə*]. TM Gade Fennerne; I 1912 Gadefennerne; I 1922 Gadefenner. — Gade, se Indl.

**Gammeltoft.** I 1922 Gammeltoft.

**Gatoft** [*ˈgɑˌtåʂt*]. MB 1683 gadtofft; U 1769—1814 Gatt-Toft; I 1912 Gadtoft. — Udtalen tyder paa, at der næppe foreligger et *Gadetoft, saaledes som Navnet er opfattet i MB 1683 og I 1912. Rimeligvis af Subst. Gat i Betydn. „åbning på et gærde", eller snarere i Bet. „snæver åbning mellem to huse, smallere end gyde" (Feilb. fra Vends., Samsø). Der er dog ogsaa Mulighed for, at Forleddet kan være Subst. glda. gap „Gab" (se Indl.), med tidlig Assimilation af p.

**Grøntoft.** MB 1683 Grøn Toffts Agre; U 1769—1814 Grön-Toft, Gröntofft; L 1773 Gröntofft.

**Grønvej.** U 1769—1814 den grönne Vey.

**Guldager.** I 1912, I 1922 Guldager. — Se Guldager i Løgumkloster, 3118.

**Guldbjærg** [*gulˑbjæɹə*]. — Samme Lokalitet som Guldager ovfr.

**Hedeager.** TM Hedeager.

**Hedebolstykke.** I 1912 Hedeboldstyk. — Det midterste Led er sikkert Subst. Bol, se Indl., udtalt med kort o-Lyd i tryksvag Stilling. Jfr. Hedemark ndfr.

**Hedemark.** MB 1683 Heede Marck; U 1769—91 Heede Marcks Wang.

**Hedeskifter** [*æ ˈheˑˌsgæɐˑdə*]. — Kaldes ogsaa Kaadnerskifter, se ndfr.

**Hedevang** [*heˑvɔŋ*]. MB 1683 Heede Vangs Techt; Jb 1704 Hedewang;

U 1769—1814 Hedevang; U 1772 Heidewang; TM Hedewang; I 1912 Hevong, Hedevang; I 1922 Hedevang.

**Hedetægt.** MB 1683 Heede-techt.

**Helledspold** [*'hæłəs,pɔl'*]. I 1922 Hellespold. — Af Subst. vestslesv. Helled „fold, hvori markmanden sætter kreaturer ind, når han har fanget dem løsgående" (Feilb.). En saadan har ifl. I 1922 ligget paa Stedet.

**Hem** [*æ 'nɔi' 'hæmə, æ 'søŋ'ə 'hæmə*]. MB 1683 Hemme Eng; Jb 1704 hømeng; TM Nör Hem, Sönder Hem; I 1912 Hem; I 1922 Hemmene [Hem]. — Hem, se Indl.

**Horn** [*æ vɑɔ'n, æ vɔi'n*]. I 1912 Horn. — Horn, se Indl.

**Hvojemskifter** [*'vɔj·m,sgæst*]. TM Hvodum Skifter; I 1912 Vollumskövt-(skifte), Vojomskifte; I 1922 Vojmskifte. — Se Hojemstykke i Højer, 3103.

**Hærvej** [*æ häɔi·væj*]. TM Herrevej; I 1922 Herrevejen. — Vejen fra Aasgaard mod Øst til Borgvold. Jfr. Hærvej i Tønder Lands., 3101.

**Højfenne** [*æ 'hy''fæn·*].

**Højhede.** U 1769—1814 Hoy Heede.

**Højtoft.** MB 1683 høy Toffts Agre; U 1769—1814 Hoy-Tofft, Hytofft.

**Høstring.** MB 1683 Høstring Agre; Jb 1704 hostreng; U 1769—1814 Höstring. — Muligvis en Sammensætning af Subst. Hø og Subst. Streng (se Indl.), i tryksvag Stilling svækket til [*-sdrəŋ*].

**Kaadnerskifter** [*æ 'kɔɔi·nə,sgæs·də*]. TM Kaadner Skifter. — Af Subst. sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger". Jfr. Hedeskifter ovfr.

**Kampermark** [*kambə'ma.ig*]. MB 1683, U 1769—91 Kamper Marck; U 1769—1814 Kamper-Marck; TM Kampe Mark; I 1912, I 1922 Kampemark. — Første Led er antagelig et *Kampager, af Subst. Kamp, hvorom se Indl.

**Kildeager** [*ke·lə, ke·ɭaqə*]. MB 1683 Kiell Agre; U 1769—1814 Kildager; I 1912 Kele (Kildager); I 1922 Keldager.

**Kofennę** [*æ 'kœ,fænə*]. TM Koe Fenner; I 1912 Kofenne, Kofennerne; I 1922 Kofenner.

**Kokfenne** [*æ 'kɔg,fæn·, kOg'fæn·*]. I 1912 Kokfenne. — Af Fuglenavnet Kok „Hane".

**Kortspjældager** [*kɔɔisbət*]. MB 1683 Kortz Spiels agr, Kart Spielt Agr., Kordtz Spiel Agr., Korß Spiel Agr.; U 1769—1814, L 1773 Kortspiller, Katspiller; TM Korsböll; I 1922 Kosbøl. — Muligvis af Adj. kort. Efterleddet er Spjæld, se Indl., senere omtydet til -bøl.

**Krabjærg.** Regnsk c. 1820 Kraberg. — Forleddet er maaske Fuglenavnet Krage, med tidlig Assimilation eller Bortfald af den af k udviklede Spirant. Jfr. m. H. t. Lydudviklingen f. Eks. sydslesv. Haby, 1466 (c. 1700) Haghebu, af Mandsn. glda. Haki. En anden Mulighed er Subst. Krat.

**Kringlum Nørreenge.** M 1688 Kringlum Nørre Enge. — Navn efter Kringlum i Nabosognet Ballum, 3111.

**Krogager.** U 1769—1814 Kraagager.

**Krøbbeleng** [*æ 'krɒvəl,æŋ'*]. I 1912 Krøbling Eng, Krøblingeng; I 1922 Kröbleeng. — Krøbbelvej [*æ 'krɒvəl,væj*]. I 1922 Krøblevej. — Af Subst. jy. Krøbbel „Krøbling".

**Kærlighed** [*'kjæi·lə,he'*]. I 1912, I 1922 Kærlighed. — Daarlig Jord, som Bønderne har givet Degnen.

**Langfenner** [*æ ˈlɔŋˑˈfænˑ, æ ˈlɔŋˑˌfænə*]. I 1912 Langfennerne; I 1922 Langfenner.

**Langskifter** [*æ ˈlɔŋˑˌsgæɛˑdə*]. TM Langskifter; I 1912 Langskifte.

**Langtoftagre** [*lɔŋˈtåstˌ*]. MB 1683 Lang Tofft Agr; U 1769—1814 Lang-Tofft; U 1772 Langstofft; L 1773 Langtofft.

**Lavhede.** U 1769—1814 Lau Heede.

**Lergrave** [*æ ˈleˑˌgråɛˑ*]. U 1769—1814 Leergravene Østen Rau Tasck, Leerkullerne; I 1912, I 1922 Lergravene.

**Lillefælled** [*æ ˈleˌləˈfælə*]. I 1922 Lillefælled.

**Løkker** [*æ lygə*]. MB 1683 Øster och W-Lyche Eng; Jb 1704 Wester Lück; I 1912 Lykke; I 1922 Lyker. — Løkkehals. Jb 1704 Lück hals. — Løkke og Hals, se Indl.

?**Maarskifter.** Regnsk c. 1820 Maardskofter. — Efterleddet er rimeligvis Fejl for -skifter eller -tofter.

**Made** [*æ maˑj*]. U 1769—1814 Mayen; I 1912 Made, Maden. — Made, se Indl.

**Melbrød.** MB 1683 Meels Brød; U 1769—1814 Meldbröd. — Af Adj. jy. meld- „mellem", gldа. (i)mællæ.

**Middagssted** [*æ mɛiˑsdə*]. I 1912 Middagsted, Merstej (Middested); I 1912 Meddestej (Middagssted). — Her holdtes ifl. I 1922 Middagshvile med Kvæget; jfr. Middagssted i Løgumkloster, 3118.

**Mosebølager.** U 1769—1814 Moosbüller. — Muligvis af Bynavnet Mosebøl i Skærbæk S., 3089.

**Naldhøj.** — Se under Naldhøj i Emmerlev S., 3107.

**Nederfald** [*ˈnæˑˌfɔlˈ*]. U 1769—1814 Neder Fold; TM Neder Feld; I 1912 Nederfold; I 1922 Nederfald.

**Nordhem.** Jb 1704 Nordthøm.

**Nyland.** MB 1683 Nylandtz Agre.

**Nymark.** MB 1683 Nyemarch; Jb 1704 Nü Marck; U 1761 Nye Marcken, Nye Marck; U 1768 Nyemarcken; U 1769—1814 Ny-Marcken; U 1769—91 Nye-Marck.

**Nørreenge** [*æ ˈnɔiˑˌæŋˑ*]. TM Nör Enge; I 1912, I 1922 Nöreng.

**Nørrefælled.** TM Nör Fälled; I 1912 Nord Felled, Nordfælled.

• **Nørremark.** U 1773 nör Marcken, Nör Marck; L 1773 Nör Marcken.

**Nørremose.** TM Nörre Mose; I 1912 Nordmoseskifte.

**Nørretoft** [*nɔiˈtåstˌ*]. TM Norre Toft, Nörre Toft.

**Od** [*æ ðiˑə*]. — Odeng. Jb 1704 Odeng; Regnsk c. 1820 Odteng; TM Orre Enge; I 1912 Odder Eng, Oddereng. — Odfenner. I 1922 Orfenner [Or]. — Odstykke. I 1912 Orstyk. — Subst. Od, en Enstavelses Sideform til Odde.

**Overfald** [*ˈåɛəˌfɔlˈ*]. MB 1683 Offuer Fall; U 1761 Overfold; U 1769—1814 Over Fold; TM Ower Feld; I 1912 Overfold; I 1922 Overfald.

**Ponnehjørne** [*ˈpOnˑˌjöiˑn*]. I 1912 Ponnyhjörne, Ponhjørne; I 1922 Ponhjörn. — Navn paa en lille, smal Spids af en Engstrækning. Muligt af Verb. jy. ponne „gøre Smaasyssel", fordi Arbejdet med denne Del af Engen var ubetydeligt, eller fordi dens Form betingede et langsommere Arbejdstempo.

**Præstehem** [*præsdˈhæmˈ*]. TM Prost Hem; I 1912, I 1922 Præsthem. — Hører til Præstegaarden.

**Præsteland** [*æ ˈpʀœ·sdˌlaˈŋ*]. U 1769—1814 Præst Land; I 1912 Præstland; I 1922 Præstland. — Hører til Præstegaarden.

**Raadeng** [*æ ʀɑ̊·jəŋ*]. Jb 1704 Raieng, Rohieng; Regnsk c.1820 Raadeng; I 1912 Raadeng; I 1922 Rojeng. — Engstrækning. Forleddet er identisk med Raade i Møgeltønder S., 3102.

**Rimskifter** [*ʀi·m, æ ˈʀi·mˌsdǫgə*]. MB 1683 Rienn Eng; Jb 1704 Rihmeng; TM Riim Skifter; I 1912 Riim; I 1922 Rim. — Navn paa en smal Strækning langs Skast Mose samt de tilgrænsende Dele af Mosen. Rimeligvis et ellers ikke overleveret Subst. glda. *rīmæ, der staar i Aflydsforhold til Subst. oldn. reim f. „Rem" og oldn. rimi m. „Jordryg". Det sidste Ord indgaar oftere i danske Stednavne; se Rømø, 3112.

**Rugtaske** [ˈ*ʀåsˌtɑ·sg*]. U 1769—1814 Rau Tasck, Rautasch; I 1912 Ravtask, Rugtaske. — Snarest af Subst. Taske „Pose, Lomme". Jfr. Forekomsten af Ord som Fikke og Lomme i Marknavne.

**Ruttenfelt** [*ʀudənˈfæl'*]. TM Ruttenfeld; I 1912 Ruttenfeld, Ruttenfæld; I 1922 Rutenfæld. — Et Stykke af Skast Mose. Antagelig af Adj. jy. rutten „ødsel", brugt ironisk om værdiløs Jord.

**Rørfenne** [*æ ˈʀø·əˌfæn·*]. I 1912 Rörfenne. — Af Subst. Rør „Drænrør". Den første Fenne, der blev drænet.

**Sandvej** [*saŋˈvæj*].

**Silkehjørne** [*sjłgəˈjöɹ·n*]. TM, I 1912 Silkehjörne; I 1922 Silkehjörn. — Kær og lavtliggende Jord. Forleddet er identisk med Silke i Brøns S., 3087.

**Sivagre.** MB 1683 Siefe Agre, Sieufue Agre; L 1773 Sive-Agere.

**Sivblokke** [*æ ˈʂɨəˌbłɔk*]. Jb 1704 Süwe block; I 1912 Sivblok.

**Sjøvenge** [*æ ʂjæ̊səŋ*]. TM Sjeu Enge; I 1912 Söeng, Sjöveng; I 1922 Sjøvang.

**Skadehale.** MB 1683 Schadhoeleagre; U 1761 Skadhael; L 1773 Skad-Haler. — Subst. Skadehale „Halen af (Fuglen) Skade", sigtende til Jordstykkets Form; *æ skɑ̊ðhaləʳ* forekommer ifl. Feilb. III p. 220 ogsaa som Navn paa Markstykke i Darum S.

**Skast Mose** [*æ mo·s*]. VSK Skads Mose; Gst 1857—58, Trap[1] Skast Mose; Gst Sr Skast Mose, Sønderskast Mose; I 1922 Skast Mose. — Skast Sø. VSK Skads Søe. — Se Skast ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Skrabalder** [*æ sgʀɑˈbalˀə*]. — Subst. jy. Skrabalder „Larm". Antagelig Betegnelse for daarlig Jord. Se Skrabalder i Emmerlev S., 3107.

**Skævevej** [*æ ˈsɋjæ̊sˌvæj*]. TM Skjave Vej; I 1924 Skævevej. — Af Adj. skæv.

**Smaa Blokke.** MB 1683 De Smaa Bloche.

**Smedemark.** MB 1683, U 1769—91 Smede Marck.

**Smedetoft** [*æ ˈsmæjˌtå̊st*]. I 1912 Smedetoft.

**Smedevang** [*smæjˈvɔŋ*]. U 1768 Smeivang, Smeivaang; U 1769—1814 Smei Vang; TM Smedewang; I 1912 Smedevang, Smejvong.

**Smørfælled** [*æ ˈsmöɹˌfæłə*]. TM Smär Fälled, Smer Fälled, Smaer Fälled; I 1912 Smör Felled, Smørfælled. — Ifl. Opt. 1930 skal Navnet efter Meddelerens Mening stamme fra Bevoksning med gule Blomster. Om Smør i Naturnavne se iøvrigt under Smørpyt i Hviding S., 3085.

**Spjæld.** U 1769—1814 Spiold. — Spjæld, se Indl.

**Stenbrofenne** [*'sdjæn·brɔ0ˌfæn·*]. MB 1683 Steenbroe Støcher; U 1769—1814 Steenbroer; TM Stenbro Fennerne; I 1912, I 1922 Stenbrofenne. — Subst. Stenbro „Brolægning". Stenbrofenner støder op til Hærvej, der da muligvis paa en kortere Strækning har været brolagt; Vejen gaar ikke over noget Vandløb her. Stenbro anvendes ogsaa som Betegnelse for et stenet Jordstykke, saaledes i Bunderstenbro, Vodder S., 3088.

**Stensager** [*'nɔ̈i' 'sdjɛn·sə, 'sønˀə 'sdjɛn·sə*]. MB 1683 Steens Agre; Jb 1704 Steens Acker; U 1769—1814 Steensagere; I 1912 Stendse. — Stensagerfenne. I 1922 Stenserfenner.

**Storeeng** [*æ 'sdo·iˌæŋˀ*]. I 1912 Store Eng, Storeeng; I 1922 Storeng.

**Storefælled** [*æ 'sdo·əˈfæłə*]. TM Store Fälle; I 1912 Store Felled, Storefælled; I 1922 Storefælled.

**Sølstjært.** U 1769—1814 Sölstierten. — Efterleddet er muligvis Subst. Stjært „Hale", i topografisk Bet., se Indl., og Forleddet Subst. Søle. Det er dog ogsaa muligt, at Stjært her har Bet. „Vognstang", og at hele Navnet betyder „Sted, hvor Vognstangen tilsøles".

**Søndereng** [*æ 'søŋˀəˌræŋˀ*]. MB 1683 Synder Eng; Jb 1704 Südereng; TM Sönder Eng, Sönder Enge; I 1912 Sønder Eng, Søndereng; I 1922 Sydengen.

**Sønderhede.** TM Sönder Hede.

**Søndermark** [*æ 'søŋˀəˌmaːig*]. MB 1683 Synder Marck, Synder Marchs Jord; U 1769—91 Synder Marck; U 1769—1814 Synder-Marcken; TM Sönder Mark; I 1922 Sydmarken.

**Søndermose.** TM Söndermose. — Søndermoseskifte. I 1912 Søndermoseskifte.

**Søndertoft** [*æ 'søŋˀəˌtɔ̊st*].

**Søndervadeng.** Jb 1704 Südwodeng.

**Tagholm** [*taˑqhɔlm*]. I 1922 Tagholm. — Af Plantenavnet Tag „Phragmites communis".

**Tals.** Talsager. MB 1683 Talßøe Agre, dalsøe Agr. — Talshede. U 1761 Talsheede; U 1769—1814 Talls-Heed-Agerland, Tals Heede; TM Tals Hede. — Talstoft [*taɫs'tɔ̊st*]. U 1769—1814 Tals-Tofter; I 1912 Talstoft. — Ved den inderste Ende af Engene, der strækker sig fra Skast Mose ind mod Aasgaard. Formen i MB 1683 viser, at første Led er et gl. Talsø. Forleddet i dette Navn er rimeligvis et Subst. glda. *talgh ell. *talghæ (jfr. Udtalen med [*t*]), til Stammen i Verb. glda. tælghiæ „skære", bevaret i Ænyda. i Betydningen „Flig paa Klæder" (Kalkar IV p. 308). Beslægtet hermed er det svenske Stednavn Tälje (glsv. Tælghia), der muligvis har Betydningen „klyfta, däld" ell. lgn. (Hellquist, Sjönamn I p. 666). En Betydning „Indskæring" vilde ogsaa stemme godt med det danske Navns Beliggenhed. Formen Dalsøe i MB 1683 skyldes Omtydning til Subst. Dal.

**Tantes Skifte.** I 1912 Tantes Skift. — Rimeligvis en „Oversættelse" af *Fasters ell. *Mosters Skifte.

**Tavl** [*tɔ̊ɐ't*]. MB 1683 Taulß Marck, Oster Tauel Agr, Øster og Wester Taules Marchs Techt, Øster Taull; Jb 1704 Oster Taull; U 1761 Øster og Wester Taul; L 1773 Tavl; U 1779—91 Oster og Wester Taules Marcks Tegt; TM Taul; I 1912 Tavl; I 1922 Tavlsfenner. — Tavlseng [*'tɔ̊ɐ'tsˌæŋˀ*]. Jb 1704 Tauelseng; I 1912 Tavlseng; I 1922 Tavlseng. — Tavl, se Indl.

**Trægaard** [*tʀægəɹ*]. TM Trogaard; I 1924 Trægaard. — Navn paa et Stykke Jord udenfor Aasgaard. Subst. glda. trægarth „Have".

**Tuefenner.** I 1912 Tudefennerne.

**Tuerne.** U 1761 Tuerne.

**Tuestykke** [*æ ˈtu·əˌsdo̤k*]. I 1912 Tuestyk.

**Tyvehjørne** [*ˈtîʊ·ˌjöɹ·n*]. TM Tyvehjörne; I 1912 Tyvehjørne, Tyvhjörn; I 1922 Tyvhjørn. — Navn paa en afsides liggende Del af Skast Mose.

**Tøjring** [*æ tîʊəɹiŋ*]. I 1912 Tyreng, Tyveeng; I 1922 Tyvring. — Subst. Tøjring eller muligvis et Tøjre-eng.

**Ulv** [*æ uɫ'*]. MB 1683 Ulgrafs Agr; U 1769—1814 Ulvgravene; I 1912 Ulv; I 1922 Ulven. — Subst. Ulvegrav, i moderne Tid forkortet til Ulv.

**Vesterfælled** [*æ ˈvæsdəˌfæɫə*]. I 1922 Vesterfælled.

**Vesterhede.** U 1769—1814 Væster Heeden; TM Wester Hede; I 1912 Vester Hede, Vesterhede.

**Vesterste Fald.** MB 1683 Westerste Fall; U 1769—91 Westerste Fald.

**Vestertoft.** MB 1683 Vester Tofft; Jb 1704 Wester Tofft; U 1769—1814 Vester-Tofft.

**Ødegaard.** I 1922 Ødegaarden. — I 1922: „Flere Fenner benævnes: fra Ødegaarden. En Begravelsesplads betegnes som: fra Ødegaarden (Sagn)". Jfr. Ødegaard under Bebyggelsesnavne.

**Ørk** [*æ o̤ɹig*]. I 1922 Ørk. — Af Subst. Ørk „Ørken", i Vestslesvig udt. [*ɵɹig*]. Navn paa en Strækning i Skast Mose.

**Østerhede.** U 1769—1814 Øster Heeden; I 1912 Øster Hede, Østerhede. — Østerhedefenner. [*æ o̤sdəˈhe·ˌfænə*].

**Østling.** MB 1683 Øster Linge; Jb 1704 Iöstling; U 1769—1814 Östling. — En Afledning med Suffikset -ling af Subst. Øst, Navn paa Verdenshjørnet. Jfr. Væsling i Brøns S., 3087.

# 3111. BALLUM SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Ballum** Lb [*bat·m*]. U. D. 1214 (RO), s. Dok. (1553 ÆDA V 430) Balghum; u. D. 1215 (RO) Balgum; $^{3}/_{6}$ 1216, $^{3}/_{8}$ 1240 (RO) Balghum; $^{12}/_{8}$ 1241 (RO) Balgum; RO 1291 Balghum, Balgum; (her?) $^{12}/_{6}$ 1294 Balg; $^{30}/_{12}$ 1298 (LB), RO før $^{24}/_{6}$ 1317 Balgum; $^{23}/_{12}$ 1330, NecrRip 1330 og 1336, RO 1330—48 Balghum; $^{24}/_{4}$ 1342 Balighum; $^{1}/_{8}$ 1350, RO 1351—1400, $^{19}/_{5}$ 1360 Balghum; $^{20}/_{8}$ 1379 (LB) Balgum; RO 1401—1500 Balgwm; SJb 1462 Balum; $^{5}/_{11}$ 1468 (Afskr.) Balgom; $^{8}/_{11}$ 1478 (1575) Balgum; $^{17}/_{7}$ 1480 (Terpager) Balem; $^{24}/_{6}$ 1481 Ballom, Ballum; $^{7}/_{5}$ 1484 (1556) Ballum, Balum; $^{11}/_{2}$ 1485 Balem; $^{25}/_{1}$ 1492 Balgem; $^{29}/_{3}$ 1498, $^{30}/_{3}$ 1502 (Terpager) Balgom; Jb 1530 Ballum, Ballum bierke; Jb 1537—38 Ballum; udat. (1553 ÆDA V 348) Ballwm; Jb 1588 Ballom, Balom; Mejer 1649 Ballum; Danckw 1652 Ballum, Ballum Birck; M 1662 Ballum, Ballumb, Ballum Bierch, Ballum Mersch; M 1664 Ballumb, Ballumb Bierch; M 1688 Ballum, Ballum Birch; Præsteindb. 1693, VSK, Gst 1857—58 Ballum; Trap[1] Ballum, Ballum Birk; TGst, Postadr9 Ballum; Gst Ballum Ke. — Balle, se Indl., Endelsen -um, se Indl.

**Aalvang,** forsv. Hse [*'å·l,vɔŋ'*]. — Af Naturnavnet Aalvang, s. d.

**Baadsbøl-Ballum,** Lb [*bɔsbøt*]. Jb 1530 Bodßbøl; Jb 1588 Bodzbull, Bodsbyl, Bodzbyll; Meyer 1649 Butzbull; Danckw 1652 Bützbull; M 1662 Boeßbøell; M 1664 Bodsbull; M 1688 Bodspill; Præsteindb. 1693 Bodsbøl; VSK Bodsbølle; Gst 1857—58, Trap[1] Baadsbøl; TGst Bodsbüll; Postadr9, Gst Baadsbøl. — Tiln. oldn. Bátr, glda. Bāt „Baad".

**Brink,** forsv. Hgd. $^{20}/_{8}$ 1379 (LB) Brincke; $^{2}/_{12}$ 1388 Brincchæ, Brynkke; $^{28}/_{2}$ 1409 Brynk; $^{29}/_{5}$ 1490 (LB) Brincke; $^{18}/_{2}$ 1492 Brinke; $^{28}/_{5}$ 1500 (LB), $^{24}/_{8}$ 1501 Brincke; Jb 1537—38, udat. (1553 ÆDA V 428) Bryncke; M 1662 Brincs Mølle; M 1664 Brinch Laedegaard, Brinch Møhle, MB 1683 Brinche Gaard; M 1688 Brinch Laade Gaard; Præsteindb. 1754 Brinck; Trap[1] Brink Vindmølle; TM Brink Mölle; Gst Brinkmølle Gd. — Brink, se Indl.

**Buntje-Ballum,** Lb [*bu·ŋti*]. $^{8}/_{6}$ 1417 Buntheth; $^{7}/_{5}$ 1484 (1556) Bunte; $^{11}/_{2}$ 1485 Bunthee; Jb 1634 Buntje; Provste Bog 1649 Bunthe; Mejer 1649, Danckw 1652 Bunty; M 1662 Bundt Hie; M 1664 Bundthie; M 1688 Bundtibye; Præsteindb. 1693 Bundtie; U 1769—91 Bundti; VSK Buntie; Gst 1857—58, Trap[1] Buntje; TGst Buntie; Postadr9, Gst Buntje. — Efterleddet i Buntje er Hede.

**Buntje Hede,** Hse. Postadr9 Buntje Hede. — Landsbynavnet Buntje.

**Bysted,** forsv. Gd. Jb 1588, Provste Bog 1649 Bysted; Danckw 1652 Busstede; M 1662, M 1664 Byested; MB 1683 Bysted Gaard; M 1688 Byested; Præsteindb. 1693 Bysted; K 1724 Bustedt; Præsteindb. 1754 Bysted; VSK Byosted. — By, se Indl., jfr. Bysted under Naturnavne.

**Bækken,** Hs [*æ bæk*]. Postadr9, Trap[4] Bækken.

**Damgaard,** Gd [*dam·gɷɹ*]. Postadr9, Gst Damgaard. — Dam, se Indl.

**Færgegaard,** Gd. Oldekop Ballum Fährhof; Gst Færgegaard.

**Galgehøj,** Hse [*gaɫə'hy·, gaɫə'hyɟ, galə'hy*]. Oldekop Gallehöi; Postadr9 Gallehøj; Gst Galgehøj; Trap[4] Gallehøj. — Se Galgehøj under Naturnavne.

**Harknag,** Lb [*ha·knax*]. Danckw 1652 Harknack; M 1662 Har Knag; VSK Harknag Hse; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Harknag. — Dyrenavnet Hare og Subst. Knag i Betydningen „lille Høj, Tue", idet Knag er et oprindeligt *knagg, jfr. sv. Dial. knagg „liten kulle" (Rietz) samt danske Stednavne som Knagen, Navn paa en Bakke i Horne S., Vennebjærg H., Knagerne, Navn paa et Skovareal i Tem S., Vrads H., og vistnok Knag [*æ kna'x*], Navn paa et Stykke Eng, Brede S., 3116.

**Hedegaard,** Gd [*he·gɷɹ*]. TM, Oldekop, Postadr9, Gst Hedegaard.

**Hedehuse.** Trap[1], Postadr9 Hedehusene.

**Husum-Ballum,** Lb [*hu·sɐm*]. 7/5 1484 (1556) Hußem; Jb 1588 Husum; M 1662 Hußum; M 1664 Husum; M 1688 Huusum; Præsteindb. 1693, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Husum. — Af Subst. Hus, om -um se Indl.

**Kirkekroen.** Trap[4] Kirkekroen.

**Kringlum,** Hse [*kʀɛŋ·ɫOm*]. RO 1291 Cringholm; 26/5 1292 Kringholm; udat. Johan Bisp i Ribe, I, 1313—1327, el. II, 1369—1388 (1553 ÆDA V 348) Krynglom; RO før 24/6 1317, RO 1401—1500 Cringholm; ?1/4 1508 Kringelwm; Paaskr. paa s. Dok. Krynglom; Jb 1530 Kryngelom; Jb 1537—38 Kringelom; Provste Bog 1649 Kringlum; Mejer 1649, Danckw 1652 Kringelum; M 1662 Kringlumb; M 1664 Kring Lumb; M 1688 Kringelum; Præsteindb. 1693 Kringlumb; VSK Kringelum Gde; Gst 1857—58 Kringholm; Trap[1] Kringholm (Kringlum); TM Hof Kringlum; TGst, Postadr9, Gst Kringelum. — Af Kring, oldn. kringr, no. kring „Kreds, Ring". Efterled Holm, se Indl.

**Lademark,** Gd og Ml. M 1688 Bodspil Laade Gaard; Præsteindb. 1754 Lade-Gaard; Trap[1] Lademark Vindmølle; Oldekop Süder- oder Lademarksmühle; Postadr9 Lademark. — Lademark er sandsynligvis Ellipse af *Ladegaardsmark, jfr. at Møllen paa VSK kaldes Ladegaards M. Nu kaldes Møllen Søndermølle.

**Løkke,** Hs [*æ lyk*].

**Løkke** [*æ ly'g*]. TM Lokken. — En Række Huse, nu kun eet tilbage.

**Mølby-Ballum,** Gde [*mɵɫ·by*]. Præsteindb. 1754, VSK Mølbye; Trap[1] (Ballum) Mølleby; TGst Mölleby; Postadr9, Gst Mølleby.

**Nymølle.** TM Nye-Mölle. — Andet Navn paa Nørremølle ndfr.

**Nørrehus-Ballum,** Lb [*nɔ̃ɹ·hɐs*]. Præsteindb. 1754 Nørhuus; Gst 1857—58 Nørrehus; Trap[1] Nørhuus; Postadr9, Gst Nørrehus.

**Nørremølle** [*æ 'nɔ̃ɹ'ˌmɵɫ·*]. Gst Nørremølle.

**Rejsby-Ballum,** Lb [*ʀæj·sby*]. 3/6 1417 Rysby; 25/1 1492, Beg. 16. Aarh. (Kirkehist. Saml. III p. 673) Riisby; Sk 1543 Rysbui; Jb 1588 Resbov, Reiszby; Mejer 1648 Ressby; Provste Bog 1649 Reysby; Mejer 1649 Resby; Danckw 1652 Ressby; M 1662 Reisbye, Reißbye; M 1664, M 1688 Reisbye; Præsteindb. 1693 Reisby; VSK Reisbye; Gst 1857—58 Rejsby; Trap[1], TGst Reisby; Postadr9, Gst Rejsby. — Af glda. rīs „Krat", jfr. Rejsby 3086.

**Slukkum,** Hs [*sɫɷgOm*]. — Jfr. Slukkum Fenne under Naturnavne. Navnet er antagelig dannet af Verb. slukke „slukke Tørsten" og har ned-

sættende Betydning. Endelsen -um maaske en Analogidannelse efter Marknavne paa -um.

**Slusekroen.** Trap[4] Slusekroen.

**Staverskov** [*sdav¦sgåə*]. Præsteindb. 1754 Staverschou. — Ifl. Præsteindb. 1754 Navn paa en forsv. Herregaard, der har ligget ude i Havet mellem Ballum og Rømø paa det Sted, der kaldes „paa Weseren" (se Vese, 3100, Naturnavne). Gaarden „har sidst været beboed af Ole Staverschou". Jfr. Slægtsnavnet Stagherskogh, der findes i middelalderlige Diplomer fra Vestslesvig. Udtaleformen maa være paavirket af Stavedskov 3088.

**Søndermølle** [*æ ˈsøŋˈə¦møl*]. Gst 1857—58 Søndermølle; TM Sönder oder Lademark M.; Gst Søndermølle. — Andet Navn paa Lademarks Mølle, jfr. Lademark.

**Vesterende-Ballum,** Lb [*væsdʀaŋ, væsdʀæŋ*]. Jb 1588 Wester Ende, Vesterende; M 1664 Westerende; MB 1683 Wester Ende Ballum; M 1688 Westerende Ballum; Præsteindb. 1693, VSK Vesterende; Trap[1] (Ballum) Vesterende; TGst Westerende; Oldekop Westerende (Westrand); Postadr9 Ballum-Vesterende; Gst Vesterende.

**Østerende-Ballum,** Lb [*jøsdʀaŋ, jøsdʀæŋ*]. Jb 1588 Østerende; Danckw 1652 Osterende; M 1664 Øster Ende; MB 1683 Øster Ende Ballum, Øster Bye-Ende; M 1688 Østerende Ballum; Præsteindb. 1693, VSK Østerende; Trap[1] (Ballum) Østerende; TGst Osterende; Oldekop Osterende (Ostrand); Postadr9 Ballum-Østerende; Gst Østerende.

**Østerende Hede,** Gde og Hse [*æ heˑ*]. Oldekop Osterendehede (Heden); Postadr9 Østerende Hede; I 1928, Gst Østerendehede. — Landsbynavnet Østerende.

## B. NATURNAVNE.

Ejerlavene (Kortdistrikterne): Husum med Baadsbøl og Harknag (H); Rejsby med Buntje og Nørrehus (R); Østerende med Vesterende (Ø).

**Aafenner.** Ø. [*æ ˈɔ¦fænə*]. TM Aa-Fenner; I 1912, I 1928 Aafenne.

**Aalvang.** R. [*ˈåˑt¦vɔŋˈ*]. TM Aalwang; I 1912, I 1928 Aalvang. — Jy. Aal „Vand-Rende i Enge" (Molbech), eller Fiskenavnet Aal.

**Altoft.** R. [*alˈtåst*]. MB 1683 Aal Tofft Bloche, aldtofft ager, Altofftagger. — Adel, glda. athæl- „Hoved-", eller Trænavnet Al „Elletræ".

**Ane Jammers Bro.** Se ndfr. under Randerupslag.

**Baadsbøllaa.** H. [*bɔsbøˈlåˈ*]. — Samme Lokalitet som Baadsbølleje, se ndfr.

**Baadsbølleje.** H. [*ˈbɔsbøˈ¦læjˑ*]. — Sejløb fra Rudedyb ind imod Baadsbøl.

**Baadsbøl Løkke.** H. MB 1683 Bospills Löche, Bodspils Lycke, Botzspell Lyche. — Landsbynavnet Baadsbøl, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Baadsbøl Overdrift.** H. MB 1683 Bodtspiell ofr:drifft. — Baadsbøl, se under Bebyggelsesnavne.

**Ballertavl.** R. [*baˈləˈtaəˈtˈ*]. MB 1683 Ballers Tauelagger, Baller touelßager, Baller toffl; TM Balletaul; I 1912 Balletavl. — Efter Skrivemaaden i MB maa man antage et opr. *Balleager, hvortil er

føjet Tavl og dertil yderligere Ager eller Toft. Om Balle, Tavl, Ager og Toft se Indl.

**Ballum Kile.** Ø. K 1795 Ballum Kiel; Geogr. Tidsskr. 1926 p. 224 Ballum Kile. — Navn paa Marsken Nord for Østerende-Ballum, mellem Brede Aa og Vesterhavet. Kile, se Indl.

**Ballum Kørested.** H. [ˈbatˑm ˈkøˑˌsdæj]. — Den Del af Vaddehavet i Nærheden af Kysten, som man kørte over, naar man skulde til Rømø-Færgen.

**Ballum Mærsk.** Ø. $^{30}/_{12}$ 1298 (LB) Mersch, Balgum mersch; $^{24}/_{2}$ 1299 (LB) Balgum Mærsch, Balgum Mærsck; $^{3}/_{6}$ 1417 Balm mersk; Jb 1537—38 Ballum marsch Sogenn; M 1662 Ballum Mersch.

**Bankefenner.** Ø. [æ ˈbaŋˈgˌfænə]. I 1912 Bankfenne. — Banke, se Indl.

**Bavnehøje.** Præsteindb. 1754 Boven Höy; Trap[4] Bavnehøje. — Sløjfede Gravhøje. Bavn „Vedstabel, Baal". En Præsteindberetning fra 1754 beretter: En Höy, dend Nörreste af 3 Synder og Nör med hinanden i Linie liggende lige store i Rum Tid kaldet Boven Höy, fordj der, ved forhen befrygtede findtlig Jndfald fra Söe Kanten, af deels endu [sic] levende gamle Mænd i deres yngre Aaringer skal være holden Vagt og derpaa en Boven været opreist, nemlig en Tiære-Tönde oven paa en stor lang Bielke".

**Bedstetoft.** RO før $^{24}/_{6}$ 1317 Bæzstæ tofth. — Navn paa et Stykke Agerjord.

**Bejholm.** R. MB 1683 Bey Holmenne, Beyholm.

**Bjærgfenne.** Ø. I 1912 Bjergfenne.

**Blokager.** H. MB 1683 Deignens Blochager, Hans Nielsens Blockagr. — Ø. MB 1683 Bloch Agre, Lang Block Agr. — Blok, se Indl.

**Borgager.** R. MB 1683 Borre agger; I 1912 Borre. — R. Borgagerskær [bOˑi.sˈɣjæˑi]. I 1912 Borriskjær. — Borg, se Indl.

**Botte.** R. [bOˑd]. MB 1683 Bot aggerne; TM Boteng; I 1912, I 1928 Bot. — Af Adj. but „afstumpet", se under Botager 3108.

**Bredager.** Ø. [bʁeˑəˑi]. MB 1683 Bree Agr, Øster Breede Bloche, Øster brede, Øster Brøde; TM Breed Ager; I 1912 Brede; I 1928 Bredager [Bre]. — Adj. bred.

**Bredningager.** R. [bʁeˑnəŋə]. MB 1683 Bredningsagger; I 1912 Breninge. — Bredning „et bredt Sted i en Eng el. et Vandløb", jfr. Bredning i Seem S., 2707 og i Emmerlev S., 3107.

**Bredvej.** Præsteindb. 1754 Breed-Vey. — Navn paa en gammel Kørevej mellem Ballum og Rømø.

**Brinkmark.** Ø. [ˈbʁeŋˈgˌmaˑig]. MB 1683 Brinche March; Præsteindb. 1754 Brinck-Marck; TM Brinkmark; Oldekop Brinkmar; I 1912, I 1928 Brinkmark. — Efter den forsvundne Herregaard Brink, se under Bebyggelsesnavne.

**Brofenne.** Ø. I 1912 Brofenne.

**Brundige.** R. [bʁənˈdiˑx]. I 1912 Brøndige. — Samme Navn som Brundige, V.-Vedsted Sogn, 2708.

**Brødager.** Ø. [bʁœˑəˑi]. MB 1683 Bröd Agr; TM Bröd-Ager; I 1912 Brødager; I 1928 Brødager [Brøe]. — Brød, se Indl.

**Brødland.** H. [bʁølaŋ]. TM Broeland; I 1912 Broland, Brøland; I 1925 Brø(d)land. — Brød, se Indl.

? **Bundsland.** H. MB 1683 Boens Land. — Ø. MB 1683 Bunds Land, Buns Land. — Maaske Gen. af Mandsn. jy. Bunde (Kok), jfr. dog Busland ndfr.

**Buntje Sjøv.** R. [*bu·ŋtiˈʂjæ̈s*]. TM Bunti-Sö, Bünti Sö. — Landsbynavnet Buntje. Sjøv, se Indl.

**Busland.** Ø. MB 1683 Bues Land; I 1912 Busland. — Henføres i MB 1683 til Vesterende, men er muligt samme Lokalitet som Bundsland, se ovf., der i MB 1683 er opført under Østerende.

**Bygfenne.** Ø. I 1912 Bygfenne.

**Byledsblok.** H. MB 1683 Byleds Bloche.

**Byløkke.** Ø. MB 1683 Øster Ende Bye Lyche. — Østerende, se under Bebyggelsesnavne.

**Bysted.** Ø. [*bysdə*]. TM, I 1912, I 1928 Bysted. — Ø. Bystedkrog. I 1912 Bystedkrog. — Se Bysted under Bebyggelsesnavne.

**Bæk.** H. I 1912 Bæk. — R. TM Bek. — H. Bækager. TM Bekager. — R. [*æ ˈbægˌåsəɹ*]. MB 1683 Bech agerne; TM Bekager. — Ø. Bæksager [*æ ˈbægˌåsəɹ*]. MB 1683 Bechs Agr; TM Beksager; I 1912 Beksager. — H. Bækfenner. [*æ ˈbægˌfænə*]. — R. [*æ ˈbægˌfænə*].

**Bærhede.** R. MB 1683 Bær Hee agger, Bær heedtegt; I 1912 Beerhede. — Af Subst. Bær.

**Bøning.** R. [*bø·nəŋ*]. MB 1683 Bömings ager, Bönning Ager, Bönum ager; I 1912 Bønning, Bønum, Bøning; I 1928 Bøhning. — Forleddet muligvis Plantenavnet Bønne. Om Endelserne -um og -ing se Indl.

**Dalen.** Ø. [*æ dal*]. — H. Baadsbøl Dal. MB 1683 Bodspiels dall, Blocken Wed dallen. — Ø. Vesterende Dal. MB 1683 Wester Ende Dall, Wester Dall Agre. — Ø. Østerende Dal. MB 1683 Øster Endall. — Ø. Dalfenner. TM Dahlfenner; I 1912, I 1928 Dalfenne. — Ø. Dalsager. MB 1683 Dals Agr, Dals Agre.

**Dammen.** Ø. [*æ damˈ*]. — For et Par Aarhundreder siden var her ifl. Opt. 1929 Mølledam.

**Degneeng.** To Gange i Ø. [*æ ˈdeˑnˌæŋˈ*].

**Degnetoft.** Ø. [*æ ˈdenˑˌtåʌtˈ*]. — Ligger op til Skolen.

**Develsblok.** R. MB 1683 Devels Blocher, Defvel Blocher. — Jy. Debel, „Bæk, lille Vandløb" eller muligvis af Subst. Djævel.

**Digeager.** Ø. MB 1683 Diegr Agr, Diegager Ager, Dyg Agre, oster Ende Dieges agr, Digß Agr. — Dige, se Indl.

**Egemose.** H. og Ø. [*ɛqəmΘs*]. MB 1683 Egge Mosse Agr; TM Egmose, Eymose; I 1912 Egesmose; I 1925 Egemose, Eggemose; I 1928 Egemose.

**Enemark.** Ø. I 1912 Enemark. — Enemark, se Indl.

**England.** R. MB 1683 Engeland. — Subst. Eng.

**Faareager.** H. MB 1683 Faar Agre.

**Fenneager.** R. [*æ ˈfænˑˌaqəɹˈ*]. MB 1683 fæn Bloche; I 1912 Fenager. — Fenne, se Indl.

**Flyde.** H. [*æ flyˑ*]. — Flyde, se Indl.

**Fogedeng.** Ø. [*æ ˈfuˑˌæŋˈ*]. TM, I 1912 Fogedeng. — Har tilhørt Herredsfoged-Embedet i Visby, deraf Navnet.

**Fold.** Ø. TM Foold; Coupon 1872 Foold, Foldweg. — Fold „Indhegning til Kreaturer", se Indl.

**Forland.** Ø. [*æ fɔtaŋ*]. TM, I 1912, I 1928 Forland. — H. MB 1683 Follen Agr:; I 1912 Folland. — Forland, se Indl.

**Gade.** R. [*æ ga·*]. — Ø. Gade. [*æ ga·ɜɹ*]. I 1912 Gaden. — H. Gadefenne. [*æ ˈga·ˌfænə*]. I 1928 Gadefenne. — R. [*æ ˈga·ˌfænə*]. TM Gade Fenner; I 1912, I 1928 Gadefenne. — Ø. I 1912 Gadefenne. — H. Gadeland. MB 1683 Gadeland, De Smaa Gadelande. — Ø. Gadestykker. TM Gade stykker; I 1928 Gadestykke. — Gade, se Indl.

**Galgehøje.** H. [*gatəˈhyɟ*]. Præsteindb. 1754 Gallehöy; TM Gallehöj; I 1912 Galgehøj; I 1928 Galgehøj [Galleho]; Trap[4] Galgehøje. — To Høje, ved hvilke Ballum Birks Rettersted siges at have været.

**Gammelfenne.** Ø. I 1912 Gamlefenne.

**Gammelmærsk.** Marsk i Ø. [*gaməɫˈmæ·sg*]. TM Gammel Marsk; I 1912 Gammelmærsk; I 1928 Gammelmersk. — Ø. Gammelmærsk-Gren, Vandløb [*gaməɫˈmæ·sg*]. TM Gammel Marsk Green (Graben). — Gren, se Indl.

**Gemmelsager.** Marsk i Ø. [*gjæm'əɫsə*]. MB 1683 Gemmels Agre; I 1912, I 1928 Gjemmelse. — Af ænyda. gemmelse „Bevogtning, Forvaring, Opbevaring, Gemme, Gemmested."

**Grove.** Ø. [*æ gʀåʊ·*]. Præsteindb. 1754 Groue; TM Grober; I 1928 Grove. — Ø. Grovefenner. I 1912 Grovefenner. — Ø. Grove-Gren, Vandløb. [*ˈgʀåʊ·ˌgʀe'n*]. TM Grober Green (Graben). — Ø. Grovehorn. [*gʀaʊˈwɔɹ'n*]. I 1912 Gravorn; I 1928 Grovehorn. — Sønderjy. Grov „Grøft," jfr. Mellem Grovene, Møgeltønder S. 3102. Gren og Horn, se Indl.

**Græsfenne, Sønder-.** Ø. I 1912 Søndergræsfenne.

**Grøbbelfenne.** Ø. [*æ ˈgʀo̤bəɫˌfænə*]. — Af det jyske Verb. grøble „kaste render i sur mark el. eng og sprede den opgravede jord" (Feilb.).

**Grønnegaarde.** Ø. [*æ ˈgʀø·nˌgå·*]. I 1912 Grøngaarde; I 1928 Grønnegaard. — Navn paa de nordlige Tofter i Østerende By. Gaard har her Betydningen „indhegnet Sted, Have, Toft."

**Grønnevang.** R. MB 1683 Wester gronne Vang, Øster grönne Vang, oster grönne Wang; U 1777 Grönnewang; I 1912 Grønnevang.

**Gundelstoft.** R. MB 1683 Gundels toft. — Kvindenavnet Gunhild.

**Gundemark.** Ø. [*guŋ·maɹg*]. Præsteindb. 1754 Gudmarck; TM Gundmark; I 1912 Gundersmark; I 1928 Gunmark. — Ø. Gundemarks Høj. Præsteindb. 1754 Gudmarckes höy. — Af Mandsn. glda. Gunni. Ifl. Præsteindb. 1754 har her ligget en Gaard, „sidst beboet af en Frue ved Navn Frue Gunder"; denne Tradition har vel givet Anledning til Skriveformen i I 1912.

**Hage.** H. [*æ ha·x*]. — Sand Nordvest for Jordsand. Af Subst. Hage „Krumning, Krog, Fremspring."

**Halvtoftblok.** R. MB 1683 Halff tofft Bloche.

**Harknagstykker.** Ø. TM Harknag-stükker. — Landsbynavnet Harknag, se under Bebyggelsesnavne.

**Havsand.** H. [*håʊ·saŋ*]. — Sand ved Jordsand.

**Havstykker.** H. TM Havstykker. — Ø. [*æ ˈhaʊ·ˌsdø'gə*]. TM Havstykker. — Efter Beliggenheden ved Havet.

**Hedeager.** R. [*æ ˈhe·ˌåʊəɹ·*]. MB 1683 Heede Aagger, Hie Aagger; TM Hedeager; I 1912 Hedeagre; I 1928 Hedeager.

**Hedebjærg.** Ø. MB 1683 Heedebierg.

**Hedeblok.** Ø. MB 1683 Hee Bloche, Heedeblock.

**Hedefenner.** H. [*æ ˈhe·ˌfænə*]. — R. [*æ ˈhe·ˌfænə*]. I 1928 Hædfenne.

**Hedegaard Mærsk.** Ø. [æ ˈheˑgɔˌmæsg]. — Hedegaard, se under Bebyggelsesnavne.

**Hedemark.** Ø. M 1683 Vester Ende Heemarck, Vest Ende Heemarch, Øster hee-march. — Vesterende, se under Bebyggelsesnavne. Østersigter antagelig til Østerende, se ligeledes under Bebyggelsesnavne.

**Hedespjæld.** R. MB 1683 Heed Spiel, Hee Spill.

**Hedestykker.** R. TM Hedestykker.

**Hedevang.** Ø. MB 1683 Wester Ende heede Wang, oster Ende Heede Wang. — Vesterende og Østerende, se under Bebyggelsesnavne.

**Herremærsk.** Ø. [æ ˈhæˑiˌmæsg]. — Herre i Betydningen „Herremand" eller „Præst", jfr. Herrevang, Hjerpsted S. 3108.

**Hjerpstedeng.** R. [ˈjæˑiˈbsdæjˌæŋˀ]. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 673) Hierpstedt-enge; MB 1683 Hierupsted Eng; TM Jerpstedt Eng; I 1928 Hjerpstedeng. — Efter Landsbyen Hjerpsted 3108.

**Hogum.** R. MB 1683 Wester Hogum Wang, Wester Hogum ager, Vester Hynum? — Vang, se Indl.

**Holm.** Ø. [æ høˀˈm]. — H. og Ø. Holmstrenge. [høˀmˈsdʁæŋˀ]. TM, I 1912, I 1928 Holmstreng. — Holm, se Indl.

? **Horskilde.** Ø. MB 1683 Horst Kieelß Vandsted. — Muligvis et oprindelig *Horskilde af Hors „Hoppe, Øg".

**Horspyt.** R. I 1912 Horspøt. — Hors „Hoppe, Øg."

**Hussted Agre.** R. MB 1683 Hodsted Agre, Hadsteed Agre. — Hussted „Sted, hvor et Hus har staaet."

**Hærvej.** Ø. [æ ˈhæˑiˌvæj]. — Ø. Hærvejfenne. I 1912 Herrevejfenne. — Se Hærvej under Tønder Lands., 3101.

**Højbjærg.** H. [jøbjæˑi]. I 1912 Hjøberg. — Subst. Hø.

**Højmose.** R. TM Höimose; I 1912 Hymos.

**Højovre.** H. og Ø. MB 1683 Höy Affuer, Höy offuer, Höy Aure Agr, Höy Oure Agr, Höy Oure. — Adj. høj.

**Hørmøls.** Ø. [höˑiˑmøls, høˑiˑmøls]. I 1912, Gst Hørmøls. — Ø. Hørmøls-Fenner. [æ ˈhöˑiˑmølsˌfænə]. TM Hörmöls-Fenner. — Hørmøls er Navn paa et Vandløb. Muligt Subst. Hørmølle „Anlæg til Brydning og Skætning af Hør", jfr. St. St. Blicher, Saml. Skr. XXI p. 93.

**Hørrenstreng.** H. MB 1683 Hørren Streng. — Muligt Subst. jy. Hørn „Hjørne".

**Høstreng.** R. [høˑsdʁæŋ]. MB 1683 Höe Strenges Bloch, Höy Streng Wang, Höestrenge; TM Höstreng; I 1912 Høstring; I 1928 Høstringer. — Subst. Hø.

**Juvre.** H. [æ ˈjuˑəˑiˑˌfænə]. I 1912, I 1928 Juvre. — Se Landsbynavnet Juvre, Rømø S., 3112.

**Kaadnerhede.** R. TM Kaadner Hede. — Kaadner „mindre Landbruger".

**Kaadnerstykker.** R. TM Kaadnerstykker. — Kaadner „mindre Landbruger".

**Kagen.** Ø. Præsteindb. 1754 „Synden for Kirken lidt hen paa Marken, hvor tre Veye skilles fra hinanden er et lidet lav grøn Sted kaldet Kagen, hvor i gamle Dage skal have staaet en Kag og en været kagstryggen".

**Kalkager.** Ø. MB 1683 Kalck Ager, Kalc Kagr. — Af Subst. Kalk.

**Kalvefenne.** R. [æ ˈkalˀˌfænˀ]. I 1928 Kalvfenne. — Ø. I 1912 Kalvefenne.

**Kesland.** Ø. [keˈslanˀ]. MB 1683 Kiels Landts March, Keels Land; TM

Keesland; I 1912 Kesland; I 1928 Keesland. — Forleddet er muligvis Mandsn. glda. Kætil.

**Kildeager.** Ø. [*æ ˈkeˑlˌåsəɹˑ*]. MB 1683 Kieler Agr; Kyeller Agr, Kield Agre, Kiell Agre; I 1912 Kelager; I 1928 Kildeager [Keldager].

**Kirkeager.** Ø. MB 1683 Kirche Agre.

**Kirkefenner.** Ø. Coupon 1872 Kirkefenner.

**Kirkens Trysk.** R. [*kiɹigəns ˈtʁysg*]. MB 1683 Kierchens Trösch; I 1912 Kirkenstrys. — Trysk er lig Tryskejord „hvilende Jord" (Kalkar efter Moth). Paa Jy. findes Adj. trysk „om agerjord, som er udhvilt" (Feilb.).

**Klinten.** Ø. [*æ klteŋˀd*]. TM, I 1912, I 1928 Klinten. — Ø. Klintegab. [*æ ˈkteŋˀdˌgaf*]. — Klint, se Indl.

**Klojvad.** Ø. [*klaˈvðj̆*]. TM Kloiwad, Kloivad; I 1912 Klavøj; I 1925 Klojvoj; I 1928 Klovoj. — Muligt af Klod „ung Hest, Plag".

**Klokkeager.** Ø. MB 1683 Kloche Agr. — I Markbogen opført umiddelbart efter Kirkeager.

**Knøse.** H. [*æ knøˑs*]. TM Knös. — Plur. af jy. Knøs „en lille rund gravhøj, forhøjning på marken" (Feilb.), i Stednavne dog ogsaa brugt om mere betydelige Bakker.

**Koager.** R. MB 1683 Koe Agr.

**Kofenne.** R. [*æ ˈkOˌfænˑ*]. — Ø. [*æ ˈkOˌfænˑ*]. I 1912 Kofenne.

**Kog.** R. [*æ kåʊ*]. TM Koog; I 1912 Kov. — R. Kogager. MB 1683 Kou agger. — H. Kogsfenner. [*æ ˈkåʊsˌfænə*]. — H. Kogsmark. MB 1683 Kaues Marck; Præsteindb. 1754 Kavsmarck; TM Kausmark; I 1912 Kavsmark; I 1928 Kausmark. — Kog, se Indl. Kogsmark og Kogsfenner kan dog indeholde et Mandsn. *Kagh, som findes i Stedn. Kagstrup. Paa Kogsmark har der ifl. Præsteindb. 1754 været en Herregaard, „sidst beboed af en Herre ved Navn Frelle Hiort".

**Kokkenborg.** H. [*kɔgənbɔɹ*]. — Her skal have ligget en Jordhytte. Af jy. Kok „Hane", jfr. Kokkenborg, Arrild S., 3081.

**Kongens Toft.** H. [*kOŋənsˈtåʊt*]. TM Kongenstoft; I 1912 Kongens Toft; I 1928 Kongenstoft. — Kong Frederik VI har her mødtes med Befolkningen (I 1928).

**Korsbrede.** Ø. MB 1683 Korß Bree. — Efterleddet er jy. Brede „stor udstrakt mark" (se Feilb. under Bredde).

**Kovej.** Ø. [*æ ˈkOˌvæj̆*].

**Kringlum Eng.** Ø. [*ˈsøŋˀəˌkʁɛŋˑlOm, ˈnðiˀˌkʁɛŋˑlOm*]. M 1664 Kringelum Eng; M 1688 Kringlum Eng. — Se Kringlum under Bebyggelsesnavne.

**Kringlum Mark.** Ø. TM Kringlum Mark; I 1928 Kringlummark. — Se Kringlum under Bebyggelsesnavne.

**Krog.** Ø. [*æ kʁoˑx*]. TM Krog. — R. Krogblokke. (Her?) [*æ ˈkʁOˌblɔk*]. MB 1683 Krog Bloch; (her?) I 1912 Kroblok.

**Krudblok.** R. MB 1683 Krud Blocher, Kruud Blocherne. — Jy. krud „Urt, Plante".

**Krumager.** H. [*æ ˈkʁOmˑˌåsəɹˑ*]. MB 1683 Krum Agr, De smaa Krum Agre; TM, I 1912, I 1928 Krumager.

**Kværk.** Ø. [*æ kwɛɹg*]. MB 1683 Querck Ager. — Kværk, i Vestslesvigsk brugt om Vinklen mellem to sammenstødende Huslænger (Feilb.); i Marknavne antagelig i Bet. „Vinkel, Krog".

**Kæbebensfenne.** Ø. I 1912 Kjævebensfenne.

**Kær.** H. [æ ɟjæɾ·]. TM Kiäret; I 1928 Kjær. — H. Kærfenne. I 1912 Kjærfenne.

**Laaddenagre.** R. [æ ˈtɔ̈ˌn̥ˌåʊəɾ·]. I 1912 Laadenagre; I 1928 Lønager. — Støder op til Laaddenagre i Hjerpsted S., 3108.

**Lademark.** H. MB 1683 Lademarck; Præsteindb. 1754 Bodsböl-Lademark; TM, Oldekop, I 1928 Lademark. — Samme Areal som Søndermølle Mark. Se Lademark under Bebyggelsesnavne.

**Langager.** R. [tɔŋə]. MB 1683 Lang Agre; I 1912 Langager. — Ø. [æ ˈtɔŋˌåʊəɾ·]. MB 1683 Lang Agre, Lang Agers Bloch, Lang Block Agr. — R. Langager Tavl. MB 1683 Lang agger tauffl.

**Langfenne.** Ø. [æ ˈtɔŋˌfænə]. TM, I 1912 Langfenne.

**Langmose.** H. I 1912 Langmose.

**Langmærsk.** R. MB 1683 Lang Merschager, Lang Meschager.

**Langsø.** Ø. MB 1683 Lang Siöe.

**Langtved.** Ø. [tɔŋ·tvə]. MB 1683 Lang Twede; TM Langtwer; I 1912 Langtved.

**Ledtoft.** H. Jb 1588 Letofft, Letoffte. — Kan være sammensat med Subst. Led „Markled".

**Lejovre.** Ø. MB 1683 Ley Oure. — Enten af Leje „Liggeplads for Baade", jfr. Baadsbølleje, eller Led „Markled".

**Lergrave.** R. [æ ˈlɛɾ·ˌgʁåʊ·]. I 1928 Lergrave.

**Lervang.** R. Lange-Lervang. MB 1683 Lang Leer Wangs Agre. — R. Stakket-Lervang. MB 1683 Stacket Leer Wang; TM Stakkelerrewang; I 1912 Stakkelervang; I 1925 Stakkeler(re)wang. — Adj. stakket „kort".

**Løkkeagre.** R. [æ ˈlygˌaqəɾ·]. MB 1683 Lyche agger, Lycheagerne; TM Lykager; I 1912 Lykager. — Løkke, se Indl.

**Løkkefenner.** H. [æ ˈlygˌfænə]. — Bebyggelsesnavnet Løkken, se ovfr.

**Markfenne.** Ø. I 1912 Markfenne.

**Melbrød.** H. [mæl·bʁø]. MB 1683 Meel brød, Meell Brödz Agr; I 1912 Mellbro. — Af mellem, som paa Jy. hedder meld-, oldn. milli. Efterleddet er Brød, hvorom se Indl.

**Melvang.** R. [ˈnɔ̈ɾˌmæ·tˌvɔŋ; ˈsøŋˈəˌmæ·tˌvɔŋ]. MB 1683 Synder Mel Vang, Nör Meld Vongen; TM Melwang; I 1912, I 1928 Melvang. — Af glda. mæthal „imellem".

**Midtagerfenne.** Ø. I 1912 Midtagerfenne.

**Midtfold.** H. [æ ˈmɛˈdˌfoˈl]. I 1912 Midtfold.

**Monstreng.** Ø. MB 1683 Monstreng, Monstringer. — Jy. Mon, ænyda. mon „Ejendom, Indtægt, Boskab". Sidste Led er Streng, se Indl.

**Myrager.** R. MB 1683 Möer ager. — Af ænyda. myr „Mose".

**Mærsk.** R. [æ mæsgə]. I 1912 Mæsk. — Ø. Mærskfenne. [æ ˈmæsgˌfænə]. TM Marsk Fenner; I 1912, I 1928 Mærskfenne.

**Møddingager.** R. MB 1683 Möding Ager.

**Møddingjord.** R. [æ ˈməɾ·ɳˌjoˈə]. TM Mödingjord; I 1912 Møddingjord.

**Møddingsted.** Ø. I 1912 Møddingsted. — R. Møddingstedblok. [æ ˈməɾ·ŋsdəˌbɔ̈k]. MB 1683 Mödingsted Bloch; I 1912 Møddingsteblok.

**Mølledam.** Ø. [æ ˈmøɫ·ˌdamˈ]. TM Möldammen; I 1912 Møldam; I 1928 Mølledam.

**Møllefenne.** H. [æ ˈmøɫ·ˌfænə]. I 1912 Mølfenne. — Ø. [æ ˈmøɫ·ˌfænə].

**Møllestykker.** Ø. [æ ˈmøɫ·ˌsdəˈg].

**Mølletoft.** H. MB 1683 Møltoft, Mølle Tofft, Mølle Toffts Bloch Agr, Meell Tofft; I 1912 Møltoft. — Ø. Mølletoft. [æ ˈmøl·ˌtåʊt].

**Naldhede.** R. [naɟˈhe·]. — Jy. Nalde „Nælde", jfr. Naldhede, Hjerpsted S., 3108.

**Naldhøj.** Ø. I 1928 Landhøje. — Se under Naldhøj, Emmerlev S., 3107.

**Nebelstrenge.** H. og Ø. [nɛvəlˈsdʀæŋ·]. Jb 1588 Lebbel Streng, Lobell Strenge; MB 1683 Lefuelstreng, Lewestreng, Leffuels Treng; TM Nebelstreng; I 1912 Nevvelstreng; I 1928 Nebelstreng. — Navnet synes oprindelig at have begyndt med L. Lebbel, Lefuel- kunde muligt være en Sammensætning med det fra Bebyggelsesnavne kendte Navneled -bøl som Efterled. Et Lebøl kendes iøvrigt fra Tandslet S., Als Sønder H., udtalt [lefəl].

**Nederhede.** H. [æ ˈnæ·ˌhe·]. — Ligger ved Siden af Overhede.

**Nedervang.** R. [æ ˈnæ·ˌvɔŋ']. MB 1683 Nöre Wang, Nerre Wang, Nore Wang; I 1912 Nedervang.

**Nyeng.** Ø. [æ ˈnɥɖˌæŋ']. TM Nye-Enge; I 1912, I 1928 Nyeng.

**Nymark.** R. [æ nɥɖmaɹigə]. MB 1683 Nye Marcch, Nymarch; I 1912, I 1928 Nymark.

**Nyskifte.** Ø. MB 1683 Nye Skifft.

**Nørreager.** Ø. MB 1683 Nörre Ager.

**Nørreenge.** Ø. MB 1683 Nörre Eng; I 1912 Nørreeng, Nørenge.

**Nørrefenne Eng.** Ø. [æ ˈnɔ̈ɹ'fɜnˌæŋ']. TM Nörre-Fenne Eng; I 1912 Nørrefeneng.

**Nørrehede.** R. TM Nörre Hede.

**Nørrehus Kog.** R. MB 1683 Nör Huß Koou, Nör Huß Kou. — Se Nørrehus under Bebyggelsesnavne.

**Nørremark.** H. [æ ˈnɔ̈ɹ'ˌmaɹig]. MB 1683 Norder March; TM Nörre-Mark; I 1912 Nørmark; I 1928 Nørremark. — R. [æ ˈnɔ̈ɹ'ˌmaɹig]. MB 1683 Nöre March, Nöremack, Nör Mach Wang, Nör Marchs Wang; TM Nörre Marken, Nörre Mark; I 1928 Nørremark. — Ø. [æ ˈnɔ̈ɹ'ˌmaɹig]. MB 1683 Nörremarck.

**Nørring.** R. [nɔ̈ɹ·ŋə]. MB 1683 Nörings Agre, Nörring Agre; I 1912 Nørengse; I 1928 Nørringre. — Afledt af Verdenshjørnenavnet Nord, jfr. Nørringager, Hjerpsted S., 3108.

**Ogulskrog,** Eng. R. 25/1 1492 Ogulskrog. — Forleddet sandsynligvis Fuglenavnet Ugle, som ifl. Feilb. i Sønderjy. udtales *òqəl, o̱k̂əl, ok̂əl,* her maaske anvendt som Persontilnavn; jfr. Uglevang ndfr., muligt samme Sted som dette.

**Opender.** Ø. MB 1683 Op Ender.

**Overhede.** H. [æ ˈåʊəˌhe·]. — Ligger ved Siden af Nederhede.

**Peders Krog.** Ø. [ˈpæ'sˌkʀo'x]. TM Peders-Krog; I 1912 Peders Krog; I 1928 Pederskro.

**Provstgab.** Ø. [pʀåʊsdˈgaf]. TM Prowstgab; I 1912 Provstgab. — Navn paa en Fenne ved Vejen til Kringlum; det fortælles, at man her engang har væltet med Provsten.

**Præstelandsblok.** R. [æ pɛsdəˈla'ŋsˌbl̂ɔk]. MB 1683 Præste Lands Bloche. Proste Lands Bloche; I 1912 Prestelandsblok. — Udtaleformen er en sikkert i spøgefuld Hensigt dannet Kontamination af Præstelandsblok og *Pestilensblok.

**Præstetoft.** Ø. MB 1683 Præste Tofft, Preste Tofft agre.

**Randerupslag.** Ø. Store-Randerupslag [ˈsdo· ʀaŋəɹbˈståʊ]. Nik.

Andersen [*ʁaŋəʁop'slaw*]. — Ø. Lille-Randerupslag eller Ane Jammers Bro. [*'leɭə ʁaŋəˌib'slåʊ, anə'jam'əsˌbʁoˀ*]. — Bro paa Vejen til Randerup, 3113, i Nærheden af Galgehøj. Et navneforklarende Sagn fortæller, at da en Kone, som skulde hænges, saa Galgen, begyndte hun at jamre.

Slag, se Indl.

**Ravnssjøv.** Ø. [*'ʁaʊ'nsˌʂjæʊ*]. TM Raunssjeu; Coupon 1872 Raunssjeu Wej, Raunssjeu. — Mandsn. Ravn.

**Rejsby Hede.** R. [*'ʁæj·sbyˌheˀ*]. Gst Rejsby Hede; I 1928 Rejsbyhede. — Rejsby, se under Bebyggelsesnavne.

**Røde Pyt.** R. [*æ ʁø·pɒt*]. TM Röde Pot; I 1925 Röde Pöt.

**Sandager.** Ø. MB 1683 Sand Agr.

**Sande.** Ø. TM, I 1912 Sande. — Vistnok samme Sted som Sandager ovfr.

**Sandgraven.** Ø. I 1912 Sandgraven.

**Sandskaar.** H. [*saŋ·sgɔ·i*]. I 1912 Sandskod.

**Sandvej.** H. [*saŋ'væj*].

**Sjøv.** R. [*æ 'ʂjæʊ·ˌvɔŋ', æ 'nɔ·i' 'ʂjæʊ·ˌåʊə·i·, æ 'søŋ'ə 'ʂjæʊ·ˌåʊə·i·*]. MB 1683 Scheuf Blocherne, Schouf Blocherne, Siöuff agger, scheff Blocher, Siöe Aagerne, Siöe Wang, Reißby siouff söeagr; TM Sjeuager; I 1912 Sjøv, Sjøvager, Sjøvang; I 1928 Sjøv, Sjøvvang [Sjøvvong].

**Sjøvtavlager.** H. MB 1683 Schöu Taffels Agr, Schou Taffels Agr, Schou Taffels bloch. — Sjøv og Tavl, se Indl.

? **Skablangager.** R. MB 1683 schoblongager, Skaf Laang Agre, Skaf Lang Agers Blocke, Skafflaangr Agers Blocke.

**Skinderager.** H. MB 1683 Schinder Agre; I 1912 Skinne. — Ænyda. skindere „Garver, Skindbereder", jfr. Skindertoft 3082.

**Skrokkelsager.** Ø. [*sgʁOgəlsə*]. MB 1683 Skrockels Agre, Schrögels Agr, Schrækels Agr; TM Skrokkels-Ager; I 1912 Skrokkels.

**Skrædervej.** H. [*æ 'sgʁɛ·iˌvæj*].

**Skurvefenne.** Ø. [*æ 'sgO·iˌfænə*]. TM Skorre Fenner; I 1912, I 1928 Skorrefenne. — Planten. Skurv „Hørsilke" el. Adj. skurvet „fnattet, skabet, elendig", se under Tørvekrog 3081.

**Slaafælled.** Ø. I 1912 Slaafælled. — Se Slaastykker ndfr.

**Slaastykker.** R. [*æ 'stɔˌsdøgə*]. I 1912 Slaastykker. — Verbet slaa i Betydningen „meje Græs".

**Slukkum Fenne.** H. TM Slokkum (Acker); I 1912 Slukumfenne. — Se Slukkum under Bebyggelsesnavne.

**Slumpstykker.** R. MB 1683 Slomp Stycher, Slump Stöcherne. — Slump „Rest af noget".

**Slunde.** R. [*æ stoŋ·*]. MB 1683 Slundagger, Slundtagger, Slund Stocher, Slund Staher; I 1912 Slund. — Slunde „Dalkløft", se Indl.

**Smedegab.** R. [*æ 'smæjˌgaf*].

**Smedeknold.** Ø. TM Smedeknold; Coupon 1872 Schmedeknold.

**Smediefenne.** H. [*æ 'smiˌi·ˌfæn·*].

**Sorgager.** Ø. [*sɔ·i·*]. MB 1683 Saar ager; TM Sorre; Oldekop Sorgenacker; I 1912 Sorgager; I 1928 Sorgager [Sorre]. — Et navneforklarende Sagn fortæller, at Ageren har Navn efter en Moders Sorg over hendes Søns Dødsdom. Dommeren benaadede Sønnen paa den Betingelse, at Moderen afskar Kornet med Segl i Tiden fra Solopgang til Solnedgang. Det skete. Men da hun ved Solnedgang skar det sidste Neg, faldt hun død om (F. Ohrt, Udvalgte sønderjydske Folkesagn p. 70 ff.).

**Stakketmærsk.** R. MB 1683 Stachet Mersch Bloch, Stachet moosch. — Adj. stakket „kort", jfr. Langmærsk.

**Stendsager.** Ø. [*sde·ŋsə, sdæ·ŋsə*]. MB 1683 Stens Agr, Steens Agr, Stensagre tegt; TM Steenager; I 1912 Stense. — Paa Grund af Udtalens palatale n kan vi ikke her have Mandsn. Sten eller Appellativet Sten, men Forleddet kan være et *stændi, Sideform til Stand, se Indl.

**Stenstoftblok.** R. MB 1683 Stenß Tofft Blocke. — Mandsn. Sten el. Appellativet Sten.

**Stenum.** R. [*ˈvæsdəˌsde·nʊm, ˈjɵsdəˌsde·nʊm*]. MB 1683 Stenum, Stienum Agger, Halfue stienum; I 1912, I 1928 Stenum. — Subst. Sten; -um, se Indl.

**Stigsager.** R. [*sdisə*]. MB 1683 Stiegs Agre, Stieß Agre; TM, I 1912 Stidse; I 1928 Stisse. — Mandsn. glda. Stīgh eller muligt Appellativet glda. stīgh „Sti", jfr. Stisager, Hviding S., 3085.

**Stimmestoft.** R. [*sdiməsˈtåʊt*]. MB 1683 Stöufmarchs Tout Bloch, Stoufmarchs Tout Bloch, Stöemarchs Tout Bloch; I 1912 Stymorstoft. — Forleddet er muligt det Styf-, vi har i Herredsnavnet Støvnæs Herred, VJb 1231 Stufnishæret, Støfnæshæreth, 16/7 1257 Styfinsh[ærret], RJb c. 1370 Styfinshæreth, et ældre Navn paa det nuværende Sokkelund Hrd. Styf- er sikkert beslægtet med glda. stuf „Stump, Rest".

**Stor.** R. [*sdOɹ̇'*]. TM Storre Ager; I 1912 Storr; I 1928 Storre. — Et Subst. glda. *stur, muligvis et ellers ukendt Plantenavn, til Verbet jy. storre „stritte". Jfr. Torp NEO p. 722.

**Storefenner.** Ø. [*æ ˈsdo·ˌfænə, æ ˈsdo·ˌfæn·*]. TM Store-Fennerne.

**Store-Rude.** R. [*æ ˈsdo·ə ˌʀu·ə*]. TM Store Rundebek. — Samme Lokalitet som Rude, Hjerpsted S., 3108.

**Stump.** R. MB 1683 Stump aggerne, Stomper ager, Stump Block, Stomp Block; I 1912 Stomp.

**Styremark.** R. [*sdø·maɹ̇g*]. TM Stödemark; I 1912 Stømark. — Ligger i Forbindelse med Styremarker i Hjerpsted S., 3108.

**Svinemærsk.** Ø. [*æ ˈsvin·ˌmæsg*]. TM Svine Marsk; I 1928 Svinemærsk.

?**Svøbager.** Ø. [*ˈleɟə ˈswæ̊ʊə, ˈsdo· ˈswæ̊ʊə*]. MB 1683 Suofuer Agre, Swagr Agr, Schwoger Agere; TM Siveuer, Sweuer; I 1912 Svevver. — Muligvis efter Formerne i MB at dømme af Svoger.

**Sydfenne.** Ø. I 1912 Sydfenne.

**Sydvesthjørne.** Ø. I 1912 Sydvesthjørne.

**Sønderhede.** R. TM Sönder Hede.

**Søndermark.** R. MB 1683 Synder March; TM Sönder Marken.

**Søndermølle Mark.** H. [*æ ˈsøŋ'əmɵtəsˌmaɹ̇g*]. — Samme Areal som Lademark. Søndermølle, se under Bebyggelsesnavne.

**Søndertoft.** R. [*æ ˈsøŋ'əˌtåʊt*].

**Teglovnsfenne.** R. [*æ ˈti·tåʊnsˌfæn·*]. TM Ziegelei; I 1928 Teglovnsfenne [Thilovnsfenne].

**Termans.** H. [*æ tæɹ̇'maŋs*]. — Mandsn. Terman i Genitiv. Der er muligvis bortfaldet et Efterled, i saa Fald snarest -ager.

**Terperblok.** R. MB 1683 Terpe Bloch, terper Blocher, Torpe Bloch. — Terper kunde være et Adj., dannet af et Landsbynavn paa -terp, f. Eks. Abterp eller Vester-Terp.

**Tippeshøj.** H. [*tebəsˈhy*]. I 1912 Tippeshøj. — Gen. af Tip „fremstaaende Spids, Top" eller muligvis af et Personnavn.

**Toftager.** H. [*æ tåst*]. MB 1683 Toffte Agrene. — R. MB 1683 Tofft Agerne. — Ø. MB 1683 Toffte Agr, Toft Agre, Bosspiel Toffte Agr, Bodtz Spils Toffte Agr.

**Toftdiget.** Ø. MB 1683 Tofftdieget.

**Tornetoftager.** H. MB 1683 Torne Toffts Agr.

**Travallerfenne.** Ø. I 1912 Travallerfenne. — Jy. Travaller „Besvær".

**Trekant.** Ø. [*æ trɛkanɒ̯d*]. — Ø. Lille-Trekant. [*æ ˈlelə ˌtrɛkanɒ̯d*]. — Ø. Store-Trekant. [*æ ˈsdoˑ ˌtrɛkanɒ̯d*].

**Tremagre.** H. MB 1683 Trem Agre og Trem Agre Bloche. — Tremme kan paa Jy. betyde „Tværstykke i en Stige". Tremagre kunde da betyde det samme som Tværagre.

**Trindvang.** Ø. MB 1683 Trinwang, Trindwang. — Adj. trind „rund".

**Tuevand.** R. [*æ ˈtuˑˌvanˀ*]. TM Tudewand; I 1912 Tuevand. — Højtliggende Agerjord. Af Subst. Tue.

**Tygeskrog.** Ø. [*ˈtyˑqɔsˌkrɔˈx*]. TM Tögers-Krog; I 1912 Tøgers Krog. — Af Mandsn. Tyge eller Tøger.

**Tygestoftager.** R. MB 1683 tygeßtoft Ager.

**Uderfald.** H. MB 1683 Uhrfahl. — Komp. uder og jy. Falg „den pløjede Mark", jfr. Falbjærg, Seem S. 2707, eller snarest Fald om en skraanende Mark, se Indl.

**Udvang.** R. [*ˈuˑˌvɔŋˀ*]. MB 1683 Wr Wang; I 1912 Udvang; I 1928 Udvang [Udvong]. — Adv. ud.

**Ugelsmosehede.** R. MB 1684 Wggelß moeß heed. — Fuglenavnet Ugle, jfr. Uglevang ndfr. og Ogulskrog ovfr.

**Uglevang.** R. MB 1684 Nörre Wggel Vang, Sönder Vgel Vang, Wgl Wang, ? Uel Wang; I 1912 S. Ogelvang. — Fuglenavnet Ugle. Muligt samme Sted som Ogulskrog, se dette ovfr.

**Underland.** R. [*onəlanˀ*]. — Navn paa en smal Engstrimmel ved Havet. Jfr. Underland i Møgeltønder S., 3102.

**Vandblok.** H. I 1912 Vandblok.

**Vanddal.** Ø. MB 1683 Wandal; I 1912 Vandeleng.

**Vandstedmark.** R. MB 1683 Wandsted March; I 1912 Vandstedmark. — Vandsted „Vandingssted".

**Vang.** H. MB 1683 Waang March, (her?) Wann March; TM Wang; I 1912 Vong; I 1928 Vang [Vong]. — Vang, se Indl.

**Vanrad.** R. MB 1683 Wanraad, Wogen Raad. — Se Vanrad, Arrild S., 3081.

**?Vennermer.** R. MB 1683 Vennermer. — Nævnes i Grænsebeskrivelse. Er utydelig skrevet i MB.

**Verum.** R. I 1912 Verum. — Forled muligt Værre, Efterled -um. Om Værre og -um se Indl.

**Vesterager.** R. MB 1683 Wester Aggre.

**Vesterende Blok.** Ø. MB 1683 Wester Ende Blocher. — Vesterende, se under Bebyggelsesnavne.

**Vesterende Løkke.** Ø. MB 1683 Wester Ende Lyche. — Vesterende, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Vestereng.** Ø. MB 1683 Wester Eng; I 1912 Vestereng.

**Vesterfælled.** Ø. I 1912 Vesterfælled.

**Vesterhøjmark.** R. MB 1683 Westes Houf(?); I 1912 Vesterhøjmark; I 1928 Westerhøjmark.

**Vestertoft.** Ø. MB 1683 Wester Tofft.

**Vestervang.** H. [*æ ˈvæsdəˌvɔŋ'*].

**Vinumfenne.** Ø. I 1912 Vinumfenne. — Efter Landsbyen Vinum, Døstrup S. 3115.

**Volland.** H. [*æ vɔlaŋ*]. — R. MB 1683 Wollands Agre, Wellandtz ager; TM Valland; I 1912 Volland. — Jy. Vol „bøjelig gren, vånd" (Feilb.), glda. wol „Stok, Stav" (BrN GG I p. 211, 259).

**Volmerager.** R. MB 1683 Wolmer agger. — Kunde muligt være Planten. Valmue, som paa Jy. hedder [*wɔ̀l̠mər, wɑ̀l̠mər*] (Feilb.); dette Plantenavn bruges dog ikke i vore Dage i Sønderjyll., hvor Planten Papaver kaldes Mannekop, et tysk Laaneord, som kan have fortrængt det danske Navn.

**Værre.** Ø. [*æ ˈvɛɹ·ˌfæn·*]. TM Nord-Werre, Sönder-Werre, Herre-Fenner; I 1912 Hverefenne; I 1928 Verrefenne. — Værre, se Indl.

**Østerfenne.** Ø. [*æ ˈjøsdəˌfæn·*].

**Østerhede.** R. MB 1683 Ø. Heede.

**Østermark.** R. TM Öster Mark, Oster Marken. — Ø. MB 1683 Øster Marck.

**Østertoftager.** Ø. MB 1683 Øster Tofft ager.

**Østervang.** H. [*ˈjøsdəˌvɔŋ'*].

# 3112. RØMØ SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Rømø** [ˈʀǫm·]. Dag? 1190 (Hamsfort) Rimma; $^{14}/_{11}$ 1226 (Bartholin) Rimø; s. Dok. (Hamsfort) Rimo; VJb 1231 (13. Aarh.) Rymø; RO 1291 Rimø; $^{13}/_{7}$ 1299 (Jens Grands Proces) Roma; RO 1330—48 Rym ø; $^{25}/_{7}$ 1347 Rymø, Rymmø; $^{28}/_{10}$ 1348 Riim; NecrRip 1350 Rymø; $^{5}/_{11}$ 1468 (Afskr.), $^{8}/_{11}$ 1478 (1575) Rymøhe; udat. (1524 ÆDA IV 388) Rymme; udat. (1524 ÆDA IV 389) Røme; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 669) Remme; RO 16. Aarh., Jb 1530 Rymme; Sk 1541 Rehm; Sk 1542 Roem; Laurentz Benedichts Søkort 1568 Rym, Rem; Reg 1580 Rohm, Rom; Jb 1588 Rømmø; Jb 1604—1605 Rømme, Røm; Jb 1613 Rümø; Jb 1639—40 Rømme; Mejer 1648 Rom; Provste Bog 1649 Rømøe; Mejer 1649 Insula Röm; Danckw 1652 Rym, Röm, Röhm; M 1662, M 1664 Rømøe; Jb 1672 Rømme; Jb 1690 Rømmøe; Præsteindb. 1693 Rømøe, Rømø; Jb 1737 Rommøe; DAtl Romøe, Rømøe; VSK Røm Øe; Gst 1857—58 Rømø; Trap[1] Rømø eller Røm Sogn; TGst Röm; Postadr9, Gst Rømø. — Navnet maa, saaledes som allerede Kok har gjort det (jfr.E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 99 ff.), tolkes af Subst. glda. *rimi, oldn. rimi m. „Jordryg, langstrakt Forhøjning i Terrænet", no. Rime „langstrakt Forhøjning," jy. Rimme, som Feilb. anfører i lign. Betydninger, jfr. Rimmebjærge under Naturnavne. Grunden til Navngivningen kan være den, at Øen, set fra Fastlandskysten, ligner en lang, lav Jordvold, der rager op over Havoverfladen; snarere skyldes Navnet dog de Klitrækker, som opfylder største Delen af Øen; i sidste Tilfælde maa der forudsættes en Pluralisform af Subst. *rimi. Vokalen i den moderne Form af Navnet, Røm-, er opstaaet af i ved Runding mellem r og m og Lydaabning, jfr. Udtaleformen [*æ röm̥*], som Feilb. anfører fra Fanø. Tostavelsesformerne paa -ø har ingen Hjemmel i den stedlige Udtale og maa forklares som Appositionssammensætn. i Betydn. „Øen Røm"; det er sandsynligt, at de gamle Former fra VJb, NecrRip, RO og 1347 maa opfattes paa samme Maade; der er ganske vist ikke noget i Vejen for, at et *rima-ō kan have udviklet sig til [*ʀǫm·*], jfr. Navne som Skast, Højst, Jels, men da Enstavelsesformen optræder saa tidligt som 1348, maa det antages, at Ønavnet opr. var usammensat.

**Aales**, Gd i Sønderby [*ɑ·ɫəs*]. — Gen. af Kvindenavnet Adelheid. 1656 nævnes der ifl. Medd. fra Thade Petersen en Hans Andersen Alheits fra denne Gaard; Alheits synes ogsaa her at være Gaardnavnet.

**Bleikens**, Gd i Toftum [*blæjkəns*]. — Gen. af Slægtsn. Bleiken; Gaarden ejedes 1801 af Niels Jensen Bleiken (Medd. fra Thade Petersen).

**Bolilmark**, Lb [*bʊˈleŋ·maːg,ˈbleŋ·maːg*]. Reg 1524 Bolillemarck; Sk 1541 Bolilmarcken; Sk 1542 Bolimarck, Bolillmarck; Reg 1580 Bolilmarck; Jb 1588 Bolildmark; Jb 1604—05 Bolilm*ark*; Jb 1639—40 Bolilmarck; Mejer

1649, Danckw 1652 Bolildmarck; Jb 1672 Bolilmarck; MB 1683 Bols lill-marck, Boelillemark; Jb 1690 Bolilmarck; Jb 1737 Bollmarck; DAtl Bollidsmark; VSK Boelilmark; Gst 1857—58, Trap[1] Bolilmark; TGst Bolilmark (Bolindmark); Postadr9, Gst Bolilmark. — Forleddet er det sammensatte Mandsnavn Bo Litlæ, som synes at have været ret alm. netop i Sønderjylland; 1278 nævnes en Bo Lytlæ fra Lø Herred (SRD VIII p. 243), 1350 Boecio Litlæ i Ballum (Rep. 1/3 1350), og 1482 Boo Lille i Hostrup (SRD VIII p. 6). Udtaleformens *n̥* for ventet *l̥* maa skyldes Dissimilation støttet af den følgende Nasal.

**Dunby,** Gde [*æ du.n, du·nby*]. MB 1683 Duno; VSK Duhngd.; TM, TGst Duhnby; Nik. Andersen [*ˈdu·n, e ˈdu·n*] (med Accent 1); Postadr9, Gst Dunby; Trap[4] Dun (Dunby). — Muligvis Subst. Dun i lign. Betydn. som i no. dunmold, dunjord „løs og let Muld". Snarere foreligger dog her Betydn. „Klit", der ellers ikke kendes paa nordisk Grund, men som er alm. i beslægtede vestgermanske Ord, f. Eks. nty. Düne og fris. dune. Dunby er paa alle Sider omgivet af Klitter.

**Fruerdal,** forsv. Bebygg. — Se ndfr. under Naturnavne.

**Havneby,** Lb [*haʌ·nby, æ haʌ.n*]. Regnsk 1621 (Sønderjy. Aarb. 1904 p. 262) Rømøs Haffn; Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Suderhauen; Mejer 1644 Sudhauen; Mejer 1649 Sudt hauen; Danckw 1652 der Südhafen; VSK Havnen; Staatsbürgerliches Magazin 1824 p. 663 beim sogenannten Hafen; Gst 1857—58, Trap[1] Havnen; TM Havneby; TGst, Postadr9, Gst Havneby.

**Hede.** Jb 1562—63 (Sønderjy. Aarb. 1906 p. 41) Hieby; Jb 1588 Hee, Hee-Synderho; Mejer 1649 Hiede; MB 1683 Heden, Hees Tofft. — Navn paa de Bebyggelser, som nu hedder Nørrehede, Vesterhede og Østerhede.

**Helm,** forsv. Bebygg. Tilskrift med lidt senere Haand i RO 1291 Hyelm; NecrRip 1350 Helm; Regnsk 1516 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 72) Hielm. — Det er muligt, at Stedet er det samme som Helmodde, se ndfr. (Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 106); Thade Petersen henfører dog Helm til Nordlandet og sammenstiller det med Naturnavnet Hjælme (Sønderjy. Aarb. 1906 p. 39 f.). Navnet maa tolkes af Subst. glda. hialm eller en ubrudt Sideform dertil, hælm (BrN GG I p. 149).

**Helmodde,** forsv. Bebyggelse. Regnsk 1618, Regnsk 1621 (Sønderjy. Aarb. 1906 p. 39, 1904 p. 262) Hellemod. — I 1621 et Fiskerleje med 9 Huse. Forleddet er Subst. glda. hælm, sigtende til Oddens Form; se ovfr. under Helm; jfr. Helmodde under Naturnavne.

**Holland.** Medd. 1931 Holland, en Gaard i Juvre.

**Holms,** Gde i Juvre [*hɔl.ms*]. — Gen. af Slægtsn. Holm; 1798 nævnes Jens Christensen Holm som Ejer (Medd. fra Thade Petersen).

**Juvre,** Lb [*ˈju·ə·i̯, ˈju·ʀə*]. RO 1291 Øri; o. 1516 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 68) Yry, Sk 1524 Orrye; Sk 1542 Yre, Vre; Reg 1580 Yhre; Jb 1588 Iffuere, Jeffre, Iffry, Iffre, Jyffre; Jb 1604—05 Ihre; Mejer 1649 Iuere; Danckw 1652 Ivere; MB 1683 Jyffuerby; Jb 1737 Ivere; DAtl Juvere; VSK Iuvre; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Juvre. — Det er ikke helt sikkert, at Formen Øri fra RO (O. Nielsens Udg. p. 73) skal henføres hertil; Spørgsmaalet er diskuteret af Thade Petersen i Sønderjy. Aarb. 1906 p. 37 ff., hvor det udfra lokalhistoriske Kriterier gøres sandsynligt, at curia øri er en Gaard i Juvre. Paa Grund af de

indbyrdes afvigende Former kan der ikke gives nogen tilfredsstillende Tolkning af Navnet; Formerne i RO og Sk 1524 kunde gaa tilbage til et glda. *yria < *uriōn, som staar i Aflydsforhold til Subst. Ør, oldn. aurr m. „gruset Strandbred", se Hellqu. EO p. 1237; om Lydudviklingen se BrN GG I § 164 og § 213. De yngre Former kan imidlertid ikke forklares ud fra en saadan Form, de synes at vise tilbage til et *yrth.

**Karbilmark.** Regnsk 1516 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 72) Kabilmarck, Karbilmarck. — Ifl. Moritz anf. St. Navn paa en forsv. Bebyggelse paa Nordlandet. Fejl for Bolilmarck?

**Klemens Kirke, Sankt-,** [*saŋd ˈklæməŋs ˌkjiˑg*]. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) S. Clemens; Mejer 1649 s. Clemenss; Danckw 1652 Röm Kirche oder S. Clement; Gst Rømø Ke (Skt Klemens). — Kirken var indviet til Skt. Klemens, Sømændenes Skytspatron.

**Kongsmark,** Lb [*kɔnsmaˌig*]. Sk 1541, Sk 1542, Konsmarck; Reg 1580 Konßmarck; Jb 1588 Kunsmarck, Kunßmark, Kunzmark; Jb 1604—05 Konnsmarck; Jb 1639—40 Kaensßmarck; Mejer 1649 Konigsmarck; Danckw 1652 Königsmarck; Jb 1672 Könsmarck; MB 1683 Kongs March; Jb 1690 Konßmarck; Jb 1737 Kongsmarck; DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Kongsmark. — Forleddet er maaske det ty. Mandsnavn Kunze, Kortnavn til Konrad; det forekommer et Par Gange i da. Diplomer fra Middelalderen (Kwnzæ Milwgh, sjællandsk Ridder, nævnt $^{8}/_{1}$ 1389; Kuntz fra Malmø, nævnt $^{14}/_{5}$ 1424). Omtydningen til Subst. Konge skyldes antagelig Mejer.

**Kromose,** Gde [*ˈkʀɔmɔs*]. Jb 1588 Krommiß, Kromouß; Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Krommøes; MB 1683 Krumß Marck, Krummeß Sand Berg; Grandebrev 1711 Kromus; Jb 1755 Kroermoes; Jb 1768 Krommes; VSK Kromoes; TM Kromes; U 1868 Kromose Skjæl, Kromose Gods; Postadr9, Gst Kromose. — Antagelig Subst. Krog el. Kro.

**Lakolk,** Badested [*laˈkɔlg*]. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909), Mejer 1649 Lakolck; TGst Bad Lakolk; TM Tilføjelse 1900, Postadr9, Gst Lakolk. — Det nuværende Badested Lakolk, som blev oprettet 1898 af Pastor Jacobsen fra Skærbæk, er opkaldt efter Lakolck paa Mejers Kort fra 1649, hvor Navnet er anbragt i Havet Vest for Øen som Benævnelse paa en forsvunden By (se E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 71 f., jfr. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 51 f.). Paa Mejer 1643 er Navnet imidlertid anbragt inde paa Landet Sydvest for Fruerdal, omtrent paa det Sted, hvor det nuværende Lakolkbjærg ligger (se under Naturnavne), ca. 3 km. fra Badestedet. Kolk forekommer ret alm. i sønderjy. Naturnavne i Betydn. „Vandsamling" og lign. (se Indl.), og det er rimeligt, at Lakolk opr. er Navn paa Dalene Vest for Lakolkbjærg; i saa Fald kan Forleddet være Subst. glda. lā, sønderjy. Laa (se Indl.), idet den gamle Havsands Laa kun har ligget 1 km. Vest for Lakolkbjærg.

**Larses,** Gd i Toftum [*lasəs*]. — Ejedes 1801 af Lars Jensen (Medd. fra Thade Petersen).

**Lejre** [*ˈlæjəˌi*]. — Navn paa et Hus ved Lejrbjærge (se ndfr. under Naturnavne). Da det udtales med Acc. 2, synes det at maatte tolkes som Plur. af Subst. Lejr. Se iøvrigt under Lejrbjærge.

**Listmands,** Gd i Juvre [*lɛsdmaŋs*]. — Gen. af Slægtsnavnet Listmand (egl. „Mand fra List paa Sild"). Gaarden ejedes 1766 af Peter Andersen Listmand (Medd. fra Thade Petersen).

**Madses,** Gd i Toftum [*masəs*]. — Gen. af Mandsn. Mads.

**Merres,** Hs [ˈ*mæɹəs*]. — Gen. af Kvindenavnet Merret.

**Mølby,** Lb [ˈ*møl·by*]. VSK Mølbye; Gst 1857—58, Trap[1] Mølby; TGst Mölby; Postadr9, Gst Mølby. — Subst. Mølle.

**Nørby,** Gde [*nɔ̈ɹ·by*]. — Andet Navn paa Øster- og Vesterhede ndfr.

**Nørhede,** Gde [ˈ*nɔ̈ɹ*ˌˈ*he·ɜ*]. Trap[1] Nørhede; TM, TGst Nörhede; Postadr9 Nørhede.

**Nørrehavn.** Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Konigs marck hauen; Mejer 1644, Mejer 1649 Northauen; Danckw 1652 der Nordhafen. — Navn paa Havnen ved Kongsmark, i Modsætn. til Sydhavnen, se under Havneby ovfr.

**Nørrehoved.** MB 1683 Norder Hofuit. — Navnet er dannet som Modsætning til Sønderhoved (se ndfr.) og betegner vel Byerne paa Nørrelandet.

**Nørreland** [*æ* ˈ*nɔ̈ɹ·*ˌ*la.ŋ*]. Sk 1541 Norlant; K 1724 Nordt Landt; VSK Nørre Land; Gst 1857—58 Nørreland; TGst Norder-Land; Gst Nørreland. — Navn paa den nordlige Halvdel af Øen.

**Padborg** [ˈ*paɹ·bɷɹə*]. TM Pattburg; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 44 Parborg; I 1924 Parborre; Trap[4] Padborg (N.-Tvismark). — Andet Navn paa Nørre-Tvismark (se ndfr.). Forleddet er Subst. Padde „Frø".

**Rømø Kirkeby,** Lb [ˈ*ɮɨɹ.gby*]. VSK Kirkebye; Gst 1857—58 Kirkeby; Trap[1] Røm Kirkeby; TM, TGst, Postadr9, Gst Kirkeby.

**Skovs,** Hs i Nørre-Tvismark [*sgɔʁs*]. — Huset er bygget 1760 af Kommandør Mathias Skov og har ikke siden haft nogen Ejer med Navnet Skov (Medd. fra Thade Petersen).

**Skrange** [*æ sgʀaŋ.* eller *æ sgʀaŋ·*]. — Et Hus i Mølby; Navnet maa være Subst. ænyda. skrange „Slagterbod", jfr. mnty. schrange, schrang „Disk".

**Skranges** [*sgʀaŋəs*]. — Det sydligste Hus i Vestergaard. Navnet synes at være Gen. af foregaaende Navn.

**Staden** [*æ sdaɟ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 A-e-Stai. — Navn paa en Række Huse i den nordvestlige Del af Kongsmark.

**Størkeshus.** VSK Storkeshuus. — Niels Knudsen Styrk er Navn paa en berygtet Voldsmand og Tyv, der sammen med Jens Sørensen Tanderup huserede paa Rømø i Slutn. af 17. Aarh., se Thade Petersen i Sprogforeningens Almanak 1910 p. 33 ff. Jfr. Tanderupsbjærg ndfr. under Naturnavne.

**Sydhavn.** — Se ovfr. under Havneby.

**Sønderby,** Hse [ˈ*sǫŋəby*]. VSK Sønderbye; Gst 1857—58, Trap[1] Sønderby; TM, U 1868, TGst Sönderby; Postadr9, Gst Sønderby.

**Sønderhede.** Jb 1562—63 (Sønderjy. Aarb. 1906 p. 41) Sønderhede.

**Sønderhoved,** Lb. Sk 1541 Sunderhoeuet; Jb 1558 Synderho, Synderhoffuit; Mejer 1644 Sonderhouet; Mejer 1649 Suder houet; Danckw 1652 Suderhöfet; MB 1683 Synder Hoffuit; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 162) Søndre Hoved; sst. p. 165 Alle de Huse, som ligger S. for Kirken paa Rømø, holdes for en By og kaldes S. Hoved; Grandebrev 1711 Sönder Hoet.

**Sønderland** [*æ* ˈ*sǫŋə*ˌ*la.ŋ*]. K 1724 Südt Land; VSK Sønder Land; Gst

1857—58 Sønderland; TGst Süder-Land; Gst Sønderland. — Navn paa den sydlige Halvdel af Øen.

**Tagholm,** Lb [*ˈtɑ·qhɔtm*]. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909), Mejer 1649 Tagholm; Skifteforlig 1649 (Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 77, 78) Tagholm Huß, Tagholm gaard; Danckw 1652 Fagholm; Jb 1768, VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Tagholm; TM Dorf Tagholm; TGst, Postadr9, Gst Tagholm. — Plantenavnet Tag „Tækkerør".

**Thades,** Gd i Toftum [*ˈtɑ.ˑs*]. — Ejedes 1747 af Harcke Thades (Medd. fra Thade Petersen).

**Toftum,** Lb [*ˈtɔʁ.dɐm*]. Tilskrift med lidt senere Haand i RO 1291 Toftenmark; Sk 1542 Toutum; Sk 1542 Toutwm; Reg 1580 Toutum; Jb 1588 Tofftum; Jb 1604—05, Jb 1639—40 Toutum; Mejer 1649, Danckw 1652 Tofftum; Jb 1672 Toutum; MB 1683 Tofftoms by; Jb 1690 Toutum; Jb 1737 Tautum; DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Toftum. — Der er ingen Tvivl om, at Formen fra RO skal henføres til Rømø, og iflg. Thade Petersen (Sønderjy. Aarb. 1906 p. 39) taler lokalhistoriske Grunde for at identificere Toftenmark med Toftum. Da der imidlertid ogsaa kan læses Toftem-, maa Navnet vist alligevel tolkes som Dat. Plur. af Subst. Toft.

**Tvismark,** Lb [*ˈtwismaˑig*]. Sk 1541 Twismarck; Sk 1542 Twysmarck, Twigesmarck; Reg 1580 Twygsmarck; Jb 1588 Tuismark; Jb 1604—05 Twigsm*ark*; Jb 1639—40 Twigsßmarck; Mejer 1649 Twismarck; Danckw 1652 Twiesmarck; M 1664 Tuismarch; Jb 1672 Twigsmarck; MB 1683 Tuismarck; Jb 1690 Tuigsmarch; Jb 1737 Tuismarck; VSK Tveesmark; Gst 1857—58, Trap[1] Tvemark; TGst Süder Twismark; Postadr9 S.-Tvismark; Gst Sr Tvismark; Trap[4] Tvismark. — Forleddet kan sammenstilles med Landsbynavnet Tvis Hamrum H. ($^{24}/_{3}$ 1163 Thuisell, Thuiisell), der vistnok maa tolkes af et Subst. glda. *twīsl, som staar i Aflydsforhold til oldhty. zwisila „Gren", mhty. zwisel „dobbelt" og oldeng. twisla „Arm af en Elv" (se Falk & Torp EO p. 433 og Torp NEO p. 351 f.); et *tvísl synes ogsaa at ligge til Grund for oldn. kvísl „Forgrening".

**Tvismark, Nørre-,** Lb [*ˈnɔ̈ɐ̯.ˌtwismaˑig*]. VSK Nørre Tveemark; Gst 1857—58 Nørre Tvemark; Trap[1] Nørre-Tvemark; TM, TGst Norder Twismark; Postadr9 N.-Tvismark; Gst Nre Tvismark; Trap[4] Padborg (N.-Tvismark). — Se under Tvismark ovfr. Byen kaldes alm. Padborg, se ovfr.

**Vesterby.** Jb 1768 Westerbye.

**Vestergaard** [*væsdəˈgɑˑð*]. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909), Danckw 1652 Westergarde; MB 1683 Wester Gaard; VSK Vester Gaarde; TM, Oldekop Westergaard; Postadr9, Gst Vestergaard.

**Vesterhede,** Lb [*æ ˈvæsdəˌheˑə*]. VSK Vester Heede; Gst 1857—58, Trap[1] Vesterhede; TM, TGst Westerhede; Postadr9, Gst Vesterhede.

**Wittes,** Hs i Juvre [*vi̯dəs*]. — Ejedes o. 1800 af Swen Witts Enke (Medd. fra Thade Petersen).

**Vraaby,** Lb [*æ vʁɑˑ., vʁɔby*]. MB 1683 Wraaß Tofft; Grandebrev 1711, VSK Vraae; Gst 1857—58 Vraa; Trap[1] Vraaby; TM, TGst Wraaby; Postadr9, Gst Vraaby. — Vraa, se Indl.

**Østerby,** Lb [*ˈösdəby*]. Jb 1588 Østerby; Mejer 1649, Danckw 1652

Osterby; Jb 1768, VSK Østerbye; Gst 1857—58, Trap[1] Østerby; TM Oesterby; Postadr9, Gst Østerby.

**Østerhede,** Hse [*æ ˈösdəˌheˑə*]. VSK Øster Heede; Gst 1857—58, Trap[1] Østerhede; TM Osterhede; TGst Österhede; Postadr9, Gst Østerhede.

## B. NATURNAVNE.

Byerne: Juvre (J), Toftum (T), Bolilmark med N.-Tvismark (B), Kongsmark med Tvismark (Ko), Rømø Kirkeby med de øvrige Byer i Sønderlandet (Ki).

**Andelstykker.** J. [*æ ˈanəlˌsdɶgə*]. U 1801 Nörr-, Sönder Andelstykker, Nörr Andeler, Fælles Andelstykker, Andelstykker; TM Andelstück; I 1912 Andelstykker. — Plantenavnet jy. Andel, „Glyceria" eller „Salicornia" (Feilb.).

**Ane Marie Bosses Sand.** Ki. [*an maɹiˌ ˈbœsəs ˌsaˑŋ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Anne Marie Bosses Sd. — Jfr. Bosse Mandøs Vej og Bosses Mark ndfr.

**Anne paa Hedens Toft.** E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Nörhede od. Anne paa Hede Toft.

**Baasdørbjærg.** Ko. [*æ ˈbɑ̊ˑsdəˌbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 S. Baasdör Bj. — Ko. Nørre-Baasdørbjærg [*ˈnɔ̈ɹ. ˈbɑ̊ˑsdəˌbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 N. Baasdör Bj. — Muligvis Subst. sønderjy. Baasdør „Stalddør".

**Baasdørdal.** Ko. [*ˈbɑ̊ˑsdəˌdal*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 Baastedal; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Baasdörbj. D. — Antagelig Ellipse for Baasdørbjærg Dal, jfr. Formen fra 1909 hos Moritz.

?**Balleyen.** MB 1683 Balleyen.

**Barplet.** B. Thade Petersen 1931 Barplet [*baˑɹplæd*], en nu til Dels opdyrket, noget fugtig Hedestrækning i Bolilmark.

**Bedre.** Ko. U 1801 Bedre, Nörr Bedre; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bedre. — Maaske et opr. *Bedagre af Subst. ænyda. bed „Græsgang".

**Bjærgene.** Toftum Bys Grandebrev 1705 (Sønderjy. Aarb. 1904 p. 239) Biergene; U 1801 Biergene; K 1854 Bjerge; U 1856, U 1857 de saakaldte Bjerge. — Ko. Bjærgfenne. TM Bjergfenne. — Ko. Bjærgløkke. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bjerg Lykke; TM Bjerglykke. — Bjærgskifter [*æ ˈkɔɹ.d ˈbjæɹˑˌsgæɐ̯.t, æ ˈlɔŋˑ ˈbjæɹˑˌsgæɐ̯.t*]. U 1801 Bjergskifter; U 1856 Bjergskiftet, Bjergskifterne, Bjergskifter, de lange Skifter, de korte Skifter; U 1857 Bjergskiftene; U 1868 Nordre-, Søndre Bjergskifter; TM Bjergskifter, Bjergskifte, Lang-, Korte Bjergskifter, Pattburg Bjergskifter, Toftum Sönder Bjergskifter. — Bjærgene kaldes de store Klitter, som dækker hele den midterste Del af Øen, mellem de dyrkede Arealer i Øst og Strandgrønningen i Vest.

**Bjærges.** T. [Thade Petersen 1931 Bjerges *bjæɹəs*], en lille sammensunken græsbevokset Klit i Toftum.

**Bjærgmands Bjærg.** B. U 1856 det saakaldte Bjergmands Bjerg.

**Blaadyb.** Ko. [*blɔˈdyvˑ*]. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Blaw Diep; Mejer 1644 Blaw Tieff; Mejer 1649 Blaw deep; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen: Søkortdirektør Jens Sørensen p. 164) Blaudyb; E. Mo-

ritz, Die Insel Röm 1909 Blaa Dyb. — Dyb mellem Sydkysten og Rømø Dyb; paa Mejers Kort dog anbragt Vest for den nordl. Del af Rømø. Adj. blaa, antagelig i Betydn. „sort, mørk".

**Blaasand.** Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909), Mejer 1649 Blaw Sandt; K 17. og 18. Aarh. (E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 85) Blau Sand. — Sandgrund udfor det nuv. Lakolk. Se under Blaadyb ovfr.

**Blødeng.** Ko. U 1801 Blöd-Eng.

**Bolilmark Hale.** Bo. [ˈ*ʳbleŋ·maɹg* ˈ*ʳhɑ·ɫ*]. Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 227) den saakaldte Bolilmark Hale; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bolilmark Hale. — Navn paa et Rev ud for Bolilmark.

**Bollert,** Sand Nord for Juvre. [*æ ʳbOɫəɹt* eller *æ ʳbOɫət*]. Mejer 1644 Bollerd Sandt; Mejer 1649 Bøllert sandt; Danckw 1652 Bollert-sandt; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bollert Sand; Trap[4] Bollert. — J. Bollert Laa [ˈ*bOɫəɹd* ˈ*lɑ̊*.] E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bollert L. — Antagelig Subst. holl. Bollaard, som i Woordenboek der Nederlandsche Taal anføres i samme Betydn. som Subst. Bol „Fletværk af Pæle og Grene ved Flodbred til Beskyttelse mod Bortskylning", og som antages at være en Afledning af dette Ord; Bol forekommer imidlertid ogsaa i Betydn. „lille Banke udenfor Havdiget, som har dannet sig ved Tilslikning, og som ved Ebbe stikker frem som et rundt Hoved" (Woordenb. d. nederl. Taal), og er i denne Betydn. ret alm. i Stednavne. Ogsaa Bollaard forekommer som Stednavn, dog vistnok kun i den førstnævnte, sandsynligvis sekundære Betydn. Her foreligger dog snarere den anden Betydn., der staar nærmere ved Grundbetydn. af Stammen bol, bul, „noget rundt" (Falk og Torp EO), og som passer godt paa nærværende Lokalitet, jfr. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 20 („Der Bollert Sand hat die abgerundete Gestalt, die er in den ältesten Darstellungen aufweist . . ., unverändert bewahrt"). En Tolkning ud fra Hollandsk er nærliggende paa Grund af den livlige Forbindelse, som fra Beg. af 17. Aarh. bestod mellem Skipperne fra Rømø og de hollandske Rederier (se Thade Petersen i Sønderjy. Aarb. 1904 p. 222 ff.).

**Bondes Toft.** Ko. [*bɤŋəsˈtɔɤt*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bundes T. — Mandsnavnet Bonde, Bunde.

**Borgen.** Ki. [ˈ*bɷɹə*ˌ*bjæɹə*]. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909), Mejer 1649 Borg; Grandebrev 1711 Borrig; Staatsbürg. Mag. IV 1824 p. 665 die Burg oder der Burgberg; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 173 i Borre; Thade Petersen i Sønderjy. Aarb. 1905 p. 214 e Borrbjer; Oldekop Bory. — Ki. Borgeng [ˈ*bɷɹə*ˌ*æŋ*.]. TM Borgenge; U 1868 Borgeng; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 19 „Burgwiese"; I 1912 Borr' Eng'. — Borgen er Navn paa et Voldsted i Engene Nord for Østerby, se iøvrigt E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 168 ff. og Sønderj. Aarb. 1905 p. 214 f.

**Bosse Mandøs Vej.** Ki. [*bɷsə* ˈ*ʳmaŋəs* ˈ*væɟ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bosse Manös Vej. — Jfr. Ane Marie Bosses Sand ovfr.

**Bosses Mark.** Ki. [ˈ*bɷsəs* ˈ*maɹg*]. MB 1683 Boses Wang, Bodszes Marck, U 1868 Baadsesmark. — Jfr. foregaaende Navn.

**Brammark.** J. MB 1683 Juffuers bram marcher; U 1801 Bramm-Mark, Brammarkvey. — Ki. [*bʀamaɹg*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Brammark. — Forleddet er maaske Mandsnavnet glda. *Brami. Andre Muligheder er Plantenavnene nederty. Braam „Gyvel" og Bramm „Padde-

rokke" (Mensing) og maaske Subst. nederty. Brammer „Busk". Brammark i Ki, som støder op til Grammark (se ndfr.), beror sikkert paa Opkaldelse; herved har sandsynligvis Ligheden med det sidstnævnte Navn spillet ind.

**Bredeng.** Ki. [*brɛˈæŋ.*]. TM Bredenge; U 1868 Bredeeng; I 1912 Brede Eng'.

**Bredestykker.** J. U 1801 Breedestykker.

**Brink.** Ko. U 1801 Brönket. — J. I 1912 Brink'. — J. Brinkstykker [*æ ˈbrɛŋ.gˌsdǫgə*]. U 1801 Brinckstycker; TM Brinkstykker. — Brink, se Indl.

**Brunbjærg.** Ko. [*brɤuˑnbjæɹə*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1909 Brun Bj. — Adj. brun.

**Brunshjørne.** T. [*brǫnsˈhɔ̈ɹˑn, brɤnsˈˈhɔ̈ɹˑn*]. MB 1683 Brunshörre Agre; Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 225) Brunshørn; I 1912 Brønshørn'. — Antagelig Genitiv af Tilnavnet Brun; ø-Vokalen i I 1912 og den første Udtaleform skyldes maaske Omtydning til Landsbynavnet Brøns.

**Butter.** Ki. U 1868 Butter. — Samme Navn som Botteager i Hjerpsted S., 3108, s. d.

**Byggested.** J. Thade Petersen 1931 Byggestedet [*ɛ Bøqsdæj*], en lav bred Høj i Marken Syd for Juvre.

**Bærdale.** Ki. U 1868 Bærdale. — Subst. Bær.

**Bøslingbjærge.** Ko. [*ˈbǫslənˌbjæɹə*]. U 1801 Bösling Bierge; TM Böslingbjerg; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Bösling Bge. — Klitter Nord for Tvismark.

**Bøst.** Ko. [*æ bǫsd, æ ˈleɟˑ ˈbǫsd, æ ˈsdoˑə ˈbǫsd*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Böst. — Navn paa Klitterne ved Badestedet Lakolk. Det kan hverken sammenstilles med Subst. Børste, som paa Rømø hedder [*boˑsd*], eller med Bøste „Skinke", der udtales med lang Vokal.

**Dal.** J. [*æ dal*]. U 1801 Dall; TM Dal. — T. [*æ dal*]. K 1853 Dahlen; U 1856 Dalen; I 1912 Dal. — T. Dalsbjærge. U 1856 Dals-Bjergene. — T. Dalstykke. U 1856 Dalstykke.

**Drejelaa.** K. [*æ ˈdɹæjˑˌlɑ̊.*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 69 Drej Laa. — Af Verbet glda. dræghæ, jy. [*dræj*] „fiske med våd" (Feilb. 4. drage, 5).

**Drevgab.** J. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Drav Gab; Thade Petersen 1931 [*dɹöwˑgaˑv* el. *dɹöwˑ*]. — Ifl. Medd. 1931 Navn paa „en Dal der ligefrem er slidt gennem Klitterne ved den daglige Drift med Kreaturer og Faar". Forleddet er Subst. Drev „Drivevej" (se Indl.).

**Drevstykker.** J eller T. [*æ ˈdɹæʊˑˌsdǫgə*]. — Ifl. Opt. 1931 Navn paa Markstykker, hvor der tidligere har gaaet en Drivevej.

**Driften.** B. U 1856 Driften. — Ko. U 1801 Driften eller Stranden. — Ko. U 1801 Driften vesten Biergene. — T. U 1856 Driften, Driftejorden. — Drift „Fællesgræsning", se Indl.

?**Dronningens Byggested.** T. 1737 (Thade Petersen, Rømø, i Sønderjy. Aarb. 1904 p. 246) Draningens Byggested.

**Dunbjærge.** Ko. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 Duhnbjerge. — Maaske det paa Øen forekommende Slægtsn. Duhn, Dun, dannet af Bebyggelsesnavnet Dun, se Dunby under Bebyggelsesnavne.

**Dun Hede.** Ki. Grandebrev 1711 duhn-... Heede. — Af Bebyggelsesnavnet Dun, Dunby, se under Bebyggelsesnavne.

**Dysse.** J. MB 1683 Dyßet; TM Düsse. — J. Dysseager. U 1801 Dysseager, Dysseagger. — J. Dyssebjærge [ˈdysə ˈʳbjæɹə]. U 1801 Dysse-Biergene; U 1856 Düsse Bjerge; TM Düssebjerg; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Dysse Bge. — Ki. [ˈdysəˌʳbjæɹə]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Dysse Bge. — Subst. Dysse, her vistnok i Betydn. „Klit", jfr. no. dussa „uordnet Hob". Udtaleformen [dysə-], der synes at gaa tilbage til en Form *Dysser, maa sammenstilles med Subst. rømøsk Snedysse [ən ˈsnɛˌdysə] „Snedrive".

**Ejland.** J. [ˈsdoˑˈʀæɟˑlaŋ, ˈleɟəˈæɟˑlaŋ]. U 1801 Den saakaldede Øe eller Eilandet; TM Store Eiland, Torn Eiland, Lille Eiland; I 1912 Ejland; Gst Ste Ejland, Lle Ejland. — J. Ejlandslaa [æ ˈæɟˑlaŋsˌlå.]. TM, TGst Eilands Laa; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Eiland L.; Gst Ejlands Laa. — J. Vester-Ejlandslaa [æ ˈvæsdə ˌʀæɟˑlaŋsˌlå.]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 W. Eiland L. — Subst. ænyda. eiland „Ø", jy. Ejland, alm. brugt om Øerne i Vesterhavet; jfr. mnty. eilant. Laa, se Indl.

**Engagre.** MB 1683 Eng Agre.

?**Engløsager.** J. U 1801 Engløsagger. — Muligvis et oprindeligt *Englodsager.

**Faarekrog.** Ko. [æ ˈfåˑˌkʀo.x]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Faar Krog.

**Fenner.** T. Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 223) de saakaldte Fenner i Toftum. — Ko. Fennestykker. U 1801 Fennstücker. — Fenne, se Indl.

**Flemmingborg.** Ki. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 19 Flemmingburg; Oldekop Flennigeburg. — Andet Navn paa Voldstedet Borg (se ovfr.), som i Traditionen menes at have været Tilflugtssted for en Sørøver ved Navn Poul Flemming, se Henvisningerne under Borg ovfr.

**Fold.** Thade Petersen 1931 Fold [fåˑl̥]. En Indhegning (med Jordvolde) i Yderbjærgene til at drive Kreaturer og Faar ind i om Natten i Fællesdriftens Tid.

**Foreng.** Ko. U 1801 Forengerne. — Adv. for.

**Forten.** T. Toftum Bys Grandebrev 1705 (Sønderjy. Aarb. 1904 p. 239) paa Forten. — Forte, se Indl.

**Fruerdal.** Ki. [fʀuˈdal̥]. Jb 1581 (Sønderjy. Aarb. 1905 p. 215) Niels Chrestens aff Fruerdall; 1584 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 72) Fruwerdahl; Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Frawdall; Mejer 1649 Frowdall; 1661 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 72) Frour Dahl; Staatsbürgerliches Magazin IV 1824 p. 666 Frauenthal; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Fru D. — Forleddet er den gl. Gen. paa -ar af Subst. Frue. I Jb 1581 synes Fruerdal at være Bebyggelsesnavn, se Sønderjy. Aarb. 1906 p. 40 f.; paa Mejers Kort 1649 er Frowdall en By, der er betegnet som „wüst" og anbragt Sydvest for Øen, hvorimod det paa Mejer 1643 er et Naturnavn, som er anbragt paa den nordl. Del af Sønderland.

**Fuglesjøv.** Ko. [fʊlˈs̥jæ̊ʊ]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Fugl Sjö. — Jfr. Fuglesjøv i Brøns S., 3087.

**Fædrift.** T. U 1840 Fædriften. — Drift, her formodentlig i Betydn. „Fællesgræsning", se Indl. Jfr. Driften ovfr.

**Fælledshjørne.** J. U 1801 Fælleds-Hiörnen.

**Gaardstykker.** Ko. U 1856 Gaardstykker.

**Gaasehale.** J og T. [*æ ˈgɑ̂·sˌhɑ·t*]. VSK Gaase Hale; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 4 Gaashale. — En Række Klitter Vest for Strandgrønningen. Stedet har ifl. Moritz Navn „nach den früher hier beobachteten Wildgänsen". Hale, se Indl.

**Gade.** J. [*æ gɑ·ɹ*]. U 1801 sönder Gaden, Vester Gaden; TM Gade; I 1912 Gaer (Gade). — T. U 1856 Gaden. — B. U 1840 Gade; U 1856 vestre Gade; TM Gade. — Ko. U 1801 Den vester Gade, Den öster Gade. — Ko. Gadestykker. U 1856 Gadestykkerne; TM Gadestykker. — Ki. Gadestykker. U 1868 Gadestykker. — Gade i J. er Navn paa et lille Stykke lav Jord, som man begyndte at dyrke for en Snes Aar siden. Gade, se Indl.

**Gadeslagbjærge.** J. [ˈ*gɑ·ɹsləˌbjæ·ɹə*]. Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 212) Gadeslagsbjerge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 70 Gadeslags oder Garslev Bjerge. — Gadeslagbjærge er en Klitrække Vest for Juvre i det Stykke Agerjord, som ligger nærmest ved Byen. Forleddet er Gade „Gadejord" (se Indl.), Mellemleddet er Subst. Slag i Betydn. „Eng eller Mark, der i fugtige Tider staar under Vand" (Medd. 1931), jfr. Indl.

**Gammel-Andel.** Ko. [*æ ˈgɑmət ˈɑnˌət*]. U 1801 Gammel Andel; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Gammel-Andel. — Plantenavnet jy. Andel „Glyceria" eller „Salicornia"; jfr. Andelstykker ovfr.

**Gammelenge.** J. [*æ ˈgɑmətˌˈæŋ·*]. Thade Petersen, Rømø (Sønderjy. Aarb. 1903 p. 225) Gammeleng; I 1912 Gammel Eng. — B. [*gɑməlˈæŋ.*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909, I 1912 Gammel Eng. — Ki. Grandebrev 1711 Gammel Enge.

**Gammel-Riberdyb.** Laurentz Benedichts Søkort 1568 Olde Ryper diep; Mejer 1643 Alt Riper-Tief, Die Nacke genandt; Mejer 1649 O. Rieper deep (die Nacke genandt); Danckw 1652 das alte Rieper-Tieff. — Navn paa Dybet mellem Mandø og Rømø, det nuv. Juvredyb.

**Gammeltoft.** J. MB 1683 Gammel Tofft; U 1801 den gamle Toft.

**Goldstykker.** Ki. U 1868 Goldstykker. — Adj. gold eller maaske Subst. Galt.

**Grammark.** Ki. [ˈ*gʀɑmɑ·ig*]. U 1868, E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Grammark. — Forleddet kunde være et Mandsnavn glda. *Grami, en svag Sideform til glda. Gram. Jfr. Brammark ovfr.

**Grebbel.** J. [*æ gʀɛvəl*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Grevel. — Navn paa et Vandløb Vest for Strandgrønningen. Antagelig Subst. nederty. Gribbel „kleiner Graben auf den Fennen" (Mensing fra Stapelholm). Jfr. dog æ Grevel, Tistrup S., Ø.-Horne H., Navn paa en Mose (Indb. Top. 2614.).

**Grøtes Bjærg.** B el. Ko. [ˈ*ʀɛ·dəsˌbjæ·ɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Grethes Bj.

**Grevling.** K 1796 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 72) Grevling; VSK Greling. — Paa K 1796 et Sted ved Strandgrønningens Vestrand, paa VSK en Klitrække Syd for Gaasehale. Muligvis et opr. Grebbeleng af Vandløbsnavnet Grebbel (se ovfr.).

**Grøftagre.** Ki. U 1868 Grøftagre. — Grøft, se Indl.

**Grøftesand.** Ko. [*gʀåsdəˈsɑ.ŋ, gʀæsdəˈsɑ.ŋ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Gravde Sand. — Sandgrund ud for Tvismark. Den første Udtale-

form og Formen hos Moritz har samme Ophavsmand; den anden Udtale maa imidlertid antages at være den rigtige. Forleddet er da snarest Subst. Grøft, der findes i Vestjy. i Bet. „Opgravning af Sandorme".

**Grøndal.** Ki. [*grön'dal*]. .

**Grønsig.** Ki. [*grön'si.q*]. U 1868, E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Grønsig.

**Gydegrob.** K. U 1801 Gyd Groben. — Gyde, her vel i Betydn. „snæver Gade".

**Haledalslod.** Ki. U 1868 Haledalslodden.

**Halling.** J. [*æ hatəŋ*]. Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 225) Halling. — J. Hallingvej [*æ 'hatəŋˌvæj*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Halling Vej. — Ifl. Medd. 1931 Navn paa en „lav, til Dels sandet Revle" gennem Marsken Nordøst for Juvre. Ordet Halling bruges paa Rømø om den nye Marskdannelse, inden den er blevet fast Eng (Opt. 1928); det er sikkert udviklet af Hallig, se Indl.

**Halvager.** J. U 1801 Hallene, Halvaggere. — T. U 1840 Norder halve Agern.

? **Hamelager.** MB 1683 Hamelage. — Forleddet er maaske Adj. glda. *ham(m)æl „afstumpet", se Ad. Noreen i NoB 1918 p. 170 f.

**Hans af Børnenes Dal.** Ki. [*'han's a ə 'bø.ns ˌdal*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hans a-e-Böns D. — Da Brugen af foransat Artikel ved Slægtsnavne ifl. Medd. fra Thade Petersen ikke kendes paa Rømø, kan *ə bø.ns* næppe betyde andet end „Børnenes". Thade Petersen meddeler, at han i sin Barndom har hørt om en Mand ved Navn *han's a ə bø.ns*.

**Hans Tagholms Mark.** Ki. [*hans 'ta·qhɔlms ˌmaɹg*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hans Tagholm M. — Landsbynavnet Tagholm (se ovfr. under Bebyggelsesnavne) brugt som Tilnavn.

**Harehoved.** Ko. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Harehoved. — Samme Lokalitet som Hundehoved ndfr.

**Havbjærge.** J. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 12 den Haffbergen. — Jy. Bjærg i Bet. „Klit".

**Havblokke.** Ki. [*æ 'haʊ'ˌblɔk*]. TM Havblokker; I 1912 Havblokk'. — Subst. Hav.

**Havnsbjærge.** Ki. [*æ 'haʊ.nsˌˈbjæɹə*]. U 1868 Havnsbjerge; Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 223) Havns Bjerge. — Efter Havneby, som i daglig Tale kaldes Havnen (se under Bebyggelsesnavne).

**Havnsenge.** Ki. [*æ 'haʊ.nsˌæŋ.*]. MB 1683 Hamsz Eng; TM Havnsenge; U 1868 Havnsengen; I 1912 Hams Enge'. — Se under Havnsbjærge.

**Havnsodde.** J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 162) Havns Odde. — Antagelig samme Forled som i Havnsbjærge ovfr.

**Havrestykker.** Ko. U 1801 Haverstykker.

**Havsand.** Ki. [*haʊ'saŋ*]. Mejer 1649 Haffsandt; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 164) Havsands tørre Sand; TGst Haff-Sand; Gst Havsande; Trap[4] Havsand. — Ki. Havsands Laa [*'haʊ'saŋs 'lå.*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1903 p. 22 Haffsand Laa. — Havsand er den sydlige Halvdel af de store Sandflader, som dækker den vestlige Del af Øen; Havsands Laa er nu Navn paa en lille Sø paa Havsand, jfr. Thade Petersen i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 204.

**Hedeagre.** Ki. U 1868 Hedeagre.

**Hedebjærge.** Ki. [*æ ˈ˹he·ə˺˹bjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hede Bge.

**Hedelaa.** J. TM Heide Laa.

**Hedemark.** Ki. MB 1683 Heede Wang, Heede March; U 1868 Hedemark. — Forleddet er antagelig Bebyggelsesnavnet Hede, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Hedeskifter.** Ko. U 1857 Nordre-, Söndre Hedeskifter.

**Hedetoft.** Ki. MB 1683 Hees Tofft; TM Hedetoft. — Maaske Bebyggelsesnavnet Hede, jfr. Hedemark ovfr.

**Hedetoft.** Ko. U 1801 Heede Toft. — Subst. Hede.

**Helligdage.** J. [*æ ˈhæt̚ə˺daʁ.*]. U 1801 Helligdagene; TM Helligdag; I 1912 Helledav'. — Navn paa et Marskareal.

**Helmbjærge.** J. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Helmbergen. — Plantenavnet Helme „Psamma arenaria".

**Helmodde.** Ki. [*hæt̚mˈåɹ·, hæt̚əmˈ˹ɔɹ·*]. Mejer 1644, Mejer 1649 Hellemath; Grandebrev 1711 Hællmoed; E. Moritz, Die Insel Röm 1909, Gst Helmodde. — Ki. Helmoddesagre [*ˈhæt̚məs˺aʁəɹ·, ˺hæt̚·məsˈaʁəɹ·*]. TM Helmod, Helmodsagre; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Helmodde Agre. — Se under Helmodde ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Hesselkær.** Ko. TM Heslkjär.

**Hestkær.** T. [*hæj̚·sdʒəɹ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hestkjer. — K. U 1801 Heistkier.

**Hjælm.** Ko. [*jæt̚.m*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hjelm Bj. — Subst. Hjælm, maaske sigtende til Klitternes Form.

**Hjørne.** J. [*æ ˹hɔ̈ɹ·nə*]. TM Hjörner; I 1912 Hørn (Hjørne), e Hörn'. — Subst. Hjørne, som paa Rømø hedder [*˹hɔ̈ɹ·n*].

**Hjørneager.** J. MB 1683 Hørne Agr. — Se ovfr. under Hjørne.

**Hjørnebjærge.** J. [*æ ˈhɔ̈ɹ·n˺˹bjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hjörn Bge. — Se ovfr. under Hjørne.

**Hjørnedal.** Ko. U 1801 Hiörndale. — Se ovfr. under Hjørne.

**Hjørneenge.** Ko. [*æ ˈhɔ̈ɹ·n˺˹æŋ·*]. U 1801 Hiörn-Eng, Hörneng, TM Hjorneng; I 1912 Hørn' Eng'. — Ko. Hjørneeng Bjærge [*æ ˈhɔ̈ɹ·n˺bjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hjörn Eng Bge. — Se ovfr. under Hjørne. Formen [*æ ˈhɔ̈ɹ·n˺bjæɹə*] maa være Ellipse for Hjørneeng Bjærge.

**Holmagre.** Ko. U 1801 Holm-Agre.

**Holmdale.** Ki. U 1868 Holmdalene.

**Holmtoft.** MB 1683 Hollm Tofft.

**Horsfenne.** Ki. [*æ ˈhɔs˺fæn·*]. TM Horsfennen, Hofffennen; U 1868 Horsfenne; I 1924 Horsfenner. — Subst. glda. hors „Hest", jy. Hors „Hoppe".

**Horsgab.** J. [*˹hɔɹsgaf*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Horsgab. — Subst. Hors. Udtalen er litterært paavirket. Ifl. Opt. 1931 begravede man tidligere selvdøde Heste i Horsgab.

**Hundehoved.** Ko. [*ˈhuŋ·˺ho.j̚*].

**Hussted.** Ki. [*h0sdæj̚*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hosted. — B. Hussted Bjærg [*h0sdəˈbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hosle B. — Subst. Hussted „Sted hvor et Hus har staaet".

**Hviddal.** Ki. [*viˈdat̚*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hvid D.

**Hvidlaa.** J. [*æ ˈvi·ə˺lå.*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Hvid L.

**Høstbjærg.** B. [*hǫsd* eller *æ hǫsdbjæɹə*]. VSK Høst Bierg; U 1856 Bjerget „Høiest"; Trap[1] Høstbjerget; TGst Höst B.; Gst Høstbjærg; Trap[4] Høst. — Ko. Høstbjærgsager. U 1801 Höstebiersgagger. — Navn paa Øens højeste Klit; Forleddet kunde være glda. *hōst, oldn. hóstr, den gamle Superlativ af Adj. høj; jfr. Formen i U 1856.

**Høstdrev.** J. [*æ ˈhø·sd,dʀæʁ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Höstdrav. — Navn paa en Drivevej, som ifl. Opt. 1928 benyttedes om Efteraaret. Forleddet er Subst. Høst i Betydn. „Eftersommer", Efterleddet Drev „Drivevej", se Indl. Jfr. Sommerdrev ndfr.

**Jesper Tagholms Bjærg.** Ki. [*jɛsbə ˈta·qhɔtms ,bjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Jesper Tagholm Bj.

**Juvre Dyb.** [*ju·ʀe ˈdyv.*]. K 1724 Ivers Tief; Ty. Søkort 1879 Juvrer Tief; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Juvre Tief; Geogr. Tidsskr. 1926 p. 210 Juvre Dyb. — Sejlløbet mellem Rømø og Mandø; af Landsbynavnet Juvre.

**Juvre Sand.** B, T og J. [*ju·ʀəˈsa.ŋ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Juvre Sand; Gst Juvre Sande.

**Kaadnerskifter.** Ko. U 1856 Kaadnerskifterne. — Subst. sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

**Kaadnertoft.** J. U 1840 Kaadners toften. — Subst. Kaadner.

? **Kalvetoft.** J. U 1801 Kalletoft.

**Kamsand.** Ki. [*kamˈsa.ŋ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kam-Sand. — Navn paa en Grund ved Østkysten ud for Kromose. Forleddet er sandsynligvis Subst. Kam i Bet. „Højderyg".

**Kannikagre.** MB 1683 Kaniche Agre. — Subst. Kannik. I Middelalderen hørte en stor Del af Øen til Ribe Domkapitel og Bispestol, og saa sent som 1653 stadfæstes et Skøde paa en Gaard i Juvre af Ribekanniken Jffver Wind til Nørholm (Sønderjy. Aarb. 1906 p. 43).

**Karen Aales Toft.** Ki. [*kaɹəˈå·təs,tɔʊt*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kare Aales Toft. — Navn paa et Stykke Agerjord midt i Heden mellem Kirkeby og Østerhede. Aales er rimeligvis Gaardnavnet Aales, se under Bebyggelsesnavne; [*kaɹə*] er vistnok en Svagtryksform af Kvindenavnet Karen, jfr. Udtaleformen [*maɹə-*] til Maren Madses Dal ndfr.

**Karen Dals Bjærg.** K. [*kaɹn ˈdats ,bjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Karen Dahls Bj.

**Kattepyt.** J. U 1801 Kattepyts-Groben, Kattpyts-Broen, Kattepytte. — Grob, se Indl.

**Kilevej.** B. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kiel V. — Subst. Kile, se Indl. Vejen danner en spids Vinkel med Landevejen Juvre—Kongsmark, og Navnet skyldes antagelig det mellemliggende Jordstykkes Kileform.

**Kirkebjærge.** E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 25 Kirkebjerge.

**Kirkekær.** Ki. [*ḳi̯ɹ.gḳə*]. TM Kirkkier; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kirkekjer.

**Klibjærge,** Klitter. Ko. [*kli·bjæɹə*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 die Klibjerge; I 1924 Kli(e)bjerg. — Store-Klibjærg. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 der Store Klibjerg. — Ko. Klibjærg Fenne. TM Kliebjergfenne. — Ko. Klibjærgs Dal [*ˈkli·bjæɹ·s ˈdat*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Klibjerg D. — Ko. Klibjærgs Laa [*ˈkli·bjæɹ·s ˈlå.*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Klibjerg L. — Ko. Klibjærgs Vandsted [*ˈkli·bjæɹ·s ˈvaŋ,ˌsdæi̯*]. — Forleddet er muligvis Fugle-

navnet Klire, paa Rømø udtalt [*kli·ɹ̇*]; da vi imidlertid i Rømøsk maa vente -r bevaret efter trykstærk Vokal, er det dog snarere samme Ord som no. kli, som Torp NEO anfører i Betydningerne „Dynd", „fint Ler", „fint Mel", „Melstøv"; her maatte i saa Fald vistnok foreligge Betydn. „fint Sand".

**Klojstoft.** Ki. [*ˈkłɔ̇j.sˌtɔʊt*]. TM Kloystoft; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Klois Toft. — Mandsnavnet sønderjy. Kloj (af Nikolaj).

**Klynegrav.** Ko. TM Klyngrauw.

**Klægagre.** Ki. U 1868 Klægagre. — Subst. Klæg „Ler som afsættes af Havet".

**Klægstykker.** Ko. U 1801 Klegstykker. — Subst. Klæg „Ler som afsættes af Havet".

**Kløverfenne.** Ko. [*æ ˈklæ̊ʊəˌfæn·*]. TM Klöwerfenne; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Klöver Fenne.

?**Knirken.** B. U 1857 Knirken.

**Knudesand.** J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 166) Rømø Knud Sand; sst. p. 162 SV. Ende paa Rømø, som kaldes Knud. — Knude, se Indl.

**Knudsens Bjærg.** [*ˈknOsənsˌbjæɹ̇ə*]. B. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Knudsens Bj. — B. Knudsens Dal [*ˈknOsənsˌdał*]. E. Moritz, Die Insel Røm 1909 Knudsens D. — Slægtsnavnet Knudsen.

**Knuds Laa.** J. [*ˈknu.sˌlå.*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Knuds L.

**Kog.** J og T. [*æ kɔʊ*]. U 1801 Kauen; K 1853, U 1856 Kogen; TM Koog; I 1912 Kow'. — Ko. U 1801 Kou, Koue, Kau, Kogen. — J og T. Kogbjærge. TM Koog bjerg; Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 214) Kowbjerge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kou Bge. — Kog, se Indl.

**Kogebjærg.** B. [*kå·qbjæɹ̇ə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kovek Bj.

**Kolk.** B, J og T. [*ösdə ˈkɔłg* eller *ˈösdə ˈkɔłək, væsdə ˈkɔłg* eller *ˈvæsdə ˈkɔłək*]. TM Kolk, Sönder Kolk, Sünder Kolk; Thade Petersen Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 225) Vester Kollik; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Vester-Kolk, Öster-Kolk; I 1912 Kollek (sjældent Kollekker). — Ko. Kolkeng. U 1801 Kolken, Kolkenge. — B. [*ˈkɔłgˌæŋ., æ kɔłək*]. I 1912 Kollek; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kolk Eng. — B. Kolkgrob [*æ ˈkɔłəgˌgʀo.f, ˈkɔłgˌgʀo.f*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kolk Gr. — Ko. U 1801 Kolkgrof. — T. [*kɔłəgsˈgʀo.f*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kolkgrov. — Kolk, se Indl.

**Kollingeng.** MB 1683 Kolling Eng.

**Kolsagre.** Ki. U 1868 Kolsagre. — Maaske af Subst. jy. Kol „Forhøjning", eller Mandsn. glda. Kol.

**Kongevej, Gamle-.** J. [*æ ˈgamət ˈkOŋ·væj*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Konge Vej. — En nu forsvunden Vej gennem Engene Nord for Juvre. Den blev ifl. Medd. fra Thade Petersen anlagt, da Kong Frederik VI. gæstede Øen.

**Korteskifter.** B. K 1854 Kortskiftene; U 1856 de korte Skifter.

**Krusholm.** K. U 1801, E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Krusholm. — Se under Krusfenne i Seem S., 2707.

**Kvov,** lav Eng. Ko. [*æ kwɔʊ, æ kwɔʊək*]. U 1801 Qvou, Qvovagger, Qvou Eng, Sönder Engene eller Qvov, Quov-Groven; TM Quor; I 1924 Qvou. — Samme Navn som Kvaaven [Kwåwən], Navn paa et Engstykke

i Knebel S., Mols. Muligvis en rundet Form af glda. kwaf, som forekommer i Forb. som sukæ i quaff „sank til Bunds“ (Kalkar), jfr. jy. Kvav „Hængesæk“ (se Feilb. under Kvag); Grundbetydn. er „Neddykning“ (se Falk og Torp EW under Kav), hvorfra de senere Betydninger „Dyb, Bund“ og „bundløst Sted, Hængesæk“ er udgaaet.

**Kær.** Ki. MB 1683 Wester-, Öster Kier; U 1868 Kjæret. — Ko. U 1801 Kier. — Ki. Kæragre. U 1868 Kjæragre. — Ko. Kærbjærg [*ḳjæɹ·bjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kjer Bj. — Ko. Kærgrov [*æ ˈḳjæɹ·ˌgʀåʊ.*]. U 1801 Kiergroben; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Kjer Grov. — Ki. Kærlod. U 1868 Kjærlodden. — Kær, se Indl.

**Laa.** J. U 1801 Loe, Laaer; TM Laa. — Laa, se Indl.

**Laadbjærg.** Ko. [*lɔ̀j·bjæɹə*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 Loibjerg; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Laas Bj. — Subst. jy. Laad i Betydn. „låddent, langt græs på marken“ (Feilb.).

**Laaddal.** Ko. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 das Loidal. — Se under Laadbjærg ovfr.

**Lakolk Bjærge.** Ki. [*laˈkɔtgˈʳbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Lakolk Bj. — Se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Landdyb** [*æ ˈla·ŋˌdyv.*]. Mejer 1644 Landt Tyffe; J. Sørensen 1695 (Johs. Knudsen, Søkortdirektør Jens Sørensen p. 165) Landdybet. — Paa Mejers Kort et Dyb Vest for Sønderland, hos J. Sørensen Sydvest for Rømø, nu et Dyb Nordvest for Øen.

**Langdal.** Ki. [*ʳlɔŋ·dat*]. U 1868 Langdal; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Longdal. — K. Langdalbjærge [*æ ˈʳlɔŋ·datˈʳbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Longdals Bge.

**Langeng.** Ki. [*lɔŋ·ˈæŋ.*]. TM Langenge; I 1912 Lange Enge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Lang Eng.

**Langkærager.** Ki. MB 1683 Öster Lang Kier-Agr.

**Langskifter.** B. K 1854 Langskiftene; U 1856 de lange Skifter.

**Langstreng.** Ko. U 1801 Langstreng.

**Lavst Tags Bjærg.** Ko. [*laʊsd ˈta.qs ˌbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Laust Tag Bj. — Lavst Tag var ifl. Opt. 1928 en Faarehyrde, der døde o. 1850.

**Lejrbjærge.** Ki. [*æ ˈlæjəˌʳbjæɹə*]. MB 1683 Leyer; U 1868 Leirbjerge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Leie Bge. — Ifl. E. Moritz, anf. Sted p. 70 slog Svenskerne Lejr her, da de 1644 gjorde Landgang paa Øen; se ogsaa Sønderjy. Aarb. 1906 p. 67 f. Jfr. Husnavnet Lejre ovfr.

**Lejrhede.** Ki. Grandebrev 1711 leyer, duhn- eller vesten Heede. — Se ovfr. under Lejrbjærge.

**Lenesmark.** Ki. MB 1683 Lenne March, Lenneß-March; U 1868 Lenesmark. — Kvindenavnet Lene.

**Lillemark.** Ko. U 1801 Lilde Marken, Liden mark.

**Lilletoft.** To Gange i Ko. U 1801 Lille Toft, den Lille Toft. — J. U 1801 lieden Toft.

**Lorens Mikkels Sted,** Østersbanke i Vaddehavet. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 71 Lorenz Michels Stelle.

**Lysensodde.** Ki. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Lüsensotte; Mejer 1649 Lusens otte. — Forleddet kunde være et opr. *Lysnæs af Subst. Lys, muligt i Betydn. „Bavn“.

? **Læ.** Ko. U 1801 den store Lææ, den nörr Lææ. — Lææ er vistnok Fejl for Laa. Laa, se Indl.

**Løkke.** Ki. [*æ lygə*]. U 1868 Lykken; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Lykke. — T. [*æ ˈlygə*]. MB 1683 Lycke Wang, Lycke Marck, Lycke Agre; U 1840 Lykkerne; TM Lüker; I 1912 Lykke. — Løkke, se Indl.

**Maren Madses Dal.** Ko. [*maɹin ˈmasəs ˌdaɫ, maɹə ˈmasəs ˌdaɫ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Maren Madses D. — Med Hens. til Udtaleformen [*maɹə-*] se under Karen Aales Toft ovfr.

**Marie Jørgens Bjærg.** B. [*maɹi ˈjœɹ.ins ˌbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Marie Jörns Bj.

**Markbjærge.** B. [*æ ˈmaɹ.gˌbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Mark Bge. — Mark, se Indl.

**Markmandsblok.** Ki. [*æ ˈmaɹ.gmaŋsˈblɔk*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Markmans Bl. — Subst. Markmand „Mand der fører Opsyn med Kvæget paa Byens Mark".

**Middeltoft.** T. U 1840 Middel-Toften.

**Midtdal.** Ko. [*mɛdaɫ*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 Middal. — Ko. Midtdal Bjærg. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 die Midbjerge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Middal Bj.

**Midteng.** B. [*æ ˈmedˌæŋˑ*]. U 1840 Middel-Engen; TM Mideng; I 1912 Midt Eng. — T. [*æ ˈmedˌæŋˑ*]. U 1840 Middel-Engen; TM Mideng; I 1912 Midt Eng'.

**Moor.** Ko. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 43 zu dem „Moor", dem grössten stehenden Gewässer der Insel. — Synes efter Beliggenhedsangivelsen hos Moritz at maatte identificeres med Sjøv ndfr. Moor er da antagelig en ty. Oversættelse af dette Navn.

**Mærsk.** Ko. [*æ mæsg*]. — Mærsk, se Indl.

**Mærskdal.** Ko eller Bo. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Märsk D. — Mærsk, se Indl.

**Mærskhørnslaa.** Bo. [*æ ˈmæsgaɹinsˌlå.* eller *ˈmæsghɔ̈ɹinsˌlå.*]. TM Moerskhörnslaa, Meershornslaa; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 87 die Märskhjörn; I 1924 Mærsk-hörns-Laa. — Mellemleddet er Gen. af Subst. jy. Hørne, paa Rømø [*ˈhɔ̈ɹˑn*], „Hjørne". Mærsk og Laa, se Indl.

**Mærskland.** Ko. [*æ mæsglanˌ*]. U 1801 Nörr Mærskland; TM Märskland; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Mösland. — Ki. [*mæsglanˌ*]. — Mærskland i Ki. ligger i Vaddehavet lige uden for Kysten, i Nærh. af Skælbo ndfr. Mærsk, se Indl.

**Møllebjærg.** Ko. [*æ mœɫˑbjæɹə*]. U 1801 Mölle Bierget, Aads eller Gamle Mölle Bierge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Möll Bge. — Her skal Tvismark Mølle engang have staaet. Om Aads se ndfr. under Od.

**Møllegrov.** Ko. [*æ ˈmœɫˌgʁåʊ.*]. U 1801 Möllgrov.

**Møllehøj.** Ki. Grandebrev 1711 Möllhöy.

**Møllerkonens Gab.** Ko. [*æ ˈmœɫəkɛns ˌgaf*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Möller Kones Gab. — Navn paa et Dyb i den nordl. Del af Rømmesdyb, Øst for Tvismark.

**Nyeng.** J. [*æ ˈnyˌæŋ.*]. U 1801 nye Eng oder Rug blok; TM Nyeng; I 1912 Ny Eng. — Ki. Grandebrev 1711 Ny Enge. — J. Nyengs Grob. U 1801 Nyeengs Grov.

**Nymark.** B. [*æ ˈnyˌmaɹg*]. U 1840 Nyemarken; TM Nyemark. — T. U 1856 Nymark. — Ki. MB 1683 Nye Marck, Noy-Wang.

**Nørreagre.** J. TM Nörreagere. — Ki. [æ ˈnɔ̈ɹ.ˌɑʁəɹ]. Grandebog 1711 Nör Aggere; U 1868 Nøragre Englod; TM Nöreagre.

**Nørredyb** [æ ˈnɔ̈ɹ.ˌdyv.]. — Andet Navn paa Juvre Dyb ovfr.

**Nørreeng.** Ki. [æ ˈnɔ̈ɹ.ˌæŋ.]. MB 1683 Nörre Eng, Norder Eng; U 1868 Nøreng, søndre Nøreng, Nørenglod; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Nör Eng. — Ko. U 1801 Nörr Eng. — J. [æ ˈnɔ̈ɹ.ˌæŋˑ]. U 1801 nörr Enge; TM Nörreenge; I 1912 Nør Eng. — T. U 1840 Nord-Engen. — B. [æ ˈnɔ̈ɹ.ˌæŋˑ]. U 1840 Nord-Engen; TM Nörreeng; I 1912 Nør Eng'.

**Nørrefenne.** T. [æ ˈnɔ̈ɹ.ˌfænˑ]. E Moritz, Die Insel Röm 1909 Norder Fenn. — Ko. TM Norderfenne. — Nørrefenne, Sønderfenne og Storefenne er tre Stykker opdyrket Hede Vest for Toftum.

**Nørregaard Agermark.** J. U 1801 Nörregaard Agermark.

**Nørrehede.** Ki. [æ ˈnɔ̈ɹ.ˈhe·ə]. TM Nörhede; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Nörhede od. Anne paa Hede Toft.

**Nørrelaa.** J. [æ ˈnɔ̈ɹ.ˌlɑ̊.]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Nör Laa.

**Nørremark.** J. U 1801 Nörmarken; I 1912 Nør Mark. — T. [æ nɔ̈ɹˑmaːig]. U 1840 Nordmarken; U 1856 Toftum Nordre Mark; TM Nörremark; I 1912 Nor Mark. — B. U 1840 Nordmarken. — Ko. MB 1683 Norder March, Norder Vang, Nørre Marck; U 1801 Nörr-Marken, Nörrmarken; TM Nordmark.

**Nørretoft.** J. U 1801 Nörtoft. — Ko. U 1801 Nörr Toft; TM Nordertoft.

**Od.** B. Odsbjærg [ˈɔɹ.sˌbjæɹə]. U 1801 Odsbierge, Aads eller Gamle Mölle Bierge; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 11 die Aardsberge. — Odsblokke [æ ˈɔɹ.sˌblɒ̈k]. U 1801 Aadsblokke. — B. Odsbrink [ɔɹ.sbʁɒŋg]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Brink. — Od, se Indl.

**Okseager.** J. U 1801 Oxagger.

**Oldemorsager.** J. U 1801 Oldemoers Agger. — Se under Oldemorsskifter i Emmerlev S., 3107.

**Overbjærge.** Ki. U 1868 Overbjerge.

**Paddekær.** J. U 1801 Paykier. — J. Paddekær Vej [ˈpaːɹˑkɟəˌvæj]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Parkjer V. — Af Subst. sønderjy. Padde „Frø".

**Paddestykker.** J. U 1801 Paystykker. — Se Paddekær ovfr.

**Per Anes Mark.** J. [pɛɹˈaˑnsˌmaːig]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Per Ahns Eng.

**Per Lassens Gab.** Ki. [pɛˈlasəns ˌgɑ.f]. — Navn paa en Vej.

**Per Pintels Dal.** Ki. [pɛˈpiŋdəls ˈdal]. — Sønderjy. Pintel „membrum virile", brugt som Tilnavn.

**Per Præstes Bjærg.** Ko. [pɛ ˈpʁæsdəs ˌbjæɹə]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Peder Præst Bj.

**Per Præstes Dal.** Ko. [pɛ ˈpʁæsdəs ˌdal]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Peder Præst D.

**Pigernes Toft.** [æ ˈpiqəɹˑs ˌtɔʊt]. J. U 1801 Pigernes Toft.

**Plane.** Ko. [æ ˈplɑˑn]. — Antagelig en Sideform til Subst. Plan, som Feilb. anfører fra Darum i Betydn. „flad mark".

**Pril.** Ki. [æ pʁiˑl, æ pʁiqəl]. En lille Rende, hvorigennem Ravl (se ndfr.) har Udløb ved Lavvande. Subst. Pril „Rende i Havbunden ved Ebbetid", se Indl.

?**Purrenpril.** Ki. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 21 Purrenpriel.

**Pytstykker.** Ko. U 1801 Pyttstykkerne.

**Raabjærg.** Ko. [*ʀɔbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Raabjerg. — Ko. Raabjærgs Dal [*ʀɔbjæɹ·sˈdal*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Raabjerg D. — Subst. Raa „Stang, Grænsepæl, Grænse".

**Ravl.** Ki. [*æ ʀaʊ.l, æ ʀöʊ.l*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 20 der Raul Priel, der Rest der alten Haffsand Laa. — Et lille Vandløb paa den sydlige Del af Havsand. Det opr. Navn er maaske Ravlpril (jfr. Formen hos Moritz og Pril ovfr.), af Plantenavnet Ravl „Scirpus lacustris" (Feilb.).

**?Restoft.** MB 1683 Reestoft.

**Rimmebjærge.** J. og T. [*æ ˈʀɛmˑˌbjæɹə*]. Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 214) Rembjerge; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 Riim- oder Reemberge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Reem Bge. — En Række Klitter. Subst. jy. Rimme, som Feilb. bl. a. anfører i Betydn. „langagtig bakkestrækning" (vestj.), „sammenhængende klitbakker fra øst til vest" (Ty) og „bølgeformet forhøjning i klitten" (Fanø); Thade Petersen oversætter Rimme ved „Klitter, der ved Vandringer har mistet deres oprindelige Form" (Sønderjy. Aarb. 1903 p. 201). Se iøvrigt under Rømø ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Rimmel.** Ki. [*æ ʀeməl*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Rimmel. — Ki. Rimmelvej [*æ ˈʀeməlˌvæj*]. U 1868 Rimmelvei; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Rimmer Vej. — Rimmel er en lang Klitrække i den østl. Del af Sønderland; Navnet maa være identisk med Subst. no. rimla f. „Strimmel" (Ross), jfr. Subst. sønderjy. Rimle „lang Række opstablede Tørv", som Feilb. anfører fra Angel, og fris. Rimel „Rand, Kante, Streifen" (Boy P. Möller), antagelig dansk Laaneord.

**Risgrob.** Ko. U 1801 Riies Groven. — Subst. Ris „Busk".

**Rislum.** Ki. [*ʀisləm, ʀismət*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Reismöll (Rislum). — Ki. Rislumvej. U 1868 Rislumvei. — Et lille Areal ved Østkysten udfor Kromose Gde. Den sidste Udtaleform, som opgives at være den almindeligste, maa skyldes Metatese; Navnet er sandsynligvis et opr. *Risholm af Subst. Ris „Busk" og Holm (se Indl.).

**Rugblokke.** J. [*ˈʀɔʊˑblɔk*]. U 1801 Øster-, Vester Rugblokke, nye Eng oder Rugblok; TM Rugblokker; I 1912 Rovblokk'.

**Rævdal.** J. [*ˈʀæʊˑdal*]. VSK Ræv Dahl; U 1801 Revdal, Revedal, Rævdall; TM Revdal; I 1912 Røwdal (Rævedal). — Forleddet maa være Dyrenavnet Ræv, selv om dette Dyr ikke mere forekommer paa Øen.

**Sandbjærg.** MB 1683 Sandbieren.

**Sandblokke.** J. U 1801 Sandblokker.

**Sanddal.** Ki. [*saˑŋdal* eller *æ ˈsaˑŋəˌdal*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sand D.

**Sandetdal.** Ki. [*æ ˈsaˑŋə ˈdal*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sand-Dal. — Adj. sandet.

**Sandgræs.** Ko. [*sanˈˌgʀæɟs; æ ˈnɔ̈ɹ. ˈsanˑgʀæɟs, æ ˈsɑ̨ŋə ˈsanˑgʀæɟs*]. U 1801 Sandt Greisfenne, Sandt Greiß; U 1857 Sandgræsskiftene; TM Sandgrus, Sandgras, Süder Sandgras; I 1924 Sandgræs. — Efterleddet er Subst. Græs i Betydn. „græsbevokset Areal".

**Sandholm, Nørre-.** J. VSK, Gst 1857—58 Nørre Sandholm. — Ældre Navn paa det nuv. Store-Ejland (har tidl. været en Ø, se E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 10).

?**Scharfensberg.** Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Scharfnsberg.

?**Sensusbjærg.** Ki. Mejer 1643 (E. Moritz, Die Insel Röm 1909) Sensusb. — Navnet er anbragt mellem Tagholm og Kirken.

**Sjøv.** Ko. [*æ ʂjǽʊ*]. U 1801 Siöv, Siau; TM Schöiw; U 1868 Sjøv. — Ko. Sjøvfenne. TM Schöwfenne. — Sjøv er ifl. Opt. 1928 den eneste Mose paa Rømø; jfr. Moor ovfr. Sjøv, se Indl.

**Skansefenne.** Ko. U 1801 Skandsfenne. — Subst. Skanse. Navnet kunde maaske stamme fra Svenskernes Landgang paa Øen i 1644, jfr. Thade Petersen i Sønderjy. Aarb. 1906 p. 67.

**Skarnseng.** Ko. [ˈ*sga.nsˌæŋ* eller *æ* ˈ*sga.nsˌfæn*·]. — Subst. Skarn, vistnok i Betydn. „Ukrudt"; ifl. Opt. 1931 har der altid groet meget Ukrudt i Engen; jfr. Subst. rømøsk Skarntøj „Ukrudt". En anden Mulighed er Adj. Skarns i Betydn. „slet, daarlig".

**Skidenrende.** Ki. [*sgjɨ·nˈʀæŋ·*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Skiden Rende. — Et lille Vandløb. Jfr. Slaarende.

**Skiftebjærg.** B. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sköut Bj. — Skifte, se Indl.

**Skifter.** J. [*æ* ˈ*sgæs.t*]. U 1801 de saakalde Skifter; TM Skift, Skifterne; I 1912 Skøvt' (Skifter). — Skifte, se Indl.

**Skorstenlaa.** J. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Skorsteen L. — Har sikkert Navn efter Skorstensand ndfr.

**Skorstensand.** J. [*sgɔsdənˈsa.ŋ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Skorsteen Sand. — Navn paa den nordvestligste Del af Juvre Sand.

**Skurveblokke.** Ko. U 1801 Skorreblokke. — Subst. Skurv eller Adj. skurvet, jfr. Skurvekrog i Arrild S., 3081, Skorager i Brøns S., 3087, Skurvehede i Emmerlev S., 3107, og Skurvefenner i Ballum S., 3111.

**Skælbjærg.** T. [*sgɛɬbjæ.iə*]. I 1912 Skilbjerg; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Skjelbjerg. — Navn paa en Mark umiddelbart Nordøst for Toftum; Skælbjærg har rimeligvis samme Betydn. som Skælbanke i Rejsby S., 3086, „Forhøjning, hvor man har brændt Kalk af Muslingeskaller".

**Skælbo.** Ki. [*æ sgɛɬ·bɔ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Skjelbo. — Ki. Skelbohage [*sgɛɬ·bɔˈha·q*]. K 1724 Schibelhag; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Skjelbohage. — En Strimmel af Vaddehavet, som ligger lige udenfor Kysten, og som er tør ved almindelig Højvande; Skelbohage er paa K 1724 Navn paa en Muslingbanke. Forleddet er Subst. Skil, antagelig i Betydn. „Skaldyr" (se Feilb. Skjæl, Betydn. 2). Efterleddet er snarest Bo (< glda. *bothæ) „Skær, Grund i Havet", se DS I p. VII.

**Skøtbjærg.** B. [*æ sgɶdbjæ.iə*]. — Forleddet er formodentlig Verbet skøtte „passe, tage sig af", her maaske i Betydn. „vogte Kvæg".

**Skøtvej.** Ko. U 1801 Skött-Vejen. — Subst. sønderjy. Skøtvej „Bivej", se Feilb. under Skotvej og skudt Vej.

**Slaarende.** Ki. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 87 Skiden Rende, auch Slaa Rende genannt.

**Slade.** Ko. [*æ slɑ·d*]. U 1856 Sladen; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Slarend. — Ko. Sladebjærge. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 die Slarbjerge. — Formen Slarend hos Moritz beror aabenbart paa Sammenblanding med Slaarende ovfr.; Slade, se Indl.

**Slag.** T. og J. Thade Petersen, Rømø (Sønderjy. Aarb. 1903 p. 226) Slaw. — Slag forklares af Thade Petersen, anf. Sted, som „en Mellem-

ting mellem Dæld' og Slund"; en Dæld er en mindre Vandsamling med grundt Vand, en Slund en næsten umærkelig Sænkning i Terrænet.

**Slagterbænken.** Ki. [*æ slaʊ.də,bæŋg, æ ˈslaʊ.də,bjæɹə*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 4 Slagdebank. — Navnet er ifl. Moritz anf. Sted givet, „weil vor dem Hochwasser hierher flüchtende Schafe wiederholt von der Flut ereilt wurden und ertranken".

? **Slundoddestykker.** J. U 1801 Slund.odstykker. — Slunde, se Indl.

**Smaablokke.** Ko. U 1801 Smaa-Blocke.

**Smaaenge.** Ki. [*æ ˈsmå.ˈ⌐æŋə*; Sing.: *æ ˈleḷ·,æŋ.*]. TM Smaaenge; U 1868 Smaaenge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 De Smaa.

**Smaafenner.** Ko. TM Kleine Fennen.

**Smaastykker.** Ko. TM Smaastykker.

**Smalstykker.** J. U 1801 Smalstykker.

**Snipbjærg.** Ki. [*snɛbbjæɹə, æ snɛp*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Snip-Bj. — Snip „Spids", se under Snepsgaarde i Seem S., 2707.

**Sommerdrev.** J. [*æ ˈsOmə,dʀæʊ*]. — Ifl. Opt. 1928 Navn paa en Drivevej, som benyttedes om Sommeren; jfr. Høstdrev ovfr.

**Spidsbjærg.** Ki. [*sbesbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Spids Bj.

**Spikker.** Ko. [*æ sbigəɹ, æ sbiqəɹ* el. *æ sbɛqəɹ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Spigger. — Moritz oversætter anf. Sted p. 71 Spigger ved ty. Speicher; det er sandsynligvis det tilsvarende mnty. Subst. spîker „Kornhus", nederty. Spieker „Gebäude zur Korn und anderer Waaren Aufbewahrung"; Stedet ligger ved Kongsmark Havn og har iflg. I 1928 tidligere tjent som Ophalingsplads for smaa Fartøjer. Jfr. Spikergade i Tønder Kbst., 3092.

**Stagebjærg.** Ki. [*æ sda·qbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Stag Bj.; Gst Stagbjærg. — Forleddet er Subst. Stage „Stang"; om Navnets Oprindelse oplyser E. Moritz (Die Insel Röm 1909 p. 71): „Früher stand auf der Düne ein Seezeichen, die sog. Königsbake, welche 1879 fortgenommen wurde".

**Stalgab.** S. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Stalgab. — En Rende i Havbunden fra Havsand til Rømmesdyb.

**Stendal.** Ko. [*sdjæn·dat, ⌐sdɛn·dat*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Steen D. — Ki. Stendalsbjærge. U 1868 Stendalsbjerge.

**Stokagre.** Ko. [*æ ˈsdɔg,aʊə*]. U 1801 Stokken, Stokkeende, Stokkeaggere; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Stock Agre. — Subst. Stok „Gangbræt over Vandløb".

**Stokgrov, Nørre-.** Ko. [*ˈnɔ̈ɹ. ˈsdɔg,gʀåʊ.*]. U 1801 Nordere Stokgrob; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 N. Stock Gr. — Ko. Sønder-Stokgrov [*æ ˈsdɔg,gʀo.f*]. U 1801 Sönder Stokgrob; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 S. Stock Gr. — Subst. Stok „Gangbræt over Vandløb".

**Storeager.** J. U 1801 Stoeragger.

**Storebjærg.** T. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Stor Bj.

**Storefenne.** Ko. TM Groszefenne. — T. [*æ ˈsdo·,fæn·*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Store Fenn.

**Storelaa.** J. TM Store Laa (Wasserlauf).

**Storemark.** T. [*æ ˈsdo·,maɹg*]. I 1912 Store Mark.

**Stormeng.** Ki. [*æ ˈsdɔɹ·m,⌐æŋ·*]. TM Stormenge; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Storm Eng. — Ki. Stormeng Bjærge [*ˈsdɔɹ·mæŋ ˈ⌐bjæɹə*], E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Stormeng Bge. — Navn paa den syd-

ligste Del af Strandgrønningen; antagelig Enge, som oversvømmes ved Stormflod.

**Strand.** [*æ sdʀa.ŋ*]. TM Strand; Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 204) den saakaldte „Strand"; Gst, Trap[4] Stranden. — Strandgrønning. K 1854 Strandgrönning; K 1854, U 1856 Strandgrönningen; U 1856 Strandgrönninger, Strandgrønningen, Strandgrønningerne; U 1857 Strandgrönningen; TM Strandgrönning; U 1868 Strandgrønningen. — Strandskifter. U 1801 Strandtheilungen; U 1856 Strandskifterne. — Strandstykker [*æ ˈsdʀa·nˌsdǫgə*]. TM Bolilmark Strandstykker, Strandstykker, Pattburg Strandstykker. — Strand, Strandgrønning, Strandskifte og Strandstykker er forskellige Navne paa den Strimmel Marsk, som strækker sig gennem hele Øen fra Nord til Syd, Vest for Klitterne og Øst for de store lave Sandflader, Havsand og Juvre Sand; opr. har Strandgrønningen ligget langs Øens Vestkyst, idet Sandfladerne mod Vest, i al Fald for den sydlige Dels Vedkommende, tidligere har været skilt fra Øen ved Havsands Laa (se E. Moritz, Die Insel Röm 1909 p. 17 ff.).

**Strandvej.** J og T. U 1801 Den nörr Strandvey; U 1856 Strandvejen.

**Stødal.** Ki. [*sdǫ.dat* eller ˈ*sdödat*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Stor D. — En Lavning umiddelbart Øst for Strandgrønningen; Forleddet er maaske Subst. Stört, som ifl. Molbech i Marskegnene bruges om „flere Slags ufrugtbare og skadelige Jordarter"; Stört bruges i Holstensk om „rothe Fuchserde (ufrugtbart Sand) auf der Marsch und Geest" (Schütze, Holsteinisches Idiotikon IV p. 206 og 322).

**Størkes Rende.** Ko. U 1801 Störkes Rende. — Se under Størkeshus ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Sudderblokke.** J. [*æ ˈsœ.iˑˌblɔk*]. U 1801 Sædeblokkene, Sodblock-Eng, Sodblokke Vey; TM Sodblok; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sorblok; I 1912 Surrblokk'. — Plantenavnet Sudder „Plantago maritima".

**Svarrestykker.** Ko. U 1801 Svarrestykker. — Forleddet kan maaske være Subst. ænyda. svarver „Drejer".

**Svømmested.** E. Moritz, die Insel Röm 1909 p. 27 Svömmested. — „In früheren Jahren benutzten die Bauern der Norddörfer zur Verschiffung ihres Viehs eine Stelle am Juvre Tief (Svömmested), wohin es bei der Ebbe übers Watt getrieben wurde" (Moritz, anf. Sted).

**Sønden Stien.** J. U 1801 sönden Stien.

**Sønderbanke.** E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sönder Bk. — Navn paa en Grund Nordvest for Øen.

**Sønderenge.** J. [*æ ˈsǫŋəˌʀæŋ.*]. MB 1683 Synder marchs Eng, Synder Eng; U 1801 Sönder-Enge; TM Söndereng; I 1912 Sønder Eng. — T. U 1840 Syd-Engen; TM Söndereng; I 1912 Sonder Eng. — B. [*æ ˈsǫŋəˌʀæŋˑ*]. U 1840 Syd-Engen. — Ko. U 1801 sönder Engene, sönderengs Blokke. — Ko. U 1801 Sönder Wisen, Sönderenge. — Ki. [*æ ˈsǫŋəˌʀæŋ.*]. Skifteforlig 1649 (Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 78) Sønder Enge; U 1868 Søndereng; I 1912 Sonder Enge'; E. Moritz Die Insel Röm 1909 Sönder Eng.

**Sønderfenne.** T. [*æ ˈsǫŋəˌfænˑ*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sönder Fenn. — Ko. U 1801 Süder Fenne; TM Süderfenne.

**Søndergaard Agermark.** J. U 1801 Söndergaard Agermark.

**Sønderhede.** Ki. [*æ ˈsǫŋəˌˈheˑə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sönder Hede Toft.

**Sønderlaa.** B eller T. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Süd Laa.

**Sønderløkke Dige.** T. U 1840 Syderlykdigen.

**Søndermark.** J. MB 1683 Synder March, Synder Vang; U 1801 sönder Marken; TM Söndermark; I 1912 Sønder Mark. — T. [*æ* ˈ*sǫŋə*ˌ*maɹg*]. U 1840 Sydermarken; U 1856 söndre Mark; I 1912 Sønder Mark; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Sönder M. — Ko. U 1801 sönder Marken.

**Sønderskifter.** T. K 1854 Synderskifte; U 1856 Toftums Sönderskifte.

**Søndertoft.** J. U 1801 Sönder Toften. — To Gange i Ko. U 1801 sönder Toft, den söndre Toft.

**Søvej.** Ki. [*æ* ˈ*sjǫˌvæj*]. U 1868 Søvei.

**Tagagre.** Ki. U 1868 Tagagre. — Plantenavnet Tag „Tækkerør".

**Tagblokke.** Ko. U 1801 Tag Blokke. — Plantenavnet Tag „Tækkerør".

**Tagholm Hjørne.** Ki. [ˈ*ta·qhɔlm* ˈ*ʳhɔ̈ɹ·n*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Tagholm Hjörne. — Navn paa en Pynt ved Landsbyen Tagholm.

**Tagstykker.** J. U 1801 Tagstykkerne. — Plantenavnet Tag „Tækkerør".

**Tanderupsbjærg.** Ko. [ˈ*taŋ̣ɐʀɐbsˌbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Tandrups B. — Tanderupsbjærg er maaske den Klit, hvor Jens Sørensen Tanderup (se ovfr. under Størkeshus) blev overfaldet og mishandlet, eller muligvis det Sted, hvor han ligger begravet (se Sprogforeningens Almanak 1910 p. 52).

**Tanderupsdal.** Ko. [ˈ*taŋ̣ɐʀɐbsˌdal*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Tandr. D. — Se under Tanderupsbjærg ovfr.

**Thomases Mark.** Ki. [ˈ*taməsəsˌmaɹg*]. U 1668 Tomasjord; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Thomas M. — Mandsn. Thomas, i Sønderjy. udt. [*taməs*].

**Toftum Krog.** T. U 1840 Toftum Krog.

**Trappelaa.** J. [*æ* ˈ*tʀabˌlå.*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Trabel L. — Ifl. Opt. 1931 Navn paa en Vandrende, hvor man trapper Butter, d. v. s. fanger Fladfisk ved at træde paa dem med Fødderne; jfr. Feilb. under træde.

**Trælborg.** Ki. U 1868 Trælborg. — Se under Trælborg i Tønder Lds., 3101.

**Tuemose.** Ki. U 1868 Tuemose. — Tue, se Indl.

**Tuestoft.** Ki. U 1868 Tystoft, Tuestoft. — Muligt Mandsn. Tue.

**Tvillingbjærge.** B. [*æ* ˈ*tvɛlɐŋˌbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Tvilling Bge.

**Tværblokke.** Ko. U 1801 Tværblokkerne; E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 Tverblock.

**Tøjring.** J. U 1801 Tydringen. — Tøjring, se Indl.

**Tøvtløs.** B. [*tɵɹdlǫs* eller *tø·dlǫs*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Töftlös. — K. U 1801 Törtlös. — Se under Tøvtløs i Spandet S., 3083.

**Uderbjærge** [*æ* ˈ*ʳɐɹ·*ˈ*ʳbjæɹə*]. U 1856 de ydre Bjerge, de yderste Bjerge; U 1857 de ydre Bjerge; Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 214) Yderbjergene; E. Moritz, die Nordseeinsel Röm 1903 p. 24 Uerbjerge. — Navn paa en Klitrække, som strækker sig gennem hele Nørrelandet Øst for Strandgrønningen; Forleddet er Komparativen uder „ydre".

**Vandborg.** Ki. [ˈ*vaŋ̣·bɑɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Vandborg.

**Vanddal.** Ko. U 1801 Van-Dall, Vandahl.

**Vesteragre.** Ki. [*æ* ˈ*væsdəˌʀaɐəɹ·*]. MB 1683 Wester Agre; TM Westeragre; U 1868 Vesteragre; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Vester-Agre.

**Vesterfenne.** Ko. U 1801 Vesterfennen; TM Westerfenne.

**Vestergaards Bjærg.** Ki. [*væsdəˈgɑ̊.sˌˀbjæɹə*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Westergaards-Bge. — Bebyggelsesnavnet Vestergaard.

**Vestergaards Mark.** Ki. [*væsdəˈgɑ̊.sˌmaɹg*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Westergaards-M. — Bebyggelsesnavnet Vestergaard.

**Vesterhede.** Ko. U 1801 Westerheide. — Ki. Grandebrev 1711 vesten Heede. — Jfr. under Lejrhede ovfr.

**Vestermark.** J. U 1801 vester Marken. — T. [*æ væsdəmaɹg*]. U 1856 vestre Mark; TM Westermark. — Ko. U 1801 Vester Mark. — Ki. U 1868 Vestermark.

**Vestermærsk.** Ki. Mejer 1649 Westermarsch.

**Vestertoft.** J. U 1840 Vester Toften. TM Wester Toft, Vestertoft. — To Gange i Ko. [*æ ˈvæsdə ˈtɔʊ̯t*]. U 1801 vester Toft, vestre Toft; TM Westertoft.

**Vestervang.** MB 1683 Wester Wang.

**Vittenbjærg.** Ki. [*vidənbjæɹə*]. E. Moritz, Die Nordseeinsel Röm 1903 Vilberg. — Synes at være opkaldt efter det tyske Bynavn Wittenberg; Formen hos Moritz tyder dog paa, at det oprindelige Navn er Hvilbjærg (se under Hvilbjærg i Vodder S., 3088); Udtaleformen kunde da bero paa en Omtydning.

**Voldgrob.** J. U 1801 Voldgroven.

**Voldstykker.** J. U 1801 Voldstykker.

**?Vormets Vang.** MB 1683 Wormets Wang, Wormete Agr.

**Vraabjærg.** Ki. Dok 1807 (Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 21) Vraae Bierg. — Bebyggelsesnavnet Vraa, se ovfr. under Vraaby.

**Vraatoft.** Ki. [*æ ˈvʁɔˌtɔʊ̯t*]. MB 1683 Wraasz Toft; E. Moritz Die Insel Röm 1909 Wraatoft. — Vraa, se Vraaby under Bebyggelsesnavne.

**Vælager.** J. U 1801 Væelagger. — Forleddet er sandsynligvis Subst. glda. wæthil „Vadested", jfr. Vælenge i Emmerlev S., 3107.

**Ægdal.** Ki. [*ˀæˑqdal*]. E. Moritz, Die Insel Röm 1909 Äg-D. — Subst. Æg; Navnet hidrører snarest fra, at der her har været mange Fugleæg at finde.

**Østeragre.** MB 1683 öster Agre.

**Østerbjærge.** Ki. U 1868 Østerbjerge.

**Østereng.** J. U 1801 öster Enge. — To Gange i Ko. [*æ ˈösdəˌˀnæŋˑ*]. U 1801 Østereng; I 1912 Øster Eng'; E. Moritz, Die Insel Röm 1909 O. Eng.

**Østerfenne.** Ko. TM Osterfenne, Osterfennen.

**Østerhavet,** Havet Øst for Rømø. Thade Petersen, Rømø (i Sønderjy. Aarb. 1903 p. 209) Østerhavet.

**Østerholm.** J. VSK Øster Holm; Gst 1857—58 Østerholm. — Svarer vistnok til det, som nu kaldes Lille-Ejland; jfr. Sandholm ovfr.

**Østermark.** J. [*æ ˈösdəˌmaɹg*]. U 1840 Østermarken; TM Ostermark; I 1912 Øster Mark. — Ko. U 1801 Øster Marken; TM Ostermark. — T. TM Øster Mark.

**Østertoft.** T. U 1840 Øster-Toften. — Ko. U 1801 Øster Toft; TM Ostertoft.

**Østervang.** MB 1683 Øster Wang.

# 3113. RANDERUP SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Randerup,** Lb [*ʀaŋɜ.ɪp*]. $^{7}/_{4}$ 1298 (Pontoppidan Annales) Randrup; s. Dok. (Terpager) Randerup; u. D. 1307 Randorp; $^{29}/_{10}$ 1308 Randropmark; Paaskr. paa s. Dok. Randrup marck; RO 1330—48 Ranthorp; $^{23}/_{8}$ 1420, $^{4}/_{8}$ 1421 Randorp; $^{29}/_{5}$ 1490 (LB) Randerup; $^{18}/_{2}$ 1492 Randeruppe; $^{25}/_{8}$ 1492 (LB), $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Randerup; $^{29}/_{3}$ 1498 Randerop; $^{4}/_{4}$ 1506 (LB) Randerup; $^{?1}/_{4}$ 1508 Randrop, Randerup; $^{27}/_{8}$ 1513 (LB), $^{27}/_{2}$ 1514 (LB), $^{14}/_{8}$ 1518 (LB) Randerup; Jb 1530 Randrop; $^{18}/_{11}$ 1531 (LB), Jb 1537—38, $^{17}/_{5}$ 1539 (LB), Sk 1543, $^{8}/_{2}$ 1550 (LB), $^{22}/_{2}$ 1550 (LB), $^{22}/_{3}$ 1550 (LB), $^{1}/_{4}$ 1550 (LB), Jb 1607 Randerup; Provste Bog 1649 Rannderup, Randerup; Mejer 1649, Danckw 1652, M 1662, M 1664, Sk 1676, Jb 1686, M 1688, I 1693, Reg 1704 Randerup; Reg 1709 Randerop; Jb 1723, DAtl Randerup; VSK Randrup; Gst 1857—58 Randerup; Trap[1] Randerup; Trap Kongeriget Danmark[1] Randrup; TGst Randrup; Postadr9, Gst Randerup. — Af Mandsn. glda. Rani, glsv. Rane, oldn. Hrani.

**Hedehuse,** Gde og Hse [*æ he·*]. Trap[4] Hedehusene.

**Kammer,** forsv. Hs [*æ kamə*]. — Subst. Kammer, spøgende brugt om et lille Hus.

**Lunde,** Lb [*lu·ŋ*]. $^{5}/_{5}$ 1492 Lwnde; $^{10}/_{2}$ 1505 Lwnd; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 671) Lwnde; Jb 1537—38, $^{18}/_{12}$ 1567 (LB), Provste Bog 1649 Lunde; Mejer 1649, Danckw 1652 Lundby; M 1662, M 1664, M 1688, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Lunde. — Lund, se Indl.

**Nygaard,** Gd [*æ ˈnyɖ̩ˌgåˈɪ*]. Gst Nygaard.

**Smedegade,** Hse [*æ ˈsmæj·ˌga·*].

**Spindborg,** Gd og Hs [*sbeŋ·b0ɪ·, æ ˈsbeŋ·b0ɪˌhuˈs, æ ˈsbeŋ·b0ɪˌgåˈɪ*]. TM, TGst, Postadr9, Gst Spindborg. — Opkaldt efter Naturnavnet Spindbjærg; se Krabjærg under Naturnavne.

**Stavad,** Hs [*sdaˈvɔ̀j*]. I 1912 Stavai; Trap[4] Staved. — Forleddet kunde være Subst. Stage eller Subst. Stav. Jfr. Stavad, Tise S., Børglum Hrd. (M 1688 Stau Wad; $^{13}/_{5}$ 1501 Stawad), og Stavisaa i Nordfyn.

**Terre,** Hs. Trap[4] Terager. — Jfr. Terre ndfr. under Naturnavne.

**Vestergaarde,** Hse [*væsdəˈgå·ɪ*]. Trap[4] Vestergde.

## B. NATURNAVNE.

Byerne: Lunde (L) og Randerup (med Spindborg) (R).

**Agereng.** R. MB 1683 Ager Eng.

**Andetfenne.** R. I 1912 Anderfenne. — Kunde indeholde Subst. jy. Andet „Forpløjning", hvoraf Feilb. anfører Formen *aṉər* fra Nordslesvig. Jfr. Andetager i Skærbæk S. 3080.

**Bankefenne.** L. [*æ ˈbaŋ'g,fæn·*]. I 1912 Bankfen. — Subst. Banke „Bakke".

**Bassehøjager.** R. [*basəˈjåʁ·ə*]. MB 1683 Basse Ager Teigte, baße Agre, basse høyager; TM Bassiager; I 1912 Badsjøv. — Formen basse høy ager i MB 1683 repræsenterer antagelig Navnets oprindelige Form, medens Basse ager Teigte og Baße Agre er Omdannelser af Markbogens Skriver. Høj er, ligesom i adskillige Landsbynavne paa glt. -hōgh, paa Grund af den tryksvage Stilling blevet svækket til -*ə*, der palataliseres til -*i* under Indflydelse af det foregaaende s, og dette i er da blevet trukket over til den følgende Stavelse. Forleddet kan være Subst. ænyda. basse „Vildsvin" eller muligvis Tilnavnet glda. Bassi (Oda. Personn. p. 11).

**Bjørnsblokke.** R. [*æ ˈbjɔ̈ɹ'ns,bɫɔ'g*]. I 1912 Bjørnsblok. — Af Subst. Bjørn, der paa Grund af den genitiviske Sammensætning snarest maa antages at være anvendt som Personnavn.

**Bjørnsvang.** R. MB 1683 biörns Vang. — Se ovfr. under Bjørnsblok.

**Blokfenne.** R. [*æ ˈbɫɔ'g,fænəɹ*]. I 1912 Blokfenne. — Blok, se Indl.

? **Bondemark.** Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 671) Bwne(?) marck.

**Bækenge.** R. [*æ ˈbæ'g,æŋ·*]. MB 1683 bech Eng; Jb 1704 beckeng; TM Bek-Eng, Bek-Enge; I 1912 Bækeng.

**Dalfenne.** R. [*æ ˈdɑ·ɫ,fænəɹ*]. I 1912 Dahlfenne, Dalfenne.

**Damfenne.** R. [*æ ˈdɑm·,fæn·*]. I 1912 Damfenne. — Ved en Dam i Randerup By.

**Dyndenge.** L. [*æ ˈdø·ŋ,æŋ·*]. TM Dynd Eng; I 1912 Dyndeng.

**Faarefenne.** L. [*æ ˈfå·,fæn·*].

**Flaakær.** R. [*fɫɔɣəɹ*]. Jb 1704 Flockkier; TM Flaaekjär, Staaekjär; I 1912 Flaakjær. — Muligvis et glda. *Flot-kiar med gl. Assimilation af tk > kk af Subst. glda. flot „Oversvømmelse", se Indl. under Flod. Som en anden Mulighed maa nævnes, at Forleddet kunde være et Subst. glda. *flā „flad Strækning", samme Ord som oldn. flá f. „Afsats, liden Flade i en Fjeldside" (Fritzner), no. flaa, der indgaar i norske Stednavne (NG VII p. 193).

**Flækken.** L. [*æ fɫæ'g, æ fɫæk*]. — Flæk(ke), se Indl.

**Flæskfenne.** R. [*æ ˈfɫæsg,fænəɹ*]. I 1912 Fleskfenne. — Subst. Flæsk, se nærmere under Flæskland i Brøns S., 3087.

**Fold.** L. [*æ foˈl̥*]. I 1912 Fold. — R. Foldfenne. [*æ ˈfo·l̥,fænəɹ*]. TM Foldfenner; Coupon 1871 Fold Fennerne; I 1912 Foldfenne. — Fold, se Indl.

**Fredfælled.** L. [*æ fʀæj̥·,fæɫɜ·ɹ*]. TM Fred-Fälleden; I 1912 Freifælled, Frejfælled. — Om Forleddet se Fredmose, Emmerlev S., 3107.

**Fælled.** L. [*æ fæɫɜ·ɹ*]. I 1912 Felled, Fælled. — R. [*æ fæɫɜ·ɹ*]. TM Nörre Fälleden, Sönder Fälleden. — R. Fælledfenner. TM Fälled Fennerne. — Fælled, se Indl.

**Gaasetoft.** R. I 1912 Gastoft, Gåstoft.

**Gadefenne.** R. [*æ ˈgɑ·,fæn·*]. TM Gadefennerne; I 1912 Gadefenne.

**Goliatsbjærg.** R. [*æ ˈgoˈliats,bjæɹ'ə*]. — Engstykke. Antagelig ironisk Navn paa en svag Forhøjning.

**Gyde Maries Fenne.** R. [*gymɒˈʀj̥ɖəs,fæn·*].

**Halvgaardsfenne.** L. [*æ ˈhɑɫ·gɷs,fæn·*].

**Hedeager.** L. MB 1683 Heede Agre, Hie Agre, heed agre.

**Hedefenne.** R. [*æ ˈheˑˌfænəˑ*]. I 1912 Hedefenne.

**Herskabsland.** R. I 1912 Herskabsland. — Jord, der hører til en Adelsslægt.

**Hjørnefenne.** L. [*æ ˈjɔˑɔˑnˌfænˑ*].

**Holm.** L. TM Holmen. — Holm, se Indl.

**Hærvej.** R. [*æ hæˑɔˑvæj*]. — Hærvej, se under Tønder Lands. 3101.

**Højfenne.** R. I 1912 Høifenne. — Af Adj. høj; i I 1912 opført umiddelbart efter Lavfenne.

**Karlefenne.** L. [*æ ˈkaˑtˌfænˑ*]. — Subst. Karl, jfr. Karlenge i Møgeltønder S., 3102.

**Kirkeager.** R. MB 1683 Kirke ager teigt, Kirche Tegt.

**Kirkefenne.** L. [*æ ˈkjɔˑgˌfænˑ*]. I 1912 Kirkensfenne. — R. [*æ ˈkjɔˑgˌfænˑ*].

**Klavs.** R. [*kɬɑʊˈs*]. I 1912 Lille Claus, Store-Claus. — R. [*søŋˈə kɬɑʊˈs, nɔˑ kɬɑʊˈs*]. — Navn paa Engstykker. Lille-Klavs og Store-Klavs ligger Vest for Randerup By, Nørre-Klavs og Sønder-Klavs Øst for Byen. Muligvis Ejerens Navn, der ved Ellipse er gaaet over til at bruges som Betegnelse for Stedet; jfr. f. Eks. Timmesfenne i Emmerlev S., 3107, der i I 1912 skrives Timmes. I første Tilfælde kan det dog være de kendte Eventyrfigurer, hvis Navne spøgende er brugt for at betegne to Arealers indbyrdes Størrelsesforhold, og herefter kunde da Navnene Nørre-Klavs og Sønder-Klavs være dannet. Et Navn af samme Karakter er f. Eks. Præsten og Degnen i Emmerlev S., 3107.

**Klits Krabjærg.** R. [*æ ˈkɬɛˈdøsˌkʀɑbjæˑɔˑ*]. — Muligvis af et Slægtsnavn Klit. Se Krabjærg ndfr.

**Klojsen.** R. [*kɬɔˑjˑsən*]. — Navnet er af usikker Oprindelse, men synes i alt Fald i Nutiden at opfattes som Efternavnet Klojsen „Nikolajsen".

**Knibhjørne.** R. [*æ ˈkniˑfˌjɔˑɔˑn*]. MB 1683 Knib Jørn; I 1912 Knivhjørne. — Subst. Knibe om et snævert, trangt Sted, jfr. Kniben i Møgeltønder S., 3102.

**Knold.** R. [*æ knɔlˈ*]. — Navn paa et lille Stykke Hede. Knold, se Indl.

**Kofenne.** R. I 1912 Kofenne.

**Krabjærg.** R. [*kʀɑbjæˑɔˑ*]. Præsteindb. 1767 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 166) Krabhøj, Spindborg; DAtl Krabbierg ogsaa kaldet Spindbierg; TM Krabbjerg, Kralbjerg; I 1912 Krabjerg. — Jfr. Spindborg i Skærbæk S., 3089. Om Oprindelsen meddeler DAtl VII p. 886 følgende (efter Præsteindb. 1767): „Østen for ligger en anden Høy, kaldet af nogle Krabbierg, men af andre Spindberg, menende, der at have været et Spindehuus til at spinde Garn udi for Herskabet paa Trøyborg, siden det endnu i seneste Aaringer har været brugeligt, at nogle af Godsets Tienere maatte levere Garn til Trøyborg". Jfr. dog Spindbanke i V.-Vedsted S., 2708, hvortil der er knyttet et Sagn om en „Spindekone" i Bakken. — Navnet Krabjærg kan indeholde Fuglenavnet Krage; jfr. Krabjærg i Sønder-Skast S., 3109.

**Kringlumfenne.** R. [*æ kʀɛŋˈtɔmˌfænəˑ*]. I 1912 Kringlumfenne. — Efter Kringlum i Ballum S., 3111.

**Kræmmerfenner.** R. [*æ ˈkʀæˑməˌfænəˑ*].

**Langfenner.** R. TM Lang-Fenner; I 1912 Langfenne. — R. Øster-Langfenner [*jœsdə'lɔŋˑˌfænəˀ*]. TM Øster Lang-Fenner.

**Lavfenner.** R. [*æ 'låvˑˌfænəˀ*]. I 1912 Lavfenne. — Adj. lav. Jfr. Højfenne ovfr.

**Lerkolk.** I 1912 Lerkolke.

**Lundebæk.** L og R. [*luˑŋbæk*]. TM Lundebek; Coupon 1871 Lunde-Bek. — Se Lunde ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Lundevang.** R. [*luŋˑvɔŋ*]. MB 1683 Lünne Wang, Lunde Wang; TM Lundewang; I 1912 Lundvang.

**Lærkefenne.** R. [*æ 'læˀˑgəˌfænəˀ*]. MB 1683 Leerch Arger, lerk:agre, Lirche Agre; TM Lerke Fennerne; I 1912 Lærkefenne. — Fuglenavnet Lærke.

**Lønager.** L. [*lönə*]. — Forleddet er snarest Trænavnet Løn „Ahorn". Navn paa et Markstykke lige udenfor Lunde By.

**Made.** L. [*æ maˑj*]. — Made, se Indl.

**Madefenne.** R. TM Mäe Fennerne; Coupon 1871 Mae Fennerne; I 1912 Maifenne, Maifen. — Made, se Indl.

**Melpyt.** R. [*mælˀ'pœˑd*]. — Af Adj. jy. meld-, gldа. (i)mællæ „mellem".

**Nedertoft.** R. [*æ 'nœˑˌtɔʁˑd*]. — Samme Lokalitet som Øster-Langenner.

**Nymark.** R. [*æ nyœmaˀg*]. I 1912 Nymark.

**Nyskifter.** L. [*ny'sgæʁˑdə*]. TM Nye Skifter; I 1912 Nyskifte.

**Nørreager.** R. MB 1683 Nör Ager, Nör Agre.

**Nørremark.** L. MB 1683 Nörre March. — R. MB 1683 Nörre March; Jb 1704 Norder feldt.

**Per Grams Fenne.** R. [*pɛ'gʁamˑsˌfænˑ*].

**Polsstok.** R. MB 1683 Pulstoche Eng, Pulstoche, Puls Stoch; Jb 1704 Paulstock; TM Polstok; I 1912 Polstokke. — Se Polsstok i Mjolden S., 3114.

**Præsthem.** R. [*pʁæsdˀhæmˑ*]. MB 1683 Presthem, Præsthemb; Jb 1704 Presthem; TM Proest Hem; I 1912 Præsthem.

**Pytgrave.** R. [*æ 'pœˑdˌgʁåvˑ*]. — Pyt, se Indl.

**Rikkeagre.** L. [*æ 'ʁɛˑgˌåvˑə*]. — Af Subst. sønderjy. Rikke „Hegn".

**Rugmark, Vester-.** R. TM Wester-Rugmark.

**Røgelmade.** R. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 671) Rogell madhen; MB 1683 Röglemad, Rögelmay Teigte. — Røgel, se Indl.

**Sivfenner.** R. [*æ sivəfænəˀ*]. MB 1683 Sifuer Ager; TM Siwe-Fennerne, Siwer-Fenne Wei; Coupon 1871 Sive Fennerne, Siver-Fenne-Wei; I 1912 Siverfenne.

**Sjøvgaard.** R. MB 1683 Sieugaards Agre. — R. Sjøvgaardshøj. Præsteindb. 1767 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 166) Søgaardshøj; DAtl Søegaardshøy. — Sjøv, se Indl. Ifl. DAtl VII p. 886 synes Sjøvgaardshøj at have været omgivet med en Grav og efter Traditionen skal der have ligget en Herregaard her „strax østen for Præstegaarden".

**Sjøvsfenner.** R. [*æ 'ɕjœvsˌfænəˀ*]. — Sjøv, se Indl.

**Skidenbro** [*sɕjiˀnˑ'bʁoˀ*]. — Bro over Østerbæk.

**Skrabalder.** L. I 1912 Skraballer, Skrabalder. — R. [*æ sgʁa'balˀə*]. — Se Skrabalder i Emmerlev S., 3107.

**Skriverfenne.** L. [*æ 'sgʁiˑˌfænˑ*]. I 1912 Skriverfenne, Skriverfen.

**Skurvefenner.** R. [*æ ˈsgOɹˌfænəɹ*]. TM Skorre Fennerne; I 1912 Skorrefenne. — Subst. Skurv el. Adj. skurvet; jfr. Skurveblok, Rømø S., 3112.

**Skøtvej.** R. MB 1683 Schuedt Vei. — Se Skøtvej i Løgumkloster S., 3118.

**Slader.** R. [*æ slaɹ*]. I 1912 Sladder. — Plur. af Slade, se Indl.

**Slagblokke.** R. [*æ ˈslåɐˌblɔˑg*]. TM Slagblok Fennerne; I 1912 Slagblokke. — Slag, se Indl.

**Smedefenner.** R. [*æ ˈsmæjˑˌfænəɹ*].

**Sortesjøv.** R. [*soˑsjæɐ*]. TM Sorte Söe; I 1912 Sortesø.

**Spindbjærg.** Se ovf. under Krabjærg.

**Spindborgtoft.** R. [*æ ˈsbeŋˑbOɹˌtɔɐt*]. — Efter Bebyggelsenavnet Spindborg.

**Star.** R. [*æ sdaɹˀə*]. TM Star-Fennerne, Skar-Fennerne; I 1912 Star. — Plantenavnet Star „Carex". Navn paa en Kærstrækning. Jfr. Star i Skærbæk S., 3089.

**Stensager.** R. MB 1683 Stens Agre tegt, de Lange Stenß Agre, de første Stenßagre, steens agrene, Steens Ager tegt, Sönder steens agere, Sönder Steenß Agre.

**Stjært.** L. [*æ sdjæɹt*]. MB 1683 Stierte Vang, Stierten; TM Stjert-Fennerne; I 1912 Stjert. — L. Højstjært [*æ ˈhyˑˌsdjæɹt*]. — L. Stjærthale [*sdjæɹdˈhaˑl*]. I 1912 Stjerthale, Stjerthal. — Stjært, se Indl.

**Stokfenne.** L. [*æ ˈsdɔˑgˌfænˑ*]. — Af Subst. Stok i Betydn. „Gangbrædt over Vandløb". Fennen ligger ved en Spang over Østerbæk.

**Storefenne.** L. [*æ ˈsdoˑˌfænˑ*].

**Storeng.** R? Jb 1704 Stohreng.

**Søndermark.** R. [*æ ˈsøŋˀəˌmaɹg*].

**Tagfenner.** L. [*æ taˑxˌfænˑ*]. TM Tag Fennerne; I 1912 Tagfen. — Af Plantenavnet Tag „Phragmites communis".

**Teglstensager.** R. MB 1683 telsteensagre.

**Terre.** MB 1683 terre; [Nik. Andersen: *e tærə*]. — R. Terreager. TM Terager; I 1912 Tærager. — R. Terrested. [*tæɹˑsdæj*]. — Subst. jy. Terg „lag under klægen af mosejord" (Feilb.). I Markbogen er terre Navn paa et Stykke opbrudt Eng. Terrested er antagelig samme Lokalitet som Terreager. Jfr. Terre under Bebyggelsesnavne.

**Toft.** L. [*æ tɔɐˈd*]. MB 1683 Tofterne. — R. [*æ tɔɐˈd*]. I 1912 Toft. — R. Toftagre. MB 1683 Tofte Agrene. — Toft, se Indl.

**Tranehøj.** L. [*tʁanˈhyˌd, tʁanˈhyˈ*]. VSK Tranehøy; Gst Tranehøj. — Af Fuglenavnet Trane. Navn paa en Forhøjning i Dyndenge.

**Vaande.** R. [*æ vɑˑŋ*]. MB 1683 Wandblocherne, Wandbloc. — Navn paa et Markstykke. Beliggenheden af [*æ vɑˑŋ*] tyder paa, at det er samme Lokalitet som Markbogens Wandblocherne. Vaand, se Indl.

**Vad.** R. [*æ voj*]. — R. Vadagre. MB 1683 Woyagre. — L og R. Vadbro [*æ ˈvojˑˌbʁoˈ*]. — R. Vadeng. MB 1683 Voy Engen. — L. Vadfenne. I 1912 Voifen, Vaifenne. — Vad, se Indl.

**Vanrad.** L. [*æ vɔnˑʁaj*]. TM Hornrad; I 1912 Vanrad, Vonraj. — Se Vanrad i Arrild S., 3081.

**Vesterager.** R. MB 1683 Westerager; TM Wester Ager; I 1912 Vestra (Vesterager).

**Vesterbæk.** R. [*æ ˈvæsdəˌbæk*].

**Vesterdige.** R. [*væsdəˈdi·x, væsdəˈdi·q*]. MB 1683 Wester Diege ager Blockene, Wester Diegeteigt; I 1912 Vesterdige. — Markstykke og Eng, gennemskaaret af Grøfter; Dige har her Betydningen „Grøft".

**Vestereng.** Jb 1704 Westereng; TM Wester Eng.

**Vesterfenner.** L. [*æ ˈvæsdəˌfænəɹ*]. I 1912 Vesterfen.

**Vestermark.** L. [*æ ˈvæsdəˌmaɹg*]. MB 1683 Wester March.

**Vestermærsk.** R. [*æ ˈsdo·væsdəˈmæsgə, æ ˈsmɑ̈ˈvæsdəˈmæsgə*]. MB 1683 Vester Mesk; TM Wester Marsk, Øster-Wester Marsk; I 1912 Vestermærsk.

**Vældmose.** R. I 1912 Vældmose. — Af Subst. Væld „Kilde".

**Ægypten.** R. [*əˈgybdən*]. — Ironisk Navn paa en temmelig daarlig Eng.

**Østerbæk** [*æ ˈjøsdəˌbæk*]. — Grænsebæk mellem Randerup og Lunde.

**Østerdige.** R. I 1912 Østerdige.

**Østereng.** L. MB 1683 öster Engge.

**Østerhede.** R. TM Øster-Hede.

**Østermark.** L. [*æ ˈjøsdəˌmaɹg*]. MB 1683 Øster March. Jb 1704 Osterfeldt.

**Østermærsk.** R. I 1912 Østermærsk.

# 3114. MJOLDEN SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Mjolden,** Lb [*mjo·l̥ən, mjo·l̥əm, mɛˈjo·l̥əm*]; Lyngby: [*Mjǫl'n, Mejǫl'n*]. $^{12}/_{5}$ 1279 (LB) Mieolden; RO 1300—20 Mialdærn; $^{26\text{-}31}/_{12}$ 1314 Meyaldern; $^{31}/_{3}$ 1317 (Terpager) Myoldern; RO 1330—48 Myaldærn; $^{18}/_{2}$ 1373 Myeldem; $^{8}/_{10}$ 1373 (Terpager) Myoldensi; $^{20}/_{8}$ 1379, u. D. 1386 Myeldern; $^{14}/_{4}$ 1434 Mollum; $^{1}/_{8}$ 1440 Myoldom; $^{2}/_{3}$ 1444 Meyldom; $^{20}/_{5}$ 1454 Myldom; $^{27}/_{3}$ 1480 (Kopibog 1666) Meolden; $^{10}/_{9}$ 1487 Myoldom; $^{11}/_{9}$ 1489 (LB) Meolden; $^{10}/_{5}$ 1490 (LB) Myolden; $^{29}/_{5}$ 1490 (LB) Miollen; $^{26}/_{8}$ 1492 (LB) Myøllen; $^{25}/_{8}$ 1492 (LB), $^{16}/_{4}$ 1501 (LB) Meolden; $^{21}/_{4}$ 1508 Meoldhen; $^{23}/_{6}$ 1509 (LB), $^{14}/_{8}$ 1518 (LB), Jb 1530, $^{4}/_{11}$ 1531 (LB), $^{16}/_{3}$ 1532 (LB) Meolden; Jb 1537—38 Miolden, Meoldenn; Sk 1548 Myoldenn; $^{1}/_{3}$ 1550 (LB), Jb 1588 Meolden; Jb 1607 Miolden; Provste Bog 1649 Medolden; Mejer 1649, Danckw 1652 Meolden; M 1662, M 1664 Miolden; Sk 1676 Meolden; MB 1683 Meoldem, Meolden, Meolen; Jb 1686, M 1688 Meolden; Præsteindb. 1693 Medolden, Meolden; Jb 1704, PlovReg 1704 Moelden; Reg 1709 Meolden; U 1767—90 Medolden; L 1768—89 Medolden, Miolden; DAtl Medolden; VSK Meolden; Gst 1857—58 Mjolden; Trap[1] Medolden (Mjolden); TGst Medolden; Postadr9, Gst Mjolden. — Endelsen -ern indgaar med Sikkerhed i tre andre jyske Navne: Højen, Sb. i Jerlev H. (RO 1330—48 Høthærn), Folding, Sb. i Malt H. (1236 (RO) Fuldærn) og Mammen, Sb. i Middelsom H. ($^{25}/_{4}$ 1346 Mamern), og er vel snarest at opfatte som en Afledningsendelse; se Emil Olsen, Appellativa Substantivens Bildning p. 76, Magnus Olsen i „Maal og Minne" 1919 p. 93 og Mar. Kristensen NoB VIII p. 121 ff. Forleddet staar ifl. Mar. Kristensen a. A. i Aflydsforhold til Subst. glda. mold „Muld"; jfr. det meget udbredte *Mjald- i norske Gaardnavne som Mjelde, Mjeldeim m. fl. (NG II p. 383).

**Fargaarde.** Præsteindb. 1767 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 161) Fahregaarde; DAtl Fahrgaarde. — Ifølge Traditionen Navn paa en forsv. Herregaard i Ottersbøl Enge. Jfr. Farkrog nedenfor under Naturnavne.

**Forballum,** Lb [ˈfɔˌbatm]. RO 1291 Forbalgum; $^{26}/_{5}$ 1292 Forbalighum, Forbalghum; $^{7}/_{4}$ 1298 (Terpager) Fobbalgum; s. Dok. (Pontoppidan) Forbalgum; $^{10}/_{5}$ 1490 (LB) Forbalm; $^{18}/_{2}$ 1492 Forballum; $^{25}/_{8}$ 1492 (LB) Forbalme; $^{12}/_{5}$ 1498 (LB), $^{23}/_{5}$ 1500 (LB) Forbalem; $^{10}/_{2}$ 1505 Foreballem; $^{21}/_{4}$ 1508 Forballwm; $^{15}/_{12}$ 1516 (LB) Forballem; Jb 1530 Forballum; $^{13}/_{5}$ 1531 (LB) Forbalem; Jb 1537—38 Forballum; Sk 1543 Forbalem? el. -ballum; Jb 1607 Faarbalm; Provste Bog 1649 Forballum, Forbalgom; Mejer 1649, Danckw 1652 Vorballum; M 1664 Forballumb; Sk 1676 Fahrballum; MB 1683 Faarballe, Forbölle; Jb 1686 Fahrballum;

M 1688 Faarballum; PlovReg 1704, Jb 1704, Reg 1709, Jb 1723 Fahrballum; DAtl, VSK Forballum; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Forballum. — Første Led er Adv. for „foran" og sigter til Beliggenheden i Forhold til Sognebyen Ballum, 3111. Forballum har „fra gamle Tider ligget til Ballum S." (Præsteindb. 1767, Sønderjy. Aarb. 1910 p. 160); se iøvrigt dette Navn.

**Forballum Mølle.** Gst 1857—58, Trap[1] Forballum Vindmølle.

**Færgegaard** [*æ ˈfæˑiˌhus*]. VSK Meolden Færgeh.; Gst 1857—58 Færgehus; Trap[1] Forballum Færgehuus og Kro; TM, Oldekop Fährhaus; Postadr9 Færgehuset; Gst Mjolden Færgegaard; Medd. 1932 Færgegård.

**Højbjærg,** Hse [*hyˑbjæˌiˑ*]. $^{10}/_{5}$ 1490 (LB) Høybierg; $^{29}/_{5}$ 1490 (LB) Hybierg; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Hyberig; Jb 1530 Hyffbergh; Jb 1537—38 Hyberig; Provste Bog 1649 Høyberg; Mejer 1649 Hoyberg; Danckw 1652 Heyberg; M 1662 Høybierre; M 1664 Hoybierge; MB 1683 Höybierig; M 1688 Hoybierc; DAtl Hybierg; VSK Høybierg; Gst 1857—58 Højbjerg; Trap[1] Hybjerg (Højbjerg); TM, I 1912 Hybjerg; Postadr9 Højbjerg; Gst Højbjærg; Trap[4] Hybjærg. — Af Adj. høj.

**Knold,** Gde og Hse. I 1920 æ Knold; Trap[4] Knold. — En Gruppe paa 3—4 Huse. Subst. Knold, her ifl. I 1920 at opfatte som Modsætning til æ Rad „Rækken".

**Møllebjærge,** Gde og Hse. Trap[4] Møllebjærge. — Jfr. Møllebjærge ndfr. under Naturnavne.

**Nørrehuse.** Trap[4] Nørrehusene.

**Ottersbøl,** Lb [*ɔdəsbœl*]. $^{18}/_{2}$ 1373, $^{8}/_{10}$ 1373 (Terpager) Otersbølø; $^{20}/_{8}$ 1379 Otersbøl; u. D. 1386 Otersbøle, Otersbølø; $^{10}/_{9}$ 1487 Othersbøll; $^{29}/_{4}$ 1500 (LB) Otterssbøl; $^{16}/_{4}$ 1501 (LB) Otterssbul; Jb 1530 Othersbyll; $^{13}/_{5}$ 1531 (LB) Otthersbøl; $^{16}/_{8}$ 1532 (LB) Otterssbul; Jb 1537—38 Atersbyll; Sk 1548 Ottersbøll; $^{8}/_{2}$ 1550 (LB) Otterssbøl; Jb 1604—05, Jb 1607, Mejer 1649 Ottersbull; Danckw 1652 Ottersbyll; M 1662 Ottersbull; M 1664 Ottersbøll; Sk 1676 Ottersbüll; MB 1683 Aatterß Bøell; Jb 1686 Ottersbühl; M 1688 Aattersbølle, Ottersbølle; PlovReg 1704 Otterßbüll; Jb 1704 Otterßbüll; Reg 1709 Ottersbüll; Jb 1723 Ottersbøll; DAtl Ottersbyl; VSK Ottesbøl; Gst 1857—58, Trap[1] Ottersbøl; TGst Ottesbüll; Postadr9, Gst Ottersbøl. — Af Mandsn. glda. Ōttar.

**Ottersbøl Domæne,** Gd. Trap[4] Ottersbøl Domæne.

**Ottersbøl Mølle** [*ˈɔdəsbœl ˈmœlˑ*]. VSK Ottesbølle M.; Gst 1857—58 Ottersbøl Vindmølle; Postadr9 Ottersbøl, Ml.; Trap[4] Ottersbøl Ml.

**Rad,** Gde og Hse. I 1920 æ Rad; Trap[4] Roj. — Ifl. I 1929 Navn paa en Række Huse, som udgør en Del af „Vesterbyen".

**Slottet,** Hse. I 1912 Slot, Slott; Trap[4] Slottet; I 1929 æ Slot. — Navn paa to sammenbyggede Beboelseshuse i Ottersbøl.

**?Tranbjærggaard.** Præsteindb. 1767 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 161) Tranbjerggaard; DAtl Trauberggaard. — Ifl. Præsteindb. 1767 Navn paa en forsv. Herregaard Sydøst for Kirken og nær ved Aaen, „hvoraf Rudera endnu kan ses".

**Vestergaard,** Gd. i Ottersbøl. U. D. 1386 Westregaarth.

**Vraa,** Gd. Postadr9, Gst, Trap[4] Vraa. — Jfr. Vraa ndfr. under Naturnavne.

## B. NATURNAVNE.

Byerne: Forballum (F), Mjolden (M) og Ottersbøl (O).
Gaarde og Huse: Højbjærg (H).

**Aaenge.** M. MB 1683 Aae Engen; TM Oster-Aae Enge, Meld Aae Enge; I 1912 Aaeng; I 1929 Aa-Enge.

**Aalegaardskile.** M. I 1912 Olgeskiel; I 1929 Aalegaarskile [Aalgerskil].

**Arnshøj.** M. MB 1683 Arnshöy; Præsteindb. 1767 (Sønderjy. Aarb. 1916 p. 161) Arendshøje. — Mandsn. glda. *Arn, jfr. Arnshøj i Arrild S., 3081.

**Asservang.** M. MB 1683 Asßes, Aser Wangs agre; I 1929 Aservang [Asevong]. — Af Mandsn. Asser, glda. Azur.

**Barnpyt.** M. I 1929 Barnpyt [Barnpöt]. — Her har tidligere været en Dam, hvor et Barn er druknet (I 1929).

**Birkelaa.** H. TM Birkelod; I 1912 Bergelaa; I 1924 Birkelaa; I 1929 Birkelod? — Navn paa et Stykke Marsk ved Brede Aa. Forleddet er Trænavnet Birk, Efterleddet antagelig Subst. Laa, hvorom se Indl.

**Bjærge.** M. MB 1683 Bierre block. — O. MB 1683 Bierre bloche, Biere bloch stumper; Jb 1704 biere Acker; TM Bjergene; I 1912 Bjer; I 1929 Æ Bjærre. — Bjærg, se Indl.

**Bjørnseng.** M. TM Björns Eng; I 1912, I 1929 Bjørnseng. — Subst. Bjørn, som paa Grund af den genitiviske Sammensætning snarest maa antages at være anvendt som Personnavn.

**Blokagre.** M. MB 1683 Blokagre. — Blok, se Indl.

**Blusager.** O. MB 1683 Bloß Aager Aaß; Jb 1704 bloß Acker wang; TM Bloosager, Oster Bloosager; I 1912 Blosager; I 1924 Blusager; I 1929 Blosager [Blose]. — Af Subst. Blus „Baal".

**Bolsblokke.** M. MB 1683 Boels blocke. — Subst. Bol, se Indl.

**Bolsjøv.** F. I 1912 Bulsjøv. — Af Subst. sønderjy. Bolle „Tyr". Den Mand, der holdt Bytyren, fik Bolsjøv til Vederlag derfor (I 1912).

**Brofenne.** M. I 1912 Brofen; I 1929 Brofenne [Brofe'n]. — O. I 1912 Brofen.

**Brændevinsfenne.** F. I 1912 Brendevinsfen; I 1929 Brændevinsfen'. — Navnet stammer ifl. I 1912 fra, at en Karl for ca. 100 Aar siden blev alvorligt saaret efter et Slagsmaal, da man havde drukket Brændevin under Høslætten her.

**Bukselaar.** M. I 1912 Bauslaar; I 1929 Bukselaar [Bov'slaar]. — Ifl. I 1929 Navn paa en Mark, der af Aaen deles i to Dele; jfr. Bukselaaret i Tønder, 3092.

**Buskagre.** M. MB 1683 Buske Agene, Busche Agere; I 1912 Buskagre; I 1929 Buskagrene [Buskaur]. — Af Subst. Busk „Krat", se Indl.

**Butagre.** M. MB 1683 Wester Butagre. — Adj. but „stump", jfr. Botager i Hjerpsted S., 3108.

**Bækeng.** F. MB 1683 Beckeng.

**Bækfenner.** F. I 1912 Bækfenner; I 1929 Bækfen'. — O. I 1912 Bekfen; I 1929 Bækfen.

**Bødkerstoft.** O. TM Bödkers Toft; I 1912 Børgetoft; I 1924 Bødkerstoft; I 1929 Bødkerenstoft [æ Børgestoft].

**Bøsholm.** M og O. TM Bösholm, Nörre-, Sönder-, Meld-Bösholm; 1912 Bysholm, Nør-, Sønder Bøsholm; I 1929 Bøsholm, Synder-, Nørre Bøsholm. — Forleddet er muligvis Gen. af Subst. By. Jfr. Bøssing i Daler S., 3105.

**Damager.** M. MB 1683 Dam Ager, Dam ager fald; I 1912, I 1929 Dammer. — Dam, se Indl.

**Degneblok.** M. I 1912 Degnblok.

**Digeagre.** F. MB 1683 Nörre digagre, Diager fald, Dieager Tegt, Digagere, Dige Wang; TM Dug Ager; I 1912 Digagrer; I 1929 Digeagrene [æ Digger]. — Ifl. I 1912 efter et gammelt Dige for Enden af Marken.

**Digefenne.** O. I 1912 Digefenne, Digfen; I 1926 Digfen.

**Drengsted Eng.** M 1688 Drengsted Eng. — Efter Landsbyen Drengsted i Nabosognet Døstrup, 3115.

**Drift.** H. I 1912 Drevt; I 1929 Drøvt? — Drift, se Indl.

**Døstrup Bæk.** Gst Døstrup Bæk. — Landsbynavnet Døstrup, 3115.

**Ellensfald.** M. MB 1683 Ellens fal Blocke. — Af Kvindenavnet Ellen eller muligvis et sammensat Navn paa -næs; Forleddet kunde i sidste Tilfælde være Trænavnet El.

**Engagre.** M. MB 1683 Eng ager blocke, eng Agre; I 1912 Engagre.

**Farkrog.** O. Jb 1704 Fahrkweg, Fahrkroeg, Hahrkroeg. — Navnet hænger antagelig sammen med den forsvundne Bebyggelse Fargaarde, se under Bebyggelsesnavne. Forleddet kan være Subst. glda. *far „Overfartssted" og sigte til et Vadested over Røgelstrømmen eller til Overfartsstedet til Rømø.

**Femtenskaar.** F. MB 1683 15 schaar Eng; TM Femten Skaar; I 1912 Femtenskar; I 1929 Femtenska'r. — Før Udskiftningen var hver Ejers Part heraf 15 Skaar bredt (I 1912).

**Flyndereng.** M. U 1767—90 Flynder Eng, Flynder Eng fenne; I 1912 Flynnereng; I 1929 Flynder-Eng. — Eng ved Brede Aa. Af Fiskenavnet Flynder.

**Flæskebøste.** F. I 1912 Flesbost; I 1929 Æ Flæskbøst. — Subst. Flæskebøste „Skinke". Har ifl. I 1929 Navn efter Markens Form.

**Fold.** H. TM Foold; I 1912 Foll; I 1929 Fold. — Fold, se Indl.

**Fostermoderfenne.** O. I 1912 Fostemofen; I 1929 Æ Fostermorfen. — Sønderjy. Fostermoder „Jordemoder".

**Fristoft.** M. I 1929 Fristoft. — Af Folkenavnet sønderjy. Frise „Friser".

**Fritsesfenne.** O. I 1912 Fritsesfenne; I 1929 Frits'fen. — Mandsn. Frits.

**Fælled.** F. I 1929 Fælled. — M. MB 1683 felliidt; I 1929 Fælled. — F. Nørrefælled. TM Nörre Fälled; I 1912, I 1929 Nørrefælled. — F. Vesterfælled. TM Wester Fälled; I 1912 Vester-Fæller; I 1929 Vesterfælled. — M. U 1767—90 Vester Felled, Wester Fellien; TM Wester Fälled; I 1912 Westerfelle; I 1929 Vester-Fælled [Veste-Fælle]. — M. Østerfælled. Jb 1704 Oste fellit; U 1767—90 Dend Öster Fellie, øster felled; TM Oster Fälled; I 1912 Østerfelle; I 1929 Øster-Fælled [Jøster-Fælle]. — Fælled, se Indl.

**Færgebanke.** M. I 1912 Ferbank; I 1929 Færgebanken [æ Fæ'rrebank]. — Her har ifl. I 1929 ligget en Gaard, der havde Færgerettighed over Brede Aa.

**Færgehusfenne.** M. TM Am Fährhaus; I 1912 Ferhusfen. — Se Færgegaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Gade.** F. I 1929 [Æ Gade]. — H. I 1912, I 1929 Gaden. — M. U 1768—89 Gade Jord; I 1912 Gaden. — O. TM Gade, Gadejord; I 1912 Gaden. — F. Gadefenne. I 1912 Garfenner. — M. U 1767—90 Gaade fennen; I 1929 Gadefennerne [æ Ga'er]. — O. I 1929 Gadefenner. — O. Gadetoft. I 1912 Gatoft; I 1929 Gadetoft.

**Gammeleng.** F. I 1912 Gammeleng.

**Gammelfenne.** F. TM Gammel Fenner; I 1912 Gammelfen, Gammelfenner; I 1929 Gammelfenner.

**Gammelgaard.** F. I 1912 Gammelgaard; I 1929 [Æ gammelgård]. — Her har ifl. I 1912 tidligere ligget et Par Gaarde.

**Gammelgaardstoft.** O. I 1929 Gammelgårstoft. — Navn paa en Toft i Ottersbøl By, hvor der tidligere maa have ligget en Gaard; jfr. Gammelgaard ovfr.

**Gammeljord.** M. MB 1683 Gamel Jord blocke agre; I 1912 Gammeljør; I 1929 [Gammeljor'].

? **Grydepyt.** M. MB 1683 Gryde Pott agre block. — Antagelig Subst. vestjy. Grydepyt, der ifl. Feilb. bruges om en Grav, hvor der i gamle Dage har været taget Ler til Potter.

**Guldbanke.** F. I 1912 Guldbank. — Navn paa en nu jævnet, lille Høj. Ifl. I 1912 var der tydelige Spor af, at Højen har været gennemgravet paa langs og tværs; Forestillingen om, at Højen gemmer en Skat, har antagelig givet Anledning til Navnet.

**Hagesfenne.** F. I 1912 Hagesfenne. — Ifl. I 1912 opkaldt efter en Ejer. Hage anvendes som Fornavn i Mjolden (I 1932). Samme Lokalitet som Povlsfenne ndfr.

**Halleluja.** O. I 1912 Lil-, Sto Haleluja; I 1929 Stor og Lille Haleluja. — Sikkert et spøgende Navn paa et ufrugtbart Stykke Jord.

**Halvgaardstoft.** O. I 1912 Halvgaards Toft.

**Havefenne.** H. I 1912 Havefen. — Muligvis samme Lokalitet som Havrefenne ndfr. Om Forleddet er Have eller Havre er i saa Fald usikkert.

**Havetoft.** M. I 1912 Havtoft. — Have, se Indl.

**Havrefenne.** H. I 1929 Havrefenn. — Se ovfr. under Havefenne.

**Havreland.** H. ell. M. Jb 1704 haberlandt.

**Hedeland.** O. MB 1683 Hæ Lands Aaß; I 1929 Heland.

**Helmisfenne.** O. I 1912 Helmusfen; I 1929 Helmusfen. — Af Subst. Helmis „gammel, mager Hest".

**Hem.** M. U 1768—89, I 1912, I 1929 Hem. — Hem, se Indl.

**Himmarksfenne.** M. I 1912 Himmargesfenne. — Se ndfr. under Himmarksfælled.

**Himmarksfælled.** M. I 1929 Himmarks-Fælled [Himmarks-Fælle]. — Ifl. I 1929 opkaldt efter en tidligere Ejer. Familienavnet maa stamme fra Landsbyen Himmark paa Als.

**Hjørnefenne.** 2 Gange i O. I 1912 Jørnfen; I 1929 Hjørnfen.

**Hohreby.** O. Jb 1704 Hohreby. — Sikkert et forskrevet Navn.

**Holland.** M. MB 1683 Hollan Block, Hollen Blocke. — O. MB 1683 Nøer-, Synder Holland Aaß; Jb 1704 Süderholleng. — Forleddet er uklart. Muligvis Holm med Bortfald af m i Trekonsonantgruppen. Holm, se Indl.

**Holm.** M. U 1767—90 Dend saa kaldede Holm sünden Byen; I 1912 Holm; I 1929 Holmene [æ Ho'lm]. — M. Holmfenner. U 1768—89 Holm Fenne; TM Holm Fenner. — M. Holmled. MB 1683 Holmleds agre. — M. Holmmade Sjøv. MB 1683 Holmaj Söe. — O. Holmmose. I 1912 Hollemmos; I 1929 Holmmose. — Holm og Sjøv, se Indl.

**Horsfold.** H. MB 1683 Hors fols Agre; TM Horsfold; I 1912 Hosfold; I 1929 Hosfeld. — Af Subst. Hors „Hoppe". Sidste Led er Subst. Fold „Indhegning" eller maaske Subst. Fald, i Vestslesv. udt. *foḷ* (Feilb.).

**Hundeøst.** H. TM Hundeast; I 1912, I 1929 Hundøst. — Antagelig spottende Navn paa daarlig Jord. Efterleddet er Ast, vestslesv. [*ø's, ø'sd*] „Bagdel, Rumpe", jfr. Skidenøst, Tønder Købstad, 3092.

**Husskifte.** M. MB 1683 Huus Skiffte Fald.

? **Hussted.** M. MB 1683 husteg. — Hussted „Sted, hvor et Hus har staaet", eller Skrivefejl for *hustegt.

**Husumeng.** H. TM, I 1912, I 1929 Husumeng. — Efter Beliggenheden ved Husum Aa, 3100.

**Hvideled.** F. I 1912 Hvideled.

**Hyldager.** F. MB 1683 Hyldager Tegt, Hyldagre, Hylle Agger, Hyld Agre Vang; Jb 1704 Hüelacker. — Synes at staa i topografisk Sammenhæng med Hyldpyt ndfr. Efter de gamle Former af Hyldager at dømme er Forleddet snarest Trænavnet Hyld, i Vestslesv. udt. [*høḷ'*] (Vodder). I Hyldpyt er Forleddet maaske senere omtydet til Høl (se Indl.).

**Hyldpyt.** F. I 1912 Hølpøt; I 1929 Hølpyt. — Se under Hyldager.

**Hyrdeværre.** F. I 1912 Hirhværd; I 1929 Hyrdeværft [Hierværre]. — Her boede Byhyrden i Fællesskabets Tid (I 1912).

**Høj.** H. MB 1683 Höys Agre; TM Hye; I 1912 Nør Hy, Sto Hy; I 1929 Nørrehøj [Nørhy].

**Højtoft.** M. MB 1683 Höye tofft Eng; U 1768—89 Höytofft; I 1912 Hytoft; I 1929 Højtoft [Hytovt].

**Hørblok.** M. MB 1683 Hör blocke; I 1912 Hørblok; I 1929 Hørblokken [Hø'rblok].

**Ilsø.** M. MB 1683 Jlse tegt, Jlsvangs Fald, Jlß Vang, Jlsoe Vang, Jls söe; I 1912 Ilsø; I 1929 Ilsøen [æ Ilsjøw]. — M og O. Ilsø Brøde. MB 1683 Jße Brøde, Jlsse brøde; I 1912 Elsebrø; I 1929 [Ilsøbrør]. — Forleddet er antagelig Dyrenavnet Igle, Efterleddet Sø eller maaske snarere Sjøv, se Indl.

**Iversholm.** M. I 1929 Ivers-Holm [Jy'wes-Holm]. — Opkaldt efter en tidligere Ejer (I 1929).

**Jefsmark.** H. MB 1683 Ibs Mark; I 1912, I 1929 Jefsmark. — Af det sønderjy. Mandsn. Jef.

**Junkersmark.** H. MB 1683 Junckers Marck. — Af Subst. Junker, maaske her brugt som Slægtsnavn.

**Kalsagre.** M. MB 1683 Kaal Agre (her?), Kals Agere, Kal Agere; I 1912 Kalsagre; I 1929 Kalsager [Kalsauer]. — Muligvis af Mandsn. Karl el. glda. Kalf.

**Kalvekær.** M. TM Kallkjär; I 1929 Kalvekær [æ Kalkjær].

**Karenstoft.** M. TM, I 1912, I 1929 Karenstoft.

**Kattehale.** F. MB 1683 Katthalle Agre. — Se Kattehaler i Hviding S., 3085.

**Kattekær.** O. I 1912 Katkjer; I 1929 æ Katkjær. — Af Dyrenavnet Kat eller muligvis efter Bevoksning med Planter som Kattehale eller Katteskæg; jfr. Kattekær i Brøns S., 3087.

?**Kiefholm.** H. ell. M. Jb 1704 Kiefholm. — Muligt Fejl for *Kielholm, jfr. under Kile ndfr., eller *Kuhholm, se Koholm ndfr.

**Kile.** M. I 1912 Kiel. — M. Kileeng. U 1767—90 Kiel-Wiese. — M. Kilefenne. I 1912 Kielfen; I 1929 Kilefennen [æ Kilfen]. — O. Kilefenne. I 1912 Kielfen; I 1929 æ Kilfen. — Kile, se Indl.

**Kirkebjærg.** M. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Kircke berrig; MB 1683 Kircke bierre blocke.

**Kirkefenne.** F. I 1912 Kirkfenne; I 1929 Kirkefen'. — Fennen har ifl. I 1912 Navn af, at Kirkestien gik herover.

**Klemherse.** O. I 1912 Klemhest; I 1929 Klemhæs. — Subst. Klemherse „et trangt sted, smal gennemgang" (Feilb. fra Vends.).

**Kleve.** F. I 1912 Kløv; I 1929 æ Kløvv. — Pissel (se ndfr.) og Kleve er Navne paa to Engstykker ved Siden af hinanden, et større og et mindre. Ordene betegner i Sønderjy. henholdsvis Storstuen og et lille Rum i Stuehuset og maa i den overførte Brug som Marknavn sigte til Lokaliteternes indbyrdes Beliggenhed eller Størrelsesforhold. De samme Navne forekommer i Tinglev S., 3136.

**Klommer.** M. U 1767—90 Klommer; U 1768—89 Klommer Eng; I 1912 Klommer; I 1929 Klummer. — Navn paa et Stykke Eng ved Brede Aa. Samme Ord som Subst. jy. Klummer „klodrian, stor, gammel, kejtet person; klodset redskab" (Feilb.), her med en oprindeligere Betydning „Klump", sigtende til ujævn, knoldet Jordbund. Jfr. Klommerhjørne, Højer Flække 3103.

?**Klugereng.** F. MB 1683 Klugr Eng. — Navnet kan ikke tolkes med Sikkerhed paa Grundlag af Markbogsformen, men som en Mulighed maa anføres, at Forleddet kunde være Adj. jy. klugeret „fuld af klumper" (Feilb. fra Mors), til Subst. jy. Kluge „Klump". I saa Fald samme Betydning som Klommer ovfr.

**Klægagre.** M. MB 1683 Klegagre. — Subst. Klæg „Ler, som afsættes af Havet".

**Knivager.** M. MB 1683 Knif Agere; I 1912 Knyver; I 1929 [Knywe]. — Snarest Navn paa et smalt Jordstykke, som paa Grund af sin Form har kunnet sammenlignes med en Kniv. Jfr. sv. Kniven ell. Knivetorgset, Navn paa en Eng; se OBG I p. 104.

**Knold.** O. I 1912 Knold; I 1929 æ Knold. — Knold, se Indl.

**Koager.** Se ndfr. under Palsbjærg.

**Kofenne.** F. TM Koe Fenner; I 1912 Kofenner; I 1929 Kofen'. — H. I 1929 Kofenn. — M. Jb 1704 Kuhefenne; U 1767—90 Koefennen, den Nör Koefenne, Norder-, Synder Koe fenne; TM Nörre Koefenner, Sönder Koe Fenner; I 1912 Kofenner (Sønder og Nør, Øster og Wester); I 1929 æ Nørre-Kofe'nner, æ Synerkofe'nner. — O. Jb 1704 die Kuhfenne; TM Nörre-, Sönder Koefenner; I 1912 Nør-, Sønder Kofenne; I 1929 Nørre kofen, Synderkofen. — O. Halvgaards Kofenne. I 1912 Halvgaards Kofen; I 1929 Halvgårskofen.

**Kog.** H. MB 1683 Stoere Kous Agre, Kous Wang, Lille Kous Agre; I 1912, I 1929 Kov. — Kog, se Indl.

**Koholm.** H. ell. M. Jb 1704 Kuhholm.

**Kokspjæld.** M. MB 1683 Kock Spield. — Af Fuglenavnet jy. Kok „Hane".

**Koldmose.** M. MB 1683 Kaal Moeße Eng. — Adj. kold, om sur Jordbund.

**Komark.** M. MB 1683 Komarcken.

**Kronborg.** M. I 1912 Kronbor; I 1920, I 1929 Kronborg. — Opkaldt efter det bekendte Slot (DS II p. 2). Ifl. I 1929 Navn paa en Høj, hvor der har ligget en Bygning, efter nogles Mening et Slot.

**Krætoft.** O. MB 1683 Kratt Tofft Aaß; I 1912, I 1929 Kretoft. — Forleddet opfattes utvivlsomt i I 1912 og I 1929 som Subst. sønderjy. Kræ „Hornkvæg" (udt. *krę*, se Feilb.). Formen i MB 1683 kunde dog, hvis den ikke er forskrevet, tyde paa, at dette er en senere Omtydning, og at det opr. Forled er Subst. Krat.

**Kær.** To Gange i M. U 1767—90 Kier. I 1912 Kjer. — O. TM Kjäret; I 1912 Kjer; I 1929 Kjær. — O. Kæreng. Jb 1704 Kehreng, Kiereng, Kühreng. — M. Kærfenner. U 1768—89 Kiærfen; TM Kjär Fenner. — Kær, se Indl.

?**Laaddenfenne.** M. I 1912 Leunfen.

**Landskær.** M. MB 1683 Landz Kier, Lanscher Eng; U 1768—89 Langskiær; TM Lang Kjär; I 1912 Langskjer; I 1929 Langskær [Longskjær]. — Af Subst. Land. Navnet betegner vel oprindelig den Del af en større Kærstrækning, der ligger nærmest ved det faste Land.

**Langager.** F. MB 1683 Langager Tegt; Jb 1704 Langacker; TM Langager; I 1912 Langagre; I 1929 Langager [Longe]. — M. MB 1683 Langagre. — O. MB 1683 Lang Ager Aaß; Jb 1704 langacker; TM Lang-Ager; I 1912 Langagren; I 1929 Langager. — F. Langager Fenne. I 1929 Langagerfen [Longefe'n].

?**Langesjøv.** F. MB 1683 Lange sej. — Der har vistnok oprindelig staaet Lange søe, men dette er rettet til Lange sej.

**Langstreng.** O. MB 1683 Lang Streng Aaß; Jb 1704 Langstreng, langstrenck; Coupon 1871, I 1912 Langstreng; I 1929 Longstreng.

**Lillebæk.** Gst Lillebæk.

**Lillesjøv.** M. I 1929 Den lille Sjøw. — Navn paa en lille Dam. Sjøv, se Indl.

**Lilletoft.** H. MB 1683 Lille tofft.

**Løgelseng.** M. U 1767—90 Løgels Enge; I 1912 Løglseng; I 1929 Løgelseng. — Eng ved det gamle Færgested over Brede Aa. Forleddet, Subst. jy Løgel „Nøgle", sigter maaske til den Nøgle, hvormed Færgen har været laaset.

**Løkkeblok.** M. MB 1633 Sönder-Lycke bloche, Nörre Lycke blok. — Løkke, se Indl.

**Løn.** M. Vesterløn. MB 1783 Vesten Lön, Wester Lön; Jb 1704 Westerlönn, Westerlöen; U 1767—90 Vester Løn; U 1768—89 Vester Lun; I 1929 Vesterløn [Vestelön]. — M. Østerløn. MB 1683 Öster Lön, Östen Lön. — Forholdsvis højtliggende Areal N. for Mjolden By. Kunde indeholde et Subst. Løn, der anvendes om Skraaninger og Bakker, f. Eks. Løn, et Markstykke paa Skrænt mod et Kær, Erslev S., Mors, 1432, Løn, en Bakke, Dybe S., 2437, Løn, en Skraaning, Hedensted S., 2288, Lønner, en Skrænt, Lem S., 1915, jfr. Dok. 7/9 1490 „op ad Gallebierigis loenne", Sallinge Hrd. En anden Mulighed er Trænavnet Løn „Ahorn";

Trænavne forekommer undertiden usammensatte som Stednavne ved Siden af de mere almindelige Kollektiver, jfr. f. Eks. Eg [*i'q*], Lb. i Tved S., Mols H. og Ask [*asg*], Lb. i Astrup S., Ning H.

**Made.** M. I 1912 Maden; I 1929 Maj [æ Ma'i]. — Made, se Indl.

**Markstykker.** H. TM Markstykker; I 1929 Markstykke.

**Mellemvej.** F. MB 1683 Mellum Vey bloche.

**Middagssted.** O. I 1912 Middagssted, Mirsted; I 1929 Merrestej. — Se Middagssted i Løgumkloster, 3118.

**Mikkelsgade.** M. I 1929 [Mikkelsga'er].

**Mjolden Stok.** Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Myoln stock. — Mjolden, se ovfr. under Bebyggelsesnavne. Stok i Betydn. „Gangtræ over Vandløb".

**Moseager.** O. MB 1683 Mosßar Aaß; Jb 1704 Moeß Acker, Molß Acker.

**Mosefenne.** O. I 1912, I 1929 Mosefen.

**Musebank.** M. I 1929 Musebanken [æ Mu'sbank].

**Møllebjærge.** M. Præsteindb. 1767 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 161) Møllebjerg; U 1768—89 Möllbierg; Oldekop Mühlenberge; I 1912 Mylbjer; Trap[4] Møllebjærget; I 1929 Møllebjergene [æ Möllbjer'].

**Møllefenne.** O. I 1912 Mølfenne, Mølfen; I 1929 Møllefen.

**Møllemark.** M. TM Mölmark.

**Nybro.** M. MB 1683 Nye broeß Aae Eng.

**Nyeng.** F. TM Nye Eng; I 1912 Nyeng; I 1929 Ny-Eng.

**Nørbakfenne.** M. I 1912 Nørbakfen. — Da Ordet Bakke ikke synes at forekomme i Vestslesvig, er Forleddet muligvis Subst. Nordbagge „norsk Hest".

**Nørreeng.** H. MB 1683 Nør Engen; TM Nörre Eng; I 1912, I 1929 Nøreng. — O. TM Nörre Eng; I 1912 Nørengfenne; I 1929 Nørreengfenner.

**Nørrefenne.** F. Jb 1704 Norder fenne.

**Nørrefælled.** O. TM Nörre Fälled; I 1912 Nørfelle; I 1929 Nørrefælle.

**Nørremark.** M. MB 1683 Nörre Marck; U 1768—89 Nörmarkes Land; U 1767—90 Nör Mark.

**Oldefarsfenne.** H. I 1912 Ollefasfen. — Subst. sønderjy. Oldefar „Bedstefader".

**Palsbjærg.** M. MB 1683 Pals berge Koeager-Marcks fald. — Snarest af Subst. Pald, der i Jy. bruges om „alle forhöjninger med plan overflade", bl. a. om „en afgrænset mindre bakke" (Feilb.).

**Palsmark.** M. MB 1683 palß Marck; I 1912, I 1929 Palsmark. — Samme Forled som i Palsbjærg ovfr.

**Pigeagre.** M. I 1912 Pigeagre.

**Pissel.** F. I 1912 Pissel; I 1920, I 1929 æ Pissel. — Se ovfr. under Kleve. Om Pissel er ifl. I 1920 spaaet, at der skal bygges i den.

**Polsstok.** F. MB 1683 Poel Stock Agre; I 1912 Povlsstok; I 1929 Povlstok [Polstok]. — Eng i Nærheden af Grænsen til Randerup Sogn. I dette Sogn (3113) findes ogsaa et Polsstok, hvis Beliggenhed ikke kan fastslaas nøjagtigt, men som sikkert har topografisk Sammenhæng med Polsstok i Forballum, saaledes at Navnet oprindelig har betegnet en større Engstrækning paa begge Sider af Sognegrænsen. Forleddet forklares i I 1912 og I 1929 som Mandsn. Povl, fordi en Mand af det Navn engang

skal være druknet her. Snarere dog Subst. jy. Puls „Sump"; jfr. de gamle Skriveformer i MB under Randerup S.: Pulstoche, Pulstoche Eng, Puls Stoch. Efterleddet er i saa Fald Subst. Stok i Betydningen „Gangtræ over Vandløb". En anden Mulighed er, at der kunde foreligge et Sammenligningsnavn, et Subst. *Pulsestok med samme Betydning som jy. Pulsestage, en Stage hvormed Fiskene drives i Garnet (se Feilb.); jfr. nty. Pulschstock (Mensing u. pulschen).

**Povlsfenne.** F. I 1912 Povlsfen. — Jfr. Polsstok ovfr.

**Pramfenne.** F. I 1912 Pramfenne; I 1929 Pramfen'. — Ved Prammen, der brugtes som Færge over Brede Aa mellem Forballum og Mjolden, før Broen blev bygget i 1878 (I 1912).

**Pramstykker.** F. I 1929 Pramstykker. — Se ovfr. under Pramfenne.

**Pramvej.** F. TM Pramwej. — Se ovfr. under Pramfenne.

**Provstegab.** F. I 1912, I 1929 Provstgaf. — Ifl. I 1912 er en Provst engang druknet her.

**Ranbjærg.** M. MB 1683 Ranbierg. — Jfr. Rankær, Arrild S., 3081 og Ravnkær, Skærbæk S., 3089.

**Rapsefenne.** F. I 1912 Rapssefen; I 1929 Rapsefen. — Se Rapssaatfenne i Tønder Lands., 3101.

**Revling.** M. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Reffninge; MB 1683 Refninge Tegt; U 1768—89 Röuning; TM Rävling Ager; I 1912 Revling; I 1929 Revling [Röwling]. — M. Revling Kær. MB 1683 Refninge Kier, Röfn Kier; TM Rävling Kjär; I 1912 Ronningkjer; I 1929 Revlingkjær [Rønnekje'r]. — Navn paa et Areal lige udenfor Mjolden By. Revling er, som de ældre Former viser, opstaaet af et Revning ved Dissimilation, maaske støttet af, at Navnet er blevet associeret med Plantenavnet Revling. Det gamle Navn er antagelig identisk med Bebyggelsesnavne som Revninge, Sb. i Bjærge H., Fyn ($^7/_6$ 1430 Ræffuinge), Revning, Gde. i Vinding S., Ulborg H. (Mandt. 1610 ræffningh), skaansk Räfninge og sv. Rämninge (Hellquist, Svenska ortnamn på -inge p. 116). Ogsaa ved Revling er det rimeligt, at Navnet opr. betegner en gammel Bebyggelse; i Plantagen umiddelbart Nord for er der ifl. Meddelelse fra Nationalmuseet fundet en Gravplads med c. 100 Urner fra Jærnalderen. — Navnene er sikkert afledt af Subst. Ravn; ifl. Hellquist a. A. anvendt som Personnavn eller Led af et saadant.

?**Rugbjærg.** F. Jb 1704 Ruberg. — Muligt dog Skrivefejl for *Reuberg, se Rævebjærg ndfr., eller Rørbjærg, se ndfr.

?**Rugland.** M. MB 1683 Rugland blocke, Ruglandz Led, Rug Landtz agre; U 1768—89 Rollands Ager; I 1912 Rulland; I 1929 Rugland [Ruland].

**Rævebjærg.** F. MB 1683 Reubierre tegt, Nørre Refbiere, Lille ref bere, Sønder Refue bierre; TM Rävbjerg; I 1912 Rævebjerg; I 1929 Røvbjerg, lille Røvbjærg.

**Røgel.** O. TM Rogel; I 1912 Røgl; I 1929 Æ Røgel. — Røgel, se Indl.

**Rømmesfenne.** M. I 1912 Rømmesfen; I 1929 Rømøfennen [Rømesfenn]. — Af Adj. sønderjy. rømmes „som hører til Rømø".

**Røragre.** M. MB 1683 Rör agre fald. — Af Plantenavnet Rør „Phragmites communis".

**Salthøje.** Præsteindb. 1767 (Sønderjy. Aarb. 1910 p. 161) Salthøje;

I 1912 Salhy; I 1929 Salhøj (Salhy). — Forleddet er antagelig Subst. Salt med senere Bortfald af t i Trekonsonantgruppen. Formen med o i I 1912 stemmer med den sønderjyske Udtale *sålt* (Feilb.).

**Saltsager.** F. MB 1683 Soldtz agre Wang, Soldtz ager Blocke, Solles ager Tegt; Jb 1704 Saltzacker; TM Solager; I 1912 Solser; I 1929 Solse? — Navn paa en Strækning langs Brede Aa. Forleddet er rimeligvis en sammentrukket Form af Subst. Salthus. Kalkar kender kun Ordet i Betydningen „Opbevaringssted for saltede Varer", men her har det snarere Bet. „Opbevaringssted for Salt". Jfr. m. H. t. Lydudviklingen Maltsager i Daler S., 3105.

**Sandager.** F. MB 1683 Sanager fald, Sand Ager; I 1912 Sandager; I 1929 Sande.

**Sandgrav.** O. Coupon 1871 Sandgrube.

**Sjøvhale.** H. I 1912 Sjøvhal. — Sjøv, se Indl.

**Skadager.** O. MB 1683 Skadager; I 1912 Skaer; I 1929 Skarer. — Muligt af Fuglenavnet Skade.

**Skakager.** F. Jb 1704 Schackacker. — Af Adj. skak „skraa, skæv" eller Mands- og Slægtsnavnet Skak (Schack).

**Skilbanke.** F. I 1912 Skilbank. — Af Subst. Skil „Muslingskal". Ifl. I 1912 har der tidligere været brændt Kalk af Muslingskaller paa dette Sted.

**Skindfæld.** O. Jb 1704 Scheitfeldt block; I 1912 Skindfeld; I 1929 Skindfæld. — Snarest Subst. glda. skinfæld „Skindtæppe", der indgaar i det skaanske Stednavn Skinfælz mosæ (VJb), hvor det formodentlig sigter til Mosens Bevoksning; samme Ord forekommer som Stednavn i Norge (Fritzner III p. 331). Den tyske Form i Jb 1704 kunde tyde paa, at Forleddet er blevet opfattet som Adj. skidden. Hvis det er dette Ord, der foreligger, forudsættes der en Udtale **[sgjɳ]*, der gaar tilbage til gl. synkoperede Former, ligesom i Skindager i Daler S., 3105.

**Skrædderknold.** M. I 1912 Skredderknold; I 1929 Skrædderknolden [æ Skrædderknold].

**Skøtvej.** F. MB 1683 Randerop schöte Veg; Jb 1704 der Schüttwegk. — Se Skøtvej i Løgumkloster Lands., 3118.

**Slotsager.** O. Jb 1704 Schloßacker. — Formodentlig en Ager, der har tilhørt Trøjborg.

**Sludkær.** M. MB 1683 slud Kier. — Forleddet er usikkert, muligvis Subst. jy. Slude „knippel, stykke tømmer; stor klods af jærn el. træ" (Feilb.), ænyd. slude „Knippel" (Kalkar efter Moth), her muligt i Bet. Indhegning, jfr. DF I p. 68; denne Betydning foreligger maaske i Slude, Lb. i Frørup S., Vindinge H.

**Sløjfe.** O. I 1912 Sløvf; I 1929 Sløf. — Navn paa en bugtet Vej. En ældre Udtaleform Sløf eller Sløvf af Subst. Sløjfe, der nu i Sønderjy. udt. *sløjf, slöjf* (Feilb.). Snarest dog den første Form, der svarer til ænyda. sløffe, nørrejy. *slèf* (Feilb.).

**Smalager.** O. Jb 1704 Schmalacker, Schmallacker.

**Smalfenne.** O. I 1912, I 1929 Smalfen.

**Smedeagre.** O. I 1929 Smedeagrene [Smejager].

**Smørask.** O. Coupon 1871 Smöräske; I 1912 Smørask; I 1929 Smøræsken [Smørask]. — Subst. jy. Smørask „trææske til smør" (Feilb. under smøræske). Navnet kan skyldes Jordbundens Frugtbarhed.

**Smørfenne.** M. I 1912 Smørfen; I 1929 Smør-Fænne [Smørfe'n]. — Se under Smørpyt i Hviding S., 3085.

**Spangkrog.** M. I 1912 Spangkrog; I 1929 Spangkro. — Af Subst. Spang „Gangbrædt over Vandløb".

**Spirland.** O. og M. MB 1683 Spiir Land, Spir Land Agre; Spierland Aaß; I 1912 Spiland; I 1929 Spieland. — Navn paa et forholdsvis højtliggende Areal. Af Subst. jy. Spire „tyndt stykke tømmer" (Feilb. under spir), ænyd. spire, oldn. spíra „tynd Tømmerstok". Paa Grund af Forleddets Betydning er det sandsynligt, at Efterleddet, som oftere i Navne paa -land, er udviklet af ældre -lund.

**Stenager.** M. MB 1683 Øster Steen agere, Vester Steens agre, Øster Steen Agerschifft.

**Stensager.** O. Jb 1704 Stenns Acker.

**Storefenne.** H. I 1912 Stofen; I 1929 Storfenn.

**Storesjøv.** M. I 1929 [æ sto'r Sjøw]. — Samme Lokalitet som Gade. Stedet var altid oversvømmet om Vinteren. Sjøv, se Indl.

**Strengager.** F. MB 1683 Strengager Wangs Tegt, Strengager Tegt; Jb 1704 Streng; I 1912 Streng; I 1929 Strenge? — Streng, se Indl.

**Stugeng.** M 1688 Stug Eng. — Af Subst. glda. stuf „Særjord" eller muligvis af Subst. jy. Stuge, som Feilb. opfører i Betydninger som „lille dynge af høstet boghvede", „et lille hørknippe", „lille på bestemt måde opstillet tørvestak", her snarest i den sidstnævnte Betydning.

**Suragre.** M og O. MB 1683 Suur Agre, Sur ager; I 1912 Suagre; I 1929 Suragrene [Surauer]. — Rimeligvis af Adj. sur, jfr. dog Surrefenne, Emmerlev S., 3107.

**Sønderenge.** F. MB 1683 Sønder Enge, Synder Enge; Jb 1704 Südereng; TM Sönder Enge; I 1912 Sønderenge; I 1929 Søndre Enge [Synnerenge]. — O. TM Sönder Eng; I 1912 Sønderengfenne; I 1929 Synderengfenner.

**Sønderfælled.** O. TM Sönder Fälled; I 1912 Sönderfelle; I 1929 Synderfælle.

**Sønderholm.** M. MB 1683 Synder Holms Mark.

**Tatersig.** F. I 1912, I 1929 Tatersig. — En Tater skal ifl. I 1912 være begravet her.

**Tavlager.** M. MB 1683 taul Ager; TM Taul; I 1912 Tavl; I 1929 Tavl [Taule]. — Tavl, se Indl.

**Terrested.** F. MB 1683 Lille Torrested, stoerre tere sted, Terrested fald, Terrested Eng, Terrested Tegt, Terrested Biergs agers fald, Terrested Bierre agers fald, terrested Søe; TM Terrested Fenner; I 1912 Tærrested, Tersted; I 1924 Terrested (Fenner); I 1929 Tærrestej. — Af Subst. jy. Terg „lag under klægen af mosejord".

**Tidselager.** M. MB 1683 tißel Ager fald.

**Tinglevfenne.** M. I 1912 Tinglefen; I 1929 Tingleſ-Fenne [Tingle-Fe'n]. — Efter Sognenavnet Tinglev, 3136.

**Toftager.** O. TM Tofter; I 1929 Toftager.

**Toftblok.** M. MB 1683 Tofft block agre.

**Toftvej Stumper.** O. MB 1683 Tofft Vey Stumper.

**Toppervang.** H. MB 1683 toeper Wang. — Se ndfr. under Toppesholm.

**Toppesholm.** H. MB 1683 Toepers hollems Agre; I 1912 Tobbes

holm; I 1929 Topesholmes. — De moderne Skriveformer viser, at Navnet udtales med [*b*], der maa gaa tilbage til glt. pp. Samme Forled som i Toppervang ovfr., muligvis et *Topager, af Subst. Top.

**Trettendemat.** H. I 1929 Tretten Demat.

**Trindeng.** O. TM Trind-Eng; I 1912 Trindeng, Trindengjørn; I 1929 Trindeng. — Af Adj. trind „rund".

**Tværager.** M. MB 1683 Tuer Ager fald.

**Tøjresjøv.** M. I 1912 Tyversjøv; I 1929 [Ty'wersjöw]. — Af Vb. tøjre. Her har tidligere været en lille Sø (I 1929).

**Under Høj.** M. U 1768—89 under Hoy.

**Vadkro.** M. TM Wadkrog; I 1912 Woikro; I 1929 Vadekro [Vojkro]. — Her har ifl. I 1929 været et glt. Vadested.

**Vandstedvej.** F. I 1912 Vandstedvej. — Ad denne Vej blev Kreaturerne drevet til Vands i Tiden før Udskiftningen (I 1912).

**Vanrad.** O. TM Wönrad; Coupon 1871 Wonrad; I 1912 Wonrei; I 1929 Synder og Nørre Vonraj. — Se Vanrad i Arrild S., 3081.

**Vesterenge.** H. Jb 1704 Westereng; TM Wester Enge; I 1912 L. Westereng, St. Westereng; I 1929 Lille Vestereng, Vester Eng.

**Vesterengfenne.** O. I 1912 Vesterengfenne; I 1929 Vesterengfenner.

**Vesterfenne.** F. Jb 1704 Westerfenne.

**Vesterkær.** M. I 1929 Vester-Kjær [Veste-Kje'r].

**Vestermade.** M. U 1767—90 Vester may.

**Vestermark.** M. MB 1683 Wester-Marck; Jb 1704 Westermarck; U 1767—90 Vester Mark.

**Vestertoft.** M. I 1912 Westertoft.

**Vibeholm.** M. MB 1683 Vifholmens sig, Huifholm, Vifholmß Eng; TM Vibholm; I 1929 Vibeholmene [æ Viefholm]. — Fuglenavnet Vibe.

**Vollesager.** F. MB 1683 Wollers Agre; Wales Ager Tegt, Wallesager tegt, Volles Ager, Vallers Agre; Jb 1704 Wollißacker. — Forleddet er paa Grund af de vekslende Skriveformer ganske usikkert. Jfr. dog Vollumsager ndfr.

**Vollumsager.** O. I 1912 Wollemsager; I 1929 Vollumsager. — Opkaldt efter N.- eller S.-Vollum i det nærliggende Brede S., 3116.

**Vraa.** M. TM Wraae. — Vraa, se Indl.

**Vrangager.** M. MB 1683 Vrang Ager aaß. — O. MB 1683 Wran Ager Aaß; Jb 1704 Wrang Acker; TM Wrang-Ager; I 1912 Wronge; I 1929 Vronge. — Se Vrangagre i Spandet S., 3083.

**Vræng.** M. TM Vräng (Wiese); I 1912 Wræng; I 1929 Vræng [Vræing]. — Engstrækning. Samme Navn som Vræng i Brøns S., 3087 (s. d.); Navnet synes ikke at have topografisk Forbindelse med Vraa ovfr.

**Ærteagre.** M. MB 1683 Erte Agre; I 1912 Ærtagre.

**Øgfenne.** H. I 1912 Øgfen; I 1929 Øgfenn. — Af Subst. Øg, antagelig i Betydningen „Hest".

**Økse.** F. I 1912 Øis. — Rimeligvis har Markens Form givet Anledning til Navnet; jfr. Øksebladet i Møgeltønder S., 3102.

**Østdige.** O. Jb 1704 Jüstdicke.

**Østeragre.** M. MB 1683 Øster Agere Wang.

**Østerenge.** M. Jb 1704 Ostereng; U 1768—89 oster Eng; TM Oster

Enge; I 1912 Østerenge; I 1929 Øster-Enge [Jøster-E'ng]. — F. Jb 1704 Ostereng; TM Oster Enge; I 1912 Østerenge; I 1929 Øster-Enge [Jøsterenge].

**Østerfenne.** F. Jb 1704 Oster fenne.

**Østerfælled.** O. I 1929 Østerfælle.

**Østerholm.** M. MB 1683 Øster Holms Tegt och fald.

**Østerkær.** M. I 1929 Øster-Kjær [Jøster-Kje'r].

**Østermark.** M. Jb 1704 Ostermarck.

# 3115. DØSTRUP SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Døstrup,** Lb [*dø'sdʁɐp*]. NecrRip 1240—1440 Dusdrop, Dusæthorp; RO 1291 Dusdorp; $^{26}/_{5}$ 1292 Dusdrup; $^{6}/_{12}$ 1327 (LB) Dystrup; RO 1330—48 Dysthorp; $^{23}/_{4}$ 1360 (LB) Døstrup; RO 1401—1500 Dysdrup; $^{10}/_{9}$ 1415 Dystrup; $^{1}/_{8}$ 1440 Dysdorp; $^{9}/_{10}$ 1446 Dysdrop; omtr. samtidig Paaskr. paa Dok. af $^{3}/_{5}$ 1449 Dysdrup; $^{20}/_{5}$ 1454 Dystrup; $^{28}/_{6}$ 1455 Dysdrop; $^{9}/_{1}$ 1479 (LB) Døstrup; $^{4}/_{7}$ 1487 (LB) Døstorp, Døstrup; $^{16}/_{4}$ 1501 (LB) Døstrup; $^{3}/_{12}$ 1505 Destorpe; $^{14}/_{5}$ 1508 (LB), $^{22}/_{9}$ 1508 (LB), $^{27}/_{7}$ 1521 (LB), Jb 1530, $^{4}/_{11}$ 1531 (LB), $^{18}/_{11}$ 1531 (LB) Døstrup; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehistoriske Saml. I p. 669, 670) Døystrwp, Døistrup, Døystrupp; Jb 1537—38 Doesdorp(p); $^{17}/_{5}$ 1539 (LB), Sk 1543 Døstrup; 1547 (1553 ÆDA V 348) Døstrop; $^{13}/_{12}$ 1567 (LB) Døstrup; Jb 1588 Døstrup, Dostrup; Jb 1607 Dosterup; Provste Bog 1649 Døstrup; Mejer 1649, Danckw 1652 Døsterup; M 1662, M 1664 Døestrup; Sk 1676, MB 1683 Døstrup; Jb 1686 Døsterup; M 1688, Plov Reg 1704 Døstrup; Reg 1709, Jb 1724 Døsterup; DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Døstrup; TGst Döstrup; Postadr9, Gst Døstrup. — Tiln. glda. Dusi; jfr. ohty. Duso, Förstem. NP[2] p. 436.

**Bispshem,** forsv. Bebygg. Jb 1537—38 Bispsheim.

**Dalborg,** forsv. Bebygg. $^{17}/_{5}$ 1539 (LB) Daelborg.

**Drengsted,** Lb [*dʁæŋ'sdə*]. $^{28}/_{6}$ 1455 Drengstet; ? $^{9}/_{1}$ 1479 (LB) Drengsted; $^{9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{10}/_{5}$ 1490 (LB), $^{25}/_{8}$ 1492 (LB) Drengstedt; $^{18}/_{12}$ 1492 Drenegsted; $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Drengstedt; $^{23}/_{6}$ 1509 (LB) Drengstedde; $^{14}/_{8}$ 1518 (LB), $^{13}/_{5}$ 1531 (LB) Drengsted; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Drenstedt; Jb 1537—38 Drengstede; $^{17}/_{5}$ 1539 (LB) Drengsted; $^{16}/_{8}$ 1539, 1547 (1553 ÆDA V 348), Sk 1548 Drengstedt; $^{6}/_{4}$ 1549 (LB) Drengsted; 1552 (1553 ÆDA V 348) Drengstedt; $^{13}/_{12}$ 1567 (LB), Jb 1588 Drengsted; Jb 1607 Drengstede; Provste Bog 1649 Drengsted; Mejer 1649, Danckw 1652 Drengstede; M 1662 Drengsted; Sk 1676 Drengstette; MB 1683 Drengsted; Jb 1686 Drengstedte; M 1688 Drengsted; Jb 1704, PlovReg 1704 Drengstett; Reg 1709, Jb 1724 Drengstedt; DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Drengsted; TGst Drengstedt; Postadr9, Gst Drengsted. — Mandsn. glda. Dræng.

**Døstrupgaard,** forsv. Gd. $^{1}/_{8}$ 1440 Dysdorp gaardh. — Efter Døstrup ovfr.

**Hedeagre,** Hse [*æ* ˈ*he'åsəˌhu's*]. Oldekop Hedeagre, Hedeagrehusene; Postadr9, Gst Hedeagre.

**Højbjærggaard.** P. Jørgensen Chronik d. Kirchsp. Døstr. (Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 38) Hybjerggaard.

**Kirkekro,** Kro. Trap[4] Kirkekroen.

**Krybily,** Hs [*kʀyvi'ly'*]. — Huset ligger gemt bag en Bakke, deraf Navnet, som ogsaa findes andensteds i Landet som Gaard- og Kronavn.

**Lergrave,** Hs [*æ 'lɛ.i',gʀåɐ'*]. TGst Leergrave; Postadr9, Gst Lergrave; I 1922 Lergravene.

**Lovrup,** Lb [*låɐ'ə.ip*]. $^{28}/_{6}$ 1455 Lowrop; ? $^{9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{29}/_{5}$ 1490 (LB), $^{13}/_{9}$ 1494 (LB), $^{1}/_{6}$ 1499 (LB) Lorup; $^{10}/_{2}$ 1505 Loffrwp; $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Lorup; Dag? 1510 (Hd Db 1557—58) Lørup; $^{16}/_{5}$ 1528 (LB), $^{13}/_{5}$ 1531 (LB), $^{7}/_{8}$ 1534 (LB), Jb 1537—38, $^{17}/_{5}$ 1539 (LB), $^{6}/_{4}$ 1549 (LB), $^{23}/_{8}$ 1550 (LB), $^{18}/_{12}$ 1567 (LB), Jb 1588 Lorup; Jb 1607 Lowrup; Provste Bog 1649 Lourup; Mejer 1649 Lorup; Danckw 1652 Lörup; M 1662 Lourop; M 1664 Lourup; Sk 1676 Lavdrup; MB 1683 Laurop; Jb 1686, M 1688 Lourup; Jb 1704, PlovReg 1704 Laurup; Reg 1709 Lourop; Jb 1723 Lourup; DAtl Løverup (nu kaldet Lourup); VSK Laurup; Gst 1857—58, Trap[1] Lavrup, TGst Laurup; Postadr9, Gst Lovrup. — Mandsn. glda. Lăghi.

**Markhuse,** Hse. Oldekop Markhusene; Postadr9 Markhuse; Trap[4] Markhusene.

**Mærskhuse,** Hse [*æ 'mæsg,hu·s*]. Gst Mærskhuse.

**Mølledamhuse,** Gd og Hse [*æ 'mœ̱t·dam,hu·s*]. TGst Mölledamhusene; Postadr9 Mølledamhusene; Gst Mølledams Hse.

?**Nyholm,** forsv. Bebyggelse. Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Niolm.

**Overby,** Lb [*ɔʊəby*]. $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Offuerbye; ? $^{1}/_{4}$ 1508 Owerby; $^{23}/_{6}$ 1509 (Lb) Owerbuj; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Offuerby; $^{13}/_{5}$ 1531 (LB) Wgerbye; Jb 1537—38 Offuerby; Provste Bog 1649 Orby; Mejer 1649, Danckw 1652 Urby; M 1662, M 1664 Ouerbye; MB 1683 Ofuer Bys Marck; M 1688 Ofverbye; Jb 1704, Plov Reg 1704 Aurbuy; Reg 1709 Auerbüe, Aurbüe; Jb 1723 Auerbye; DAtl Ouerbye; VSK Ouer B.; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Overby. — Af Komparativen jy. ovre „øvre".

**Povlskro,** Gd, tidligere Kro [*p0ʊls'kʀo'*]. Trap[4] Povlskro; I 1922 Polskro. — Mandsnavnet Povl, maaske egentlig Helgennavnet; at Povlskro forekommer flere Steder, tyder paa en fælles Oprindelse. I Tang Kristensen, Almueliv, Till.bd. I, 1 p. 6 omtales, at det var Skik, at de til Bylavet i Aarets Løb indkomne Bøder blev drukket op St. Povls Dag; muligt kan saadanne Fester have givet Anledning til Navnene.

**Snurom,** Hs [*snɑ'ʀ0m'*].

**Teglovnhus** [*æ 'tæjəʃåʊn,hu's*]. — Her har ligget et Teglværk.

**Tevring** [*tæʊəi.ŋ*]. $^{14}/_{8}$ 1518 (LB) Tørding; Jb 1537—38 Tordinge el. Tyrdinge; $^{22}/_{8}$ 1550 (LB), $^{13}/_{12}$ 1567 (LB) Tørding; Mejer 1649 Tering; Danckw 1652 Töring; M 1662 Touring; M 1664 Toriing; MB 1683 Teuring, Teurops March; M 1688 Teuring; Provste Bog 1694 Tørding; Jb 1704 Teufring; DAtl Teuring olim Torring; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Tevring; TGst Teuring; Postadr9, Gst Tevring. — Samme Navn som det skaanske Törringe, idet det ligesom dette synes at gaa tilbage til et *þurð-, *þyrð-, som muligt kan sættes i Forbindelse med Adj. tør, oldn. þurr, eller Verbet oldn. þverra „aftage, formindske", jfr. Subst. oldn. þurðr „Forringelse, Aftagen".

**Tulleshem,** forsv. Bebygg. Jb 1537—38 Twlis heim. — Se Tulleshem under Naturnavne.

**Vestermark.** Medd. 1932 Vestermark. — Navn paa en Udflyttergaard.

**Vinum,** Lb [*vi·nəm*]. $^{23}/_{8}$ 1420 Wynum; $^{13}/_{5}$ 1446 Wynem; $^{9}/_{10}$ 1446 Wynwm; $^{3}/_{5}$ 1449, $^{28}/_{6}$ 1455 Wynom; omtr. samtidig Paaskr. paa Dok. af $^{28}/_{6}$ 1455 Vynon; ? $^{1}/_{4}$ 1508 Winwm; $^{30}/_{8}$ 1527 (LB), $^{16}/_{5}$ 1528 (LB), Jb 1530, $^{4}/_{11}$ 1531 (LB) Wynom; Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Winum; Jb 1537—38 Wijnum, Wynom; $^{17}/_{5}$ 1539 (LB) Wynom, Wynum; Sk 1543 Vinum; $^{18}/_{12}$ 1567 (LB) Winom; Jb 1588 Winum, Winom; Jb 1634 Winum; Provste Bog 1649 Vinum; Mejer 1649, Danckw 1652 Winum; Jb 1660 Wienum; M 1662, M 1664 Winumb; MB 1683 Winom; M 1668 Winum; Plov Reg 1704 Wynum; Reg 1709 Wienum; Jb 1723 Winum, Wienumb; DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Vinum; TGst Winum; Postadr9, Gst Vinum. — Navnet kan ikke være Dativ Plur. af det gamle, nu uddøde Ord *vin „Eng, Græsgang", da en saadan Form ikke kunde give lang i-Lyd i Nydansk. Derimod kan det muligvis komme af *vin-heim(aR), idet Pippings Eksempelsamling (Nord. Stud. XII, I p. 18—56) kan tyde paa, at rh, lh foran varig (stabil) Vokal bevirker Forlængelse af foregaaende Vokal, og nh maa formodes at have haft samme Virkning.

**Vinumgaard,** Gd [*vi·nəmˈgɑ̆ˈə*]. Trap[4] Vinumgd.

## B. NATURNAVNE.

Byerne: Døstrup (D), Drengsted (Dr), Lovrup (L), Overby (O), Tevring (T) og Vinum (V).

**Aalbjærg.** V. U 1787 Øster Olberg. — Se under Aalbjærg i Brede S., 3116.

**Agerskifter.** D. [*ˈaqəˌsgæ̆sˈd*]. MB 1683 Agerskiffte Eng; Jb 1704 Ackerschifft; Byvedt. 1770 Agerskift; TM Agre Skifter; I 1912 Agerskifte, Aggerskövt; I 1922 Agerskifte. — D. Agerskiftevej. [*ˈaqəsgæ̆dˌvæj*].

**Allemandstoft, Nørre-.** L. Jb 1704 die Norder Allmanstofft. — Se Allemandstoft i N.-Løgum S., 3117.

**Alvej.** D. — Se under Gammel-Landevej ndfr.

**Angelsvang.** L. [*ˈOŋəls̩ˌvɔŋˈ, ˈOŋˈəls̩vɔŋˌvæj*]. MB 1683 angels agre; Jb 1704 Angels Wang; B 1789 Ongels Vang; TM Ungelsvang; I 1912 Ongsvang, Ongsvanghede, Ungesvang; I 1922 Ungelsvang, Ungelsvangvej. — Muligt af et Slægtsn. Angel, jfr. Angelsled under Tønder Kbst., 3092.

**Assersfælled.** V. [*ˈɑ·səsˌfæ̆lə*]. I 1922 Adsersfæller. — Mandsn. Asser, jfr. Asserfenne, Møgeltønder S., 3102, og Asserstoft, Daler S., 3105.

**Beiersminde.** T. I 1922 Beiersminde. — Samme Lokalitet som Fællesjord. Stedet er nu beplantet og har Navn efter Lærer Beier, som foranledigede dets Beplantning (I 1922).

**Bjærg.** L. B 1789 Östen paa Bierget; I 1912 Bjerg. — L. Bjærgagre. B 1789 Biere Agre; TM Bjerg Agre; I 1912 Bjergagre. — D. Bjærgfenne. [*æ ˈbjæ̆·ˌfæn·*]. TM Bjergfenner; I 1912, I 1922 Bjergfenne. — L. Bjærgfenne. [*æ bjæ̆·*]. I 1912 Bjergfenner; I 1922 Bjærgfenne. — T. Bjærgfenne. [*æ ˈbjæ̆·ˌfænə*]. I 1922 Bjergefenne. — T. Bjærgsvang. MB 1683 Biergs Wang. — L. Neden Bjærget. I 1912 Ne'n æ Bjerre. — Bjærg, se Indl.

**Bjærtholm.** Dr. Jb 1704 biertholm. — Adj. ænyda. bjært „skinnende, lys, klar".

**Bjørnseng.** V. [*'bjö.i'ns¡æŋ'*]. I 1912 Bjørnseng. — Mandsn. Bjørn.

**Blok.** Dr. [*æ blɔk*]. I 1922 Blok.

**Boleng.** D. Byvedt. 1773 Bollengen. — V. [*æ 'bOl'¡æŋ'*]. U 1787 Boll Eng; TM, I 1912, I 1922 Boleng. — Sønderjy. Bolle „Tyr".

**Bolhoved.** Dr. [*æ 'bOl'¡ho'j*]. I 1912 Bulhoved; I 1922 Bolhoved. — Bollehoved „Tyrehoved", jfr. Navne som Harehoved i Rømø S., 3112, og Kathoved i Skærbæk S., 3089. Sandsynligvis er det en Ejendommelighed i Jordstykkernes Form eller Overfladebeskaffenhed, der har givet Anledning til saadanne Navne.

**Bostoft.** L. [*bɔs'tåst*]. I 1912 Bostovt; I 1922 Bostoft. — Mandsn. Bo.

?**Bovhøjagre.** L. B 1789 Bouhye Agre. — Muligt af et Mandsn. glda. Bovi, oldn. Bófi, eller Subst. Bue, oldn. bogi, med Betydning „noget bøjet, krumt el. hvælvet".

**Brambjærg.** L. MB 1683 Brams berig Tegt; Jb 1704 brambiere; B 1789 Brambiere, Brambirg. — L. Brambjærgsmose. MB 1683 Bramberigs Mose. — Samme Forled som i Brammark, Rømø S., 3112, se dette.

**Brandsted.** O. [*æ brɑŋ'sdæj*]. I 1922 Brandsted. — Dr. Brandstedtoft. [*æ 'brɑŋ'sdæj¡tåst*]. (her?) MB 1683 Brundstud agrene; I 1922 Brandstedtoft. — Sønderjy. Brandsted „et sted, hvor der har været ildebrand" (Feilb.).

**Bredefenner.** L. Coupon 1872 Brede Fenner. — O. [*æ 'brɛ'¡fænə*]. TM Brede Fenner; I 1922 Bredefenne. — Adj. bred.

**Bredemade.** D. [*brɛ'maj'*]. MB 1683 Bred Maj Eng; Byvedt. 1768 Breede-May, Bree Maj; TM Bremai; I 1912 Bredemaj, Bredmaj; I 1922 Brede Maj, Bremaj. — Adj. bred.

**Bredeng.** D. Jb 1704 breeng. — Adj. bred.

**Bredning.** D. [*brɛ'nəŋ*]. TM Breneng; I 1912 Brening; I 1922 Brening. — Bredning „et bredt Sted i en Eng el. Vandløb".

**Broenge.** L. [*'brO¡æŋ'*]. TM Broe Enge; I 1912 Broenge; I 1922 Broeng, Broengvej.

**Brofenner.** Dr. [*æ 'brO¡fænə*]. L 1843 Brofenner; TM Bro Fenner; I 1912 Brofenne; I 1922 Brodfenne. — D. TM Brofenne.

**Brokmose.** L. TM Brok Mose; I 1912 Brokmose. — Se Brokmose, Seem S., 2707.

**Brunsagre.** L. [*brɯ'nsɑqə*]. MB Brunßager Mose, Brunsager Mose, Bryndzager tegt, Brundz ager Tegt; Jb 1704 bruns acker; B 1789 Bruns agre; TM Bruuns Agre; I 1912 Bruense, Brunse; I 1922 Brunsagre, Brunsaggervej. — Mandsn. Brun.

**Bulbro.** L. [*bOl'brə, æ 'bOl'brO¡væj*]. I 1912 Bolbro; I 1922 Bolbro, Bolbrovej. — Bulbro „Plankebro".

**Bækfenne.** D. [*æ 'bæ'g¡fæn'*]. TM Beckfenne; I 1912, I 1922 Bækfenne.

**Byghøjsvang.** O. MB 1683 Bye höys Wang, Biug Höys Wang. — Forleddet er sandsynligvis Plantenavnet Byg.

**Byllum.** L. [*byləm*]. (Her?) $^{16}/_{5}$ 1528 (LB) Pillumbusch; I 1912 Byllum; I 1922 Bylem, Bilhejm.

**Daler.** L. [*dɑ'lə*]. MB 1683 Daler Tegt, Daller tegt; Jb 1704 dahler;

B 1789 Dalagren, Dallagre; TM, I 1912, I 1922 Daler. — Navnet er sammensat af Dal og Ager, der ofte som Efterled reduceres til -er.

**Damfenne.** D. Byvedt. 1770 Dam-fenne. — Dam, se Indl.

**Dammer.** D. [*damə·i*]. TM Danner; Coupon 1872 Dammer; I 1912 Damme, Dammer; I 1922 Dammer. — Dam, se Indl., Efterleddet er Ager.

**Damvej.** Dr. U 1769 Dam Veyen. — Dam, se Indl.

**Degneagre.** D. [*æ ˈdɛn·ˌaqə·i·*]. MB 1683 Deigne Agern; Byvedt. 1769 Degnens-Ager; TM Digen Agre, Digne Agre; Coupon 1872 Degne Ager; I 1912 Degnagre; I 1922 Degneagrene.

**Digeeng.** D. [*æ ˈdi·qˌæŋˀ*]. Byvedt. 1768 Diig-Eng; TM Dige Eng; I 1912, I 1922 Digeeng. — D. Digeengvej. [*ˈdi·qəŋˌvæj*]. Byvedt. 1770 Diigeng Vejen. — Dige, se Indl.

**Drageshøj.** O. Jb 1704 dragsheu. — O. Drageshøjagre. MB 1683 Draghøys agre. — O. Drageshøjblokke. [*dʀasəˈblɔ·gˀ*]. TM Drasig Blokke; I 1912 Drasseblok; I 1922 Draseblok. — Ligger lige ved Byen. Samme Navn som Drageshøj i Højrup S., 3082. Forleddet er begge Steder sandsynligvis Drage som Navn paa et Fabeldyr, der især tænkes at optræde som Vogter af Skatte i Høje og Bakker, jfr. Dragebjærg i Kregme S., Strø H. (DS II p. 98).

**Drengsted Bæk.** I 1912 Drengstedbæk. — Skelbæk mellem Lovrups og Drengsteds Jorder.

**Dysnav.** D. [*dysnåʊ*]. TM Dysnav; I 1912 Dysnav, Dysnau; I 1922 Dysnau [Dysne]. — Navn paa en Pold omgivet af fugtig Jord. Forleddet kan være Subst. Dysse „Bunke, Dynge“ eller Dy „Dynd“; Efterleddet er snarest et glda. *snagh, som maaske hører sammen med oldn. snaghyrndr „med fremstaaende Hjørner“, eng. snag „Grenstump“. Jfr. Indl. under Snabe.

**Døbbel.** T. [*æ dɶvəl*]. TM, I 1922 Dövel. — Navn paa en Eng. Døbbel „Vandhul, lavt Sted i Eng“, se Indl.

**Døstrup Bæk.** Gst Døstrup Bæk.

**Engpletter.** D. MB 1683 Wester Eng pleter oc hede Knotern. — Jfr. Engepletter i Højrup S., 3082.

**Fiskedam.** V. U 1787 Fiske Damm-Aggere; I 1912 Fiskedam.

**Flakholm.** D. Jb 1704 flachholm. — Adj. flak „flad“.

**Flavskifte.** O. TM Flau Skifter. — D. Sønder-Flavskifter. [*æ ˈflåʊ·ˌsgæʊ·d*]. TM Sönder Flawskifter; I 1912 Flavskifte, Flavskøvt; I 1922 Sönderflavskifte. — D. Øster-Flavskifter. [*æ ˈjɶsdə ˈflåʊ·ˌsgæʊ·d*]. TM Oster Flawskifter, Oster Flawskifter; I 1922 Østerflavskifte. — Samme Navn er Flavskifter i Arrild S., 3081, af Subst. jy. Flave „Hedetørv“.

**Flyde.** Dr. [*æ flyˀ*]. I 1912 Fly; I 1922 Flyeng. — D. Flydesholm. [*ˈflʏsˌhɔlˀm*] eller [*ˈfʀysˌhɔlˀm*] (Medd. usikker). MB 1683 Flydsholmbs Agre; Byvedt. 1773 Flydsholm; TM, I 1912, I 1922 Flysholm. — Flyde, se Indl.

**Flækker.** D. [*flæˀgə*]. TM Flägger; I 1912 Flekke; I 1922 Flægge. — Plur. af Flæk „Plet“, jfr. Flæk, Arrild S. 3081, eller muligt *Flækager.

**Fogedeng.** Dr. [*æ ˈfåʊə·iˌæŋˀ*]. L 1843 Fogedeng; TM Foged Eng; I 1912 Fogedeng; I 1922 Foged Enge.

**Foldager.** Dr. [*æ foˀl*]. L 1843 Folder; TM Folder; I 1912, I 1922 Fold. — D. [*æ foˀl*]. Byvedt. 1768 Fold, Foeld; TM Földer, Folder; I 1912 Fol; I 1922 Foel, Folde. — D. Foldevej. [*foˀlˌvæj*]. — Fold, se Indl.

**Forenge.** V. [ˈfɔɹˌæŋ·]. TM For Enge; I 1912 Foreng; I 1922 Forenge. — Temmelig hyppigt Navn, „de forreste (ɔ: nærmest ved Byen liggende) Enge".

**Fruerstenen.** D. Sønderjy. Maanedsskr. I p. 51 Fruerstenen. — Fruer er Gen. af Frue, el. et Adj. dannet af samme Ord, jfr. Fruerholm, Højrup S., 3082.

**Fuglevand.** L. [ˈfu·tˌvaŋ']. TM Fugland; Coupon 1872, I 1912 Fuglvand; I 1922 Fugland. — Navn paa en Eng.

**Fæbro.** D. [fɛbʀ0]. Byvedt. 1814 fædbroen; Byvedt. 1815 föhbroen; Byvedt. 1820 fæebroe Bækken; Byvedt. 1823 fæbro. — Fæ „Kreatur" i Almindelighed.

**Fælled.** Dr. [æ fætə]. I 1912 Felled; I 1922 Fælle. — D. 1604 (Sønderjy. Maanedsskr. V p. 137) Døstrup fellie; TM Fälled. — L. [æ fætəɹ]. TM Fälled; I 1912 Felle, æ' Fæller (Fælleder). — V. [æ fætə]. TM Fälled; I 1922 Fælleder. — V. [fætə]. I 1922 Fælled. — O. Fælledagre. TM Fälled Agre. — L. Fælledeng. [æ fætəɹ]. I 1922 Fælledeng. — Fælled, se Indl.

**Fælledshede.** O. TM Falleds Heede; Coupon 1872 Fælleds Hede; I 1922 Fælleshede. — Samme Lokalitet som Nørrehede.

**Fællesjord.** D. I 1922 Fælledsjord. — L. TM Falledsjord; I 1912 Fællesjord. — T. [æ ˈfæt'əsˌjoˈə]; I 1922 Fælledsjord. — Stedet i T. er samme Lokalitet som Beiersminde.

**Fælkær.** D. [fœ·tɟəɹ]. Byvedt. 1770 Fehlkier; TM Fälkjär, Falkjär; Coupon 1872 Fälkjär; I 1912 Feldkjær, Fælkjær; I 1922 Fælkær. — D. Fælkærvej. [ˈfœ·tɟəˌvæj]. — Antagelig et Subst. Fæl, som findes i jy. Fælsted „Overfartssted, Vadested", muligvis svarende til oldn. ferill m.; jfr. Ferle i Søborg S., Holbo H., DS II p. 51.

**Gaaseager.** O. Jb 1704 Goßacker, Wester Goßacker.

**Gaasepyt.** Dr. [gå·spo̤t]. I 1922 Gaaspöt.

**Gade.** Dr. I 1912 Gade. — D. Byvedt. 1771 Gaden. — L. I 1912 æ Gad'. — V. [æ ga·ə]. TM Gaden; I 1912, I 1922 Gade. — D. Gadefenne. [æ ˈga·ˌfænə]. Byvedt. 1771 Gadfenne; TM Gade Fenne; I 1912, I 1922 Gadefenne. — Dr. Gadefenner. [æ ˈga·ˌfænə]. L 1843 Gadefenner; TM Gadefenner, Gadfenner; I 1912 Gadefenner; I 1922 Gaderfenne. — Gade, se Indl.

**Galgehøjagre.** L. B 1789 Galehye Agre, Galerhye Agre, Gallehye Agre.

**Gammelager.** D. [æ ˈgamətˌaqəɹ·]. MB 1683 Gammel Agere; Jb 1704 Gammelacker; Byvedt. 1771 Gammel-Agger; TM Gammel Agre; I 1912, I 1922 Gammelagre. — D. Gammelagervej. [gamətaqəˈvæj]. Byvedt. 1819 Gammel Ager Vej; I 1922 Gammelagervej.

**Gammelenge.** T. [æ ˈgamətˌæŋ·]. TM Gammel Enge; I 1922 Gammeleng.

**Gammelfenner.** Dr. [æ ˈgamətˌfænə]. L 1843, TM, I 1912, I 1922 Gammelfenner. — T. [æ ˈgamətˌfænə]. TM Gammel Fenner; I 1922 Gammelfenne.

**Gammel-Landevej.** D. I 1922 Gammellandevej. — „Forefindes endnu i sin gamle Stand og benyttes som Markvej" (I 1922), kaldes nu i Folkemunde Skraavej [æ ˈsgʀåˈˌvæj] eller ogsaa [æ ˈat·ˌvæj], ifl. Opt. 1928 fordi den har været belagt med Jernal. Det er dog maaske et glda. *athælwægh; Vejen har været Postvej til Ribe.

**Gammellund.** V. MB 1683 Gamel Lund Vang; Jb 1704 Gammelland; U 1787 Øster-, Vesten Gammel Lund; I 1912 Gammellund.

**Gammelmose.** L. I 1912 Gammelmose.

**Gammeltoft.** L. [ˈgamətˌtåʊt]. I 1912 æ gammel Tovt; I 1922 Gammeltoft.

**Gassemandseng.** Dr. [æ ˈgasəmaŋsˌæŋ']. TM Gassemands Eng; I 1912 Gassemandseng; I 1922 Gassemands Eng. — Ifl. Opt. 1928 Navn paa en Eng, som en Mand fra Landsbyen Gasse (Skærbæk S., 3089) engang har faaet i Faddergave. Et Sagn fortæller, at Gassemanden hvert Hundrede Aar gaar igen paa denne Eng.

**Geddekær.** Dr. [gɛdəˈk̟jæɹ']. Jb 1704 Gadekehr, Geddekehr; L 1843 Gadkiær; TM Gedekjer; I 1912, I 1922 Gedekjær. — Forleddet synes at være Fiskenavnet Gedde.

**Gedeager.** D. MB 1683 Giede Ager, Giede Agere.

?**Gedeeng.** Dr. Jb 1704 Gudeng, Gedeng.

**Gedehede.** D. [k̟jæɹˈhe·]. MB 1683 Giedheede Agre, Giedheede Bloche; Byvedt. 1770 Giedhede; Byvedt. 1773 Giedhede Vej; TM Kjer Hede; I 1912 Gjehede; I 1922 Kjærhede. — Forleddet er Dyrenavnet Ged, i TM og Udtaleformen omtydet til Kær.

**Grundkær.** Dr. [gʀuŋ·k̟jæɹ]. L 1843 Grundkiær; TM Grundkier; I 1912, I 1922 Grundkjær. — Adj. grund „lavvandet", jfr. Grundsø, Aal S., V.-Horne H., ifl. Præsteindb. 1871 (Gst) „tidl. Sø, nu et stort Flodsted, oftest tørt om Sommeren".

**Guldbjærg.** D. [gul̥·bjæɹə]. TM Guldbjerg; I 1912 Guldbjærge; I 1922 Guldbjerg. — Guld, se Guldager, Løgumkloster Flække 3118.

**Gundas Stok.** Dr. Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 126 Gundas Stok. — Gangbræt over en Grøft; Navnet har givet Anledning til en Tradition om, at der herunder sad en gammel Kone, der hed Gunda, og spandt. Kvindenavnet Gunda, som ellers er ukendt, er dannet af Stednavnet.

**Haardblok.** V. [hå·blɔk]. I 1912 Hårdblok. — Adj. haard.

**Hale.** V. [æ ha·t]. TM Halen; I 1922 Hale. — Navn paa en Mose. Hale, se Indl.

**Harehøj.** D. [ˈha·ɹˌhuɟ]. TM Harhoi; I 1912 Harehøj, Harhy; I 1922 Harehøj [Harhy]. — V. TM Harhøi; I 1912 Harehøj. — Dyrenavnet Hare.

**Havrer.** D. [håʊəɹ·]. TM Hawre, Harre; I 1912 Havre; I 1922 Havre. — Udtalen tyder paa, at Navnet er et opr. *Havreager, af Plantenavnet Havre.

**Hedeagre.** L. [æ ˈhe·ˌåʊəɹ·]. MB 1683 Hede Agre, Heede agre; I 1912, I 1922 Hedeagre. — O. og T. [æ ˈhe·ˌåʊəɹ·]. TM, I 1912, I 1922 Hedeagre.

**Hedeblokke.** O. [æ ˈhe·ˌblɔ'g]. TM Hedeblokke; I 1912 Hedeblok; I 1922 Hedeblokke.

**Hedeeng.** L. [æ ˈhe·ˌæŋ']. TM Hede Eng; I 1912, I 1922 Hedeeng.

**Hedefenne.** Dr. [æ ˈhe·ˌfænə]. I 1912, I 1922 Hedefenne. — O. [æ ˈhe·ˌfænə]. I 1922 Hedefenne.

**Hedemark.** L. TM Hedemarken.

**Hedemose.** V. [æ ˈhe·ˌmo·s]. TM, I 1912, I 1922 Hedemose. — „Før kaldt Hyrdens Mose" (I 1922).

**Hedetoft.** L. 1/6 1499 (LB) Heetoffte.

**Hedevang.** L. B 1789 Hedevang.

**Helled.** O. Jb 1704 helleng. — T. [*hæłət*]. TM Hellet; I 1922 Helvede [Helled]. — D. Helledseng. [*hæłəs'æŋ'*]. Byvedt. 1768 Helleds-Eng; TM Helles Eng; I 1912, I 1922 Helleseng. — O. Helledsfenne. [*hæłəs'fæn'*]. TM Hellet Fenner; I 1912 Hollet Fenner (Hællet Fenne); I 1922 Holletfenne [Hællesfen]. — D. Helledsfælled. [*hæłəs'fæłə*]. Byvedt. 1828 hellesfelle; Coupon 1872 Helles-Fälled; I 1912 Hellesfælled; I 1922 Hellesfælle. — O. Vester-Helled. [*væsdə'hæłət*]. TM Wester Hellet; I 1922 Vesterhellet. — Navn paa afsides liggende Eng- og Mosestykker. Stederne i D ligger samlet i Gruppe, ligesom Stederne i O ogsaa staar i topografisk Forbindelse med hinanden. Paa Grund af den afsides Beliggenhed har vi her snarest Ordet Helvede, der ofte anvendes som Mark- og Husnavn, jfr. Hellet, Løgumkloster Flække, 3118, og Hellet, Arrild S., 3081. Formen i Jb 1704, helleng, der strider saavel mod Udtalen som mod alle de andre Former, maa skyldes Fejlskrift eller Omtydning af Endelsen til Eng.

**Hem.** D. [*æ hæm'*]. Byvedt. 1815 Hemmen; TM Hem (Wiese); I 1912 Store-, Lille Hem; I 1922 Hem. — Hem, se Indl.

**Henkær.** D. TM Engkjär. — D. Henkæreng. Byvedt. 1768 Heinkier-Eng. — D. Henkærhøj. [*hænkjæ'hyj*]. Coupon 1872 Engkjarhöi; I 1912 Hinkihøj, Hinkihy; I 1922 Henkærhøj [Henkærhy]. — D. Henkærkrog. [*hænkjæ'kʀɔ'q*]. TM Enkjärkrog; Coupon 1872 Engkjärkrog; I 1912 Hinkikrog; I 1922 Henkærkrog. — Forleddet er snarest Subst. Hegn.

**Hessellund Kær.** L. [*hæjstəŋ'kjæ'*]. Jb 1704 heiselunkehr, heißelumkehr; TM Heisling-Kjär; I 1912, I 1922 Hejslingkjær. — Jy. Hessel „Hassel, Corylus avellana" og Subst. Lund og Kær. I en trykløs Mellemstavelse kan Lund blive opfattet og gengivet som -lum- eller -ling-.

?**Hesteløf.** Dr. MB 1683 Hestelöf; Jb 1704 Hestelum.

**Holm.** L. [*hɔt'm*]. TM, I 1912 æ' Holm; I 1922 Holm. — Dr. Holmagre. [*hɔlm'åsə.i'*]. MB 1683 Hollem agre; L 1843 Holm-agre; TM Holm Agre; I 1912 Holmager; I 1922 Holmagre. — D. Holmkær. [*hɔt'mkjə.i*]. Byvedt. 1768 Holmkier; Byvedt. 1819 Holmkier Vej; TM Holmkjär; I 1912 Holmkjær; I 1922 Holmkær. — D. Holmkærstrøm. Byvedt. 1768 Holmkierström. — D. Holmvej. [*'hɔt'm,væj*]. — Holm, se Indl.

**Horsfenner.** Dr. [*æ 'hɔs,fænə*]. L 1843 Horsfenner; TM Hos Fenner; I 1912 Horsfenne; I 1922 Hosfenne. — Ænyda. Hors „Hoppe, Øg".

**Horsfold.** V. [*hɔsfəl, hɔsfəl*]. Jb 1704 horßfehl; K 1773 (I 1912) Horsfold; TM Hosfold; I 1912 Hosfelt; I 1922 Hosfeld. — Glda. hors „Hoppe, Øg". Efterleddet er Fold, hvorom se Indl.

**Hovlund.** Dr. [*hås'lun*]. I 1912 Haulund, Hovlund; I 1922 Haulund. — Se Hovlund, Brede S. 3116.

**Hundeklint.** V. I 1912 Hundklint.

**Husdal.** L. [*hus'dal*]. B 1789 Huusdal, Huusdale; TM, I 1912, I 1922 Husdal.

**Hvedeagre.** O. MB 1683 Huedeager.

**Hvedetægt.** O. MB 1683 Hvede Tegtt.

**Hvidemose.** L. TM Hwidemose; I 1912 Hvidmose. — T. [*æ 'vi'ə,mo's*]. TM Hvid Törvemose; I 1922 Hvidemose. — Adj. hvid efter Plantevæksten, eller Plantenavnet Vidje.

**Hviding.** O. Jb 1704 Widing. — Antagelig samme Lokalitet som Hvidingdal i Nørre-Løgum S., 3117.

**Hvirlkær.** Dr. [*vɛɹ·tḳəɹ*]. L 1843 Hvervelkiær; TM Hoirvelkjer; Coupon 1872 Hoirvelkjær, Welkjær; I 1912 Velkjær, Vælkjær; I 1922 Hvirvelkjær [Welkjær]. — Plantenavnet Hvirl, se Hvirlmade ndfr.

**Hvirlmade.** L. MB 1683 Huirler Maade; B 1789 Hvirrel Maye, Hvirvel Maye. — Plantenavnet Hvirl „Juncus squarrosus" (Jenssen-Tusch).

?**Hvor Agre.** L. B 1789 Hvor Agre.

**Hyrdeeng.** Dr. TM Hyrdeeng; I 1922 Hyrdeng. — D. Byvedt. 1773 Hyrdeeng. — L. I 1912 æ' Hiereng. — Hyrdeeng er den Eng som i Fællesskabets Tid hørte til Hyrdeembedet.

**Højagre.** L. TM Höiagre.

**Højfenner.** L. [*æ ˈhy·ˌfænə*]. I 1912 Hyfen, æ' Hyefenner; I 1922 Højfenner.

**Hørgaard.** L. I 1912 æ' Hørgaard. — Hørgaard „Indhegning til Hør".

**Ivers Vang.** Dr. [*ˈjiʊəˌvɔŋ'*]. MB 1683 Jfuers Agerer; Jb 1704 Iwerßwang; L 1843 Iversvang; TM Juerswang, Iuerswang; I 1912 Ivers Vang, Jyversvång; I 1922 Juersvang. — Mandsn. Iver.

**Jeskærtoft.** O. [*jo̤sgəˈtåʊ'd*]. MB 1683 Jeschierstoft Tegt, Ischer Tofts Tegt, Iescher Dals Tegt, Jeschier Dals Tegt, Jescher toft tegt, Jscher dalß tegt; Jb 1704 Jeßkedall, Jeßketofft; TM Eske Toft; I 1912 Jøsketoft; I 1922 Øsketoft. — Trænavnet Eg, jfr. Eskær i Roager S., 3084, og Vodder S., 3088.

**Kaadnerhede.** Dr. TM Kaadnerhede. — Kaadner „mindre Landbruger".

**Kalkærvidie.** V. [*kaɫgəˈvi·*]. I 1912 Kalkjærvide. — Forleddet muligt Kalvekær (eller Kaalgaard?), sidste Led Vidie i Betydningen „Vidiebevoksning", jfr. Indl.

**Kammer.** L. I 1912 Kamer.

?**Karsemose.** L. MB 1683 Koße Mose. — Planten. Karse, jfr. Kassemose i Vinderød S., Strø H. (DS II p. 92).

**Kedelshøj.** Sønderjy. Maanedsskr. I p. 51 Kjedelshøj. — Af Subst. Kedel, sigtende til Skattefund eller muligt om Fordybning i Jordsmonnet, eller maaske snarere af Mandsn. glda. Kætil.

**Kile,** Eng. M 1688 Kiil. — D. TM Kilen; I 1912 Kile. — O. [*æ ki·t*]. I 1922 Kiel. — Kile, se Indl.

**Kirkebro.** Dr. [*ḳjɹ'gbrə*]. MB 1683 Kircke Broe agre; L 1843 Kirkebrofenner; TM Kirkebroe Fenner; I 1912 Kirkebro; I 1922 Kirkbro.

**Kirkefenner.** Dr. L 1843 Kirkefenner.

**Kirkensland.** V. [*ˈḳjɹ'gənsˌɫaˈŋ*]. I 1912, I 1922 Kirkensland.

**Kirkenstoft.** L. I 1912 Kirkenstovt.

**Kirkesti.** V. U 1787 den øster Kircke Stie; I 1912 Kirkesti. — V. Kirkestifenne [*æ ˈḳjɹ'gsdiˌfænə*]. I 1922 Kirkestifenne.

**Kirkevejs Agre.** Dr. MB 1683 Kirkeweigs Agerne.

**Kisbæk.** L. [*kisbæk, kisbɜk*]. MB 1683 Kißbech, Kiß Bechs March; Jb 1704 Kiesbeck; B 1788 Kisbeck aggere; TM Kiesby; I 1912, I 1925, Gst Kisbæk. — Snarest et til hty. Kies „Grus" svarende nordisk Ord, som muligt findes i andre Stednavne som Kishede, Kishøj, sv. Kisa (Hellquist i Ark. XVII p. 78 f.). Jfr. Kisbæk i Nørre-Løgum S., 3117.

**Klavses Kær.** Dr. [*ˈkɫåʊ'səsˌḳjæɹ'*]. TM Clauskjär; I 1912 Clauses Kjær, Claus'skjær; I 1922 Klausseskjær. — Mandsn. Klavs.

**Klinmose.** D. [ˈkli·nˌmo·s]. MB 1683 Klin Moße; Byvedt. 1773 Klinmosbloke, Klinmoose-Blocke; Byvedt. 1778 Kliinmoose; TM Klien Mose; I 1912, I 1922 Klinmose. — Verb. kline eller maaske det tilsvarende Substantiv, her anvendt om Dynd.

?**Knarker.** V. [knaɹ̇'gə]. TM Knarken; I 1912 Knarkær; I 1922 Knarke. — Snarest Plur. af Subst. Knark, der hører til Verb. knarke „knirke", en -k-Afledning til Stammen i knarre med samme Betydn. Ordet er saaledes etymologisk beslægtet med Knarre, der bruges som Eng- og Mosenavne i Betydn. „knudret, tørt Jordstykke", se DS II p. 99. Ogsaa Knark forekommer et Par Gange som Naturnavn: æ knarger er ifl. I 1922 et Stykke mindre god Jord i Haasum S., Rødding H., og Store- og Lille-Mikkelsknark er Navn paa en Bakke og en Høj i Ovtrup S., V.-Horne H.

**Knolde.** Dr. [æ knɔl̥·]. I 1912 Knolde; I 1922 Knold. — Dr. [ˈsdo·əˌknɔl̥·, ˈlel̥əˌknɔl̥·]. I 1922 Store-, Lille-Knold. — D. Knoldfenne. [æ ˈknɔl̥·ˌfæn·]. I 1912, I 1922 Knoldfenne. — Knold, se Indl.

**Kogsbølryg.** Dr. [kusbəlˈʀo̤q']. I 1912 Kusbølryg. — En Del af Nørreryg, se ovfr. Heraf svaredes der ifl. Opt. 1928 tidligere Afgift til Kogsbøl i Emmerlev Sogn.

**Kohede.** D. [æ ˈkOˌhe·]. I 1922 Kohede.

**Kokfenne.** D. [kɔgˈfæn·]. TM Kockfenne; Coupon 1872 Kohfennne; I 1912, I 1922 Kokfenne. — Dr. [kɔgˈfæn·]. I 1912, 1922 Kokfenne. — L. I 1912 Kokfenn'. — Fuglenavnet Kok „Hane".

**Kokmølle.** O. [kɔgˈmo̤l·]. U 1858 Kobmölle; Oldekop Kokmölle; I 1912 Kokmøll'. — O. Kokmølleagre. TM Kockmölle Agre. — O. Kokmøllebæk. [kɔgˈmo̤l·ˌbæk]. — O. Kokmøllehede. TM Kockmölle Hede; I 1922 Kokmøllehede. — Kokmølle er Navn paa et Vandhul paa Kokmøllehede. Kok- kan være jy. Kok „Hane", og Efterleddet -mølle kan hentyde til, at Vandet her vælder og bobler.

**Koller.** L. [kɔtəɹ̇]. MB 1683 Kolle, Kolle Tegt, Kolle Agr:; Jb 1704 Kahle; B 1789 Kaalagre; I 1912 Kolle, Koller. — L. Kollerblok. [ˈkɔtəˌbtɔk]. Coupon 1872 Kolleblok; I 1912 Kolleblok, Kollerblok; I 1922 Kolleblok. — L. Kollerfenne. I 1912 Kollerfenn', Kollefen; I 1922 Kollefenne [Koller]. — L. Kollerhede. MB 1683 Kolle Heede, Kælle Heede; B 1789 Kallar Heede, Kaallar Heede; I 1912 Kollerhede. — L. Kollertoft. MB 1683 Kolletoft. — Koller- er muligt et opr. *Kolager af jy. Kol „Bakke, Høj".

**Korsagre.** L. B 1789 Kaasagre, Liden Kaas Agre.

**Korstægt.** O. MB 1683 Kors Tegtt, Kors Tegt.

**Kortenbak,** Eng. V. [kɔɹ̇'dənbak]. I 1912, 1922 Kortenbak.

**Krageryg.** L. B 1789 Kragrög, Norden Kragrög. — Fuglenavnet Krage. Ryg, se Indl.

**Kragevad.** Dr. [kʀa·vɔj]. Jb 1704 Kragwat, Krogwat; L 1843, TM Kragvad; I 1912 Kravad, Kravoj; I 1922 Kravad. — Fuglenavnet Krage.

**Krempermærsk.** V. U 1787 Cremper Mærsk. — Sandsynligvis opkaldt efter Krempermarsch i Holsten, jfr. Krempermærsk i Brøns S., 3087, og i Møgeltønder S., 3102.

**Krogeng.** Dr. U 1769 Kroeg Engen.

**Krogfenne.** Dr. [æ ˈkʀo·qˌfæn·]. I 1912, I 1922 Krogfenne.

**Krogfælled.** D. MB 1683 Krogfelled.

**Kræfenne.** Dr. [*æ ˈkʀɛˌfæn·*]. I 1912, I 1922 Krefenne. — Kræ „Stykke Hornkvæg", jfr. Kræfenne, Vodder S., 3088.

**Krøgager.** O. MB 1683 Krøg Agers Wang. — Jy. Krøg „Bugt, Krog" (jfr. Kok II p. 241 under Krøgum).

**Kude.** D. [*kuˑəˌi*]. Byvedt. 1773 Kude; Byvedt. 1778 Kude Agre; TM Kued; I 1912, I 1922 Kue. — O. [*kuˑə*]. TM, I 1922 Kuer. — O. Kuerholm. [*kuˈhɔťˈm*]. I 1912 Kuerholm; I 1922 Kurholm. — Dr. Kueragre. [*kuˑəˌi, ˈkOˌåsəˌi·*]. L 1843 Kuuragre; Coupon 1872 Kuer Agre; I 1912 Kuerager, Kurager; I 1922 Kuragre. — Dr. Kuereng. [*kuˑərˌæŋˈ*]. L 1843 Kuurenge; TM Kuer Eng; I 1912 Kur, Kuer; I 1922 Kureng. — D. Kuerhede. MB 1683 Mellem Kudheede blocher, Mellom Kudheede Bloche Stöcher, Wester Kudheede Bloche, Westr Kudheede Agre, Kudheede Techt, Kudheede Agre, Kudheede Bloche, Øster Kudheede Bloche; Jb 1704 Kuheheide; Byvedt. 1773 Stor-, Lild Kudhede; TM, I 1912 Kohede. — Dr. L 1843 Kuurhede; TM Kurr Hede, Kuer Hede. — D. Kuergab. [*kuˈgaf*]. I 1912 Kuegaf; I 1922 Kuegab. — D. Kuerhedebro. Byvedt. 1827 Kodhede Bro. — D. Kuerhedevej. [*kOˈheˑˌvæj*]. Byvedt. 1819 Kurhede Vej. — Kude kan gaa tilbage til et ældre *kutæ, som kan være en Sideform til sv. Dial. kut „knöl, puckel på ryggen, rygg" (Rietz). Topografisk anvendt maa det vel betyde „Bakke".

**Kær.** L. Coupon 1872 Kier. — Dr. Kærfenner. [*æ ɣjæˑi·*]. L 1843 Kiærfenner; TM Kier Fenner; I 1912 Kjærfenner eller blot Kjær; I 1922 Kjær. — T. Kærmose. [*æ ɣjæˑiˈ*]. TM Kier Mosen; I 1922 Kjærmose. — Kær, se Indl.

**Langagre.** Dr. [*æ ˈtɔŋˑˌåsəˌi·*]. MB 1683 Lang Agre, Langagre, Lang ager tegt; L 1843 Langagre; TM Lang Agre; I 1912 Langagre, Langager; I 1922 Langagre. — D. [*tɔŋəˌi·*]. TM Lang Agre; I 1912 Langager, Laanger; I 1922 Langeagre. — L. [*æ ˈtɔŋˑˌåsəˌi·*]. B 1789 Langagre; TM Langagre; I 1912 Langagre; I 1922 Langagre.

**Langdel.** L. [*tɔŋˈdeˈť*]. Jb 1704 langdeel; TM Langdele; I 1912 Langdel, Langde'l; I 1922 Langdel, Langdelervej. — O. Langdel. [*tɔŋˈdeˈť*]. Jb 1704 langdeel; TM Langdele; I 1922 Langdeel.

**Langebro.** D. Byvedt. 1778 Norden-, Sönden Langbroe.

**Langenge.** D. [*lɔŋˈæŋ·*]. MB 1683 Lang Enge; Byvedt. 1768 Lang-Enge; TM, I 1912 Lang Enge; I 1922 Langenge. — D. Langengevej. [*lɔŋˈæŋˑˌvæj*]. Byvedt. 1819 Lang Enge Vej.

**Langfenne.** Dr. I 1912 Langfenne.

**Langsbjærge.** L. [*lɔŋsˈbjæˑi·*]. B 1789 Längbiere Agre; I 1912 Langsbjerge.

**Langskifter.** Dr. [*æ ˈtɔŋˑˌsgæʁˈdəˌi*]. U 1769 Lang Skifter; U 1769—85 Langschifft; L 1843 Langskifter, Nör-Langskifter, Sönder-Langskifter; TM Lang Skifter, Sönder Lang Skifter; Coupon 1872 Nör Lang Skifter; I 1912 Langskift; I 1922 Nør-, Sønder Langskifte. — V. [*æ ˈtɔŋˑˌsgæʁˈd*]. TM Langskifter; I 1912, I 1922 Langskifte. — Dr. Kogsbøl Langskifter. [*kusbəl ˈtɔŋˑˌsgæʁˈd*]. — Af Kogsbøl Langskifter er der ifl. Opt. 1928 svaret Afgift til Kogsbøl i Emmerlev S., 3107, deraf Navnet.

**Lerbjærg.** L. [*ťeˑbjæˑi·*]. MB 1683 Leerberig (Agre); B 1789 Leerbiere; TM Ledbjerg; I 1912 Lerbjerg; I 1922 Lebjærg; I 1924 Lerbjerg.

**Lergrav.** V. TM, I 1912 Legrave; I 1922 Lergravene. — O. [*æ ˈlɛɹ·ˌgʀåʁ·*]. I 1922 Leergravene.

**Lerpyt.** L. B 1789 Leerpöt; Coupon 1872 Lehmgrube.

**Lillefenne.** O. [*æ ˈleɭəˌfæn·*]. I 1912 æ' Lille Fenn', lille Fenne; I 1922 Lillefenne. — Samme Lokalitet som Vesterfælled.

**Lillehem.** D. Byvedt. 1848 Lille Hem.

**Lillemose.** O. U 1858 Lille Mose.

**Lilletoft.** D. Byvedt. 1768 Lild-Toft; TM Lildtoft; I 1912 Lille Toft.

**Lillevang.** D. MB 1683 Den lille Wang, Lille Wang.

**Lovrup Vang.** L. MB 1683 Laurop Wang. — Lovrup, se under Bebyggelsesnavne.

**Lundagre.** O. [*æ ɫugəŋ̥*]. TM Lunde Agre; Coupon 1872 Lünde Agre; I 1912, I 1922 Lund.

**Lundblok.** Dr. [*ˈlu·ŋ̥ˌbɫɔk*]. TM, I 1912 Lundblok; I 1922 Lund Blok.

**Lundsagre.** V. TM Lunds Agre.

**Lundseng.** V. [*ɫuŋ̥sˈæŋ'*]. Jb 1704 Lundeng; Coupon 1872 Lunds-Eng; I 1912, I 1922 Lundseng.

**Lundshale.** V. Jb 1704 Lundshahl.

**Lundvad.** Dr. [*lu·ŋ̥vɔj̥*]. L 1843, TM Lundvad; Coupon 1872 Lündvad; I 1912, I 1922 Lundvad.

**Lysevad.** Dr. [*lysəˈvɔj̥*]. I 1912 Lysevad, Lysevoj; I 1922 Lysevøj. — Sandsynligvis *Lysagervad, idet Navne med Efterledstryk ofte har et selvstændigt Stednavn som Forled. Om Lys i Lysager se under Lysemose, Tønder Landsogn, 3101.

**Lyvstoft.** O. [*ɫʏʁståʁt*]. MB 1683 Lybs Tofft, Lybs Toft; TM Livstoft, Biostoft; I 1912 Bestoft (Livstoft); I 1922 Lestoft [Lyvstoft]. — Mandsn. glda. Liūf, der findes som Forled i nogle Landsbynavne med -torp som Efterled.

**Made.** D. [*æ ma·j̥*]. MB 1683 Maj Eng; Jb 1704 Mayeng; Byvedt. 1768 May-Engen, May; TM Mai; I 1912 Made, Maj. — L. MB 1683 Maen. — O. [*æ ma·j̥*]. TM, I 1922 Maden.

**Mellem Grovene.** Dr. [*imæɭ̥ æ ˈgʀåʁ·*]. U 1769—85 Zwischen den Graben; L 1843 Mellemgravene; TM Mellem Grabene; I 1912 Mellemgroben; I 1922 Mellemgrove. — Grov, se Indl.

**Mergelgrave.** V. [*æ ˈmæɹ'gəɫˌgʀåʁ·*]. I 1922 Mergelgrave.

**Midtfenner.** Dr. [*æ ˈmɛ'dˌfænə*]. I 1912, I 1922 Midtfenne.

**Midtkørret.** L. I 1912 Midtkørret, æ' Midt-Kørredt.

**Midtmose.** L. TM Mitt Mose; Coupon 1872 Midt-Mose; I 1912 Midtmose.

**Midtvang.** D. [*ˈmɛ'dˌvɔŋ'*]. MB 1683 Mellom Wangß Techt, Meld Vangß tegt, Mellom Wangß Agere, Mitvang, Mellom Mitvong; Jb 1704 Mittwang; Byvedt. 1771 Midtvangen; TM Midtwang; I 1912, I 1922 Midtvang. — T. [*æ ˈmɛ'dˌvɔŋ'*]. MB 1683 Mellum Wang; TM Midt Wang; I 1922 Midtvang.

**Midtvej.** D. Jb 1704 Mittweg.

**Moseenge.** L. TM Mose-Enge; I 1912 Mosenge.

**Mosefenner.** D. [*ˈmo·sˌfæn·*]. TM Mosefenner; I 1912 Mosefenne; I 1922 Mosefenner. — L. [*æ ˈmo·sˌfænə*]. TM Mose Fenner; I 1912 Mosefenner; I 1922 Mosefenner. — O. [*æ ˈmo·sˌfænə*]. TM Mose Fenner; I 1922 Mosefenner.

**Mosevang.** V. [*mo·svɔŋ*]. I 1922 Mosevang.

**Muldbro Stok.** Dr. og D. [*mɔl̥bʀO'sdɔk*]. MB 1683 Moldbro Stoch; Byvedt. 1773 Moldborrigstok, Moldbrostok, Moldborrig Broe; Byvedt. 1813 Molbore Stock; TM Moldbrostock; I 1912 Malbrostok, Maltbrostok; I 1922 Moldbrostok. — Nu Navn paa et Stykke Agerjord, der ligger Syd og Øst for det Sted, hvor Døstrup—Brede Landevejen gaar over Kisbæk; Muldbro kunde være det samme som Jordbro, idet det er dannet af Subst. Muld og Bro. I nogle af Skriveformerne i Byvedt. 1773 og 1813 er -bro blevet omtydet til -borg; jfr. Bolborg Skov, Slaglille S., Alsted Hrd, 1611 Bolbroeschouff. Efterleddet Stok betyder „Gangbræt over Vandløb", og ifl. I 1922 har en gammel Kirkesti fra Drengsted tidligere gaaet over Bækken i Nærheden af Broen; samme Ord indgaar i Stednavnet Stokeng ndfr., Navn paa en Eng Nord for Kisbæk, lige overfor Muldbro Stok.

**Mærsk.** L. [*æ mæsg*]. B 1789 Märsken; TM Marsken; I 1912 Mærsk, æ Mæsk; I 1922 Mærskfennerne.

**Mølledam.** L. I 1912 Møldam. — V. I 1912, I 1922 Møldam. — L. og V. Mølledamagre. [*'mo̤t·dam,åʁəɹ·*]. TM Mölledam Agre; I 1912, I 1922 Møldamagre. — L. og V. Mølledambæk. [*æ 'mo̤t·dam,bæk*]. I 1912 Møldambæk. — L. Mølledameng. I 1912 Møldameng. — L. Mølledamfenner. [*æ 'mo̤t·dam,fænə*]. I 1912 Møldamfenne; I 1922 Mølledamfennerne. — L. Mølledamstenen. [*æ 'mo̤t·dam,sde'n*]. I 1922 Mølledamstenen. — I en af Mølledamfennerne har der ifl. I 1922 tidligere ligget en Stampemølle (jfr. Stampemøllen i Hjerpsted S., 3108). Mølledamstenen, der bærer en Indskrift og Aarstallet 1646, er ifl. ovennævnte Indberetning fra 1922 rejst paa Gerningsstedet til Minde om et Mord.

**Møllemose.** D. [*æ 'mo̤t·,mo·s*]. I 1912 Mølmose; I 1922 Møllemose.

**Møllesig.** D. [*æ 'mo̤t·,si'x*]. MB 1683 Möllesieg, Mölsieg; I 1912 Mølsig; I 1922 Møllesig. — D. eller Dr. MB 1683 Mölle sieg.

**Nyeng.** L. [*æ 'ny',æŋ'*]. I 1912 Ny Enge; I 1922 Nyeng. — Dr. [*æ 'nød̥,æŋ'*]. Jb Nieeng; L 1843 Ny-Eng; TM Nye Enge; I 1912, I 1922 Nyeng. — V. [*æ 'ny',æŋ·*]. TM Nye Enge; I 1912, I 1922 Nyeng.

**Nyjord.** D. Byvedt. 1778 Nye-Jord.

**Nymark.** L. MB 1683 Ny March. — D. MB 1683 Nymarchs Agre, Nymarchs Eng; Byvedt. 1773 Nyemarkeng.

**Nyskifte.** L. Jb 1704 Neüschifft. — O. Jb 1704 Neuschifft.

**Nytoft.** D. [*æ 'nød̥,tåʁ'd*]. Byvedt. 1771 Nye Toften; TM Nytoft; I 1912 Ny Toft; I 1922 Nytoft.

**Nyvang.** L. [*æ 'ny,vɔŋ'*]. MB 1683 Nye wang; Jb 1704 Nie wang; B 1789 Nyvang; TM Nyewang; I 1912 Nyvang, Nyvangagre; I 1922 Nyvang. — L. Nyvang Hede. [*'nyvɔŋ,he·*]. TM Nyewang Hede; I 1912, I 1922 Nyvanghede.

**Nørlingager.** L. B 1789 Nörling Agre. — Nørling er en Afledning af Verdenshjørnenavnet Nord, jfr. Væsling i Brøns S., 3087, og Østling i Sønder-Skast S., 3109.

**Nørreagre.** To Gange i Dr. [*'nɔ̈ɹ̇',åʁəɹ·*]. MB 1683 Nørre agre Tegt; Jb 1704 Nordacker; L 1843 Nörreager; TM Nör Agre; I 1912 Nørager; I 1922 Nør Agre, Nøragre. — D. [*æ 'nɔ̈ɹ̇',aɳəɹ·*]. MB 1683 Nör Ager, Nör Agre; Byvedt. 1768 Nör-Ager; TM Nörre Agre; I 1912 Nørager,

Nøragre; I 1922 Nøragre. — L. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˈfænə*]. TM Nörre Agre; I 1922 Nørreagre. — V. MB 1683 Nörager Wang; Jb 1704 Nordacker; U 1787 Nør Aggere; TM Wester Nörager; I 1912 Nørret. — Dr. Øster-Nørreagre. [*jǫsdəˈnɔ̈ɹ̇*]. L 1843 Øster-Nörrer; TM Oster-Nörer; I 1912 Østernørre; I 1922 Øster Nørre. — Dr. Vester-Nørreagre. [*væsdəˈnɔ̈ɹ̇*]. L 1843 Vester Nörrer; TM Wester Nörer; I 1912 Vesternørre; I 1922 Wester Nørre.

**Nørredams Agre.** Dr. MB 1683 Nöd Dams agre, Nör-Dams agre.

**Nørreenge.** Dr. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌæŋˑ*]. L 1843 Nörenge; TM Nör-Enge; I 1912 Nøreng; I 1922 Nør Eng. — V. [*nöɹ̇ˈæŋˀ*]. Jb 1704 Nordeng; TM Nörre Eng; I 1912 Nøreng, Nordeng; I 1922 Nordeng. — Nørreeng Bæk. [*ˈnɔ̈ɹ̇ˑηˌbæk*]. Oldekop Nörringbek; I 1912 Nørengbæk; Gst Nørring Bæk; Trap[4] Norring Bæk. — L. Nørreengstykker. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˑηˌsdǫgə*]. TM Nörreeng-Stykker; I 1912 Nørengstykker, Norengstykker; I 1922 Nørreengstykker. — O. [*æ ˈnǫ̈ɹ̇ˑηˌsdǫˈgə*]. TM Nönengstükkel; Coupon 1872 Nörengstykker; I 1912 Nørengstykket; I 1922 Nørringstyk.

**Nørrefenne.** Dr. TM Nore Fenner. — L. I 1912 Nørrefenner. — O. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˈfænˑ*]. I 1922 Nørrefenne.

**Nørrefælled.** Dr. L 1843 Nörfælled; TM Norr Felled. — O. TM Nörre Fälled.

**Nørrehede.** Dr. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌheˑ*]. I 1922 Nør Hede. — L. Jb 1704 Nordtheide. — O. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˈheˑ*]. — Nørrehede i O. er samme Lokalitet som Fælleshede.

**Nørrekrog.** Dr. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌkʀoˈq*]. I 1912 Nørrekrog; I 1922 Nør Krog.

**Nørrekær.** D. [*nɔ̈ɹ̇ˑkɟəɹ̇*]. 1646 (Sønderjy. Maanedsskr. V p. 155) Nørkiær; MB 1683 Nör Kier, Nør Kierfelled, Nör Kierheede Agre, Nör Kierheede techt el. wang; Byvedt. 1768 Nörkier; TM Nörrekjär; I 1912 Nørkjær; I 1922 Nørrekjær. — D. Nørrekær Bæk. [*ˈnɔ̈ɹ̇ˑkɟəɹ̇ˌbæk*]. — D. Nørrekærvej. [*ˈnɔ̈ɹ̇ˑkɟəɹ̇ˌvæj, nɔ̈ɹ̇ˑkɟəˈvæj*]. I 1922 Nørrekjærvej.

**Nørremark.** V. I 1922 Nörremark.

**Nørremose.** T. MB 1683 Nörmoese.

**Nørre-Nederfenner.** L. I 1912 Nørned'fenner (Nør nede-).

**Nørreryg.** Dr. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌʀǫqˀ*]. L 1843, TM Nörre Ryg; I 1912, I 1922 Nør Ryg. — Navn paa et Højdedrag gennem Engene Vest for Drengsted.

**Nørreskrøp.** L. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌsgʀǫvˀ*].

**Nørretoft.** Dr. TM Nörretofter; I 1912 Nørtoft. — D. TM Nörretoft. — L. [*æ nɔ̈ɹ̇ˈtåʂt*]. Jb 1704 Nordertoft; B 1789 Nör-Toft Agre; I 1912 Nørtofte, æ Nørtovt; I 1922 Nørretoft. — O. [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ˈtåʂt*]. MB 1683 Nörre Tofte Tegt; Jb 1704 Nordtofft; TM Nörre Toft; I 1922 Nørre Toft. — V. [*nöɹ̇ˈtåʂˈd*]. MB 1683 Nørtofft Wang; Jb 1704 Nordtofft; U 1787 Nortofft Aggere; TM Nörre Toft; I 1912 Nørtoft; I 1922 Nørretoft.

**Nørretægt.** Dr. MB 1683 Nörre Tegt, Nörr tegt.

**Nørrevang.** Dr. [*nöɹ̇ˈvɔηˀ*]. I 1912 Nørvang; I 1922 Norvang.

**Overdrift.** L. [*æ ˈåʊəˌdʀåʊst*]. TM Owerdrew; I 1912 æ' Øverdrøvt, Overdrift; I 1922 Overdrævt. — Overdrift, se Indl.

**Paabro.** L. [*pOˈbʀoˀ*]. TM Paabroskifter; I 1912 Pobro, Pobroskifter; I 1922 Pobroskifte. — Muligt af Tilnavnet glda. Pā, jfr. Paaenge i Vester-Vedsted S., 2708.

**Peberfenne.** D. I 1912 Peberfenne. — Se Pebermose, Seem S., 2707.

**Pebersmark.** D. [*'pɛv'əs,ma.ig*]. I 1922 Pebersmark. — Se under Gaardnavnet Gl.-Pebersmark i Burkal S., 3135.

**Pilefælled.** V. [*æ 'pi't,fælə*]. — Ifl. Opt. 1928 Eng med Pilegrøfter (Vandrender bevoksede med Vidier), jfr. Feilb. Pilegrob.

**Porsfenne.** T. [*æ 'pɔs,fæn'*]. I 1922 Porsfenne. — Af Plantenavnet Pors „Myrica gale".

**Povlskro Høj.** O. Trap[4] Povlskrohøj. — Af Kronavnet Povlskro, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Povlskrovej.** L. og O. [*pOls'kʁO,væj*]. I 1922 Paulskrovej. — Navn paa en gammel Vej, der gaar fra Lindet Skov til Drengsted, og som forbandt den midterste Studedrivevej (Gelsbro—Løgumkloster) med den vestligste (Ribe—Ullemølle—Bredebro). Vejen har Navn efter Povlskro i Overby, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Pyt.** V. I 1912 Pøtte. — V. Pytvej. [*æ 'pø'd,væj*]. I 1922 Pøtvej.

**Pæksig.** D. MB 1683 Pechsig heede. — Plantenavnet Pæk, der bruges om forskellige, mest sværdbladede Vandplanter, se Feilb.

**Raabjærg.** L. [*ʁɔbjæ.i'*]. TM Raabjergskifter; I 1912 Råbjerg, Råbjergskifter, Robjerg; I 1922 Raabjærgskifte, Raabjerg. — Raa „Stang, Grænsepæl, Grænse".

**Ravnkær.** V. [*ʁåʊ'nkɟə.i*]. U 1787 Raunkier Knude; TM Ravnkjär; I 1912 Ravnkær; I 1922 Ravnekjær. — Fuglenavnet Ravn.

**Riberagre.** D. [*æ 'ʁivə.i,åʊə.i'*]. TM River Agre; I 1912 Ribeagre; I 1922 Riveagre. — Agermark ved Gammel-Landevej; Navnet er Ellipse for *Ribervej-Ager.

**Ribervej.** D. Jb 1704 westen rieperweg; Byvedt. 1773 Riiber Vejen. — V. U 1787 Riiber Vey. — Adj. Riber, dannet af Bynavnet Ribe. Ribervej maa være identisk med Gammel-Landevej ovfr.

**Rojeng.** Dr. [*æ ʁöj*]. Jb 1704 Roieng, Roigen; L 1843 Röienge; TM Roy-Enge; I 1912 Røj, Roy, Roj; I 1922 Royeng. — L. [*æ ʁɔj*]. TM Roi Enge; I 1912 æ' Roj, Roieng; I 1922 Røjeng. — Roj, se Indl.

**Rojvej.** L. I 1922 Røjvej. — Roj, se Indl.

**Rostbro.** 1644 (Sønderjy. Maanedsskr. I p. 156) Rostbro. — Muligvis Landsbynavnet Roost, Arrild S., 3081.

?**Rottegab.** O. TM Rotgav.

**Rugtoft.** O. [*ʁåʊtåʊt*]. I 1912 Rugtoft. — Samme Lokalitet som Skolefenne og Vesterfenne. Plantenavnet Rug.

**Ryd.** Dr. [*æ ʁy'*]. I 1912 Rye; I 1922 Ry. — Ryd „Krat", se Indl.

**Rygvej.** Dr. U 1769 Ryg Veyen. — Vejen til Kusbøl-, Nørre- og Sønderryg.

?**Rævegrav.** Dr. Jb 1704 Foßgrabe. — Vistnok nty. Gengivelse af da. Rævegrav.

**Rævegravager.** V. U 1787 Rävgrav Aggere; I 1912 Rævegrave.

**Røgelstrøm.** — Se Røgelstrøm, Skærbæk S., 3089.

**Rørholm,** D. [*ʁø'.ihɔlm, 'ʁø'.ihɔlm,åʊə.iə*]. MB 1683 Rörholm Maj Eng, Rörholms Eng; Jb 1704 Rohrholm; Byvedt. 1770 Röhrholm; TM Rorholm; I 1912 Rødholmagre, Rødholm eller Rørholm; I 1922 Rødholm, Rødholmagre. — D. Rørholmvej. [*'ʁø'.ihɔlm,væj*]. Byvedt. 1819 Röhr-Holm Vej; I 1922 Rørholmvej, Rødholmvej. — Plantenavnet Rør.

**Rørskifte.** V. [*æ 'ʀöɹ·ˌsgåɐ'd*]. TM Rörskifter; I 1912, I 1922 Rørskifte. — Plantenavnet Rør, i Udt. omtydet til Subst. Rødder.

**Sandskaar.** V. [*saŋ·sgɔɹ*]. TM Sandskaar; I 1912 Sandsgård.

**Sandskifte.** V. I 1922 Sandskifte [Sandskævt].

**Silstykker.** T. [*æ 'si·tˌsdo̤'gə*]. TM Sielstükker; I 1922 Silstykke. — Sil, se Indl.

**Skintavl.** V. [*sɡɛn'tåɐ't*]. I 1912 Skøntavl; I 1922 Skintavle. — Forleddet er snarest Adj. skiden, i Vestslesvigsk udtalt [*sɡjɹ'n*]; i tryksvag Stilling er der Mulighed for, at dette ved Bortfald af *r* foran *n* og Lydaabning kan udvikle sig til [*sɡɛn*]. Skiden forekommer oftere i Marknavne i Betydn. „sølet", jfr. at Vejen umiddelbart Syd for Skintavl hedder Pytvej.

**Skoleagre.** L. I 1912 æ Skol'agre.

**Skolefenne.** O. [*æ 'sgo·tˌfæn·*]. — Samme Lokalitet som Rugtoft og Vesterfenne.

**Skraavej.** D. — Se under Gammel-Landevej ovfr.

**Skrædderklint.** Dr. I 1912 Skræderklint. — Maaske samme Lokalitet som Skrøpklint ndfr.

**Skrøp.** O. U 1858 Skröbet; TM Skröp. — L. Lovrup Skrøp. Trap[1] Skrup; TM Skröp, Skröy; TGst Forst Laurup; Trap[4] Lovrup Skrub. — L. Tellemhøj Skrøp. I 1912 Tellumhyeskrøb. — O. Tevring Skrøp. TM Tevring Skröp. — Dr. Skrøpklint [*æ 'sgʀo̤vˌktiŋd*]. I 1922 Skrøbklint. — Skrøp, se Indl.

**Skurvekrog.** D. [*'sgåʀəˌkʀo'x*]. Byvedt. 1768 Skurvekrog; TM Skorrekrog; I 1912 Skurrekrog; I 1922 Skurvkrog. — V. [*'sgåʀəˌkʀo'q*]. I 1912 Skorrekrog. — Ifl. Pastor Jørgensen, Chronik des Kirchspiels Döstrup (Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 27) stammer Navnet Skurvekrog i Døstrup fra at Præstens Kreaturer i Slutn. af 17. Aarh. blev befængt med smitsom Syge, „hvorfor Bymændene afkastede ham til sine syge Kreaturer et Stykke Jord, saa lang som Døstrup By er, norden for Byen, som endnu findes indkast og kaldes af alle fra den Tid af Skurve-Krog".

**Skyvad.** D. [*sɡjîɐə*]. Byvedt. 1773 Skifvadbloke; Byvedt. 1814 Skievoeid Broe; Byvedt. 1824 Skivvad Vej; TM Skyved; I 1912 Skive, Skyve; I 1922 Skive. — Opr. Navn paa et Vad over Nørringbæk, nu paa nogle Jordstykker. Forleddet kunde være glda. *skīth, svarende til oldn. skíð „Bræt, Brændestykke", her om Træstykker lagt i Vadet for at hindre Vognene i at synke i.

**Skævefenne.** D. [*æ 'sɡjåɐ·ˌfæn·*]. I 1912 Skjævefenne, Skjøvfenne.

**Skøtvej.** L. [*æ sgo̤dəvæj*]. I 1922 Skyttevejen. — Sandsynligvis opr. Skøtvej „Bivej, lille Vej, Genvej", som saa er blevet omtydet til Skyttevej.

**Slaafenne.** O. [*'stɔˌfænə*]. I 1922 Slaafenne. — Verb. slaa „meje Græs".

**Slade.** Dr. [*æ 'nɔ̈ɹ'ˌsta·ɹ, æ 'søŋ'əˌsta·ɹ*]. L 1843 Nörre Slaa, Nörre Slaae, Sönder Slaa, Sønder Slaae; TM Nör Slaen, Nör Slane, Synder Slaen; I 1912 Nørslad, Nørreslan, Nørreslad, Sønderslan, Sønderslad; I 1922 Nør Slar, Nør Slane, Sønder Slag, Sønder Slane. — Slade se Indl., om Formen Slane se under Abild S., 3121.

**Smallefenner.** T. [*æ 'smat·ˌfænə*]. TM Smalfenner; I 1922 Smalfenne.

**Sortebjærge.** D. [*'svOɹ'dˌbjæɹə*]. I 1912 Sortebjerg, Svortbjerre; I 1922 Sortebjærge.

**Sortedynd.** D. [*swɔɹdə'dø'ŋ*]. MB 1683 Sortedyng; Byvedt. 1778 Sorte

Dynd; Byvedt. 1825 Sortogdönd; TM Sörtedynd; I 1912 Sortedynd, Svortdøen; I 1922 Sortedynd [Svortedön]. — D. Sortedynd Banke. [*swɔɹ̇də·ˈdø·ŋəˌbaŋg*].

**Sortehede.** O. MB 1683 Sorteheede.

**Sortehøj.** D. [*ˈswɔɹ̇'dˌhy'*]. I 1912 Sortehøj, Sorthy; I 1922 Sortehøj.

**Stakketager Tægt.** Dr. MB 1683 Stacked ager Tegt, Stached ager tegt. — Adj. stakket „kort".

**Starenge.** V. [*æ sdaɹ̇·*]. TM Star Enge; I 1912 Starre; I 1922 Star. — Udtaleformen er Plur. af Star, Navn paa en Halvgræsart.

**Starvej.** V. [*æ ˈsdaɹ̇·ˌvæɿ*]. — Star, Navn paa en Halvgræsart.

?**Steivang.** V. MB 1683 Stei Vong.

**Stenhøj.** O. [*ˈsdɛn·ˌhy'*]. TM Steenhoi; I 1912, I 1922 Steenhøi.

**Stenryg.** D. [*æ ˈstɛn·ˌʀo̤q'*]. Byvedt. 1770 Stendrög; I 1912 Stindenryg; I 1922 Stenryg. — D. Stenryg Eng. Byvedt. 1769 Steenrög Eng.

**Stisager.** L. [*sdisə*]. B 1789 Sties Agre; I 1912 Stidse, Stisse; I 1922 Stidser. — Subst. Sti el. Mandsn. Stig.

**Stokeng.** D. [*ˈsdɔ'gˌæŋ'*]. MB 1683 Stoch Eng, Stoch Broe Eng; Jb 1704 Stocken; Byvedt. 1770 Stok Eng; TM Slokeng; I 1912 Stokeng; I 1922 Stokeng, Stokkeeng. — Stokeng er Navn paa to forskellige Lokaliteter; den ene er en Eng Vest for Byen, over hvilken der ifl. I 1922 tidligere skal have gaaet en Kirkesti. Den anden ligger Syd for Byen, ved Kisbæk, og støder op til Muldbrostok (se ovfr.); ifl. I 1922 gik en gammel Kirkesti fra Drengsted og Nørre-Vollum her over Kisbæk. Forleddet er Subst. Stok, „Gangbræt over Vandløb".

**Storefenne.** Dr. [*æ ˈsdo·ˌfæn·*]. Coupon 1872 Store Fenner; I 1912 Storfenne, Stoerfenne; I 1922 Storefenne. — T. [*æ ˈsdo·əˌfænə*]. TM Store Fenner; I 1922 Storfenne.

**Storehede.** O. U 1858 Store Hede.

**Storemose.** O. U 1858 Storemose.

**Strand.** O. [*sdʀɑ'ŋ*]. I 1922 Strand. — Navn paa en Eng.

**Strengager.** D. Byvedt. 1768 Strengager. — Streng, se Indl.

**Strengblok.** D. [*æ ˈsdʀæŋ·ˌbɫɔ'g*]. Byvedt. 1769 Strengblok; TM Strengblock; I 1912, I 1922 Strengblok. — Udtaleformen er Plur.; Streng, se Indl.

**Strømeng.** L. I 1912 æ' Strømeng. — Strøm, „Aa, Bæk, Vandløb", se Indl.

**Stubkær.** D. [*sd0bɮəɹ̇*]. Byvedt. 1770 Stobkier; Byvedt. 1823 stopkier; TM Stubkjär; I 1912 Stubkjær; I 1922 Stubkær. — D. Stubkær Vang. [*ˈsd0bɮəɹ̇ˌvɔŋ'*]. MB 1683 Stup Kier Wang, Stubp Kiers Vangfend techt; Stup Kier Vey, Stubp Kier felled Techt; Byvedt. 1771 Stobkiervang; TM Stubkjarwang; I 1912 Stubkjærvang; I 1922 Stubkærvang. — Stub, egentlig „Træstub", men det kan gaa over til at betyde „Krat, Samling af lav og forkrøblet Trævegetation, især Mosekrat", jfr. DS II p. 140.

**Stykker.** O. [*æ sdo̤'gə*]. I 1922 Styk.

**Støvningfenner.** T. [*ˈsdæ̊s·nəŋˌfænə*]. — Samme Lokalitet som Storefenner. Af Støvning „Opdæmning af Vand".

**Svinemose.** L. [*svin·m0s*]. I 1912 Svinemos; I 1922 Svinemose.

**Sønderagre.** O. TM Sønder Agre.

**Sønderby Bæk.** MB 1683 Sønderbye Bech. — Muligt efter den søndre Del af Døstrup By.

**Sønderdam.** Dr. MB 1683 Synder Dam, Synder Dams agre, Synder Dams tegt.

**Sønderenge.** D. Jb 1704 Südereng; Byvedt. 1768 Sönder-Enge. — L. TM Sönder Enge. — L. Sønderengvej. I 1922 Sønderengvej.

**Sønderfenner.** Dr. [*æ ˈsøŋˈəˌfænə*]. L 1843, TM Sönderfenner; I 1912 Sønderfenner; I 1922 Sønderfenne. — D. Byvedt. 1770 de Sönderfenner. — L. [*æ ˈsøŋˈəˌfænə*]. I 1912 Sønderfenner; I 1922 Sønderfenne.

**Sønderfælled.** D. MB 1683 Sönder felled; Byvedt. 1768 Sönder-fællig. — V. [*æ ˈsøŋˈəˌfæłə*]. U 1787 Sønder fælled; TM Sönder Fälled; I 1912, I 1922 Sønderfælled.

**Sønderhede.** O. U 1858 Sonder Hede.

**Sønderkrog.** [*æ ˈsøŋˈəˌkʀoˈx*]. Dr. I 1912 Sønderkrog; I 1922 Sønder Krog.

**Sønderkær.** V. [*søŋˈəɟəɹ*]. Jb 1704 Süder Kehr; TM Sönderkjär; I 1912, I 1922 Sønderkjær.

**Søndermark.** D. Jb 1704 Süderfeldt. — O. TM Syndre Mark.

**Søndermose.** T. [*æ ˈsøŋˈəˌmoˑs*]. MB 1683 Sönder moese; TM Sönder Mosen; I 1922 Søndermose.

**Sønderryg.** Dr. [*æ ˈsøŋˈəˌʀɒɋˈ*]. L 1843 Sönder Ryg; Coupon 1872 Sündre Ryg; I 1912 Sønderryg; I 1922 Sønder Ryg. — Navn paa en Eng; jfr. Nørreryg.

**Søndertoft.** Dr. L 1843 Søndertofte; TM Syndertofter; I 1912 Søndertoft. — L. Jb 1704 Südertofft. — T. [*æ ˈsøŋˈəˌˈtåsˈd*]. I 1922 Søndertoft. — V. MB 1683 Sönder Tafft Wang; Jb 1704 Südertofft; U 1787 Sønder Toft.

**Søndertægt.** Dr. MB 1683 Synder Tegt.

**Søndervang.** Dr. [*søŋəvɔŋ*]. Jb 1704 Süderwang; L 1843 Söndervang; TM Synderwang; I 1912 Søndervang; I 1922 Sønder Wang. — V. Jb 1704 Süderwang. — Dr. Søndervangstoft. [*søŋəvɔŋsˌtåsd*]. I 1912, I 1922 Søndervangtoft.

**Tagskifter.** V. [*æ ˈtaˑxˌsgæsˈd*]. TM Tagskifter; I 1912, I 1922 Tagskifte. — Tag „Tækkerør".

**Tandkær.** D. [*taŋˑɟəɹ*]. MB 1683 Tand Kier; Byvedt. 1810 Tandkiær; TM Tandkjär; I 1912, I 1922 Tandkjær; Gst Tandkær. — D. Tandkærvej. [*taŋˑɟəɹˌvæj*]. Byvedt. 1819 Tandkjer Vej; I 1922 Tandkjærvej. — Maaske af Mandsn. glda. Tanni, oldn. Tanni, der bl. a. indgaar i Stednavne som Tanderup. Navnet forekommer ogsaa i Sønderjylland; se Oda. Personn. p. 91. Eller Subst. Tande, der i Samsisk anvendes i Betydn. „Væge", hvilken Betydn. vel ogsaa maatte forudsættes her, jfr. Feilb. under tane.

**Teglovn.** [*æ ˈtæjətˌåsˈn*]. I 1922 Teglværk. — Navn paa et Markstykke.

**Tellemhøj.** L. [*tætmˈhyˑ*]. MB 1683 Tillum höys agre; Jb 1704 Tillingheu; B 1789 Hillumhye, Tillumhye; TM Tellemhøi-Agre; I 1912 Tellumhye, Tillemhy; I 1922 Telmhøje; Trap[4] Tillinghøje. — Muligvis et *Teglovnhøje. Der er dog ingen topografisk Forbindelse med Teglovn i V.

**Terpermark.** Dr. [*ˈtæɹˈpəˌmaˑig*]. L 1843, TM Terper Mark; I 1912, I 1922 Terpermark. — Støder op til V.-Terp i N.-Løgum S., 3117.

**Toftager.** V. MB 1683 Thofft Agger. — Toft, se Indl.

**Tofteng.** L. MB 1683 Toffte-Eng; I 1912 Toftenge. — L. Tofteng Bæk. [*æ ˈtåʁ'dəŋˌbæk*]. I 1912 Toftengbæk. — Toft, se Indl.

**Tomastoft.** V. I 1912 Tammestoft. — Mandsn. Tomas.

**Tornager.** V. I 1912 Tornager. — Plantenavnet Torn.

**Totager.** D. Byvedt. 1769 Tot-Ager. — Subst. Tot, mulig om Bevoksning, jfr. jy. Tottegræs om „katteskæg, Nardus stricta L." (Feilb.).

**Treblade.** Dr. [*æ ˈtʁɛˌbtɑ·j*]. L 1843 Treblade-Enge, Treblads-Eng; TM Treblade Enge; I 1912 Triblade; I 1922 Treblade. — Planten: jy. Treblad „bukkeblad, Menyanthes trifoliata L." (Feilb.).

**Trehuk.** L. I 1912 Trihuk. — Muligvis et Laaneord Trehuk „Trekant", jfr. mnty. drehuck.

**Truelsblok.** L. MB 1683 Truels Bloche; B 1789 Trulßes Bloch. — Mandsn. Truels.

**Tulleshem,** Eng. Dr. $^{16}/_{4}$ 1501 (LB) Tulischem; L 1843 Tulleshem; I 1922 Tullishejm. — Samme Navn som Tulleshem, Møgeltønder S., 3102, af Mandsn. sønderjy. Tulle. Skriveformen i I 1922 maa være arkaiserende.

**Tværager.** Dr. [*ˈnɔ̃i'ˌtvæ·i·, ˈsøŋ'əˌtvæ·i·, ˈtvæ·iˌåsəi·*]. MB 1683 Twer agerne, Tuer ager Tegt; Jb 1704 twer acker; L 1843 Nörre-, Sönder Tverager; TM Nör-, Sönder Tweragre; I 1912 Tværager; I 1922 Nør Tvære, Sønder Tveragre. — L. [*tvæ·əi·*]. MB 1683 Thuer Agre, Tuerager Tegt, Thuer Ager Tegtt; Jb 1704 Twer acker; B 1789 Tuer Agre, Tver Agre, Norden tvers Agre; TM Tweragre; I 1912 Tvære; I 1922 Tværdagre [Tværed].

**Tværskifte.** L. $^{16}/_{5}$ 1528 (LB) Twerschyfft. — Eng ved Byllum.

**Tøvtløs.** Dr. [*tæs'dløs*]. L 1843, TM Toftlös; I 1912 Tøvtløs; I 1922 Toftløs, Tøvtløs. — V. [*tæs'dtøs*]. TM Töstlös Enge; I 1912 Tövtlös. — V. Tøvtløsholm. [*tæsdløsˈhɔt'm*]. I 1922 Tøftløsholm. — Adj. jy. tøvtløs „unyttig" om daarlig Jord:

**Tøjreeng.** D. MB 1683 tiur Eng.

**Ulvepyt.** V. [*ˈutˌpø'd*]. I 1912 Ulpøtte. — Dyrenavnet Ulv, jfr. Ulbæk, se under Brøns Aa, Hviding Hrd., 3080.

**Vandsted.** V. I 1912, I 1922 Vandsted. — V. Vandstedagre. [*ˈvaŋ·sdæjˌåsəi·*]. TM Wandsted Agre. — V. Vandstedeng. [*vaŋsdæjˈæŋ'*].

**Vanrad.** D. [*vɔn·ʁɔj*]. Byvedt. 1768 Vanraad; TM Wonnrai, Wonrai; I 1912 Vonraj; I 1922 Vonrad. — L. [*vɔn·ʁɔj*]. B 1789 Vanrad Agre, Vanrad; TM Wonrai; I 1912 Vonraj; I 1922 Vonroj. — D. Lille-Vanrad. [*ˈlelə ˈvɔn·ʁɔjˌvæj*]. — D. Vanradvej. [*ˈvɔn·ʁɔjˌvæj*]. Byvedt. 1819 Vandrad Vej. — Samme Navn som Vanrad, Arrild S., 3081, se dette.

**Vemlingslund.** V. I 1912 Vemlingslund. — Navn paa en Mark.

**Vesterdige.** V. I 1912 Vesterdige.

**Vesterenge.** Dr. [*æ ˈvæsdəˌʁæŋ·*]. U 1769 væster Enge; U 1769—85 Wester Eng; L 1843 Vesterenge; TM Wester Enge; I 1912 Vestereng; I 1922 Vester Enge. — D. Jb 1704 Westergen; I 1922 Vestereng. — O. TM Wester-Enge.

**Vesterfenne.** O. TM Wester Fenner; I 1922 Vesterfenne. — Samme Lokalitet som Rugtoft og Skolefenne.

**Vesterfold.** D. Byvedt. 1771 Vesterfold.

**Vesterfælled.** L. TM Wester Fälled; I 1912 Vesterfelle; I 1922 Vester-

fælled. — O. TM Wester Falled; I 1922 Vesterfælled. — V. TM Wester Fälled. — Vesterfælled i Overby er samme Lokalitet som Lillefenne.

**Vesterhede.** L. Jb 1704 Westerheide.

**Vesterkær.** D. og V. Jb 1704 wester Kehr.

**Vestermade.** D. I 1922 Vestermaj.

**Vestermark.** D. MB 1683 Wester marcks techt, Wester marcks Agre; Jb 1704 westermarck; Byvedt. 1768 Vester-Mark. — O. og T. [*æ ˈvæsdəˌma.i'g*]. TM Wester Marken, Wester Mark; I 1912, I 1922 Vestermark. — V. [*æ ˈvæsdəˌma.ig*]. U 1787 Vester-Heeden; TM Wester Hede; I 1912, I 1922 Vesterhede. — I Udtaleformen fra V. er Efterleddet Hede blevet ombyttet med Mark.

**Vestermose.** L. MB 1683 Wester Mose; B 1789 Vester Moßen; TM Wester Mose; I 1912 Vestermose.

**Vestersti.** V. [*ˈsøŋ'ə-, ˈmɛ'd-, ˈnɔ.i'væsdəˌsdi*]. MB 1683 Wester stie Vang; Vester si. agger Wang; Jb 1704 Westersteg; U 1787 Nør Vester Stie Aggere; TM Wester Stie; I 1922 Vestersti. — Et Stykke Agerjord, der ligger Øst for Vinum, og som Kirkestien fra Tevring ifl. I 1922 gaar over.

**Vestertoft.** To Gange i D. [*æ ˈvæsdəˌtɔ̊st*]. Byvedt. 1768 Vester-Toft; TM Westertoft; I 1922 Vestertoft.

**Vestervang.** Dr. L 1843 Vester-Vang.

**Vestervej.** D. MB 1683 Westerwey.

**Vildsnare.** Dr. [*veˌ'ˌsna·.i*]. TM Wildsnare; I 1912 Vildsnare, Vildsnar; I 1922 Vildsnare. — Snarest Subst. Vildtsnare „Snare hvori man fanger Vildt".

**Vinumstene.** 1657 (Sønderjy. Maanedsskr. V p. 157) Vinumsteene. — Landsbynavnet Vinum, se under Bebyggelsesnavne. Muligt er Vinumstene Grandestenene (Cl. Eskildsen i Sønderjy. Maanedsskr. V p. 157).

?**Witsnafue.** Dr. MB 1683 witsnafue. — Muligvis samme Navn som Vildsnare.

**Vollum Bæk.** Gst Vollum Bæk. — Efter Landsbyen Vollum, Brede S., 3116.

**Ørbjærg.** V. [*ø·bjæ.i·*]. MB 1683 Ørbiere Vang; Jb 1704 Öhrberg; TM Oebjerg; I 1922 Øbjerg. — Ænyda. ør „Grus, Smaasten".

**Østeragre.** L. [*æ ˈo̤sdəˌɛsəə.i·*]. MB 1683 Øster ager Tegt; Jb 1704 Oster Acker; B 1789 Österagren, de kort Öster Agre; TM Oster Agre; I 1912 Øster Agre; I 1922 Østeragre.

**Østerbjærge.** D. Byvedt. 1770 öster Bierge.

**Østereng.** Dr. U 1769 öster Eng. — V. [*æ ˈjøsdəˌræŋ'*]. TM Oster Enge; I 1922 Østereng.

**Østerfenne.** Dr. I 1922 Øster Fenne. — D. [*æ ˈo̤sdəˌfænə*]. TM Oster Fenner; I 1912, I 1922 Østerfenne. — L. TM Oster Fenne.

**Østerfælled.** D. MB 1683 Øster felled; Jb 1704 Oster fellit. — L. [*æ ˈo̤sdəˌfælə*]. I 1922 Østerfælled. — O. TM Oester Fälled; I 1922 Østerfælled. — T. [*æ ˈjøsdəˌfælə.i·*]. TM Oester Felled; I 1922 Fælled.

**Østerhede.** Dr. [*ˈjøsdəˌhe·*]. TM Oester Hede; I 1922 Øster Hede. — L. [*æ ˈo̤sdəˌhe·*]. Jb 1704 Osterheide; TM Østerhede; I 1922 Østerhede. — Østerhede i L. er samme Lokalitet som Østerskrøp.

**Østermade.** D. [*æ ˈjøsdəˌma·j*]. TM Oster Mai; I 1922 Toft g. Østermaj.

**Østermark.** D. [*jøsdəma.ig*]. Byvedt. 1778 Øster-Mark. — T. [*æ ˈjøsdə-*

*ˌmɑi'g*]. I 1922 Østermark. — L. I 1912 Østermark. — V. [*æ jøsdəmɑi̯g*]. TM Øster Marken; I 1922 Østermark.

**Østermose.** L. TM Østermose, Oster Mose; I 1912 Østermose.

**Østerskrøp.** L. [*æ ˈǫ̈sdəˌsgʀǫ̈v'*]. I 1922 Østerskrøp. — Samme Lokalitet som Østerhede ovfr.

**Østertoft.** Dr. [*jøsdətåst*]. I 1912 Østertoft; I 1922 Øster Toft. — D. [*æ ˈǫ̈sdəˌtåst*]. Byvedt. 1768 Øster-Toft. — V. [*æ ˈjøsdəˌtås'd*]. TM Øster Toft; I 1912 Østertoft; I 1922 Toft.

**Østervang.** O. MB 1683 Wester-, Øster Øster Wang. — V. MB 1683 Øster Vong; Jb 1704 Osterwang; U 1787 Nør Øster Vang Aggere; I 1912 Østervang.

# 3116. BREDE SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Brede,** Lb [*bʀæ·ə*]. $^{4}/_{4}$ 1252 (LB) Brewadt; $^{5}/_{4}$ 1252 (LB) Bretheuath, Bretewatt, Brewadt; $^{29}/_{7}$ 1252 (LB) Bredwath; 1252 (1575 ÆDA V 770) og 1259 (1575 ÆDA V 770) Bredwath; 1252 og 1266 (1575 ÆDA V 775, 780) Bredwath, Bredwatt; 1252—72 og 1273 (1575 ÆDA V 779) Bredwad; $^{15}/_{7}$ 1256 (LB) Brethwath; $^{24}/_{2}$ 1258 (LB) Brædewatt; s. Dok. (1575 ÆDA V 771) Bredwath; $^{11}/_{8}$ 1259 (LB) Bredewath, Brewath; s. Dok. (1575 ÆDA V 771) Bredwath; $^{14}/_{4}$ 1260 (LB) Bredtwadt; $^{23}/_{8}$ 1266 (LB), $^{2}/_{11}$ 1266 (LB) Bredewath; $^{12}/_{4}$ 1269 (LB) Bretheuath, Bredthuath; $^{10}/_{7}$ 1272 (LB) Bredeuath, Breduath, Bredtwadt, Breuadt; s. Dok. (1575 ÆDA V 780) Bredwath; $^{18}/_{10}$ 1272 (LB) Brethwath; $^{30}/_{4}$ 1273 (LB) Bredewath; $^{20}/_{3}$ 1276 (LB) Bredewath, Bredewatt, Bredwatt, Brewadt; s. Dok. (1575 ÆDA V 771) Bredwath; $^{27}/_{4}$ 1295 (Roskilde Bisps Dombog SRD VI 258) Brethewat; $^{30}/_{12}$ 1298 (LB) Brewadth; $^{24}/_{2}$ 1299 (LB) Bredewadt; $^{22}/_{8}$ 1324 Brethewath; s. Dok. (LB) Bredewatth; $^{1}/_{9}$ 1324 (LB) Bredtuadt, Bredthwath; $^{10}/_{8}$ 1326 (LB) Bredewath; 1324 og 1326 (1575 ÆDA V 772) Bredwath; $^{26}/_{11}$ 1327 (LB) Brethwath; $^{6}/_{12}$ 1327 (LB) Brewadt; RO 1330—48 Brethwath; $^{20}/_{8}$ 1344 (LB) Brethwatt, Bretwath; s. Dok. (1575 ÆDA V 773) Bredwath; s. Dok. (LDipl) Brethwath; $^{22}/_{8}$ 1344 (LB) Bredeuath; $^{12}/_{9}$ 1344 (LB) Bredwadtt, Bredwath, Bredwatt; $^{27}/_{9}$ 1361 (LB) Breuadt; (her?) $^{20}/_{11}$ 1366 (Afskr.) Bretwath; udat. 1401—50 (LB) Brewadt; $^{10}/_{4}$ 1412 (LB) Brædewath; $^{28}/_{3}$ 1420 Brewath; $^{9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB) Brewadt; $^{4}/_{7}$ 1487 (LB) Bretthuath; (her?) $^{10}/_{8}$ 1490 Bredebü; $^{25}/_{8}$ 1492 (LB) Brewad, Brewadth; $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Bræuadt, Brewadt, Bræwaadt; $^{16}/_{4}$ 1501 (LB) Brewadt; $^{14}/_{5}$ 1508 (LB) Bræwadt; $^{22}/_{9}$ 1508 (LB) Bretwath; $^{18}/_{11}$ 1531 (LB), $^{7}/_{3}$ 1534 (LB) Brewadt; Jb 1537—38 Brewadt, Brewath; $^{17}/_{5}$ 1539 (LB) Brewadt; $^{21}/_{5}$ 1539 (LB) Bredewatt; Sk 1543 Bredewadth; Sk 1548 Breuadt; $^{8}/_{2}$ 1550 (LB), $^{28}/_{2}$ 1550 (LB) Breuadt; $^{1}/_{8}$ 1550 (LB) Brewadt; $^{22}/_{3}$ 1550 (LB) Breuadt, Brewadt; $^{30}/_{4}$ 1552 (LB) Breuadt; udat. (LB) Bretwath; Mejer 1649, Danckw 1652 Bredby; M 1662 Bred; M 1664, Sk 1676 Brede; MB 1683 Brede March, Bredbye; M 1688, Jb 1723 Brede; DAtl Breede, Bredesogn; VSK Breede; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Brede. — Adj. bred og Vad, se Indl.

**Aaspe,** Lb [*å·sb*]. $^{12}/_{6}$ 1278 (LB) Aspebro; $^{23}/_{3}$ 1420 Aspæ; $^{10}/_{5}$ 1490 (LB) Aaspe; $^{18}/_{2}$ 1492 Aspe; $^{5}/_{5}$ 1492 Asp; $^{25}/_{8}$ 1492 (LB), $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Osp; $^{16}/_{8}$ 1527 (LB) Ospe; Jb 1537—38 Aspe; Mejer 1649 Asph; Danckw 1652 Aasp; M 1662 Aßpe; MB 1683 Aspe, Aasp, Aaß March, Aarß March; M 1688 Asp; Jb 1723 Aaßpe, Aspe; DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Aaspe. — Navnet maa vistnok sammenstilles

med Sognenavnet Aspe i Hjerm H. (udt. [*a'sp*]; RO 1330—48 aspæ) og tolkes som et Kollektiv *Aspe (med ikke-omlydt Vokal ved Analogi med Trænavnet) eller som Plur. af Trænavnet Asp. Da en Overgang af et i aaben Stavelse forlænget a til aa savner Paralleller i Sønderjy., maa der antages tidlig Forlængelse af a, maaske paa Grund af Stillingen i Forlyd.

**Abterp,** Lb [*abtæ.ip*]. $^{30}/_{12}$ 1298 (LB) Apthorpmarck; $^{24}/_{2}$ 1299 (LB) Abtærph marck; $^{17}/_{10}$ 1376 (LB) Abterp; $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB) Apterp; $^{10}/_{5}$ 1490 (LB) Abterp; $^{18}/_{2}$ 1492 Aptorppe; $^{27}/_{8}$ 1513 (LB) Abterp; $^{14}/_{8}$ 1518 (LB), $^{18}/_{5}$ 1531 (LB), $^{4}/_{11}$ 1531 (LB) Apterp; $^{7}/_{8}$ 1534 (LB) Abterp; Jb 1537—38 Abtorp; Sk 1548 Abterp; $^{26}/_{7}$ 1550 (LB), Jb 1607 Apterp; Mejer 1649 Apdorp; Danckw 1652 Aptorp; M 1662, M 1664, Sk 1676, Jb 1686 Apterp; M 1688 Aptarp, Apterp; Reg 1704, Reg 1709, Jb 1723, DAtl, VSK Apterp; Gst 1857—58, Trap[1] Abterp; TGst Apterp; Postadr9, Gst Abterp. — Første Led er et Mandsnavn glda. *Appi.

**Blomsig** [*blɔm'si.x*]. Trap[4] Blomsig. — Blomsig er ifl. Opt. 1929 opr. Navn paa fire smaa Gaarde, der ligger i Nærheden af Blombløde (se under Naturnavne), og har antagelig ligesom dette Subst. Blomme „Blomst" som Forled.

**Borg,** Lb [*bœi'ə, bœ'i*]. $^{11}/_{7}$ 1272 (LB) Burger Marck; $^{26\text{-}31}/_{12}$ 1314 Burger march; $^{31}/_{8}$ 1317 (Terpager) Burgher mark; $^{22}/_{2}$ 1355 (LB), $^{27}/_{9}$ 1361 (LB) Burg; $^{28}/_{6}$ 1455 Borgh; $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB) Borg; $^{9}/_{1}$ 1479 Borre; $^{10}/_{5}$ 1490 (LB) Burg; $^{18}/_{2}$ 1492 Borch; $^{25}/_{8}$ 1492 (LB) Borre; $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Borg, Borre; $^{12}/_{5}$ 1498 (LB) Burre; $^{1}/_{6}$ 1499 (LB) Burigh; $^{23}/_{5}$ 1500 (LB) Burg; $^{16}/_{4}$ 1501 (LB) Borrig; $^{10}/_{2}$ 1505 Borræ; $^{14}/_{5}$ 1508 (LB) Borre; $^{23}/_{6}$ 1509 (LB) Borg; $^{14}/_{7}$ 1509 (LB) Bing; $^{14}/_{8}$ 1518 (LB) Borre; $^{18}/_{11}$ 1531 (LB) Borgh; Jb 1537—38 Borre; $^{16}/_{8}$ 1539 (LB) Borg; $^{6}/_{4}$ 1549 (LB) Borre; $^{8}/_{2}$ 1550 (LB), $^{22}/_{2}$ 1550 (LB) Burg; $^{13}/_{12}$ 1567 (LB) Borg; Jb 1607 Burgh, Borch; Sk 1676, Mejer 1649, Danckw 1652 Borg; M 1662, M 1664 Borre; Jb 1686 Borg; M 1688 Borre; Reg 1704 Borg; Reg 1709 Borg, Borrig; Jb 1723, L 1779, DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst Borrig; Postadr9, Gst Borg. — Subst. glda. burgh „Borg", muligvis i Betydn. „Banke".

**Borg Hede,** Gde og Hse. Trap[4] Borghede. — Forleddet er Landsbynavnet Borg.

**Bosholm,** Gd [*bɔshɔlm*]. $^{18}/_{11}$ 1531 (LB) Bossholm; Jb 1537—38, $^{16}/_{8}$ 1539 (LB) Bosholm; Mejer 1649, Danckw 1652 Borsholm; M 1662 Boeß Hollumb; M 1664 Boeß Holmb; MB 1683 Bossholms ager, Brasch holm Marche, Vest booßholm, Borholm march, baaßholm march, Bosholms Marck; M 1688 Boesholm; Jb 1704 Borßholm; Jb 1723 Boßholm; DAtl Boesholm; U 1779, B 1787, VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Bosholm; TM Boscholmgaard; Coupon 1871 Bosholmgaard; Postadr9, Gst Bosholm. — Mandsnavnet glda. Bō el. Bōsi.

**Bredebro,** Lb. $^{22}/_{8}$ 1550 (LB) Breuad Bro; 1643 Pastor Jørgensen, Chronik des Kirchspiels Döstrup (Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 24) Ved Bredbro; Mejer 1649 Bredbro; Danckw 1652 Bredbroe-Kirch; Jb 1723 Bredebroe; DAtl Breede eller Breedbroe; VSK Broe; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Bredebro. — Forleddet er Landsbynavnet Brede. Byen kaldes paa Stedet næsten altid Bredekro, s. d.

**Bredekro** [*bʀɜˈkʀoˈ*]. $^{28}/_{8}$ 1550 (LB) Brewadt Kro; MB 1683 brede Kror. — Det paa Stedet almindeligt brugte Navn paa Bredebro.

**Brede Kær,** Hse. Jb 1723 Bredekier; 1729 (Sønderjy. Maanedsskr. IV p. 34) Brede Kiær Huuse; DAtl Bredekier; VSK Breedekiær. — Se Brede Kær under Naturnavne.

**Brede Mølle.** M 1688 Breede wejr Mölle; VSK Breede B. og M.; Gst 1857—58 Brede Vindmølle. — Landsbynavnet Brede, se ovfr.

**Brede Vandmølle.** M 1688 Breede Wand Mölle. — Landsbynavnet Brede, se ovfr.

**Dyrborg,** forsv. Bebygg. Udat. 1401—50 (LB) Dyrburg; Overskr. i LB ved s. Dok. Dyræburg; $^{10}/_{4}$ 1412 (LB) Diræborch; $^{28}/_{8}$ 1420 Dyerburgh. — Forleddet er snarest Adj. glda. dighær „stor". Navnet er i saa Fald givet som Modsætning til et andet Navn paa -borg, f. Eks. Galgeborg eller Trælborg i Brede S. eller Trøjborg i Visby S.

**Galgeborg,** forsv. Bebygg. $^{16}/_{3}$ 1527 (LB), $^{30}/_{8}$ 1527 (LB) Gallyborg. — Subst. Galge, jfr. Galgehede, Galgehøje og Galgemark ndfr. under Naturnavne.

**Galgemark,** Hse. Oldekop, Postadr9 Gallemark; Gst Galgemark. — Naturnavnet Galgemark ndfr.

**Gloende Gab** [*æˈgłuˑŋ̩gaf*]. — Navn paa et Par forsv. Huse i Borg, der laa i Nærheden af en Teglovn. Samme Navn forekommer i Løgumkloster Flække, 3118.

**Harres,** Lb [*haɹˑs*]. $^{21}/_{10}$ 1365 (LB) Harix; $^{23}/_{8}$ 1420 Haritz; $^{9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{10}/_{5}$ 1490 (LB), $^{29}/_{5}$ 1490 (LB) Harijs; $^{5}/_{5}$ el. $^{20}/_{9}$ 1492 Har*is*; $^{13}/_{9}$ 1494 (LB) Harijs; (her?) Beg. 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 670) Rassis; $^{10}/_{2}$ 1505 Harr; $^{14}/_{5}$ 1508 (LB), $^{18}/_{5}$ 1531 (LB) Harijs; Jb 1537—38 Harresby; $^{8}/_{2}$ 1550 (LB) Harijs; $^{23}/_{8}$ 1550 (LB) Haris; $^{18}/_{12}$ 1567 (LB) Harijs, Harris; Jb 1607 Harris; Mejer 1649, Danckw 1652 Harres; M 1662, M 1664, Sk 1676, Jb 1686 Harris; M 1688 Harridt; Reg 1704 Harriß; Reg 1709 Harris, Haris; Jb 1723, DAtl Harris; VSK Harrits; Gst 1857—58, Trap[1] Harres; TGst Harrits; Postadr9, Gst Harres. — Efterleddet kan være Hus eller Ris; Forleddet er muligvis Subst. glda. *hargh, oldn. hǫrgr „hedensk Tempel, Alter"; se O. Nielsen i UBl I p. 272.

**Harresgaard,** Gd. Gst Harres Gd; Trap[4] Harresgd. — Landsbynavnet Harres, se ovfr.

**Harres Hede,** Hse. Oldekop Harrits Heide; Postadr9 Harres Hede; Gst Harreshede. — Landsbynavnet Harres, se ovfr.

**Kalender** [*æ kɑˈlæŋ̩ˈə*]. — En nu nedbrudt Række sammenbyggede Smaahuse; Navnet skal maaske betegne, at Husene laa paa Række ligesom Dagene i Kalenderen.

**Kumled,** Lb [*kɑmˑtə*]. VJb 1231 (13. Aarh.) Cumled; $^{6}/_{6}$ 1277 (LB) Kumleth; $^{11}/_{5}$ 1288 (LB) Kumleth, Kumlæth; $^{13}/_{5}$ 1288 (LB) Kumlæth; $^{20}/_{8}$ 1379 (LB) Kumleth; $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB) Komelø; $^{14}/_{5}$ 1508 (LB) Komele; $^{13}/_{5}$ 1531 (LB) Komelø; $^{18}/_{11}$ 1531 (LB) Komele, Romele; Sk 1548 Kommeløf; Jb 1607 Kummeleff, Kommeleff; Mejer 1649 Kumelleff; Danckw 1652 Kummeleff; Sk 1676 Kummeleff; Jb 1686 Kummelef; Jb 1704 Kummerlef, Kummeleff; Reg 1704, Reg 1709, Jb 1723 Kummeleff; DAtl Kummerløv; VSK Kommerlef; Gst 1857—58 Kumerlev; Trap[1] Kummer-

lev; TGst Kummerleff; Postadr9, Gst Kummerled; Trap[4] Kummerlev. — Forleddet synes at være Subst. glda. kum(b)l „Gravmæle". Efterleddet er i saa Fald snarest glda. with „Skov". Jfr. Kok II p. 242. De nyere Skriveformer viser Omtydning til -lev.

**Sandskaar,** Hse. [*saŋ'sgœ*]. Trap[4] Sandskaar. — Naturnavnet Sandskaar ndfr.

**Storde,** Gde [*sdo'ə*]. $^{6}/_{12}$ 1327 (LB) Storthe; $^{9}/_{1}$ 1479 (LB) Storde; $^{14}/_{5}$ 1508 (LB) Stordt; $^{14}/_{7}$ 1509 (LB) Stoerde; $^{18}/_{6}$ 1513 (LB) Storde; Sk 1548 Stordt; Jb 1607 Storde; Danckw 1652 Storby; Sk 1676 Storde; MB 1683 Stoer gaardtz Bloche, öster Storgaardtz agger, Store March, Øster Store Marck agger; Jb 1686, Jb 1704 Store Gaarde; Reg 1704, Reg 1709, Jb 1723, DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Storde. — Storde er enten en svag Sideform til eller en Bøjningsform af glda. *storth, oldn. storð f „Ungskov" (m. H. t. Ordets Betydning i Oldn. se Ekwall i NoB 1914 p. 154), jfr. glsv. storþahug og glda. withstorth „(ulovlig) Skovhugst". I engelske Stednavne forekommer storth i Betydn. „Skov" el. lign., se Ekwall anf. Sted p. 153 f. Ogsaa det norske Ø- og Herredsnavn Stord maa tolkes af dette Ord (anderledes NG XI p. 139 og 578); jfr. Naturnavnet Storde i Vodder S., 3088, og Gaardnavnet Storde ($^{19}/_{3}$ 1320 Storthæ) i Ringsted Hrd. (vistnok identisk med Storgaarden i Terslev S.).

**Svanstrup,** Gde [*svansdʀ0p*]. VJb 1231 (13. Aarh.) Swansthorp; $^{5}/_{4}$ 1252 (LB) Suanstorp; 1252 og 1259 (1675 ÆDA V 770) Schwanstorp; 1252 og 1266 (1575 ÆDA V 775, 780) Swantor, Schwanstrup; $^{15}/_{7}$ 1256 (LB) Suanstorp, Suanstrup; $^{12}/_{4}$ 1269 (LB) Suanstorp; Dag? 1503, 1504 el. 1505 Swanstrvp; $^{14}/_{5}$ 1508 (LB), $^{14}/_{7}$ 1509 (LB) Swanstrup; $^{13}/_{5}$ 1531 (LB), $^{18}/_{11}$ 1531 (LB) Suanstrup; $^{16}/_{6}$ 1539 (LB) Swansdrup; Sk 1548, $^{22}/_{3}$ 1550 (LB), $^{26}/_{7}$ 1550 (LB) Swanstrup; Jb 1607 Schwanstrup; Mejer 1649 Swanstrup; Danckw 1652 Schwansterup; Sk 1676, Jb 1686, Jb 1704, Jb 1723 Schwanstrup; DAtl Swantrup; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Svanstrup; TGst Schwanstrup; Postadr9, Gst Svanstrup. — Mandsnavnet glda. Swan, oldn. Svanr.

**Trælborg,** Gde [*tʀæl'bœi'*]. Udat. 1401—1450 (LB) Trelburg; $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{16}/_{12}$ 1510 (LB), $^{18}/_{11}$ 1531 (LB), $^{16}/_{8}$ 1539 (LB) Trelborg; Sk 1548 Trelborck; $^{8}/_{2}$ 1550 (LB) Trelborg; Jb 1607 Trellburgh, Trelburgh; Mejer 1649 Drelborg; Danckw 1652, Sk 1676 Trellborg; Jb 1686 Trelleborg; Jb 1704 Trellborg; Reg 1704 Trelborg; Reg 1709 Trelborg, Trelborrig; Jb 1723, DAtl, VSK, Gst 1857—58 Trelborg; Trap[1] Trælborg; TGst Trellburg; Postadr9, Gst Trælborg. — I NoB VI p. 91 ff. har Alexander Bugge behandlet Navnet og givet en Oversigt over dets Forekomst. Han fremsætter her den Formodning, at Navnet Trælborg, der antages oprindelig at være Navn paa Ringvolde af slavisk Type, er opstaaet paa den Maade, at nordiske Vikinger i Rusland har associeret Folkenavnet glslav. *slověninz* „Slaver" med gr. *σκλάβος* „Slave", saaledes at de har oversat et postuleret slavisk Navn med Betydningen „Slavernes Borg", et Navn, der skulde være opstaaet som Modsætning til de nærboende Finners Omraade, ved *þrælaburgh „Trællenes Borg". Denne Hypotese synes dog lidet sandsynlig. Navnet Dhrelleborg i Rusland har antagelig intet med Folkenavnet at gøre. Naar Trælborg saa ofte er Navn paa Voldsteder og Befæstningsværker, hænger det rimeligvis sammen med en Forestilling om, at

Trælle har opført dem; Navnet skulde i saa Fald være en Dannelse af lignende Art som Subst. jy. Jynovn „Stendysse“ (af *jutna-, Gen. Plur. af *jutun „Jætte“, se BrN GG I p. 145 f). Om Trælborg som Marknavn se Trælborg i Tønder Lds. 3101.

**Vase,** Gde [*æ va·s*]. — To smaa Gaarde Vest for Borg. Vase, se Indl.

**Vollum, Nørre-,** Lb [ˈnɔ̈ɹ̈ˈəˌvɔt̬ˈm]. 9/1 1479 (LB) Wolom; ?9/1 1479 (LB) Wolm; 4/7 1487 (LB) Wollum; 10/5 1490 (LB), 29/5 1490 (LB) Wolm; 18/2 1492 Wollum; 25/8 1492 (LB) Wolom; 13/9 1494 (LB), 28/8 1498 Wolum; 31/3 1508 Wollem; 14/5 1508 (LB) Wolom; 22/9 1508 (LB) Nørwollum; Dag? 1510 (HdDb 1557—58) Vollum, Wolum; 25/5 1527 (LB), 18/11 1531 (LB), 14/5 1532 (LB) Wolom; Jb 1537—38 Wolem, Wollem; 17/5 1539 (LB) Wolm; Sk 1543 Vollum; Sk 1548 Wolm; 8/2 1550 (LB) Wollom; 13/12 1567 (LB), Jb 1588, Jb 1607 Wolm; Provste Bog 1649 Vollum; Mejer 1649 nor. Wollum; Danckw 1652 Norderwollum; M 1662 Nør Wollum; M 1664 Nør Wollumb; Sk 1676, Jb 1686 Wollum; M 1688 Nør Wolm, Nørre Wollum; Reg 1704, Reg 1709 Wollum; Jb 1723 Norderwolm; DAtl Nør-Wolm, Norderwolm(?); VSK, Gst 1857—58 Nørre Vollum; Trap[1] Nørre-Vollum; TGst Norder-Wollum; Postadr9 N.-Vollum; Gst Nre Vollum. — Paa Grund af Udtalen med Stød maa det anses for lidet sandsynligt, at Vollum er et ægte um-Navn; det er snarere et opr. Enstavelsesord, hvori der er udviklet en Støttevokal mellem l og m. Som en Mulighed kan nævnes, at Navnet kan være etymologisk identisk med Subst. sv. vålm „lille Høstak“, no. kvalm „Høknippe som fylder et Rum i et Hæs“, jfr. glsv. hvælma „sætte Hø i Stak“, nhty. walm „lille Høstak“; Grundbetydningen er „noget hvælvet“, jfr. meng. whelmen „overdække“.

**Vollum, Sønder-,** Lb [ˈsɥŋ̩ˈəˌvɔt̬ˈm]. 22/9 1508 (LB) Synderwollum; Mejer 1649 sudr Wollum; Danckw 1652 Süderwollum; M 1662 Sönder Wollum; M 1664 Soör Wollumb, Synder Wolumb; M 1688 Sönder Wollm; Jb 1723 Süderwolm, Süderwollm; DAtl Synderwolm, Sønder-Wolm; VSK Sønder Vollum; Gst 1857—58, Trap[1] Sønder Vollum; TGst Süder-Wollum; Postadr9 S.-Vollum; Gst Sr Vollum. — Se Nørre-Vollum ovfr.

**Vollumgaard,** Gd [*vɔt̬mˈgåˈə*]. (her?) Jb 1723 Wollum; TM Volmgaard; TGst Wollumgaard; Postadr9 Vollumgaard; Gst Vollum Gd. — Landsbynavnet Vollum, se ovfr. under Nørre-Vollum.

**Vollum Mark,** Hse. Postadr9 Vollum Mark; Trap[4] Vollummark. — Landsbynavnet Vollum, se ovfr. under Nørre-Vollum.

**Vældgaard,** Gd [*væt̬ˈgåˈə*]. Gst 1857—58, Trap[1] Vældgaard; TM Willgaard, Vilgaard; TGst Walgaard; Postadr9, Gst Vældgaard. — Gaard i Nærheden af det Sted, hvor Tønder-Landevejen gaar over Skelbækken mellem Brede og Abild Sogne. Forleddet er sandsynligvis Subst. glda. wæthil „Vadested“.

## B. NATURNAVNE.

Byerne: Aaspe (Aa), Abterp (A), Borg (Bo), Brede med Bredebro (Br), Harres (H), Kumled (K), Storde med Trælborg (St), Svanstrup (Sv), samt Nørre- og Sønder-Vollum (V).

**Aablokke.** Br. MB 1683 Aaee Bloche.

**Aabodstykke.** V. TM Aaboestykket. — Subst. Aabod „Erstatning", se under Aabodstykke i Skærbæk S., 3089.

**Aaeng.** St. og K. [*æ ɔæŋ*]. Jb 1704 Auwisch; U 1806 Aa Enge; TM Aaeng.

**Aalbjærg.** V. [*å·tbjä·*]. VSK Aalbierg; I 1912 Aalbjerg; Gst Aalehøj. — Navn paa en lille Høj i en Eng ved Brede Aa. I 1912 meddeler følgende Tradition: „Aalbjerg som ligger vesten Byen skal efter Sagn være et Begravelsessted, hvor Vikingerne begravede deres døde. Efter Sagnet skal der have ligget en Ridderborg paa Apterpsiden, hvor der var en Vig, som blev benyttet til Indsejling naar de kom hjem". Der er dog ingen Grund til med Svend Aakjær (i Sønderjy. Maanedsskr. I p. 59) at antage, at Forleddet er et glda. Ord, der svarer til got. alhs „Tempel"; det er mere nærliggende at opfatte det som Fiskenavnet Aal, idet Højen kan have spillet en Rolle ved Aalefangst. Navnet kunde f. Eks. være Ellipse for *Aalegaardbjærg; jfr. Aalegaardholm ndfr., der ligesom Aalbjærg ligger i Vollum.

**Aalegaardeng.** St. U 1806 Aalgaar Eng; B 1806 Aalgaard-Eng. — Subst. jy. Aalegaard „dæmning over vandløb, således bygget, at der kan fanges ål ved den" (Feilb.).

**Aalegaardholm.** V. TM Aalgaard Holm. — Se Aalegaardeng ovfr.

**Aalepyt.** V. [*å·tpœt*]. Coupon 1871 Aalepøt, Aalpöt Hede.

**Aalesjøv.** A. MB 1683 Aalesiö agre, Aalßöeagre; I 1912 Aalsjøv, Aalsjøvfen.

**Aaspefenne.** Bo. [*æ ˈå·sbˌfæn·*]. MB 1683 aaspe tegtager; U 1779—82 Aaspe Mark. — Agerjord, der støder op til Nabobyen Aaspes Jorder.

**Abildager.** Aa. MB 1683 Afuildager. — Trænavnet Abild „Æbletræ".

**Abterp Kær.** A. MB 1683 Apterp Kier. — Se Abterp ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Agerland.** A. [*æ ɑsəlanˌ*]. MB 1683 Agerlunds agre; I 1912 Aulund. — Agerjord, der grænser mod Eng. Efterleddet er oprindelig Lund.

**Baarum, Øster-.** Br. MB 1683 öster baarum. — Baarum er maaske Fejl for Laanum, se ndfr. under Laaning.

**Bagehusfenne.** Br. [*æ ˈba·xhusˌfæn·*]. I 1912 Baghusfen. — Subst. sønderjy. Bagehus „særskilt Bygning med Bagerovn". Stedet ligger i Nærheden af Gaarden Bosholm. Jfr. Bagehusfenne i Tønder Lands., 3101.

**Bagkleve.** H. TM Bakklöw; I 1912 Bakkløv, Bakkløver. — Subst. sønderjy. Bagkleve, „kammeret i Angel og Mellemslesvig bag storstuen (piselen)" (Feilb.); Feilb. anfører fra Angel Udtaleformerne [*ba-klöw*], [*ba-kle*] og [*ba-klèj*]. Jfr. Navne som Kamrene i Daler S., 3105, Pissel og Kleve i Mjolden S., 3114.

**Bakkenstoft.** Bo. MB 1683 Banchens (rett. fra Bachens?) Tofft, Bachens

tofft; Jb 1704 backentofft; U 1779—82 Backens Toft. — Forleddet maa være Mandsn. Bakken, som ifl. Kok p. 6 er temmelig alm. Nordvest for Tønder.

**Ballumkær.** V. [*baɫm'ḳjäɹ'ə*]. TM Ballumkjar; Coupon 1871 Ballumkjær. — Agerjord Sydøst for Sønder-Vollum; Forleddet er Dat. Plur. af Subst. Balle, se Indl. eller Sognenavnet Ballum (3112).

**Banefenne.** Bo. [*æ 'ba·n,fæn·*]. — Navn paa en Fenne, der ligger ved Jærnbanelinien.

**Barlund.** Sv. [*ba·ɹlɷm*]. TM Barlund. — Forleddet er maaske et Subst. svarende til oldn. barr n, no. bar „de yderste Skud af Naaletræets Grene"; Barlund skulde i saa Fald betyde „Naaleskov". Jfr. Bebyggelsesnavnet Barlund i Øster-Løgum S., 3204.

**Barnehøj.** A. MB 1683 Barnhöyg-agre, Barnehöy agre.

**Bastholm.** Sv. Jb 1704 baßholm; U 1774 Bast-Holm; TM Bastholm. — Om Forleddet se under Bastholm i Rejsby S., 3086.

**Bjærgfenne.** V. [*æ 'bjäɹ·,fæn·*]. TM Bierre Fenner; I 1912 Bjærgfen.

**Bjærgum.** V. [*bjäɹ·m*]. MB 1683 Bierrum Indtegt; TM Bierrum; Coupon 1871 Bierrum, Fælleds Bierrum. — Dat. Plur. af Subst. glda. biargh „Bjærg"; Bjærgum er Navn paa lave Sandbanker, omgivet af Agre og Enge.

**Bjærkumflod.** K. [*bjäɹgɷm'fto'ə*]. TM Bjerkumflod. — Eng Nord for Kumled. Navnet maa sammenstilles med Birkumgaard (Mandt. 1610 bierkomgaard) i Gøl S., Hvetbo H., og er sandsynligvis Dat. Plur. af Trænavnet glda. biark „Birk". Jfr. ogsaa Landsbynavnet Birkum ($^{14}/_{10}$ 1398 Birkum) i Fravde S., Aasum H.

**Blankensmed.** A. MB 1683 Branchen-Smed fald, Blanchensmedtz, Branchensmed; I 1912 Blankensmed, Blankensmei.

**Blok.** Bo. U 1779—82 Blok, Block ved fiir Høye; L 1779 Maren Hanses Block. — H. [*æ bɫɔk*]. TM Blokfenner; I 1912 Blokfenne. — K. TM Block. — St. [*æ bɫɔk*]. MB 1683 Stoer gaardtz Bloche; U 1806, K 1806 Block-Agre; L 1806 Blok Agre; TM Block. — V. [*æ bɫɔk*]. — Blok, se Indl.

**Blokager.** A. MB 1683 stachet blochager, Grönnings blochager. — Blok, se Indl.

**Blombløde.** H. [*bɫɷm'bɫø·ə*]. TM Blumplöd; I 1912 Bomblod, Plomblöde; I 1924 Blomblöd. — Forleddet er snarest Subst. Blomme „Blomst".

**Bodelum.** K. el. Sv. Jb 1704 bodelum. — Maaske et opr. *Bodholm af Subst. Bod „Skur".

**Boleng.** Br. [*æ 'bɷɫ·,æŋ'*]. TM Boll Eng; I 1912 Boleng. — H. [*æ 'bɷɫ·,æŋ'*]. TM Boleng; I 1912 Buleng. — Subst. Bolle „Tyr".

**Bolholm.** V. Coupon 1871 Boll Holm. — Subst. Bolle „Tyr".

**Borgfenne.** Bo. I 1912 Borfenne. — Snarest Landsbynavnet Borg.

**Borghede.** Br. [*bɷɹ·'he·*]. MB 1683 Barre Heed Ager, Smaa Baare Heed Block, Øster Bore Heed; B 1787 Borrigheedefen, Borre hee fenne TM Borrigheede Ager; I 1912 Borrehede. — Agerland, der støder op til Nabobyen Borgs Jorder.

**Borgholm.** Bo. MB 1683 Borre holums Indtegt; Jb 1704 Borrerholm; U 1779—82 Borre Holm; L 1779 Borre Holm; TM Borreholm; I 1912 Borholm, Borreholm. — Sv. $^{22}/_{2}$ 1355 (LB) Borcholm; K 1806 Borrig Holm. — Paa K 1806 et Stykke Jord i Nærh. af Borgsted; her

er Forleddet snarest Subst. Borg. Derimod er Borgholm i Bo. antagelig samme Lokalitet som Holmeng (se ndfr.), og Forleddet maa i saa Fald være Landsbynavnet Borg, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Borgsted.** K. B 1806, K 1806 Borrested Agre; U 1806 Borrested, Borreste Agre; TM Borrested. — Egentlig et Appellativ med Betydn. „Sted hvor der har ligget en Borg", jfr. det hyppigt forekommende Hussted (se Feilb.).

**Borresholm.** A. og V. [*bɷɹ·s'hɔt'm*]. TM Borrisholm; I 1912 Borresholm. — Antagelig Gen. af Landsbynavnet Borg.

**Bredeeng.** Sv. Jb 1704 breeng; TM Bredeng. — Adj. bred eller Landsbynavnet Brede.

**Brede Grønning.** V. Coupon 1871 Brede Groning. — Adj. bred eller Landsbynavnet Brede.

**Brede Hede.** Br. ['*bʀe·ə 'he·*]. MB 1683 Wester bred heede, brede Heede; TM Brede Hede. — Landsbynavnet Brede.

**Brede Kær.** Br. [*æ ḳjäɹ'ə*]. TM Brede Kjer; I 1912 Kjær, Kjærfenne. — Landsbynavnet Brede.

**Brede Løkke.** St. Jb 1704 breder Lücke. — Landsbynavnet Brede.

**Bremmerhede.** A. MB 1683 Bremmerheed.

**Broeng.** Br. og Sv. [*bʀɷæŋ*]. Jb 1704, U 1774, TM Broeng.

**Brofenne.** A. [*æ 'bʀɷ,fæn·*]. — Br. I 1912 Brofenne. — V. [*æ 'bʀɷ,fæn·*].

**Brorsens Holm.** V. TM Broevsins Holme, Brovsiens Holme; Coupon 1871 Broersins Holme. — Forleddet er vel Slægtsnavnet Brorsen.

**Brændevinskrog.** K. [*æ 'bʀæŋ·vịns,kʀo'x*]. — Ifl. Opt. 1929 Navn paa et Hjørne, der blev udskiftet for at gøre Hegnet lige; Betalingen var en Flaske Brændevin om Aaret.

**Brødland.** Aa. [*bʀɔɫaŋ*]. TM Brödland. — V. [*bʀɔɫaŋ*]. MB 1683 Brølandzagre Hede, Brørlandz agre; Jb 1704 broelandt; TM Brot Land; I 1912 Brolund; I 1924 Brödland. — Brød, se Indl.

**Bunkeeng.** H. [*æ 'bɷŋ'g,æŋ'*]. TM Bunckeng. — Antagelig Plantenavnet Bunke „Aira cæspitosa", jfr. Bunker i Løgumkloster S., 3118.

**Buttingblok Agre.** V. MB 1683 Butting-bloch agre. — Rimeligvis en ing-Afledning af Adj. but „afstumpet", der undertiden indgaar i Stednavne f. Eks. i Botager i Hjerpsted S., 3108. Fra Betydningens Side vilde en saadan Afledning passe godt i Forbindelse med Blok.

**Byfenner.** K. [*æ 'by,fæn·*]. TM By-Fenner.

**Byggested.** Br. I 1912 Bygsted.

**Bysagre.** Bo. [*æ bysə*, Plur. *æ bysəɹ·*]. MB 1683 Byesager(ne); Jb 1704 biesacker, binsacker; U 1779—82 Synder Bys Agger, Midt Bys Agre; L 1779 Byes Aggere; TM Lysagre, Bysagre; 1912 Bysagre, Bysse. — Gen. af Subst. By.

**Bytoft.** V. [*æ bytɔʊt*]. MB 1683 Byetofft agre; TM Bye Toft.

**Bækeng.** Jb 1704 beckwisch. — St. [*æ bæk*]. Jb 1704 beckeng; B 1806 Beck-Engen; U 1806, K 1806 Beck Eng; TM Bek, Bekeng.

**Bøndereng.** H. [*æ 'bɥŋ'ə,æŋ'*]. I 1912 Bøndereng.

**Dam.** Aa. [*æ dam'*]. TM Damm. — Bo. Damager. MB 1683 Mellumste Dam Ager, Dam Agerne, Synder Dams ager; U 1779—82 Nør-Dam Agre, Dam Agrene; L 1779 Damm Aggere; I 1912 Dam. — Dam, antagelig i Betydn. „Dæmning", se Indl.

**Dildholm.** V. og Br. [*dil'hɔlm*]. ?9/1 1479 (LB) Dylholm, Dyllholm; TM Dill Holm, Dilholm. — Plantenavnet Dild, glda. dillæ, „Anethum graveolens".

**Dragsholm.** V. Coupon 1871 Drags Holm. — Forleddet er sandsynligvis Drav, se Indl.

?**Drejet.** Br. Jb 1704 dreyet.

**Dueholm.** St. [*du'hɔlm*]. U 1806 Duhollem; B 1806 Dueholm (et Vandsted); K 1806 Duholm; TM Dueholm. — Fuglenavnet Due.

**Dyrskov.** K. [*dy'sgɔə*]. TM Dyrskov. — Da Dyrskov er Navn paa en Eng, som støder op til Vildtbane (se ndfr.), er Forleddet snarest Subst. Dyr i Betydn. „Vildt".

**Enemærker.** H. [*æ 'jænə,mæ:'gə*]. TM Enemärker; I 1912 Enemærker.

**Engesbøl.** Bo. MB 1683 Engenis-, Engies Spöll; U 1779—82 Engersbøll; L 1779 Engelsbüll. — Forleddet er snarest Gen. af Subst. Eng. Efterleddet er Spjæld eller Bøl; om Bøl som Efterled i Naturnavne se Indl.

**Englum.** Br. og Sv. [*æŋ'l0m*]. Jb 1704 Engelum; U 1774 Engelun. — Formodentlig et opr. *Engholm.

**Faarepold.** H. [*æ 'fɑ·,pœl'*]. TM Faarepold; I 1912 Fårepold, Faarepold. — Sv. [*æ 'fɑ·,pœl'*].

**Faarevædel.** A. [*æ 'fɑ·,væ·ð*]. I 1912 Faarvæl, Fårvæld. — Udtalen viser, at Efterleddet er Subst. glda. wæthil „Vadested".

**Fannikerkrog.** V. I 1912 Fannegerkrog. — Forleddet maa være Subst. Fanniker „Mand fra Fanø".

?**Feieng.** K. el. Sv. Jb 1704 Feieng.

**Fenner.** St. [*æ fænə*]. — Fenne, se Indl.

**Firehøje.** Bo. MB 1683 Fier Höy blache; U 1779—82 Block ved fiir Høye.

**Flaakær.** H. [*flɔ:kɛə*]. TM Flokkjär; I 1912 Flokkær. — Enge, som støder op til Flaakær i Randerup S., 3113.

**Flod.** St. [*æ flɔ:d*]. TM Flaad, Flaas. — Flod (< glda. *flŏt), se Indl.

**Flæskhjørne.** Bo. I 1912 Flæskhjørne. — Se under Flæskland i Brøns S., 3087.

?**Folddige.** Br. MB 1683 Foed dige. — Maaske Fejl for *Fold dige ell. Foeld dige. Fold, se Indl.

**Foldfenne.** V. TM Faald Fenne. — Fold, se Indl.

**Foldskifter.** H. TM Foldskifter; I 1912 Foldskifte. — Fold, se Indl.

**Foute.** Br. MB 1683 Foute. — Fejl for *Forte?

**Frejsager.** Bo. [*æ frɑj'sə*, Plur. *æ frɑj'sæ:*]. MB 1683 synderfnesager, synder freyßer, Nørre fres ager, Synderfres ager, friß ager; Jb 1704 Fries acker; L 1779 Freiß-Aggere; U 1779—82 Sønder Freys Agre, Freys Agger, Freis Agre; TM Preisagre; I 1912 Fredsager, Freise. — Belæggene fra MB tyder paa, at ej er opstaaet enten af kort æ ved Diftongering foran s eller af kort i ved Lydaabning og Diftongering; da der i sammensatte Stednavnes Forled undertiden indtræder tidlig Forkortelse af lang Vokal, foreligger den Mulighed, at Forleddet kan være Folkenavnet Frise; der vilde i saa Fald være foregaaet samme Lydudvikling som i Sognenavnet Rejsby (< Rīsby), 3086.

**Fruerstue.** H. [*'frɑu',sdɑə*]. TM Fruestov; I 1912 Fruestau, Frustav; I 1924 Frustov.

**Fæland Tægt.** Bo. MB 1683 feeleend Tegt.

**Fælled.** A. [*æ fæłə*]. TM Fälleden; I 1912 Fælled, Fælle. — Br. [*æ fæłə*]. I 1912 Fælled. — H. [*æ fæłə*]. TM Fälled; I 1912 Felled. — K. TM Fälled. — St. [*æ fæłə*]. K 1806 Felet; TM Fälled. — V. [*æ fæłə*]. TM Fälled, Felleds; Coupon 1871 Fælleder; I 1912 Fælled. — St. Fælledeng. [*æ ˈfæłəˌæŋ'*]. — K. Jb 1704 Felleeng; TM Fälled Eng. — Sv. Fælledfenner. [*æ ˈfæłəˌfæn·*]. TM Fälled Fenner. — V. Fælledfenner. TM Feele Fenner. — A. Fælledmark. TM Fälled Mark; I 1912 Fællemark, Fælledmark. — Fælled, se Indl.

**Fæsti.** Bo. U 1779—82 Nør Fæstie, Fæstien. — Subst. Fæ „Kvæg".

**Gaardsted.** A. Jb 1704 Gahrstet; I 1912 Gaasstej. — Subst. Gaardsted „Sted, hvor der har staaet en Gaard", se Feilb.; jfr. DS I p. 12.

**Gaasepold.** Sv. U 1774 Gaas Poll.

**Gaasepytter.** K. el. Sv. Jb 1704 Goespütt, Goeßputt; TM Gaaspytter.

**Gade.** A. I 1912 Gad, Gade. — Br. B 1787 Gaden. — H. [*æ ga·ə*]. I 1912 Gaden. — V. [*æ ga·ə*]. I 1912 Gadefenne. — St. B 1806 den Nör Gade; U 1806 den nör Gade; K 1806, TM Gade. — V. Gadeagre. [*æ ga·aʊə*]. MB 1683 Gade-agre, Gadagre Indtegt; TM Gade Agre. — Sv. Gadefenne. [*æ ˈga·ˌfæn·*]. TM Gade Fenner. — Bo. Gadeland. TM, I 1912 Gadeland. — Br. Gadeskellet. B 1787 Gadeskiællet. — Gade, se Indl.

**Galgehede.** V. MB 1683 Galle Heede agre. — Subst. Galge.

**Galgehøje.** V. [*gałəˈhy·*]. TM Gallehoi; Coupon 1871 Gallehöi. — Navn paa et Stykke Agerjord mellem Sønder-Vollum og Kumled.

**Galgemark.** Br. [*æ ˈgałəˌmaɹg*]. TM, I 1912 Gallemark. — Ligger Sydøst for Brede Kirke. Her findes ifl. I 1929 et af en Vold omgivet firkantet Stykke Jord, hvor der siges at have staaet en Galge.

**Gamle Kule.** Br. MB 1683 Gamle Kule.

**Gammelager.** St. U 1806 Gammele-Agre, Gamle-Agre; B 1806 de gamle Agre; K 1806, TM Gammel Agre.

**Gammeleng.** K. [*æ ˈgaməłˌæŋ'*].

**Gammelfenne.** V. [*æ ˈgaməłˌfæn·*]. TM Gammel Fenne(r).

**Gammelgaard Toft.** V. [*gaməłgɷtɔʊt*]. — Ifl. Opt. 1929 har her tidligere staaet en Gaard.

**Gammmeljords Tægt.** Br. MB 1683 Gammel Jords Tegt.

**Gammeltægt.** Br. MB 1683 Gammeltegt agere.

**Gavnsvang.** V. [*ˈgaʊ'nsˌvɔŋ'*]. TM Gauns Vang. — Maaske Gen. af Subst. Gavn i Betydn. „hvad man har Gavn af", spec. „Jordtilliggende"; jfr. Landsbynavnet Svebøllegavn i Avnsø S., Skippinge H., hvor Gavn synes at have denne Betydn.

**Gedeager.** Jb 1704 gedacker. — Dyrenavnet Ged.

**Gjold.** Br. [*æ gjɔlə*]. B 1787 Giold; TM Gjold Fenner; I 1912 Gjold. — Udtaleformen synes at være Plur. af et Subst. glda. *giallæ; dette hører muligvis til Verbet glda. giallæ „gjalde".

**Glædehale.** K. el. Sv. Jb 1704 Gledthahl. — Af Fuglenavnet jy. Glæde „Glente" (Feilb.). Snarest et Sammenligningsnavn, der sigter til Jordstykkets Form. Jfr. Skadehale i Skast S., 3109.

**Gnelager.** H. MB 1683 Gnelager.

?**Gnesland.** Br. B 1787 Gnes Land.

**Graveneng.** Br. [*gʀɑɜnˈæŋˈ*]. TM Graun Enge, Graum Enge; I 1912 Graueng; I 1924 Graveng. — Participiet graven af Verbet grave, se Gravenenge i Vodder S., 3088.

**Grimmes.** Bo. [*æ gʀɛməs*]. — Enge, der støder op til Grimmes i Abild S., 3121, s. d.

**Grundkær.** V. I 1912 Grundkjær. — Staar antagelig i topografisk Forbindelse med Grundkær i Døstrup S., 3115, s. d.

**Grydekilde.** V. MB 1683 Gryde Kiels tegt, Gryde Kildetegt, Gryde Kille Agre. — Af Gryd „Sten, Grus" eller Gryde „Fordybning", se under Grydager i Skærbæk S., 3089.

**Græsager.** V. [*æ gʀäjˑsə, Plur. æ gʀäjˑsəɔˑ*]. MB 1683 Græßager, Græsager Tegt; Jb 1704 grauszacker, Graszacker; TM Gras Ager; I 1912 Græsser.

**Græsenge.** Br. TM Gräsenge.

**Græsland.** St. K 1806 Greis Land.

**Grønagre.** St. B 1806 Grøn-Agre.

**Grøndige.** Bo. [*gʀönˈdiˑx*]. MB 1683 Gröndiges ager, Gröndiges Indtegt; Jb 1704 Groen dieger, gründick, gröndick, grandick; U 1779—82 Grön-Diige; L 1779 Grön Diige, I 1912 Grøndig.

**Grønning.** A. MB 1683 Grönning Moese, Grönninge agre, Grönnings blochager. — Grønning, se Indl.

**Gydeholm.** K. TM Güdeholm. — Kvindenavnet Gyde.

**Gydes Toft.** Br. B 1787 Gyes Toft. — Kvindenavnet Gyde.

**Halvskifte.** Bo. U 1779—82 Halv Skifte, Halv Skift.

**Harekrog.** Bo. MB 1683 Hare Krogs blacher; U 1779—82 Harkrog, L 1779 Har-Kroeg. — St. [*æ ˈhɑˑˌkʀoˈx*]. TM Harkrog. — Dyrenavnet Hare.

**Hareris.** H. [*ˈhɑˑˌʀiˈs*]. — Navn paa et lille Stykke Hede, der ligger $2^1/_2$ km Sydvest for Harres. Forleddet er Dyrenavnet Hare.

**Havreblokke.** Br. MB 1683 Hafre Bloche.

**Havrefenne.** Sv. [*æ ˈhɑsəˌfænˑ*]. TM Havrefenne. — To Gange i V. [*æ ˈhɑsəˌfænˑ*]. TM Haur Fenner, Navrefenne; Coupon 1871 Havrefenne, Haur Fenner; I 1912 Havfen.

**Havrelands Hoved,** Eng. $^{11}/_5$ 1288 (LB) Hauerlands Howidt. — Synes at ligge ved Skellet mellem Kumled og Løgumkloster Lds.

**Havrespjæld.** H. MB 1683 Hauer spialt agre.

**Hedeagre.** Bo. MB 1683 Nye Heed ager, Hæde Ager, Heede agerne; U 1779—82 Heede Agre; L 1779 Heede Aggere; I 1912 Hedeagre. — Aa. MB 1683 Heede agerne. — H. [*æ ˈheˑˌɑsə*]. MB 1683 öster Heede Ager, Hæde Ager, Hede agr; TM Hedeager; I 1912 Hedeagre.

**Hedeeng.** H. I 1912 Hedeeng.

**Hedefenne.** Bo. [*æ ˈheˑˌfænˑ*]. TM Hedefenner; I 1912 Hedefenne. — H. I 1912 Hedefenner. — V. [*æ ˈheˑˌfænˑ*].

**Hedestykker.** Bo. [*æ ˈheˑˌsdɒˈgə*].

**Hedetoft.** V. MB 1683 Heede Tofft; TM Hedetoft.

**Hedevang.** Aa. [*æ ˈheˑˌvɔŋˈ*]. TM Heedevang; Coupon 1871 Hedevang.

**Hedevold.** St. B 1806 Heede-Wold; L 1806 den Heedtvold. — Efterleddet er Vold „Dige", se Indl.

**Helled.** Bo. [*æ hæɬə*]. — Subst. jy. Helled „Indelukke til omstrejfende Kreaturer".

**Helleskrog.** Br. TM, I 1912 Helleskrog. — Forleddet er snarest Gen. af Subst. Helled, se under foreg. Navn.

**Hem.** A. [*æ hæm'*]. TM Nör Hem, Sönder Hem; I 1912 Hem. — V. [*æ ˈljḷə ˈhæm'*], [*æ ˈnɔ̈ɹ'ə ˈhæm'*]. I 1912 Hem. — H. Hemhjørne [*hæmˈjɔ̈ɹ·n*]. TM Hemsjörn, Hemhörn; I 1912 Hemhjørn, Hemhjørne. — Hem, se Indl.

**Herrevej.** H. I 1912 Herrevejen. — Muligvis Navn paa Vejen fra Harres til Trøjborg; Herrevej er vel oprindelig en Omtydning af Hærvej, se Hærvej i Tønder Lds., 3101. Da der ikke har gaaet nogen Hovedvej gennem Harres (den vestlige Oksevej gik over Bredebro), maa Navnet dog her være givet, efter at den oprindelige Betydning var glemt, og Forleddet forstaaet som Herre „Herremand".

**Hesholm.** Aa. TM Hesholm. — Br. TM Hesholm. — Maaske af Subst. Hæs „Kornstak, Høstak", eller muligvis Dyrenavnet Hest.

**Hestefenne.** Sv. [*æ ˈhæ·sdˌfæn·*]. TM Nörre-, Sönder Hestefenne. — V. [*æ ˈhæ·sdˌfæn·*].

**Hestetved.** H. Jb 1704 hesttwete.

**Holm.** A. [*æ hɔt'm*]. — Br. I 1912 Holm. — K. TM Holmen. — St. U 1806 Hollem Enge; K 1806 Hollem, Hoilem; TM Holmen. — Sv. [*æ hɔt'm*]. TM Holmen; Coupon 1871 Svanstrup Holm. — V. [*æ hɔt'm*]. — Aa. Holmeng. TM Holm-Eng. — Bo. [*æ ˈhɔt·mˌæŋ'*]. TM TM Holm Eng; I 1912 Holmeng. — H. Holmskær [*hɔt'mskɛ*ᵊ]. Jb 1704 holmß Kehr; TM Holmskjär; I 1912 Holmskær.

**Horsholm.** V. TM Hors Holm; Coupon 1871 Hors Holm Enge. — Subst. ænyda. hors „Hest", jy. Hors „Hoppe".

**Hovlund.** V. [*hɔʊ·laŋ*]. MB 1683 Hoflunde agre, Houflunde Heede; Jb 1704 haulundt; TM Houlund; I 1912 Havlund. — Da Efterleddet er et opr. -lund, er Forleddet snarere Hov „hedensk Tempel" end Hov „Hoveri".

**Hussted.** H. [*hœsdə*]. MB 1683 Nörre Hosteed, Nör Hodsteed blache, Synder Holsted, Sönder Hosteed, Synder-Hoesteed; TM Hosted; I 1912 Horsted, Hostej. — St?. TM Husted. — Subst. Hussted „Sted, hvor der har staaet et Hus".

**Hyldtoft.** Bo. [*hɥl·tɔʊt*]. Jb 1704 hulltofft; U 1779—82 Hyld Tofft; L 1779 Hyld-Tofft; TM, I 1912 Hyldtoft.

**Hyrdeager.** K. TM Hyrdager.

**Højagre.** Bo. MB 1683 Hye-, Höyager; Jb 1704 hyagger; U 1779—82 Hoi Agre; L 1779 Höy Agger, Höy Aggere.

**Højbjærg.** Bo. MB 1683 Höyberigs Tegt, Wester höebiere, Wester Höe Biers ager; Jb 1704 hojborg.

**Højenge.** Sv. [*æ ˈhy·ˌæŋ'*]. TM Höi Eng.

**Højholm.** Sv. TM Höu Holm; I 1924 Hyholm.

**Højmose.** A. MB 1683 Høymoeße Indtegt, Høymoese tofftagre, Hoymoeße agre, Höyemoeße agre, Hygmoese agre; TM Hymose; I 1912 Hymose, Hymos.

**Højtoft.** A. MB 1683 Westerhöy-Tofft, W. Høytofft, Øster höy Toffte agre, Høytofft Indtegt, Østerste Höytofft agre, Höytofft agre, Westerhöyetofftagre; Jb 1704 Heütofft; TM Hitoft; I 1912 Hytoft, Hytovt; I 1924 Hytoft.

**Hønetoft.** Aa. [*hø·ntɔʊt*].

**Idtoftsager.** Aa. MB 1683 Idtofftesager.

**Iglepyt.** Bo. [*æ ˈi·tpo̤d,fæn·*]. I 1912 Iilpøt. — Dyrenavnet Igle, jfr. Iglesjøv i Skærbæk S., 3089.

**Iskær.** H. [*i·sk̥ɜ*]. TM Tiskjär, Iiskjär; I 1912 Iskjær. — Forleddet er Subst. Is eller udviklet af en diftongeret Form af Trænavnet Eg, jfr. det oftere forekommende Jeskær.

**Jengesholm.** V. Coupon 1871 Jenges Holm. — Af Kvindenavnet Inge, der i Sønderjy. kan hedde [*jɛŋ·*], eller af det tilsvarende Mandsnavn, se Kok II p. 27 under Inge.

**Jeppeshem.** A. [*jæbəsˈhæm'*]. TM Jappes Hem; I 1912 Jeppeshem; I 1924 Jeppes Hem. — Mandsn. Jeppe.

**Jerusalem.** Aa. TM Jerusalem.

**Jespersblok.** Bo. [*jæsbəsˈbɫɔk*]. MB 1683 Jespers blache; U 1779—82 Jespers Blocke; L 1779 Jespers Block; TM, I 1912 Jespersblok. — Mandsn. Jesper.

**Jørgensland.** Br. B 1787 Jørrens Land. — Mandsn. Jørgen.

**Kaadnerhede.** Aa. [*æ ˈkɔɹ·nə,he·*]. TM Nörre-, Sönder Kaadner Hede. — H. TM Kaadnerhede. — Subst. sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

**Kaadnerland.** Bo. L 1779 Kaadner Land. — Br. B 1787 Kaadener Landet. — H. TM Kaadnerland. — Subst. sønderjy. Kaadner.

**Kaalager.** Bo. Jb 1704 Kohlacker.

**Kalsnap.** Bo. MB 1683 Cals snaps agere, Nøre Kals snap, Brede Kalssnap, brede Kals snaper; U 1779—82 Kalsnap, Brede Kalsnap, Synden Kalsnap, Breed Kal Snap, Breed Kalsnap; L 1779 Kalsnap; TM Kalsnap; I 1912 Kolsnap. — Forleddet er maaske Subst. Kalv el. Karl.

**Kalveeng.** H. [*æ ˈkat·,æŋ'*]. TM Kaleng; I 1912 Kalveeng, Kalveng.

**Kalvefenner.** K. [*æ ˈkat·,fæn·*]. TM Kallfenner.

**Kalvetoft.** H. MB 1683 Kaltofft dige.

**Kandeløkke Mark.** V. MB 1683 Kandlycke Marck. — Forleddet kunde være Tiln. glda. Kannæ, der er alm. i Middelalderen (se Registret til SRD).

**Karlekær.** Br. [*ka·tk̥ɜ*]. TM Kalkjer Eng; I 1912 Kalkjær. — Udtaleformen viser, at Forleddet er Subst. Karl og ikke Kalv. Jfr. Karlenge i Møgeltønder S., 3102.

**Kattehale.** V. [*æ kaˈta·t*]. TM Kathale; I 1912 Kathale, Katal. — Navn paa en smal Engstrækning. Da Navnet har Efterledstryk, er det maaske et sammensat Navn, hvis Forled snarest er Ellipse for Plantenavnet Katteskæg, jfr. Kattehale og Kattekær i Brøns S., 3087. En anden Mulighed er, at det er et usammensat Sammenligningsnavn, der sigter til Engens Form.

**Kavringvej.** Bo. [*æ ˈkɔɜɹ·ŋ,väj*]. — Subst. sønderjy. Kavring „Tvebak"; ifl. I 1929 skal Høslætten paa Vejen være bleven lejet ud for 50 Tvebakker.

**Kile.** A. Jb 1704 Kiehl; TM Kiel; I 1912 Kiilholm, Kilholm. — Bo. MB 1683 Killerne, Kielere, Kiell agere. — H. [*æ ki·t*]. TM Kile; I 1912 Killer, Kil. — Sv. TM Kilen. — V. [*æ ki·t*]. TM Kilen. — Kile, se Indl.

**Kirkeager.** Br. MB 1683 Kirche agger.

**Kirkeblok.** A. MB 1683 Kirchebloch agre, Kirche-bloch agre.

**Kirkebro.** V. [*æ k̥jɹ'gbʀɷ*]. TM Kirkebro; I 1912 Kirkbro.

**Kirkefenne.** Bo. [*æ k̥jɹ'g,fæn·*]. — H. [*æ k̥jɹ'g,fæn·*].

**Kirkeholm.** Br. [*ḳi̯ɹ'ghɔtm*].

**Kirkensland.** V. Coupon 1871 Kirkensland. — Ifl. Jb 1704 ejede Brede Kirke forskellige Jordstykker i Vollum.

**Kirketoft.** Br. MB 1683 Kirche tofft.

**Kirkomby.** [*ḳi̯ɹgn'by'*]. MB 1683 Kierch og byes Agger, Øster Mellum Kierch och Bys Indtegt, Øster Mellum Kierch och Bys agger, Vester mellom Kierch och Byeß Tegt; B 1787 Kirchom byes Fenn; TM Norder Kyrkombye Fenner, Sönder Kyrkombye Fenner; I 1924 Nør- og Sønder Kirkombyfenner. — Navn paa et Stykke Agerjord mellem Landsbyen Brede og Sognekirken. Formen Kirkomby er udviklet af (mellem) Kirkogby ved, at der i tryksvag Stavelse er indskudt en Nasal mellem Vokal og b, og Udtaleformen Kirkenby maa være en Videreudvikling heraf.

**Klemherse.** A. [*ktæm'hæs*]. TM Klemhes; I 1912 Klemhæs. — H. [*ktæm'hæs*]. U 1779 Klem Hed; TM Klämhes; I 1912 Klemhess, Klemhæs. — Navn paa Engstykker. Subst. Klemherse „et trangt sted, smal gennemgang" (Feilb. fra Vends.), jfr. Klemherse i Mjolden S., 3114.

**Klohale.** Sv. [*ktɷ'ha·t*]. TM Klohale; I 1924 Kløhale. — En smal Strimmel Eng langs Brede Aa; Efterleddet er Hale, som oftere forekommer brugt om Engstrimmel, jfr. Indl. Af Forleddet kan der ikke gives nogen sikker Tolkning, da det staar tryksvagt, og da vi ikke har gamle Former af Navnet overleveret. En Mulighed er Subst. Klod „Plag".

**Klostervej.** Bo. MB 1683 Closter Weyager, Closter Weis ager; U 1779—82 Closter Veie, Closter Vei; L 1779 Closter-Vey; I 1912 Klostervei. — Vej til Løgumkloster, 3118.

**Klynegrav.** A. MB 1683 Klyengrauf agre, Klyen-grauf agre. — Subst. jy. Klyne „Tørv".

**Klynepyt.** V. I 1912 Klynpøt. — Se Klynegrav ovfr.

**Kløverfenne.** H. TM Klöver Fenne. — Plantenavnet Kløver.

**Knag.** A. [*æ kna'x*]. I 1912 Knag. — Eng i det sydøstlige Hjørne af Abterp Bymark. Forleddet er formodentlig Subst. Knag i Betydn. „lille Høj, Tue", se under Harknag i Ballum S., 3111. En anden Mulighed er Subst. Knag „Haandtag paa Leskaft", sigtende til Engens Form.

**Knudhaarde.** Bo. U 1779—82 Knud Haar, Knud Haard; L 1779 Knud Haar. — Efterleddet er maaske et Subst. *Haarde, der forholder sig til Adj. haard, som Subst. Bløde „blødt Sted" til Adj. blød, og som har samme Betydn. som jy. Haarding „højtliggende, tør eng" (Feilb.); en anden Mulighed er et Subst. glda. *harth „Skov", se under Kampenhaarde i Hviding S., 3085. Forleddet er snarest Subst. jy. Knude „lille Forhøjning".

**Knudssig.** V. [*knɐ'si'x*]. — Snarest Mandsnavnet Knud. Stedet staar ikke i topografisk Forbindelse med Knudhaarde ovfr.

**Knæpstraa.** Bo. I 1912 Knepstraa. — Plantenavnet Knæpstraa „Equisetum" (Feilb.).

**Kofenne.** A. [*æ 'kɷ,fæn·*]. I 1912 Kofen, Kofenne. — Br. I 1912 Kofenne. — Sv. [*æ 'kɷ,fæn·*]. TM Kofenner.

**Kog.** Bo. I 1912 Kov. — Br. TM Kou. — V. [*æ kɔɐ*]. — V. Nørrekog [*æ 'nɔ̃ɹ'ə,kɔɐ*]. TM Nörre Kou. — V. Sønderkog [*æ 'sɥŋ'ə,kɔɐ*]. TM Sönder Kou. — Kog i V. er et Stykke Agerjord. Kog, se Indl.

**Kokvang.** A. I 1912 Kokvong, Kokvang. — Dyrenavnet jy. Kok „Hane".

**Kortagre.** St. U 1806 Kort Agre; B 1806 de tvende korte Agre, de kort Agre.

**Krageager.** St. og Sv. Jb 1704 Kragacker, Krag acker. — Antagelig Fuglenavnet Krage.

**Kragehoved.** V. I 1912 Kraghoved. — Maaske et Subst. Kragehoved, brugt som Sammenligningsnavn.

**Kragelang.** V. [*æ kʀavəˈlɔŋˌaʊ'ə*]. MB 1683 Kraage Liungs Tegt, Kroge Liungs Tegt, Krage Liunge Tegt; Jb 1704 Krageland; TM, I 1912, I 1924 Kragelang. — Forleddet kunde være Fuglenavnet Krage; i Udtaleformen foreligger der da en Overgang $q > v$, jfr. sønderjy. [*snoˈf*] „Snog" og [*snaˈf*] „snage". Mellemleddet synes efter Markbogens Former at være Plantenavnet Lyng, der dog nu i Vestslesv. udtales [*lǫŋ'*]; da Stednavnet nu udtales [-ˈ*lɔŋ*-], maa man i saa Fald antage, at Lyng en Overgang har været udtalt *[*ljɔŋ'*], parallelt med Verbet stjunke, der i Vestsl. udtales [*sdjɔŋ'g*], og at det her senere er omtydet til Adj. lang.

**Krempermærsk.** Bo. MB 1683 Kremper Mersch; U 1779—82 Cremper Mersch, Roede og Cremper-Mersk; L 1779 Cremper Mærsk. — Se under Krempermærsk i Brøns S., 3087.

**Kreteng.** Br. TM Kreteng. — Forleddet er maaske Subst. jy. Krette „Kreatur" (Feilb. fra Lild S.), egentlig en analogisk dannet Entalsform til Kretter, der oprindelig var ens i Sing. og Plur.

**Krigeng.** K. el. Sv. Jb 1704 Kriegeng, Kummeleff wester Kriegeng. — Subst. jy. Krig „Krog, Bugt".

**Krogager.** A. MB 1683 Krog-agre; I 1912 Kroagre, Kroauer. — Subst. Krog.

?**Krogeng.** A. I 1912 Kroeng. — Subst. Krog eller Kro.

**Kroland.** Br. TM Kroland. — Subst. Kro.

**Krummelagre.** H. [*æ ˈkʀœməlˌaʊə*]. TM Krummelagre; I 1912 Krummelager, Krummerlave. — Formodentlig af et Adj. *krummel „krum", jfr. Adj. jy. krummelhornet „med krumme horn" (Feilb.).

**Krummeldige.** H. MB 1683 Krummell Dige. — Se Krummelagre ovfr.

**Krummerstykke.** A. [*æ ˈkʀœməˌsdǫ'g*]. I 1912 Klommerestyk. — Forleddet er maaske et opr. *Krumager, i I 1912 forstaaet som Adj. sønderjy. klommeret [*klʊməˌɪə*] „klodset".

**Kuleager.** Bo. MB 1683 Kuell agere. — Kule, se Indl.

**Kumled Drav.** K. [*kœmtəˈdʀaʊ*]. TM Kummerlef drau. — Kumled, se under Bebyggelsesnavne.

**Kumled Krog,** Eng. K. [*kœmtəˈkʀo'x*]. $^{12}/_{5}$ 1498 (LB) Kroo; $^{23}/_{2}$ 1527 (LB) Krôo; $^{16}/_{6}$ 1527 (LB) Komele Kroo; $^{30}/_{3}$ 1527 (LB), $^{25}/_{5}$ 1527 (LB) Komelö Krôo; $^{7}/_{3}$ 1534 (LB) Komele Krôog; TM Kummerlef-Krug. — Kumled, se under Bebyggelsesnavne.

**Kær.** A. Kæreng [*æ ɣjäɹ'ə*]. MB 1683 Kier Engen; Jb 1704 Kehreng; TM Kjär Enge; I 1912 Kjær. — St. [*æ ɣjæɹ'ə*]. Jb 1704 Kehreng; U 1806, K 1806 Kier Eng; B 1806, K 1806 Kiereng; TM Kjäret. — St. Kærvej. TM Kjärwej. — Br. B 1787 Kior Weyen. — Kær, se Indl.

**Kærhusfenner.** Br. TM Kjärhuusfenner. — Efter Bebyggelsen Brede Kær, se under Bebyggelsesnavne.

**Laaning.** Br. MB 1683 Øster Laanon Tegt, øster Laanum tegt, osten Larum Thegt, Wester Laan Tegt, Wester Lonon, Wester Lagerum tegt; Jb 1704 Lanum; B 1787 Lanum fenne, Laanum fenn; I 1912 Laaning. — Subst. Laanum kendes fra Rømø i Betydn. „smaa Knipper af Rughalm, der stikkes ned i Sandet uden for Havdiget for at forhindre Sandflugt"; det er sikkert samme Ord som Laaning, som Lyngby anfører fra Brarup i Betydn. „Jord bedækket med Tag udenfor Havdiget" („Havediget" hos Feilb. er Trykfejl). Ordet er laant fra Frisisk; Mensing anfører Subst. Lahnung fra Ejdersted, Husum og Pellworm i Betydn. „schmaler Damm aus Erde und Buschwerk, der vom Strand ins Meer hineingebaut wird, um das Anschlicken zu fördern", og Boy P. Möller og P. Jensen har Laaning, låning i samme Betydn. Jfr. Kirkeby Laaning i Roager S., 3084. Navnet kunde dog maaske ogsaa sammenstilles med Landsbynavnet Laanum i Smollerup S., Fjends H.

**Landeng.** St. B 1806 Land-Eng; K 1806 Land-Eng; TM Landling. — Se under Landeng i Skærbæk S., 3089.

**Langager.** Br. [*æ ˈlɔŋˌɑʁˈə*]. MB 1683 Wester Langager Tegt, Mellum Lang agre Tegt, Øster Lang ager Tegt; B 1787 Lang Ager; TM, I 1912 Langager. — K. [*æ lɔŋˑɑʁə*]. TM Langager. — St. [*æ lɔŋˑɑʁə*]. Jb 1704 Langacker; U 1806, K 1806 Lang-Agre; B 1806 Lang Agre. — Br. el. St. MB 1683 langager, langagerne. — V. [*æ lɔŋˑɑʁə*]. TM Lang Agre; Coupon 1871 Langager Blokke.

**Langeng.** K. Jb 1704 Langeng.

**Langfenner.** Sv. TM Lang Fenner.

**Langholm.** A. I 1912 Laangholm, Langholm.

**Langlund.** A. [*lɔŋˑlanˌ*]. MB 1683 Langlund, Langlund-agre; I 1912 Langeland, Laangeland. — Efterleddet -lund er nu omtydet til -land.

**Langtjæld.** H. MB 1683 Lang tiald ager; Jb 1704 tiol. — Af Subst. glda. tiald „Tæppe, Telt"; her foreligger snarest den førstnævnte Betydning.

**Lassetoft.** Br. MB 1683 Laßes Tout Bloch; TM Lassertoft; I 1912 Lassetovt. — Mandsnavnet Lasse.

**Laveng.** Sv. [*æ ˈlaʁˌæŋˈ*]. TM Lave Eng. — Adj. lav.

**Lejland.** St. [*läjˑlanˌ*]. U 1806 det Leiland; K 1806 Lei Land, Leiland-Agre; B 1806 Leiland; TM, I 1924 Beiland. — Forleddet er snarest Subst. Led i Betydn. „Markled" eller „Byled"; paa K 1806 ligger Lejland umiddelbart Nord for Landsbyen Storde. En anden Mulighed er Verbet leje.

**Lerre.** Aa. og Br. MB 1683 Leerritz tegte, Lere Jndtegt, Leretz Tegt ager, Leritz blaches ager; TM Lerre. — Mulig et opr. *Lerager.

**Lillefenne.** A. [*æ ˈliləˌfænˑ*]. — Sv. TM Lille Fenne. — V. [*æ ˈlilə ˈfænˑ*]. TM Lille Fenne.

**Lillefælled.** H. I 1912 Lillefælled.

**Lillemade.** Br. [*æ ˈlilə ˈmajˈ*]. TM Lildmai; I 1912 Lillemai. — Se under Made ndfr.

**Lilletoft.** V. [*æ ˈlilɐˌtɔʊt*].

**Loppeholm.** Br. [*ˈlɔˈbˌhɔʊm*]. — Dyrenavnet Loppe „pulex", jfr. Lopholm DS II p. 56.

?**Loskrog.** V. MB 1683 Loeß-Kroe agre, Loß Kroe agre.

**Lund.** St. [*æ lu'ŋ*]. $^{12}/_{5}$ 1498 (LB) Trelborg Lunde; $^{6}/_{4}$ 1549 (LB) Stord Lund; Jb 1607 Trelburgh Lunde; Jb 1704 Lund; B 1806 Lunds-Agre; U 1806 Øster og Vester Lund; K 1806 Vester og Øster Lunds-Agre; TM Lund. — Sv. Lundeng. Jb 1704 Luneng. — St. Lillelund [*æ 'ljlə,lu'ŋ*]. — Lund, se Indl.

**Lundblok.** Bo. [*æ 'lu·ŋ,blɔk*]. MB 1683 Lunde blachne; U 1779—82 Lund Blok, Nør Lund Block, Synder Lunde Block; TM, I 1912 Lundblok. — Lund, se Indl.

**Lundsager.** Aa. [*æ lu·ŋsə*, Plur. *æ lu·ŋsəɹ·*]. MB 1683 Lundz ager; B 1806 Lunds-Agre; K 1806 Vester og Øster Lunds-Agre; TM Lundsager. — A. [*æ 'lu·ŋs,aəsə*]. MB 1683 Lundtz agre, Lundtzagre-Fald; Jb 1704 Lundsacker; TM Lunds Agre; I 1912 Lundsagre, Lundsauer. — Lund, se Indl.

**Lundsbjærg.** Bo. MB 1683 Lundtz Bierig Blacke, lundbierig ager; Jb 1704 Lundsberg; U 1779—82 Lunds Bierg, Lundsbierg; L 1779 Lundsbierg; TM Lund(s)bjerg; I 1912 Lundsbjærg. — Lund, se Indl.

**Lusagre.** St. U 1806 Luus-Agre.

**Lushøj.** Bo. U 1779—82 Luus Hoy.

**Made.** Aa. [*æ maj'*]. — A. [*æ maj'*]. Jb 1704 May; TM Mä Enge, Mä Eng; I 1912 Maj. — A. Madestykker [*æ 'maj'·,sdø̯'gə*]. I 1912 Majstyk, Maistøk. — Made, se Indl.

?**Mallesholm.** Br. I 1912 Malesholm. — Maaske Kvindenavnet Malle (af Amalie).

**Marensholm.** Br. I 1912 Marensholm. — Kvindenavnet Maren.

**Melvang.** V. MB 1683 Mellung agre, Melung toffte agre, Melwang tofft Jndtegt, Melwang Tofft Iord; Jb 1704 Mehlwang. — Af glda. mæthæl „Mellem-".

**Middagssted.** V. [*æ mɛɹ·sdäj*]. — Se under Middagssted i Løgumkloster, 3118.

**Midtfenne.** V. [*æ 'mɛ'd,fæn·*]. TM Midt Fenner; I 1912 Midtfen.

**Midtfælled.** Bo. [*æ 'mɛ'd,fæłə*]. TM Midt Fälled; Coupon 1871 Midtfolled; I 1912 Midtfælled.

**Midthøj.** Bo. MB 1683 mit höyd, Mithöys Tegt, Mitt Höys agger.

**Mollerup Aa.** MB 1683 Molderop Aae; Trap[4] Mollerup Aa. — Grænsebækken mellem Brede og Visby Sogne; efter Landsbyen Mollerup i Visby Sogn, 3106. I Visby Sogn kaldes Bækken Borg Aa, se under Visby Sogn.

?**Moseager.** Br. Jb 1704 Mußacker.

**Moseblok.** Aa. MB 1683 Moße Blachene. — A. MB 1683 Moeße bloch agre, Moeßblochagre, Muußblochagre.

**Mosedrav.** Br. MB 1683 Moeßen droubs tegt, Moeße drags agger, Moeße drachß blocke, Mosedrags bl. — Efterleddet er vistnok Drav, se Indl.

**Moseeng.** Aa. [*æ 'mo·s,æŋ'*]. TM Moseenge. — H. [*æ 'mo·s,æŋ'*]. Jb 1704 Moßeng; TM Moseenge; I 1912 Moseeng. — Sv. [*æ 'mo·s,æŋ'*].

**Moseløkke.** K. [*æ 'mo·s,lø̯'g*].

**Mudderseng.** Sv. Jb 1704 Mudderseng.

**Mundtoft.** V. MB 1683 Mund Tofte Tegt.

**Munketoft.** Br. [*æ 'mœŋgə,tɔst*]. TM Munketoft.

**Musvang.** V. I 1912 Musvang. — Se Musvang i Hviding S., 3085.
**Møgelholm.** A. Jb 1704 Mögelholm. — Adj. glda. mykil „stor".
**Mølleaa.** St. Jb 1704 Mühlen Auwe, die Mühlenstrohm.
**Mølleager.** Br. [*æ møl'ɑsə*]. TM Mölleager.
**Mølleblokke.** Br. MB 1683 Mölle Blockrne. — Bo. L 1779 Mølle-Blocken, Mölle Block.
**Mølleholm.** Sv. [*'møl,hʊlm*]. Jb 1704 Mülholm, Müllholm; TM Mölleholm.
**Møllemade.** Br. TM, Coupon 1871 Mölmai.
**Møllestensager.** H. MB 1683 Möll Steens Ager.
**Mølletoft.** Br. I 1912 Møltovt.
**Mølletægt.** Br. MB 1683 Østen Möll Tegt.
**Møllevej.** Bo. U 1779—82 Mølleveien.
**Naalehøj.** Br. MB 1683 Naal höys tegt.
**Nederager.** H. MB 1683 Öster Neder Ager, öster Neder agers Ender, Vester Neder ager.
?**Nojom.** K. TM Nojom. — Muligt Skrivefejl for *Vojum, jfr. Vojumblok, Roager S., 3084.
**Nordostfenne.** V. [*æ nɔ'ʊs'əsd,fæn·*].
**Nyeng.** Aa. [*æ 'ny',æŋ'*]. Jb 1704 Asper Nie Enge; TM Nye Enge. — Br. [*æ ny',æŋ'*]. TM Nyeeng; I 1912 Nyeng. — H. [*æ 'ny',æŋ'*]. TM Nye Eng; I 1912 Nyeng. — Sv. Jb 1704 Nieeng.
**Nyjord.** V. [*æ ny'əɹ*, Plur. *æ ny'əɹ·*, *æ nyɖəɹ·*]. MB 1683 Nye Jord Indtegt; TM Nyejord; Coupon 1871 Nyejord Blokke.
**Nyland.** A. MB 1683 Nyeland, Nyelandtz Agre.
?**Nymane.** B 1787 ny maan.
**Nymark.** H. [*æ 'ny',maɹg*]. Jb 1704 Neumarck; TM Nyemark; I 1912 Nymark. — Ifl. Jb 1704 Agerjord, der er opbrudt af den fælles Græsgang.
**Næbagre.** Br. MB 1683 Nebagerene; Jb 1704 Nub ager (eller Nieb ager?). — V. [*æ nɛvə*, Plur. *æ nɛvəɹ·*]. TM Never; I 1912 Never. — Næb, se Indl.
**Næbfenne.** H. TM Neffenne; I 1924 Neffenne, Næbfenne. — Næb, se Indl.
**Næbland.** Bo. U 1779—82 Næv-Land. — Næb, se Indl.
**Nørreager.** Aa. [*æ nɔɹ·ɑsə*]. Jb 1704 Norder Acker, Noragger; TM Nörreager. — V. [*æ nɔɹ·ə*, Plur. *æ nɔɹ·ɹ·*]. MB 1683 Nør Agers Tegt, Nörager; Jb 1704 Nordacker; TM Nör Ager; I 1912 Nørager.
**Nørreeng.** St. Jb 1704 Norderwisch. — K. [*æ 'nɔɹ'ə,æŋ'*]. Jb 1704 Noreng; TM Nörre Eng.
**Nørrefenne.** Aa. TM Nörre Fenne. — Br. TM Nörfenner. — Sv.? TM Nörre Fenner. — V. [*æ 'nɔɹ'ə,fæn·*]. TM Nör Fenner; I 1912 Nørfen, Nørfenne.
**Nørrefælled.** Bo. [*æ 'nɔɹ'ə,fæɬə*]. TM Nör Fälled; I 1912 Nørrefælled. — Br. [*æ 'nɔɹ'ə 'fæɬə*]. TM Nörfeelled, Nörfälled.
**Nørrehede.** Bo. MB 1683 Nör Heede ager; Jb 1704 die wester- und Nordtheiden; U 1779—82 Nör Heede Ager, Nör Heede Agre; TM Nörre Hede.
**Nørreholm.** Bo. MB 1683 Nöre Holms Tegt; U 1779—82, L 1779 Nør Holm.

**Nørremark.** A. [*æ ˈnɔ̈ɹ̈ˈəˌmaɹg, æ ˈvæsdə ˈnɔ̈ɹ̈·maɹg, æ ˈsɥŋ̍ˈə ˈnɔ̈ɹ̈·maɹg*]. TM Nörre Mark; I 1912 Nörmark. — Bo. [*æ nɔ̈ɹ̈·maɹg*]. I 1912 Nørremark. — Br. Jb 1704 Norderfeldt. — H. [*æ ˈnɔ̈ɹ̈ˈəˌmaɹg*]. MB 1683 Nörre Marchs Øster Tegtz ager, Nörre Marchs Wester Tegt ager; TM Nörremarken; I 1912 Nørremark. — K. TM Nörre Mark. — Sv. TM Nörre Mark.

**Nørretoft.** Aa. [*æ ˈnɔ̈ɹ̈ˈəˌtɔʊt*]. — Br. MB 1683 Nörtofft. — K.? TM Nörre Toft. — H. MB 1683 Nöre tofftes blache.

**Nørretægt.** Aa. MB 1683 Nörre Tegt ager. — Br. MB 1683 Nörre Tegt, Synder Nör Tegt.

**Opbudsblokke.** Bo. MB 1683 Op budz blache. — Subst. Aabod „Erstatning" eller Subst. Opbud, muligvis i Betydn. „Auktion" (se Kalkar III p. 326).

**Overager.** H. MB 1683 ofuer ager, öster ofuer ager. — Komparativen jy. ovre „øvre", jfr. Nederager ovfr.

**Overdrev.** Br. B 1787 Overdriften. — Overdrev, se Indl.

**Overlund.** A. MB 1683 Ofwerlund Tegt, Ofwerlunds agre, Agerlunds agre, Auer Lund; Jb 1704 Aflund; TM Auland; I 1912 Aulund, Avlund; I 1924 Aulund, Ovlund, Oulund.

**Oversti.** Bo. Jb 1704 Overstien.

**Pandeholm.** A. I 1912 Pandholm. — Maaske af Subst. Pande brugt om Forhøjning i Terrænet, se DS II p. 76 f under Pandehave.

**Persholm.** V. TM Paes Holm; Coupon 1871 Pæes Holm. — Muligt Mandsnavnet Per.

**Per Værres Fenne.** A. [*pɛˈväɹ̈·sˌfæn·*]. I 1912 Perverresfen, Perverresfenne. — Af et Mandsnavn *Per Værre.

**Pilegaards Klit.** V. TM Pielegaards Klint; I 1912 Pillegaardsklidt, Pillegaarsklint.

**Pileholm.** A. 27/8 1513 (LB) Pylholm; Jb 1704 Pilholm. — V. Coupon 1871 Piel Holm.

**Plunsholm.** A. [*pɫu·ŋ̍shɔɫm*]. TM, I 1912 Plundsholm. — Eng ved Brede Aa. Forleddet er Verbet plunse, som Feilb. anfører fra Ribe og Brarup med Udtaleformerne [*plu̯ñs*] og [*pluñ̯s*] og i Betydn. „støde i vandet med en stage for at drive fisk i garn".

?**Poldager.** St. Jb 1704 Pollacker.

**Præstens Toft.** A. [*æ ˈpʀæsdəs ˈtɔʊt*]. — Her har ifl. I 1929 ligget en Gaard, som tilhørte Præstegaarden i Brede.

**Purrevej.** A. og H. [*æ ˈpɷɹ̈·ˌväj̈*]. I 1912 Purrevejen. — Vistnok Subst. jy. Purre „forkrøblede træer, der mange steder danner kratskove på hederne" (Feilb.).

**Pyt.** Bo. U 1779—82 Pøtten. — Br. B 1787 Pøtterne. — Pyt, se Indl.

?**Pytager.** St. Jb 1704 Potacker.

**Pytmose.** Aa. [*æ ˈpo̯ˈdˌmo·s*]. TM Pöle Mose, Pöt Mose; Coupon 1871, I 1924 Pötmose. — Pyt, se Indl.

**Raaddenvand.** Aa. [*æ ˈʀɔɹ̈ˈnˌvaŋ̍*]. TM Raaden Vand. — Lave Enge ved Grænsebækken mellem Aaspe og Sølsted i Abild S.

?**Raadeng.** K. Jb 1704 Radeng. — Forleddet er maaske Raade, se Gaardnavnet Raade i Møgeltønder S., 3102.

**Raamose.** Bo. [*æ ʀo̯məsə*]. MB 1683 Raamose; U 1779—82 Raae Moese; L 1779 Raamoeße; TM Rommersee; I 1912 Rømes; I 1924

Rømmers. — Navn paa et Stykke Agerjord ved Skellet mellem Brede og Borg Bymark. Forleddet er Subst. Raa „Stang, Grænsepæl, Grænse", eller maaske Dyrenavnet Raa.

**Rampe.** St. B 1806 Det Rampe. — Se under Rampe i Vodder S., 3088.

**Rejlager.** Br. B 1787 Reilager fenn. — Jfr. Regelagre i Emmerlev S., 3107.

**Rejspold.** Sv. [*ræj̝ˑspœl̝*]. Jb 1704 Reißpulleng; U 1774 Reis Poller; TM, I 1924 Reispold. — Om Forleddet se under Rejshøj i Spandet S., 3083. Et navneforklarende Sagn fortæller, at Kongen i gamle Dage rejste over Rejspold til Trøjborg.

**Rodager.** Aa. MB 1683 Rodagerne, Norre-, Synder Rod Tegt. — Forleddet er vel glda. *roth (se Indl. under Roj) eller *rothæ (se ndfr. under Rode).

**Rode.** Bo. MB 1683 Roy agr, Roey agerne; Jb 1704 Roy; U 1779—82 Stoere Roede, Liden Roede, Roede og Cremper-Mersk; L 1779 Rohde. — Subst. glda. *rothæ er en svag Sideform til *roth (se Indl. under Roj); den til *rothæ svarende ikke a-omlydte Form *ruthæ er kendt fra Glsv. og foreligger sandsynligvis bl. a. i Stednavnet Rude Skov, se DS II p. XVII.

**Rojeng.** Br. [*æ rɔj̝*]. TM Roieng; Coupon 1871 Roing, Roieng; I 1912 Roi. — Roj, se Indl.

**Ronnefenne.** Bo. [*æ ˈrɑnəˌfænˑ*]. TM Ronnefenne; Coupon 1871, I 1912, I 1924 Ronnefenne. — Navnet kunde maaske være Ellipse for et *Ronnevædderfenne, af Subst. sønderjy. Ronnevædder [*rɑ0nəvəɹ*] „Vædder".

**Rugager.** St. Jb 1704 Ruhacker; B 1806 Rug-Agre, Rugland; U 1806 Rugen.

**Rumpe.** A. [*æ rɑmˈb*]. I 1912 Rump, Romp. — Br. [*æ rɑmˈb*]. TM Romb Enge; I 1912 Rump; I 1924 Romb el. Rumpeng. — A. Rumpestykker [ˈ*rɑmˈbˌsdo̯ˈgə*]. — Rumpe maa være en Sideform til Subst. Rump, der bruges om Buskvækst, se under Rump i Roager S., 3084.

**Rundholm.** A. I 1912 Rundholm.

**Russerfenne.** Br. I 1912 Russefen. — Snarest Subst. Russer „russisk Hest".

**Rustesloddeagre.** A. MB 1683 Ruste-Slodde agre.

**Rævegrav.** H. TM Rävgrav.

**Røgelhede.** Br. Gst Røgel Hede. — Røgel, se Indl.

**Saafenne.** V. [*æ ˈsɔˌfænˑ*]. I 1912 Sofen. — Verbet saa.

**Samtligholm.** K. TM Sämtlig Holm; I 1924 Fælles Holm (Samtle H.). — Adj. jy. samtlig „fælles".

**Sandagre.** V. MB 1683 Sandagre.

**Sandhule.** V. MB 1683 Sandhuulen.

**Sandskaar.** H. [*saŋˑsgɑ*]. TM Sandskaad; I 1912 Sandsgaard; I 1924 Sandskaar. — A. TM Sandskud; I 1912 Sandskod. — St. U 1806 Sandskör, Sandskor-Agre; K 1806 Sandskør Agre; B 1806 Sandskiør Agre. — Efterleddet er snarest Subst. glda. skyrth „Skaar, Skure". Jfr. Sandskaar i Ballum S., 3112.

**Sasmoskær.** Bo. og H. [*sasmɑsˈɧjäɹˈə*]. MB 1683 Saux Moeße; Jb 1704 Saus Moes, Soßmeßkehr; TM Sasmuskjär; I 1912 Sasmusk(j)ær. —

Forleddet er antagelig et opr. *Saksmose, af Mandsnavnet Saksi eller Saks, se under Saksmose i Tønder Lds., 3101, og Saksbæk i Arrild S., 3081.

?**Schnorschner.** V. Jb 1704 Schnor schner.

**Sejlholm.** H. MB 1683 Seilholmen.

**Sideng.** H. [*æ ˈsiˑˌæŋ'*]. TM Sie Enge; I 1912 Sideng. — Adj. sid „lav".

**Sig.** Br. [*æ siˀx*]. I 1912 Sig. — Sig, se Indl.

**Siggendal.** Bo. Jb 1704 Sichendahl; U 1779—82 Siggen Dal, Siggendall; L 1779 Sigen Dal, Sigendal.

**Simonsfenne.** H. [*ˈsiməns̩fænˑ*].

**Sinkeng.** St. [*æ ˈseŋ'g̩æŋ'*]. Jb 1704 Trelborger sinckeng; U 1806 Sinck Eng; K 1806 Sinck-Eng; B 1806 Sink-Eng. — Forleddet er et nty. Laaneord *Sinke i Betydn. „Sænkning" el. lign., jfr. Subst. mnty. sinke „Niederung"; dette Ord eller det tilsv. Verb. indgaar formentlig ogsaa i Subst. jy. Sinkebord, som forekommer i Udtrykket [*ræň o seŋkəbuw̥ər*] „løbe over gyngende mosegrund" (Feilb.).

**Sivfenne.** V. [*æ ˈsɥɐ̯ˌfænˑ*]. — Plantenavnet Siv, i Sønderjy. udtalt [*sîɐə, sɥɐə*].

**Sjøv.** A. [*æ ʂjæ̊ɐ*]. TM Söen. — Bo. [*æ ʂjæ̊ɐ*]. U 1779—82 Sjøyet; Oldekop Sjöv. — H. [*æ ʂjæ̊ɐ*]. TM Sjöv; I 1912 Sjøv. — A. Sjøvagre. MB 1683 Søeagre. — Bo. Storesjøv. U 1779—82 Stoer Søe. — H. Østersjøv. U 1779 Oster Siöu. — I Bo. Navn paa to Gadekær midt i Byen. Sjøv, se Indl.

**Skamskænd.** Bo. MB 1683 Schamsche, Skamschiend Agere, Skamskiendager; U 1779—82, L 1779 Skamskee; TM Skamsken; I 1912 Skammes. — MB 1683 viser, at Navnets nuværende Form er Ellipse for *Skamskændager; Forleddet er aabenbart Præt. Part. af Verbet glda. skamskænnæ, jy. skamskænde „mishandle, ødelægge".

**Skanser.** H. I 1912 Skanser. — Angives at ligge mellem Harres og Borg Mark.

?**Skavlfly.** Sv. Jb 1704 Schaul flue.

**Skidenøst.** V. MB 1683 schidenröfagre, Schidenrøffagre; Jb 1723 Schiedenöest; Coupon 1871 Skiden Oest. — Se under Skidenøst i Tønder, 3092.

**Skolelod.** Br. TM Skolelodelen; Coupon 1871 Skolelodden.

**Skomagerholm.** A. [*æ ˈsgɷmɒqəˌhɔt'm*].

**Skovgaard.** V. [*sgɔɐˑgɷ*]. MB 1683 Schoufgade-Indtegt; TM Skougaard. — Navn paa et Stykke Agerjord. Efterleddet er et opr. Gade, der senere (i tryksvag Stilling) er omtydet til Gaard.

**Skovvej.** K., St. el. Sv. TM Skovwej.

**Skrædderenq.** H. [*æ ˈsgʀɛɹˑˌæŋ'*]. TM Skradereng, Skredereng; I 1912 Skræddereng.

**Skødsnap.** V. [*sgo̯snap*]. MB 1683 Nörre schiösnab agre, Schiørsnap Jndtegt, Sønder Schiösnap Indtegt, Søndre Schiösnab agre; TM Nordre-, Söndre Skiödsnap. — Skødsnap, Gadeagre og Bjærgum danner tilsammen en langstrakt Forhøjning i Terrænet, der skyder sig frem mellem omgivende Enge. Som en Tolkningsmulighed kan nævnes Subst. oldn. skaut, glda. skōt „Flig, Hjørne", der indgaar i Herredsnavnet Skytts H. i Skaane, se NoB 1920 p. 60.

**?Skørblie.** Bo. I 1912 Skørblie. — Formen er afskrevet efter en ældre Kilde og er vel snarest fejllæst. Det staar i samme Sammenhæng som Store Sti (se ovfr. under Sti) i U 1779—82.

**Skøtvej.** 1729 (Sønderjy. Maanedsskr. IV p. 34) Schiøt Veien. — Vej mellem Abterp og Brede. Subst. sønderjy. Skøtvej „Bivej", se Feilb. under skudt vej og Skotvej.

**Slaafælled.** H. [*æ ˈslɔˌfælə*]. I 1912 Slaafælled. — Verbet slaa, „den Fælled, hvor Græsset slaas".

**Slag.** Br. I 1912 Slau. — Slag, se Indl.

**Slageng.** St. B 1806 Slau-Engen, Stau-Eng; K 1806 Slau Eng; TM Slaueng. — Slag, se Indl.

**Sleteng.** H. [*æ ˈslæˑdˌæŋˀ*]. Jb 1704 Schletteng; TM Sleteng; I 1912 Sletteeng, Sleteng. — Snarest Adj. slet „jævn".

**Slot.** Bo. [*æ slɔt*]. — Navn paa et lille Stykke Agerjord i Udkanten af Borg. Maaske opr. Navn paa et nu forsvundet Hus.

**Slævland.** Bo. [*slæˑflanˌ*]. L 1779 Slæv Lend; TM Släwland; Coupon 1871 Slävland; I 1912 Slævland, Slæfland. — Forleddet er maaske det Subst. *Slæv, som antages at indgaa i Slævdam i Hviding S., 3085. Den moderne Udtale er paafaldende og beror rimeligvis paa Omtydning til Verbet slæbe.

**Sløjskærdige.** $^{11}/_{5}$ 1288 (LB) Sloysskiærdyge. — Ligger ved Grænsen mellem Brede S. og Løgumkloster Lds.

**Smaablokagre.** A. MB 1683 Smaa-bloch agre, Smaabloch agre.

**Smedeeng.** Sv. [*smäjˑəŋ*]. TM Smedeng.

**Smedens Mark.** H. [*æ ˈsmäjs ˌmaɹg*].

**Smedepyt.** K. [*smäjˈpǫˑd*].

**Smedetoft.** Bo. I 1912 Smedetoften.

**Smørfenne.** H. TM Smörfenne; I 1912 Smørfenne. — Subst. Smør i rosende Betydn., se under Smørsig i Hviding S., 3085.

**Smørsig.** Br. [*æ ˈsmöˌsiˈx*]. I 1912 Smørsig. — Se under Smørsig i Hviding S., 3085.

**Snabe.** V. [*æ snaˑf*]. MB 1683 Snabe Moeßen; TM Snave. — Snabe, se Indl.

**Sortesjøv.** H. [*æ ˈswɔɹiˈdˌʂjæʊ*]. TM, I 1912 Sortesjöv.

**Sorthøje.** 1729 (Sønderjy. Maanedsskr. IV p. 34) Sort Høye. — Ligger mellem Abterp og Brede.

**Spangsjøv.** A. [*sbɔŋˑʂjæʊ*]. I 1912 Spangsjøv, Spaangsjøv. — Ligger paa det Sted, hvor Vejen fra Abterp til Randerup gaar over det Vandløb, der danner Sognegrænsen. Af Subst. Spang „Gangbræt over Vandløb".

**Staffensborg.** Br. B 1787 Stafens Borre. — Staffen er en jy. Form af Mandsn. Steffen.

**Stampemandens Pold.** Br. [*æ ˈsdamˈbmanˌs ˈpɔlˀ*]. — Her har ifl. I 1929 ligget en Stampemølle.

**?Stangeng.** Sv. Jb 1704 Stangeng; TM Stageng.

**Stavnhem.** V. TM Staun Hem. — Stavn, se Indl.

**Stefagre.** Br. B 1787 Stef Agre. — Muligt Skrivefejl for *Stet Agre, af jy. Stætte „Stente".

**Stejleager.** Br. Jb 1704 Steilacker. — Subst. Stejle, jfr. Galgehede, Galgehøje og Galgemark ovfr.

**Stejlehøj.** Br. MB 1683 Steill Höyd Wang, Steil hou Vey; Jb 1704 Steilhy. — Subst. Stejle, se Stejleager ovfr.

**Stenager.** Bo. MB 1683 Stenager tegt.

**Stendysse.** H. TM Steendysse; I 1912 Stendyss. — Antagelig Subst. Stendysse i Betydn. „Stendynge", jfr. Stendysse i Skærbæk S., 3089.

**Stenedeskifter.** H. [*æ 'sdɛnəɹ· 'sgæs't*]. TM Stenreskift; I 1912 Stenerskifte, Stenede-Skift. — Adj. stenet, i Vestslesv. udtalt [*sdɛnəɹ·*].

**Steneng.** A. TM Steen eng; I 1912 Steneng.

**Stenholm.** V. [*sdɛn·hɔlm*]. TM Steenholm.

**Stentoft.** Bo. MB 1683 Sten Toffter; Jb 1704 Stentofft, Steentofft; U 1779—82, L 1779 Steen Tofft; TM, I 1912 Steentoft.

**Sti.** Bo. Jb 1704 Stie, Stier. — Bo. Stisager. MB 1683 Sties Agerne. — Bo. Storesti. U 1779—82 Store Stie; L 1779 Stoer Stie; TM Storstie. — Subst. Sti, se Indl.

**Stokager.** A. MB 1683 Stoch agre; Jb 1704 Stockacker. — Snarest Subst. Stok i Betydn. „Gangbræt over Vandløb".

**Storeager.** H. MB 1683 Stor ager.

**Storefenner,** Eng. V. [*æ 'sdo·ə,fæn·*]. TM Stor Fenner. — Sv. TM Store Fenne.

**Storefælled.** Bo. I 1912 Store Fælled.

**Storehede.** K. [*æ 'sdo·ə,he·*]. Jb 1704 die große heide; TM Store Hede.

**Storeholm.** St. B 1806 Den Storeholm; U 1806 Storrehollem.

**Storemose.** Bo. [*æ 'sdo·ə,mo·s*]. I 1912 Store Mose.

**Storeng.** H. [*æ 'sdo·,æŋ'*]. TM Storeng; I 1912 Storeeng.

**Storeskifte.** Aa. TM Storeskift.

**Storkeng.** Br og St. [*æ 'sdɔɹ'g,æŋ'*]. (Her?) MB 1683 sterch Eng; Jb 1704 Storckeng; B 1806 Stork-Eng; K 1806 Storcke Eng; U 1806 Storck Eng; TM Storkeng.

**Strengager.** Aa. MB 1683 Streng ager. — Streng, se Indl.

**Strengfenne.** Aa. [*æ væsdə 'sdræŋ·,fæn·, æ jösdə 'sdræŋ·,fæn·*]. — Streng, se Indl.

**Stukeng.** Bo. I 1912 Stukeng.

**Svineholm.** Br. B 1787 Swiin Holm.

**Svinekær.** H. [*sviŋ·ɣə*]. U 1779 Sviinekiær; TM Swinkjär; I 1912 Svinekjær, Svinkær. — V. [*sviŋ·ɣə*].

**Svømmehøl.** A. I 1912 Svømhøl. — Verb. svømme. Oprindelsen til Navnet er sikkert den samme som ved Svømpyt i Emmerlev S., 3107, s. d.

**Sydostfenne.** V. [*æ syŋ'ɔs'əsd,fæn·*].

**Syvskaar.** Bo. [*æ 'syə,sgɑ·*]. I 1912 Syvskar.

**Søagre.** A. MB 1683 Söe agre.

**Sølbjærg.** Br. MB 1683 Sölbierig Tegt. — Snarest Subst. Sølv, jfr. Sølbjærg i Møgeltønder S., 3102.

**Søllingvang.** Bo. MB 1683 Sölling Wangs tegt, Solum Vang, Sellem Vang; Jb 1704 Seling wang; U 1779—82 Solling-Vang; L 1779 Solling Vang; TM Solling(e)wang; I 1912 Solvang. — Forleddet er en ing-Afledning af et glda. *sol svarende til mnty. sol „Sølepyt, Dam", jfr. Sønavnet Soller i Hjerpsted Sogn, 3108, og Bebyggelsesnavnet Søllingvraa i Bylderup Sogn, 3134.

**Sønderagre.** Aa. MB 1683 Synder Agerne. — St. U 1806 Sönder-Agre, Sönder Agre Gade; K 1806, B 1806 Sønder Agre.

**Sønderby Agre.** Bo. MB 1683 Synder bye Ager; U 1779—82 Synder Bys Agger.

**Sønderdrav.** K. TM Sönderdrau.

**Søndereng.** Aa. [*æ ˈsɥŋ'əˌæŋ'*]. — Br. [*æ ˈsɥŋ'əˌæŋ'*]. TM Sönder Enge; I 1912 Søndereng.

**Sønderfenner.** Br. TM Sönder Fenner. — H. [*æ ˈsɥŋ'əˌfæn·*]. TM Sönder Fenne; I 1912 Sønderfenne. — K. TM Sönder Fenne. — V. [*æ ˈsɥŋ'əˌfæn·*]. TM Sönder Fenner; I 1912 Sønderfen.

**Sønderfælled.** Bo. [*æ ˈsɥŋ'əˌfæłə*]. TM Sönder Fälled, Sönder Fælled; I 1912 Sonder Fælled. — K. TM Sönder Fälled.

**Sønderhede.** St. Jb 1704 Süderheide.

**Sønderholm.** Bo. Jb 1704 Süder holm; U 1779—82 Synder Holm; L 1779 Synder Holm, Sönderholm. — K. Jb 1704 Suderholm.

**Søndermark.** Aa. [*æ ˈsɥŋ'əˌmaːig*]. TM Söndermarken. — A. TM Sönder Mark. — H. [*æ ˈsɥŋ'əˌmaːig*]. MB 1683 Sönder *march*, Synder Marchß Wester Jndtegt, Øster Indtegt beligende udj Söndermark, öster tegt i Sønder *march*; Jb 1704 Süderfelt; TM Sønder Marken; I 1912 Søndermark. — Sv. TM Söndermark. — V. [*æ ˈsɥŋ'əˌmaːig*].

**Søndertoft.** K, Sv. eller St. TM Sönder Toft.

**Sørensvang.** Bo. [*ˈsøːi·nsˌvɔŋ'*].

**Tadderblok.** Bo. MB 1683 Tader Blachene; U 1779—82 Tadder Block; I 1912 Tarblok. — Plantenavnet sønderjy. Tadder „Boghvede".

**Tagholm.** A. 27/8 1513 (LB), TM Tagholm. — Plantenavnet Tag „Tækkerør".

**Teglovnfenne.** Bo. [*æ ˈtiːtɔʊnˌfæn·*]. MB 1683 teiel oufns agr, teill ofuensagr; U 1779—82 Teil ofn Skifft, Teigl Ovnen; I 1912 Teglovnfenne.

**Terpermose.** A [*ˈtäːi'bə ˈmoːs*]. TM Terp Mose. — Terper- er dannet af Terp ved det opr. tyske Adjektivsuffiks -er. Om Terp se ovfr. under Abterp.

**Tevej.** H. I 1912 Tevejen. — Forleddet er sikkert forskrevet.

**Tidselagre.** Bo. MB 1683 Tidtzell Ager; U 1779—82 Tidsel Agere, Tidsel Agger.

**Tingblokke.** Br. MB 1683 Thing Blocherne.

**Tirkmose.** A. I 1912 Tirkmoos. — Subst. Tirke, som Feilb. anfører fra Vestslesvig som Navn paa en Strandfugl.

**Toftager.** Aa. MB 1683 Tofftagerne. — V. Coupon 1871 Toftagre eller Snave.

**Toftblok.** A. MB 1683 Tofftbloch agre, Tofftbloch Indtegt.

**Tornhøj.** MB 1683 torn höys ager, Thorn Höys schiffte. — Plantenavnet Torn „Tjørn".

**Traneager.** Bo. MB 1683 Tranager. — Fuglenavnet Trane.

**Traneblok.** Bo. [*æ tʁanˈbłɔk*]. MB 1683 Tran Blachers ager; U 1779—82 Sønder-, Nør Tran-Block; L 1779 Trane-Block, Tran-Block; TM Traublock; I 1912 Tranblok (Tranbjærg). — Forleddet i dette og de følgende Navne er Fuglenavnet Trane. Efterledstrykket kan maaske skyldes, at der i Sammensætninger med Verdenshjørnebetegnelserne Nørre-, Sønder-, Vester- og Øster- har gjort sig rytmiske Hensyn gældende; jfr. Udtaleformerne til Traneeng ndfr.

**Traneeng.** A. [*æ ˈvæsdə tʁanˈæŋˀ, æ ˈjösdə tʁanˈæŋˀ*]. MB 1683 Lille-Trane Eng; Jb 1704 Thraneng; TM Tran Eng; I 1912 Traneng. — Se ovfr. under Traneblok.

**Tranesnabe.** V. [*tʁanˈsnaˑf*]. — Se ovfr. under Traneblok.

**Trekant.** A. I 1912 Trekant. — K. TM Trekant.

**Tresholmeng.** Sv. Jb 1704 Süder wollumer tresholmeng.

**Trettendemat.** A. [*tʁanˈdæˑmə*]. I 1912 Trettendemet, Trettendemat. — Udtaleformens [*tʁan-*] skyldes vel Tilslutning til Traneeng ovfr.

?**Treuacker.** Aa. Jb 1704 treuacker.

?**Trevangeng.** Br. MB 1683 tre Wang Eng. — Læsningen af det første Bogstav i Forleddet er usikker.

?**Tribömt.** $^{11}/_{6}$ 1288 (LB) Tribömt. — Synes at ligge ved Skellet mellem Kumled og Løgumkloster Lds. Navnet maa være forskrevet.

**Trillebanke.** A. [*æ ˈtʁjlˀˌbaŋg*].

**Trindeng.** K. [*tʁjŋˈæŋˀ*]. TM Trindeng. — Adj. trind „rund".

**Trippehøje.** V. [*tʁɛbəˈhyˑ*]. — Ifl. I 1929 har der her staaet et trebenet Stillads, der er stillet op af Landmaalere.

**Trædeeng.** Br. MB 1683 Threde Eng. — Subst. jy. Træde „Trætte, Proces".

**Trædevang.** Br. B 1787 Trodewangs Fenn; I 1912 Trervong. — Subst. jy. Træde „Trætte, Proces".

**Trælvang.** Br. [*ˈtʁæˑtˌvɔŋˀ*]. TM Treelvang; I 1924 Trelvang. — Et Stykke Agerjord Nord for Brede. Forleddet er vel Verbet trælle, se under Trælborg i Tønder Lds., 3101. Jfr. Trælborg under Bebyggelsesnavne.

**Trøjborg Vase.** Bo. MB 1683 Tröyborig Waaß.

**Tuer.** A. [*æ tuˑə*]. TM Tuer, Tuer Eng; I 1912 Tuuer, Tuer. — Plur. af Subst. Tue (se Indl.), eller maaske snarere et Plantenavn *Tude, se under Tudeng i Daler S., 3105, og Tuder i Skærbæk S., 3089.

**Tulleshem.** V. TM Tälles Hem; Coupon 1871 Tulles Hem; I 1912 Tulleshem. — Staar sandsynligvis i topografisk Forbindelse med Tulleshem i Døstrup S., 3115, s. d.

**Tveder.** To Gange i H. [*æ tveˑə*, Plur. *æ tveˑəˑi*]. MB 1683 Tued Agere, tueedz Agere; TM Tweeder; I 1912 Tveder, Tverer. — Et opr. Tvedager, af Subst. Tved, se Indl.

**Tværskifte.** A. [*æ ˈtvæˑˌsgæʊˀd*]. — V. TM Twerskifte.

**Tværstykker.** St. B 1806 de Nör Tverstykker.

**Tværtoft.** Br. MB 1683 Tuer Tofft.

**Tøjreland.** Aa. B 1806 Tyderland. — Verbet tøjre.

**Udkær.** H. [*uˑɣɜ*]. TM Ugkjär; I 1912 Ukjær, Udkjær. — Navn paa et Stykke Agerjord Vest for Harres By og Øst for Fælleden.

**Ulholm.** V. TM Uhl Holm. — Forleddet er snarest Dyrenavnet Ulv.

**Ussenager.** Bo. [*æ ʊsənə*], Plur. [*æ ʊsənəˑi*]. U 1779—82 Ußen Ager, Usen Agre; L 1779 Usen Aggere; TM Ussenagre; I 1912 Ussenager, Usner. — Forleddet er maaske Adv. glda. *usæn, oldn. úsynju „utilbørligt, ulykkeligt".

**Vaadeng.** A. [*æ ˈvɔˑiˌæŋˀ*]. MB 1683 Waad Eng; Jb 1704 Wetteng; TM Voer Enge; I 1912 Voreng. — Adj. vaad.

**Vandager.** A. MB 1683 Wand ager, Wandagre Fald.

**Vandsted.** A. [*æ vaŋˑsdäj*]. TM Vandsted; I 1912 Vandsted, Vandstej. — Bo. I 1912 Vandsted. — St. K 1806 Vester Vandst., Øster Vandsted.

**Vanrad.** A. [*æ vɔn·ʀaj*]. TM Hornrad; 1912 Vonrad, Vonrai. — Bo. U 1779—82 Vonrad. — V. [*æ vɔn·ʀaj*]. I 1912 Vaanrad. — Se under Vanrad i Arrild S., 3081.

**Vasevej.** Bo. [*æ ˈvɑ·sˌʋäj*]. — Bebyggelsesnavnet Vase, se ovfr.

**Vejager.** Aa. MB 1683 Wei ager. — St. Jb 1704 Wey acker. — Bo. MB 1683 Wei ager. — H. MB 1683 Weiagerne. — Vejager i Bo. er samme Lokalitet som Markbogens Closter Weyager; se ovfr. under Klostervej.

**Vejeng.** H. [*æ ˈväjˑˌæŋˀ*]. TM Weieng; I 1912 Vejeng.

**Vesteragre.** Br. MB 1683 Wester agerene. — H. MB 1683 Wester ager.

**Vesterblokke.** Br. MB 1683 Wester bloche Tegt; I 1912 Vesterblock.

**Vestereng.** Bo. [*æ ˈvæsdəˌæŋˀ*]. Jb 1704 westereng; TM Vester Eng; I 1912 Vesterblock. — Br. [*væsdəˈæŋˀ*]. TM Wester Enge; I 1912 Vestereng. — Sv. [*væsdəˈæŋˀ*]. TM Westereng.

**Vesterfenne.** Aa. TM Wester Fenne. — Bo. [*æ ˈvæsdəˌfænˑ*]. TM Wester Fenner; I 1912 Vesterfenne. — K. [*æ ˈvæsdəˌfænˑ*]. TM Westerfenner, Westerfenne. — V. TM Wester Fenne.

**Vesterfælled.** Br. B 1787 Westerfällie. — H. TM Wester Fälled; I 1912 Vesterfælled.

**Vesterhede.** Bo. Jb 1704 die wester- und Nordtheiden.

**Vesterkrog.** K. Jb 1704 wester Kroeg.

**Vestermark.** A. MB 1683 Wester-march Indtegt; I 1912 Vestermark. — K. [*æ ˈvæsdəˌmaɹig*]. TM Westermark.

**Vestermose.** A. MB 1683 Vestermoeß, W.-Moeße.

**Vesterskifte.** Br. MB 1683 Wester Sckifts Agre.

**Vestertoft.** Aa. [*æ ˈvæsdəˌtɔʊt*]. — K, St. el. Sv. TM Westertoft. — V. [*æ ˈvæsdəˌtɔʊt*]. MB 1683 Wester toft agre.

**Vestertægt.** St. MB 1683 Wester Indtegt, Wester Tegten, wester tegt. — H. MB 1683 Synder Marchß Wester Jndtegt.

**Vestervang.** Bo. L 1779 Nør-Vester Vang, Nør-Wester Vang.

**Vildtbane.** K. [*æ ˈvilˀˌbɑˑn*]. TM Wildbane. — Se Vildtbane i Emmerlev S., 3107. Jfr. Dyrskov ovfr.

**Vilholm.** Aa. TM Vilholm. — Maaske samme Forled som i Gaardnavnet Vældgaard (se under Bebyggelsesnavne), der i TM skrives Willgaard og Vilgaard.

**Vrangager.** Bo. MB 1683 Wrang ager, Wrang agers Tegt; Jb 1704 wrangager; U 1779—82 Vrang Agger; L 1779 Vrang Aggere. — Se under Vrangager i Spandet S., 3083.

**Vrøvl.** H. [*æ vʀœʊˀl*]. TM Wröwl; I 1912, Sønderjy. Maanedsskr. I p. 176 Vrøvl. — Navn paa et lille Stykke Eng. Subst. jy. Vrøvl „Hønserede".

**Vælvej.** Bo. Jb 1704 weest wehlweg. — Subst. glda. wæthil „Vadested".

**Østereng.** Bo. MB 1683 Øster Eng; Jb 1704 Ostereng.

**Østerfenne.** Bo. [*æ ˈjösdəˌfænˑ*]. TM Oester Fenne; I 1912 Østerfenne. — H. [*æ ˈjösdəˌfænˑ*]. TM Öster Fenner; I 1912 Østerfen, Østerfenne. — K? TM Oster Fenne.

**Østerfælled.** Br. TM Oster Felled. — H. TM Øster Fälled; I 1912 Østerfælled. — St. [*jösdəˈfæɬə*]. TM Osterfälled. — V. [*æ jösdəˈfæɬə*]. TM Norder Oster Falle, Bei Norder Oster Falle, Sönder Oster Falle; Coupon 1871 Söndre Oster Fælle, Oester-Falled; I 1912 Øster Fælled.

**Østerhede.** Aa. TM Osterhede; Coupon 1871 Østerhede. — H. [*æ jösdəˈheˑ*]. MB 1683 öster Heede Ager; Jb 1704 Osterheide; TM Osterhede; I 1912 Østerhede. — V. [*jösdəˈheˑ*]. MB 1683 Synder I Øster Hede Tegt, Nør I Øster Heede Tegt; Jb 1704 Osterheide, Nordheide; TM Nör-, Sönder Oster Hede; I 1912 Øster-Hede.

**Østerholm.** Bo. U 1779—82 Øster Holm. — K. og Sv. Jb 1704 Oster Holm, Osterholm.

**Østerkobbel.** Br. Jb 1704 die Oster Koppel.

**Østerkrog.** K. Jb 1704 Oster Kroeg.

**Østerkær.** V. [*jösdəˈkjäɹˈə*]. Jb 1704 Oster Kehr; TM Oster Kjär; I 1912 Øster Kjær.

**Østerland.** K. TM Oster Land.

**Østermark.** A. I 1912 Østermark. — Bo. I 1912 Østermark. — H. [*æ ˈjösdəˌmaɹg*]. — St. [*æ ˈjösdəˌmaɹg*]. TM Ostermark. — K. TM Ostermark.

**Østermose.** A. MB 1683 Øster Moeße.

**Østerslag.** Bo. Jb 1704 Oster-schlag.

**Østertoft.** Bo. U 1779—82 Øster Tofft. — V. MB 1683 Øster toft agre.

**Østertægt.** St. MB 1683 Øster Tegten. — H. MB 1683 öster Tegt, Øster Indtegt, Øster Tegtz ager, öster tegt i Sönder *march*, Nest östertegt.

# 3117. NØRRE-LØGUM SOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Løgum, Nørre-,** Lb [ˈnɔ̈ɔ̈ˈˌtɥˑm]. Omer Bisp i Ribe 1178—1204 (LB) Lugum; Valdemar II Konge 1202—14 (LB), Tuvo Bisp i Ribe 1214—30 (LB) Løgum; $^{23}/_{3}$ 1228 (LB) Løghum; 1228 (1575 ÆDA V 770) Logem; $^{24}/_{2}$ 1299 (LB) Løghum; $^{18}/_{2}$ 1344 (LB) Løghum; $^{19}/_{4}$ 1349 (LB) Lugum, Lygum; $^{20}/_{8}$ 1379 (LB) Lugum; $^{23}/_{6}$ 1509 (LB), $^{2}/_{5}$ 1512 (LB), $^{9}/_{9}$ 1521 (LB), $^{19}/_{3}$ 1530 (LB), $^{27}/_{2}$ 1531 (LB) Lyom; Sk 1548 Luom; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Lyom; Jb 1607 Lugum; Mejer 1649 Løgum, Løem; Danckw 1652 Lugum, Löhm-Capell; Sk 1676, Jb 1686 Lügum; PlovReg 1704 Lugum; Reg 1709, Jb 1723 Lügum; DAtl Lygom, Nordlygom; VSK Nord Lugum; Reg 1802, Jb 1802 Nordlügum; Gst 1857—58 Nre Løgum; Trap[1] Nørre-Løgum; TGst Norderlügum; Postadr9 Nørre-Løgum; Gst Nre Løgum. — Se under Løgumkloster Flække, 3118.

**Annasminde.** Se Laaddentot ndfr.

**Bjerndrup,** Lb [*bjæn·drɔp*]. $^{13}/_{2}$ 1344 (LB) Bierndrup; $^{20}/_{8}$ 1379 (LB) Biernetorp; $^{18}/_{8}$ 1512 Biorndorpp marck; $^{18}/_{8}$ 1512 (LB) Bierdrupmark; $^{23}/_{8}$ 1512 (LB), $^{27}/_{11}$ 1531 (LB) Bierndrup; Sk 1548 Byerndrup; $^{13}/_{11}$ 1567 (LB), $^{17}/_{11}$ 1567 (LB), $^{13}/_{12}$ 1567 (LB), $^{18}/_{12}$ 1567 (LB) Bierndrup; $^{21}/_{10}$ 1568 (LB) Bierndorp; $^{4}/_{11}$ 1568 (LB) Bierndrup; Jb 1604—05 Berndorphoff; Jb 1607, Mejer 1649, Danckw 1652 Berndrup; Sk 1676 Bierndorff; Jb 1686, Reg 1704 Bierendorff; Reg 1709 Behrendrop, Behrendorff; Jb 1723 Behrendorff; DAtl Berendrup; VSK Berendorf; Gst 1857—58, Trap[1] Bjerndrup; TGst Behrendorf; Postadr9, Gst Bjerndrup. — Forleddet gaar antagelig som i de andre sønderjyske Bjerndrup'er tilbage til et Biarnar-, den gamle Genitiv af Mandsn. glda. Biorn; jfr. Mar. Kristensen i NoB VIII p. 125. Formelt er der dog ogsaa Mulighed for det sjældnere Mandsn. glda. Biarni, glsv. Biærne.

**Ceciliesminde,** Gd [*sɜsiɫjəsˈmiŋˑdə*]. Trap[4], Gst Ceciliesminde.

**Dorteasminde,** Gd [*dɔɔ̈ɫˈteˈəsˌmiŋˑdə*]. Gst Dorteasminde.

**Faargaard,** Gd [*fɑ̊ˑgɔ*]. Sk 1548 Fargardt; Jb 1607 Fahrgardt; Danckw 1652 Far und Tegelgard; Sk 1676, Reg 1704 Fahrgard; Jb 1704 Fahrgardt; Reg 1709 Fahrgaard; Jb 1723 Faargaard; DAtl Faargaard; VSK Fahrgd.; Gst 1857—58, Trap[1] Faaregaard; TM, TGst Faargaard; Postadr9, Gst Faaregaard. — Forleddet er antagelig Dyrenavnet Faar.

**Frydendal,** Kro [ˈfʁɣˈdəndaɫˌkʁoˈ]. Gst 1857—58, Trap[1] Frydendal; TM Frydendall; TGst Krug Freudenthal; Postadr9 Frydendal; Gst, Trap[4] Frydendal Kro.

**Fuglsang,** Hs [ˈfuˑɫˌsaŋˈ]. TM Fuglesang; Gst Fuglsang. — Navnet Fuglsang, der først optræder i Danmark i Begyndelsen af det 15. Aarh., er utvivlsomt et Laan fra Tyskland, hvor det er almindeligt fra det 13. Aarh. Se iøvrigt

om Navnets Historie J. W. Muller i Nomina Geographica Neerlandica VII p. 108 ff.

**Fælled,** Gde [*æ fæłə*]. — Fælled, se Indl.

**Fælled,** Hse [*æ fæłə*]. — Fælled, se Indl.

**Gaasblok,** Gde [*gɑ̈·sbłɔk*]. TGst Gorsblock; Postadr9 Gorsblok; Gst, Trap[4] Gaardsblok. — Antagelig identisk med Naturnavnet Gaasblok.

**Granhus,** Hs [*æ gʀɑn·hʊs*]. Gst Granhus. — Huset ligger i en Plantage.

**Højgaard,** Gd. Trap[4] Højgd.

**Karnøffel** [*æ kɑˈnɛfəł*]. — Et nu nedbrudt Hus paa Tohede. Af Subst. Karnøffel, opr. Navn paa det højeste Kort i et udbredt Kortspil af samme Navn, nu ogsaa brugt i Betydningen „Prygl" (ODS). Formodentlig et spøgende Navn paa et Hus, hvor der er drevet meget Kortspil, eller hvor der har været meget Slagsmaal.

**Kløjing,** Lb [*kłɔ̈j·ŋ*]. Udat. 1401—50 (LB) Cløyng; $^{24}/_{5}$ 1490 (LB), $^{23}/_{6}$ 1509 (LB), $^{14}/_{7}$ 1509 (LB), $^{24}/_{11}$ 1510 (LB), $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Kløing; $^{23}/_{10}$ 1519 (LB) Cløing; $^{27}/_{7}$ 1521 (LB), $^{30}/_{6}$ 1522 (LB), $^{27}/_{2}$ 1531 Kløing; Sk 1548 Kløyngh; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Kløing; Jb 1607 Kloingh; Mejer 1649 Kløging; Danckw 1652 Kloning oder Kloyen; Sk 1676 Kloying; Jb 1686 Kloyungh; Reg 1704, Reg 1709 Kloying; Jb 1723 Klöying; DAtl, VSK Kloying; Gst 1857—58 Kløjing; Trap[1] Kløiing; TGst Kloying; Postadr9, Gst Kløjing. — Det er umuligt paa Grundlag af de bevarede Former og den moderne Udtale at fastslaa Navnets glda. Grundform. Formelt er der en Række Muligheder som *Kløth-, *Klöth, *Kløgh- etc., men ingen af dem synes at have Paralleller indenfor andre nordiske eller germanske ing-Navne.

**Kløjing Bjærg,** Gde, Hse. Postadr9 Kløjing Bjerg.

**Koldkaad,** Lb [*koˑlkO*]. $^{15}/_{11}$ 1510 Kolkadhe; $^{4}/_{10}$ 1546 (LB) Koldkod; Sk 1548 Kolckodt; Jb 1607 Kolekaadt; Mejer 1649 Koldekat; Danckw 1652 Koldekat oder Kolikat; Sk 1676 Kohlikath; Jb 1686 Koli Kath; Jb 1704 Kohlikaht, Kohlkath; Reg 1704 Kohlikath; Reg 1709 Kohlkaht, Kohlckatt; Jb 1723 Kohlkaht; DAtl Kaalckaadt; VSK Kohlkath; Gst 1857—58 Koldkod; Trap[1] Koldkod; TM Kalkohr; TGst Kolkaad; Postadr9, Gst Koldkod. — Samme Navn forekommer i forskellige Former rundt om i Landet: Kollekolle, Vig S., Ods H. (RJb c. 1370 Kaldekoth, Kaldækoth, Koldekoth); Kollekolle, Værløse S., Smørum H. (1417 (c. 1580 ÆDA III 361) Kollekolde); Kalleko, Diernæs S., Sallinge H. (M 1664 Kallekoed); Koldkur, Resen S., Fjends H. (1507 (1540—49 ÆDA II 228) Koldkudt). Forleddet er Adj. kald „kold", Efterleddet Subst. kot „Hytte" og Navnet betyder vel oprindelig en Hytte uden Ildsted, maaske en saadan, der kun har været anvendt til Beboelse i Sommertiden; jfr. Gunnar Knudsen i Turistforeningens Aarb. 1931 p. 133. I England er Navnet almindeligt i Formen Caldecot, Caldecote (English Place-Name Society, Vol. I Part II p. 18 f.).

**Kolgard.** Mejer 1649 Kolgard.

**Laaddentot,** Gd [*ˈlɔ̈jˀənˌtɔt*]. Trap[4] Annasminde (før Løjentoft). — Navn paa den østligste Gaard i Nørhede. — Adj. laadden, her antagelig i Betydningen „lyngbevokset". Om Tot se ovfr. under Tothøj i Daler S., 3105.

**Landeby,** Lb [*lanˌ·by*]. $^{24}/_{5}$ 1490 (LB), $^{20}/_{2}$ 1492 (LB), $^{13}/_{6}$ 1509 (LB) Landbui; $^{24}/_{11}$ 1510 (LB) Landby; $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Landbuj; $^{23}/_{10}$ 1519

(LB), $^{23}/_{6}$ 1530 (LB) Landbui; $^{4}/_{10}$ 1546 (LB), Sk 1548 Landby; Jb 1607 Lundbuy; Mejer 1649, Danckw 1652 Landeby; Sk 1676 Landebuy; Jb 1686 Landebje, Landebye; Jb 1704 Landebüy; PlovReg 1704 Landebuy; Reg 1709 Landebüe, Landbye; Jb 1723, DAtl Landebye; VSK Lunde B.; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Landeby. — Af Subst. glda. land n. „Landstrækning". Naar Ordet her optræder som Forled, har det vel en mere speciel Betydning, „dyrket" ell. „beboet Land", ligesom naar det enkelte Gange forekommer usammensat som Stednavn (f. Eks. Laen i Glesborg S., N.-Dyrs H., $^{23}/_{6}$ 1440 (Aarhusb.) Lande).

**Landeby Mark,** Hse [ˈlanˑbyˌmaːg]. Trap[4] Landebymark.

**Lemmose,** Gd [ˈtæmˑˌmoˑs]. Gst, Trap[4] Lemmose. — Se Lemmose ndfr. under Naturnavne.

**Loende,** Hs. Schröder Topographie 1837 Lohende.

**Lundsgaard,** Gde [ˈtunsˈgɑˑə]. $^{29}/_{1}$ 1526 (LB) Lundtzgaard; $^{3}/_{8}$ 1527 (LB) Lundtsgaardt; Jb 1704 Lundsgard; B 1801 Lunds Gaar; L 1802, Jb 1802, Gst 1857—58, Trap[1], TM, TGst, Postadr9 Lundsgaard; Gst Lundsgaarde. — Lund, se Indl.

**Lundstoft,** Gde. Postadr9, Trap[4] Lundstoft. — Se Lundstoft ndfr. under Naturnavne.

**Løgum Bjærge,** Gde og Hse [æ bjæːˑ]. TGst Lügumberg; Postadr9 Løgumbjerg; Gst Løgumbjærg; Trap[4] Løgumbjærge.

**Løgumgaarde,** Lb [ˈtʏmˈgɑˑˈə]. $^{24}/_{11}$ 1510 (LB) Lyom gaard, Lyomgaardt; $^{4}/_{10}$ 1546 (LB) Lyom gaard; Sk 1548 Luomgardt; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Lyomgaard; Jb 1607 Lugumgardt; Danckw 1652 Löhm; Sk 1676 Lügumgard; Jb 1686 Lügumgardt; Reg 1704, Jb 1704 Lugumgard; Reg 1709 Lügumgaard; Jb 1723 Lügumgaard; DAtl Lygomgaard; VSK Lugumgaard; Gst 1857—58, Trap[1] Løgumgaarde; TGst Lügumgaard; Postadr9 Løgumgaarde; Gst Løgumgaard. — Se under Løgumkloster, 3118.

**Løgumgaarde Mark,** Gde. Postadr9 Løgumgaard Mark.

**Løjtved,** Lb [ˈtøjˑdvs]. $^{30}/_{3}$ 1280 (LB), $^{3}/_{7}$ 1303 (LB) Løttwedt; $^{7}/_{1}$ 1312 (LB) Løgtwed; u. D. 1320 (LB) Løgthwedt; $^{13}/_{2}$ 1344 (LB) Løttwedt; $^{24}/_{5}$ 1490 (LB) Løttwed; $^{20}/_{2}$ 1492 (LB), $^{23}/_{6}$ 1509 (LB), $^{14}/_{7}$ 1509 (LB), $^{24}/_{11}$ 1510 (LB), $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Løttwedt; $^{18}/_{8}$ 1512 Leotwydt; $^{23}/_{8}$ 1512 (LB), $^{23}/_{5}$ 1530 (LB), $^{13}/_{5}$ 1521 (LB), $^{27}/_{11}$ 1531 (LB) Løttwedt; Sk 1548 Leudtwedt; Jb 1607 Loydtwedt; Mejer 1649 Leudtwed; Danckw 1652 Loytwitt oder Loyentwed; Sk 1676 Loytwitt; Jb 1686 Löidtwedt, Loidtwedt; Reg 1704 Loidtwidt; Reg 1709 Loidtwidt, Loidtwith; Jb 1723 Löytwidt; DAtl Loytwed; VSK Løytwith; Gst 1857—58 Løjtved; Trap[1] Løitved; TGst Loitwitt; Postadr9, Gst Løjtved. -- Se under Løgumkloster, 3118.

**Mariegaard,** Gd [maˈʁiˈəˌgɑˈə]. TGst Marienhof; Postadr9 Mariegaard; Trap[4] Marienhof.

**Nyhus.** L 1802 Niehus.

**Nørgaard,** Gd [nɔːˑgɑ]. Gst Nørregaard; Trap[4] Nørregd. — I Løjtved.

**Nørgaard,** Gde [æ ˈnɔːˑˌgɑˈə]. Gst 1857—58 Nørgaard; Trap[1] Nørgaard; TGst Nordergaard; TM Norgaardsmark; Postadr9 Nørgaarde; Gst Nørregaarde. — I N.-Løgum.

**Nørhede,** Gde og Hse [æ ˈnɔːˑˌheˑ]. Postadr9 Kløjing Nørrehede; Gst Nørrrehede.

**Nørreby** [æ ˈnɔːˑˌbyˈ]. — En Del af Landeby.

**Parcelgade,** Hse [*æ pɑˈseˑtˌgɑˑ*]. — I Landeby.

**Parcelgade,** Hse [*æ pɒˈsitəˌgɑˑ*]. I 1912, I 1929 Persillegade. — I N.-Løgum. Forleddet er i dette og det følgende Navn omtydet til Persille; jfr. Persillegade i Abild S., 3121.

**Parcelgade,** Hse [*pəˈsitəˌgɑˑ*]. — I V.-Terp.

**Sogn** [*ˈsåʁˑn ˈsåʁˀn, ˈsåʁˑn ˈkjɹ̥ˑg, ˈsåʁˑn ˈkʀoˀ*]. Trap[1] Sogn-Sogn, Sogn Kirke. — Sogn er ifl. Medd. 1932 Navn paa Løgumgaarde, hvor Sognekirken ligger, og N.-Løgum S. kaldes i Løgumkloster „det nørre Sogn" (Sønderjy. Maanedsskr. VI 55). Løgumkloster maa i sin Tid være udskilt fra N.-Løgum S. Til Forskel fra Klosterkirken har man derfor kunnet kalde N.-Løgum Kirke for „Sogn Kirke" (Sognekirken) og i Analogi hermed Bebyggelsen, der har dannet sig omkring den, for Sogn og endelig hele Sognet for Sogn Sogn.

**Sønderby** [*æ ˈsøŋˀəˌbyˀ*]. — En Del af Landeby.

**Teglgaard,** Gde [*tɛtˑgɷ*]. $^{20}/_{2}$ 1492 (LB) Tegelgaard; Sk 1548 Telgardt; Jb 1607 Tegellgardt; Danckw 1652 Far und Tegelgard; Sk 1676 Tegelgard; Jb 1686 Tegelgardt; Jb 1704 Tegelgaard; Reg 1704 Tegelgard; Reg 1709 Tegelgaard; Jb 1723 Tegelgaardt, Tegelgaard; DAtl Tagdgaard; VSK Tegelgd.; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9 Teglgaard; Gst Teglgaarde. — Subst. glda. tighlgarth „Teglværk" (Kalkar). Der er endnu Teglværk paa Stedet.

**Terp, Vester-,** Lb [*væsdəˈtæɹ̥p*]. $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{24}/_{5}$ 1490 (LB), $^{29}/_{5}$ 1490 (LB), $^{20}/_{2}$ 1492 (LB), $^{24}/_{11}$ 1510 (LB), $^{16}/_{12}$ 1510 (LB), $^{2}/_{5}$ 1512 (LB), $^{23}/_{8}$ 1512 (LB), $^{23}/_{10}$ 1519 (LB), $^{4}/_{10}$ 1546 (LB) Terp; Sk 1548 Terpe; Jb 1607 Terp; Mejer 1649 Westerterp; Danckw 1652 Wester-Terp; Sk 1676, Jb 1686, Reg 1704, Reg 1709, Jb 1723 Terp; DAtl Vester-Terp; VSK, Gst 1857—58 Vester Terp; Trap[1] Vester-Terp; TGst Westerterp; Postadr9 V.-Terp; Gst Vr Terp. — Se Indl. under Torp.

**Terper Bjærge,** Gde og Hse [*tæɹ̥bəˈbjæɹ̥ˑ*]. — Forleddet er et Adj. Terper, afledt af V.-Terp ovfr.

**Tohede,** Gde og Hse [*tOˈheˑ*]. TGst, Postadr9, Gst Tohede. — Se Tohede ndfr. under Naturnavne.

**Tornskov,** Gde [*tɔ̈ɹ̥ˑnsgåʁ*]. $^{19}/_{4}$ 1349 (LB) Tørnschow; $^{5}/_{9}$ 1496 (LB) Tornschoumarck; Sk 1548 Tornskou; Jb 1607, Mejer 1649 Tornschow; Danckw 1652 Tarnschow; Sk 1676 Tornschow; Jb 1686 Törnschau, Reg 1704 Törnschau; Jb 1704, Reg 1709 Tornschau; Jb 1723 Törnschou; DAtl Tornskov; VSK Tørnschau; Gst 1857—58, Trap[1] Tornskov; TGst Tornschau; Postadr9, Gst Tornskov. — Af Subst. glda. thyrnæ „Tjørnekrat"; jfr. Formen Tørnschow og den moderne Udtale med [ɔ̈].

**Tornskovgaard,** Gd [*tɔ̈ɹ̥nsgåʁˈgåˀə*]. — Se det foregaaende Navn.

**Ulstrup,** Lb [*Otsdʀʁp*]. $^{20}/_{2}$ 1492 (LB), $^{16}/_{12}$ 1510 (LB), $^{23}/_{10}$ 1519 (LB) Wlstrup; Sk 1548 Vlstrup; Jb 1604—05 Ulstrup Lund; Jb 1607, Mejer 1649, Danckw 1652, Sk 1676, Jb 1686 Ulstrup; Jb 1704 Ulstrup; Reg 1704 Ulstrup; Reg 1709 Ulstrup, Ulstorp; Jb 1723, DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Ulstrup. — Af Mandsn. glda. Ulf.

**Vestergaard,** Gd [*væsdəgɷ*]. Trap[4], Gst Vestergd.

**Visbjærg,** Lb [*visbjæɹ̥ˑ*]. $^{22}/_{6}$ 1342 (LB), $^{20}/_{2}$ 1492 (LB) Wiisbierg; $^{13}/_{6}$ 1509 (LB) Wiisberg; $^{2}/_{5}$ 1512 (LB) Wijssbierg; $^{18}/_{8}$ 1512 Wisber; $^{18}/_{8}$ 1512 (LB) Wijssbiergmark; $^{23}/_{8}$ 1512 (LB) Wijsbierg; $^{9}/_{9}$ 1521 (LB) Wijszbierg; Sk 1548 Vysßbierck; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Wijsbierg; $^{13}/_{12}$ 1567

(LB) Wiisbierre; 4/11 1568 (LB) Wijsbarge; Jb 1607 Wisbergh; Danckw 1652 Wiessbergen; Sk 1676 Wiessberg; Jb 1686 Wiesberg, Wiesberrig; Jb 1704 Wieszberg; Reg 1704 Wießberg; Reg 1709 Wiesberg; Jb 1723, DAtl Wiesberg; VSK Visberg; Gst 1857—58, Trap[1] Visbjerg; TGst Wiesberg; Postadr9 Visbjerg; Gst Visbjærg. — Forleddet er rimeligvis Subst. glda. wist „Bolig", der indgaar i Visby, 3106.

**Østergaard,** Gd [*jøsdəgœ*]. Gst Østergaard.

## B. NATURNAVNE.

Byerne: Bjerndrup (B), Kløjing (Kl), Koldkaad (Ko), Landeby (La), Løgumgaarde m. Teglgaard og Faargaard (LG), Løjtved (Lø), N.-Løgum (NL), Tornskov (T), Ulstrup (U), Visbjærg (V) og Vester-Terp (VT).

**Aabod.** Lø. TM Aboi; I 1912 Aaboi. — NL. Jb 1704 Abboth. — VT. [ɔˌbo']. I 1912 Aabo. — Se under Aabodstykke i Skærbæk S., 3089.

**Aaeng.** LG. Jb 1704 Grosze Auwisch.

**Aalegaardsmade.** U. [*ɔt'gœsˈmaj*]. Jb 1704 Ahlgarsmaj; B 1801 Ahlgareng; TM Aalgaardsmai; I 1912 Aalegaardsmai; I 1929 Aalegaardsmaden.

**Aamader.** NL. [*æ ɔmajə*]. I 1929 Aamaderne. — NL. Aamadeenge [*æ ˈɔmajˌæŋ'*]. TM Aamai-Wiese; I 1929 Aamadeenge.

**Abildsmose.** La. U 1771—76 Afels Mor. — Forleddet er Sognenavnet Abild (3021), snarest brugt som Slægtsnavn. Mindre sandsynligt er det, at der foreligger Trænavnet Abild.

**Agebro.** La. [*aqəbʁ0*]. U 1771—76 Agbro; I 1912 Agerbro. — Formen i U 1771—76 viser, at Navnet oprindelig er Subst. ænyda. agebro „Kørebro", senere omtydet efter Subst. Ager.

**Agerfenner.** VT. TM Ackerfennen. — Ager, se Indl.

**Agerfælled.** U. [*æ ˈaqəˌfæłə*]. I 1929 Agerfælleden. — Ager, se Indl.

**Agersnap.** VT. [*asɔsnɒp*]. Jb 1704 Auerschnapf; B 1788 Aggersnap; TM Agerschnap. — Forleddet er Subst. Ager, der i Stedets Dialekt har Formen [*åɔ'ə*] (jfr. ndfr. under Langager) ved Siden af [*aq'ə*]. Samme Navn er Agersnap, Lb. i Ølgod S., Ø.-Horne H.

**Allemandstoft.** NL. Jb 1704 allemanstoft, Allmanstoft; L 1802 Oldmandstoft; Jb 1802 Oldmanstoft. — Antagelig en Toft, som har tilhørt Bymændene i Fællesskab. Jfr. Allemandstoft i Døstrup S., 3115.

**Armhuskær.** VT. [*æ ˈa.iˑmhɔsˌɣjæ.iˈə*]. — Sønderjy. Armhus „Fattighus".

**Armhusskrøp.** VT. [*æ ˈa.iˑmhɔsˌsgʁɒp*]. — Se Armhuskær ovfr.

**Arrild Bro.** NL. B 1801 die Arrelter Brücke. — Efter Nabobyen Arrild, 3081.

**Arrild Mose.** NL. L 1802 Arriltmoos. — Efter Nabobyen Arrild, 3081.

**Bejsager.** Lø. [*æ ˈbæjˑsˌåɔˑi*]. Jb 1704 beisagger; TM Bäisacker; I 1912 Storebeisager, Lillebeisager; I 1929 Bisseagrene? — Af Verb. bisse, sønderjy. [*bæjs*] (Feilb. under bese).

**Bjerndrupfenne.** V. [*æ ˈbjænˑdʁɔbˌfænˑ*]. I 1912 Bjendrupfenne. — Se Bjerndrup ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Bjærg.** T. TM Bjerget, Törnskowbjerg; Gst Tornskovbjærg. — T.

Bjærgager. TM Bergager. — T. Bjærgfenner [æ ˈbjæɹ·ˌfænə]. — T. Bjærgland. TM Bjergland, Norderbjergland, Sönderbjergland.

**Bjærge.** VT. [æ bjæɹ·]. — VT. Bjærgager. TM Bergacker. — VT. Bjærgfenner. [æ ˈbjɛɹ·ˌfænə, æ ˈbjæɹ·ˌfænə].

**Bjærgenge.** NL. [æ ˈbjæɹ·ˌæŋ·]. — Hører til Løgumbjærg, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Bjærgvej.** NL. [æ ˈbjæɹ·ˌvæj̥]. — Vejen fra N.-Løgum til Løgumbjærg.

**Blok.** Kl. [bɫɔk]. TM Block. — La. I 1912 Blok. — LG. [æ bɫɔk]. TM Block; I 1912 Blok, Blokken; I 1929 Blokken. — NL. Jb 1704 block. — V. [æ bɫɔk; fø·sd, aŋd og tʀi·ɹ bɫɔk]. U 1794 Blockene; I 1912 Blok. — VT. [æ bɫɔk]. TM Block. — Blok, se Indl.

**Blæs-om.** LG. [bɫæj̥sˈ0m']. TM Bläsom; I 1925, I 1929 Blæsom. — Af Verb. blæse. Oprindelig vel Navn paa en Bygning, der er blæst om, eller muligvis paa et Sted, hvor man let kunde vælte i Blæst.

**Blødland.** LG. [æ bɫø·laŋ]. TM Blödland; I 1912 Blødland, Blødeland; I 1929 Det bløde Land. — Adj. blød. Navn paa et lavt Areal ved Lobæk.

**Boginsholm.** U. Jb 1704 boginsholm. — Første Led er uklart, maaske et Navn, sammensat med Næs. Forleddet kunde i saa Fald være Trænavnet glda. bōk „Bøg". Jfr. Bogens, Lb. i Vistoft S., Mols H. (14/11 1203 (AM) Bocnes).

**Bojbækdal.** L 1802 Boybeckdal. — Af Mandsn. Boje.

**Bol.** VT. TM Boel. — Bol, se Indl.

**Bolagre.** VT. [æ ˈb0ɫ·ˌaqə]. — Af Subst. sønderjy. Bolle „Tyr".

**Boldravhede.** La. Jb 1704 buldrauheide. — Se ovfr. under Bolagre; Drav, se Indl.

**Boleng.** Lø. Jb 1704 bulleng. — VT. [æ ˈb0ɫ·ˌæŋ']. TM Boleng. — Se ovfr. under Bolagre.

**Bolfenne.** T. [æ ˈb0ɫ·ˌfæn·]. — V. TM Stierfenne. — Se ovfr. under Bolagre. I TM er Navnet oversat til ty. Stierfenne.

**Bolløkke.** V. [æ ˈb0ɫ·ˌɫyk]. — Se ovfr. under Bolagre.

**Boltøjring.** TM Bulltiuer; I 1925 æ Boltyvring. — Se ovfr. under Bolagre.

**Bosgjal.** Lø. [b0sˈgɑ·ɫ]. U 1758 Boschjael; TM Bossgial; I 1912 Bosglal; I 1925 Bosgjal; I 1929 [bosggja·l]. — Navn paa et lavt Areal, til Dels Eng. Udtaleformen [b0sˈgɑ·ɫ] er rimeligvis sekundær, hvorimod I 1929 har bevaret den ældre Udtale med [ɡ]; jfr. Skriveformen i U 1758. Det er da sandsynligt, at første Led oprindelig er et selvstændigt Stednavn med Endelsen -kær, muligvis et *Busk-kær (Busk, se Indl.). Sidste Led er Subst. Hale „smalt Jordstykke", se Indl.

**Brandtoft.** VT. [æ bʀaŋ·tåʊt]. — Toft i V.-Terp By. En Gaard maa være brændt her.

**Bredager.** NL. B 1801 breeagger; L 1802 Brede Ager; Jb 1802 Bredeager; I 1912 Bredager. — Forleddet er ligesom i de flg. Navne Adj. bred.

**Bredeblok.** NL. Jb 1704 breitblock.

?**Bredemarkende.** NL. Jb 1704 Breutmarck ende.

**Bredeng.** Lø. [æ ˈbʀe·ˌæŋ·]. Jb 1704 breeng, brereng; U 1758 Breit Wisch; TM Bredeeng; I 1912 Bredeng. — NL. [bʀe·əŋ]. Jb 1704 stoer breeng, Groes Breeng, Klein breeng; B 1801 Gros-breeng, klein-breeng;

L 1802 Stor Bredeng, Lild Bredeng, Bredeng-Slaed; Jb 1802 Stor-Breeng, Lild Breeng, Lild Breengslad, Breengslad; I 1912 Bredeng; I 1929 Bredeeng. — NL. Bredengpold. [*'bʀɛ·əŋˌpOl'*].

**Broager.** La. Jb 1704 brohacker; TM Oster-, Wester Broager.

**Broeng.** LG. [*æ 'bʀOˌæŋ'*]. — Lø. TM Broeng.

**Broløkke.** La. [*æ 'bʀOˌløk*]. TM Bro Lüke; I 1912 Brolykke, Brolyk. — Lø. [*æ 'bʀOˌlyk*]. TM Brolük; I 1912 Brolyk.

**Brovej.** NL. [*æ bʀOvæj*].

**Brundal.** NL. B 1801 Brun Dall Heide; L 1802 Brundalsblock; Jb 1802 Brundallshede. — Adj. brun.

**Brændskrøp.** T. [*æ 'bʀœ·nˌsgʀøp*]. — Forleddet er Particip. af Verb. brænde.

**Brænmose Hede.** La. Jb 1704 bren Moes heide. — Af Plantenavnet Bregne, som Feilb. opfører fra Agerskov i Formen [*bʀœn*], eller muligvis Particip. af brænde som i Brændskrøp ovfr.

**Brøder.** U. [*æ bʀø·ɹ*]. Jb 1704 broede; TM Bräder, Bröder; I 1912 Bröder, Brør; I 1929 Bøden el. Brøden? — Brøde, se Indl.

**Buk.** LG. [*æ bøk*]. TM Bue; I 1912 Bug, Buk; I 1929 Bukken. — Navn paa et lille Stykke Eng ved Lobæk.

**Bukholm.** NL. Jb 1704 bückholm, bocklum eng; B 1801 Boekholm; L 1802 Bokholm; Jb 1802 Bockholm. — Dyrenavnet Buk.

**Bulbro.** VT. TM Bolbroacker, Bolbroblock. — Se Bulbro i Spandet S., 3083.

**Buskeng.** B. Jb 1704 buscheng; U 1781 Boskeng. — Busk, se Indl.

**Buskfenne.** LS. [*æ 'bOsgˌfæn·*]. — Busk, se Indl.

**Bygland.** V. B 1797 Byglandet.

**Byhøj.** VT. Jb 1704 büe huy.

**Bækeng.** Ko. [*'bægˌæŋ'*]. Jb 1704 beckeng. — La. [*'bægˌæŋ'*]. TM Beckwiesen, Beck Enge. — LG. I 1912 Bækeng. — Lø. TM Beckeng.

**Dal.** VT. TM Thal.

**Dale.** NL. [*da·tə*]. Jb 1704 dahle, dahle heide; B 1801 Dalleblocke, Dallblock; L 1802 Dale Block, Dale-Hede; Jb 1802 Daleblok, Dale-Hede; TM, I 1912 Dale. — Af Subst. Dal. Sidste Led er snarest Ager, svækket til [*-ə*] i tryksvag Stilling.

**Dam.** NL. I 1912 Dam. — T. Dameng. TM Dameng. — LG. Damsfenne. [*æ 'damsˌfæn·*]. — NL. Damtoft. B 1801 Dammtoft; L 1802 Dammtoft, Dammtoft-Ager; Jb 1802 Dammtoft. — Dam, se Indl.

**Danielsfenne.** VT. TM Danielsfenne.

**Degnetoft.** LG. [*æ dɛn·tåst*]. TM Degnetoft; I 1912 Degntoft.

**Demat.** B. TM Demath. — Demat, se Indl.

**Drav.** La. [*æ dʀås*]. Jb 1704 die drau; U 1771—76 das Draf; I 1912 Drav. — Lø. B 1802 Drav, sønden for Drav. — NL. [*æ dʀɑs*]. TM Drau; I 1912 Drav; I 1929 Draget. — U. Jb 1704 die drau. — V. [*æ dʀås*]. U 1794 Dravet; B 1797 Dravbund; TM Draw (Wiese). — VT. [*æ dʀɑs*]. TM Drau. — LG. Dravfenne. I 1912 Dravfenne. — Drav, se Indl.

**Drift.** B 1801 Die Trift; L 1802 Die Trifte. — Drift, se Indl.

**Dueeng.** U. [*'duˌæŋ'*]. Jb 1704 Dueng; TM, I 1912, I 1929 Dueeng. — Eng langs Lobæk. Første Led er rimeligvis Fuglenavnet Due.

**Duepold.** U. I 1912 Duepold. — Nævnes i I 1912 umiddelbart efter Dueeng og hører da antagelig topografisk sammen med denne.

**Dybemose.** NL. [ˈdyʁ·ˌmo·s]. Jb 1704 Düp Moes(heide); I 1912 Dyb Mose, Dybmose; I 1929 Dybmose [dy·vmo·s]. — Af Adj. dyb, der i Vestslesvigsk kan have Formen [dyʁ'].

**Dyndager.** Lø. I 1912 Dyndager.

**Dyndet**, Eng. B. [dø·n̥t] Jb 1704 døen, doen; U 1781 Dönd, Dönd Eng; TM Döhn (Wiese). — Hvis Udtalen [dø·n̥t] er oprindelig, maa Navnet antages at være sammensat med Subst. glda. with „Skov". De ældre Former kunde dog tyde paa, at t-et er en senere Tilføjelse; i saa Fald snarest en Kollektivdannelse til Subst. Dynd, sønderjy. [dø̞ň] (Feilb.).

**Dyndvad.** La. [dø·n̥vɔ̀j̥]. TM Dynewaod, Dyneward; I 1912 Dynnevad, Dynnevaad. — Subst. Dynd.

**Dyrskov.** VT. [dyˈəsgåʁ el. dy·sgåʁ]. B 1788 Dyrskov, Dyrskov Pold; TM Dyrskauv; I 1912 Dyrskov. — Subst. Dyr „Dyrevildt". Støder op til Dyrskov i Brede S., 3116., i hvis Nærhed der findes en Vildtbane.

**Ebkær.** NL. [ɛbk̥ɜɹ̀]. B 1801 Erbkier, Jobbkier; L 1802, Jb 1802 Erbkier; I 1912 Ebkjær, Ibkær. — Snarest af Mandsnavnet Ebbe.

**Egsbjærg.** NL. Jb 1704 Jegsbierre. — Forleddet er Trænavnet Eg i diftongeret Form.

**Elledal.** T. TM Elle Dalen. — Trænavnet El.

**Elleeng.** Kl. Jb 1704 Elleng. — Trænavnet El.

**Ellekær.** La. [æl·k̥ɜɹ̀]. Jb 1704 Elkier; U 1771—76 Nor Elkier Mor, Süder Ell-Kier Mor; TM Elkjer; I 1912 Elkjær. — Trænavnet El.

**Ellerundel.** LG. [æl·ʀon̥el]. I 1912 Elronddel, Elrundelen, Elryndel; I 1929 Ællerunddel. — Trænavnet El.

**Engager.** La. [æŋ·aqə]. U 1771—76 Eng Acker; TM Eng Ager; I 1912 Engager.

**Engløkke.** La. TM Stor Engs Lüke.

**Erle.** Lang-Erle. Kl. [lɔŋˈæɹ·l]. Jb 1704 Long Edeler, Langedeler; I 1912 Langerl. — Kl. Stak-Erle. Jb 1704 Stackedeler, Stock Edler. — Navn paa en Mark. Formerne i Jb 1704 synes at vise at Navnet maa have glt. t. Der foreligger antagelig (Plur. af) et ellers ukendt Appellativ glda. *ætil (af urnord. *atila-), der kunde være beslægtet med Verb. æde; jfr. Hellq. EO under åtel. Lydudviklingen maatte da være parallel med Udviklingen i et Ord som jy. Sæddel „Bundfjæl" (< glda. *sætil; se Formerne hos Feilb.), men forskellig fra Udv. i Kedel (< glda. kætil), der i Sønderjy. har Formen [kẹl] o. lgn. Man kunde i saa Fald tænke paa en Betydning „Græsseplads" ell. lgn. Første Led i Stak-Erle er Adj. stak(ket) „kort".

**Faarefenne.** VT. [æ ˈfå·ˌfæn·]. TM Schaffenne.

**Faareløkke.** 2 Gange i La. [æ ˈfå·ˌlyk]. TM Faar Lüke; I 1912 Faarlykke. — U. [æ ˈfå·ˌlyk]. I 1912 Faarelykken; I 1929 Faareløkken.

**Faaremade.** NL. Jb 1802, L 1802 Faarmay.

**Faargaard Skov.** LG. [ˈfå·gɷˌsgåʁ]. — Se Faargaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Faargstadeng.** V. I 1912 Faargstadeng. — Formen kunde muligvis gengive et *Faargaard Stageng. Jfr. Stageng ndfr. og Faargaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Falkebode.** Lø. [æ ˈfalgˌbo·j̥]. B 1802 Falk bode; L 1802 Falk bod;

I 1912 Falkboe. — Forleddet er Fuglenavnet Falk, Efterleddet Plur. af Subst. Bod „Hytte, Skur", hvorom se Indl., og hele Navnet har oprindelig betegnet de Hytter, man brugte ved Falkefangsten; jfr. P. V. Jacobsen i Nyt historisk Tidsskrift II p. 316. Et Falkeleje i Løgum Skov omtales i Løgumbogen SRD VIII p. 230. Jfr. Falkeeng ndfr. og Falkevang i Brøns S., 3087.

**Falkeeng.** La. [*ˈfɔtgˌæŋ'*]. U 1771—76 Falck E.; TM, I 1912, I 1925 Falkeng. — Se Falkebode ovfr. Udtalen er omtydet efter Subst. Folk.

**Falle.** Kl. [*æ fat'ə*]. Jb 1704 fallie; I 1912 Falle. — Subst. jy. Falg „den pløjede mark" (Feilb.).

**Femtepart.** NL. Jb 1704 Norder fembt part; Jb 1802 Fempart; TM Femmt-Park, Femmt Peck; I 1925 Femte Part.

?**Findmade.** Lø. I 1912 Find Made.

**Firkant.** Lø. [*æ fikaŋd*].

**Fiskbæk.** Mejer 1649 Fischbeck; Gst 1857—58, Trap[1] Fiskebæk; I 1912 Fiskbæk. — Samme Bæk som Fiskbæk i Arrild S., 3081.

**Fjortendemat.** La. [*æ ˈfjOɹ·dənˌdæ·mət*]. TM Vierzehn Demaths Fennen; I 1912 Fjortendemat.

**Flavholm Hede.** La. Jb 1704 Flagholm heide. — Subst. jy. Flave „flad Hedetørv".

**Flavskifte.** Kl. TM Flaggen Schifft; I 1925 Flavskifte. — VT. [*æ ˈftåʁ·ˌsgæ̊ʁ·t*]. TM Flauwschift. — Se Flavholm Hede ovfr.

**Flyde.** Kl. [*æ fty·*]. Jb 1704 flüh; TM Flüe; I 1912 Fly. — Lø. TM Flü; I 1912 Fly; I 1929 [æ fly.]. — U. [*æ fty·*]. I 1929 [æ Fly.]. — VT. Jb 1704 Flyer. — Flyde, se Indl.

**Folde.** B. [*æ ˈsøŋ'əˌfoˈl̥, æ ˈnöˈɹˌfoˈl̥*]. TM Fohl; U 1781 Fold. — La. [*æ fo·l̥*]. I 1912 Fold. — LG. TM Fold; I 1912 æ Fold, Fold. — B 1801 fold, fohld; L 1802 Fohl. — La. Foldfælled. [*æ ˈfo·l̥ˌfætə*]. TM Foldfellet. — La. Foldløkke. TM Follycke. — Fold, se Indl.

**Folehoved.** La. [*fOl̥ˈho·i̯*]. Jb 1704 Foullhoj, Fullhoi. L 1771—76 Fohlhou, Fohl-Hovet; TM Oster-, Wester Follhorn; I 1912 Folhoved, Folhod; I 1925 Følhoved. — Lø. [*fOtˈhoˈi̯*]. U 1758 Schlumper Voll-Hoved; L 1802 Norden Føllhoved; TM Fohlhoved; I 1912 Folhoved. — Snarest et sammensat Appellativ Folehoved „Hestehoved", brugt som Stednavn for at betegne Jordstykkets Form. Mindre sandsynligt er det, at der foreligger en Sammensætning af Fole og Subst. Hoved i den topografiske Betydn. „Fremspring" el. lign. I det første Navn er Udtaleformen paavirket af Subst. Fold.

**Frederiksfenne.** LG. TM Friedrichsfenne.

**Fremmedenge.** LG. [*æ ˈfʀæmədˌæŋ·*]. TM Fremmed-Enge; I 1912 Fremmedeng.

**Frisbæk.** NL. [*fʀi·sbək*]. Jb 1704 Friesbeck; B 1801 Fries becke; I 1912 Friisbæk, Frisbæk. — NL. Frisbækhoved. [*fʀisbəgˈhoˈi̯*]. Jb 1704 Fuesbeck hoi, friesbeck hoi; B 1801 Fries beck Hoiv; L 1802 Fries bek-Hoved; Jb 1802 Friesbeck-Hoved; I 1912 Friisbækhoved. — Navn paa en Gren af Lobæk. En anden Gren kaldes Friskærbæk, se Arrild S., 3081. Frisbæk ligger ved de følgende Navne paa Fris-, der sikkert alle indeholder Folkenavnet sønderjy. Frise „Friser".

**Frisholm.** NL. B 1801 freesholm, (her?) frieshuu. — Se ovfr. under Frisbæk.

**Friskær.** NL. Jb 1704, Jb 1802 Frieskier. — Se ovfr. under Frisbæk.

**Frisvad.** NL. [*fʀi·svɔj̨*]. L 1802 Frieswoy; TM Frieswoy Eng; I 1912 Friisvoj. — NL. Frisvad Høj. 27/11 1531 (LB) Frijsway høy. — NL. Frisvad Vej. [ˈ*fʀi·svɔj̨ˌvæj̨*]. — Se ovfr. under Frisbæk. Frisvad strækker sig ogsaa ind i Arrild S., 3081. Formen i LB („then steen paa Frijsway høy") skal næppe henføres til Frisbækhoved ovfr., men er snarest Navn paa en Gravhøj, der ligger ved Frisvad i selve Sogneskellet.

**Frueløkke.** LG. [ˈ*fʀu·ˌtyk*]. TM Frauenfenne. — Frueløkke og Herreløkke ndfr. hører til Faargaard, og Navnene sigter vel til adelige Ejere af denne Gaard. Formerne i TM tyder paa, at Endelsen oprindelig er -fenne, som senere er blevet fortrængt af det tilsvarende østslesvigske -løkke.

**Frændesholm.** NL. Jb 1704 Frendisholm. — Af Mandsn. Frænde, der endnu bruges paa Egnen.

**Fælledagre.** V. [*æ* ˈ*fæt̥əˌaqə*]. — Fælled, se Indl.

**Fælledeng.** Kl. TM Fälle-Eng. — La. [*æ* ˈ*fæt̥əˌæŋ*']. TM Felledwiesen, Fälleeng; I 1912 Fælleseng, Fælledeng. — LG. TM Fälledwiese. — U. [*æ* ˈ*fæt̥əˌæŋ*']. TM Fälled Eng, Fälled Enge; I 1912 Fælledeng; I 1929 Fælledengen. — VT. [*æ* ˈ*fæt̥əˌæŋ*'].

**Fælledløkke.** La. TM Felledlück. — Lø. [*æ* ˈ*fæt̥əˌt̥yk*]. TM Fälledlüker, Fälledlück. — VT. [*æ* ˈ*fæt̥əˌt̥ygə*].

**Fælleshede.** VT. Jb 1704 Nord und Grose fellitz heide.

**Fællesløkke.** V. [*æ* ˈ*fæt̥'əsˌt̥yk*]. TM Felleslück.

**Fællesmade.** Lø. [*æ* ˈ*fæt̥'əsˌma·j̨*]. TM Fälledmai; I 1929 Fællesmaden. — Lø. [*fæləs*ˈ*ma·j̨*]. TM Fälledsmai.

**Føvling.** La. [*fæ̊ʁ·t̥əŋ*]. I 1912 Føilung, Føvlund. — Hvis Endelsen oprindelig er -ing, kan Navnet sammenstilles med Føvling, Sb. i Malt H. (RO 1330—48 Fyghlingh), og Føvling, Sb. i Tyrsting H. (1439 (c. 1600 ÆDA I 209) Feulingh), der er afledt af Subst. glda. fughl „Fugl"; jfr. glsv. Føghlinge, der ifl. Hellquist, Svenska ortnamn på -inge p. 32, indeholder dette Ord som Personnavnestamme.

**Gaardfenne.** VT. TM Hoffenne.

**Gaardslag.** LG. [*æ gå·stå̊ʁ*]. TM Rodeslag, Godeflag; I 1925 Godeslag. — Den Del af Marken, som Teglgaards Bygninger ligger paa.

**Gaasblok.** NL. Jb 1704 Goesblock; B 1801 Gaasblocke, Gaasblockeagger; L 1802 Gaasblok; Jb 1802 Gaasblock, (her?) Gaarblock; TM Gaasbak; I 1925 Gaasblok.

**Gaasebjærg.** Ko. Jb 1704 Goesberg; U 1771—76 Gaaßbiere.

**Gaaseholm.** NL. Jb 1704 Goesholm.

**Gaasekær.** LG. I 1912 Gaaskær.

**Gaasemosehøj.** NL. Jb 1704 Gaesmerhuy, Goesmerhuy. — NL. Gaasemosehøj Vang. B 1801 Kasmus-høy wang; L 1802 Gaasmoshoywang; Jb 1802 Gaasmoeshoiwang. — Formen i Jb 1704 kunde tyde paa, at det midterste Led opr. er Subst. Myr (se Indl.), der senere er blevet erstattet af det enstydige Mose.

**Gaasepyt.** La. [*gå·spo̤t*]. U 1771—76 Ganße-Pfötze; TM Gaaspütt; I 1912 Gaaspøt.

**Gade.** Ko. [*æ ga·*]. — La. [*æ ga·*]. TM, I 1912, I 1925 Gade. — Lø. [*æ ga·*]. TM Gade; I 1912, I 1929 Gaden. — NL. L 1802 Straße; I 1912 Gade; I 1929 Gaden. — U. [*æ ga·*]. TM Gade; I 1912, I 1929 Gaden. — V. [*æ ga·*]. U 1794, I 1912 Gaden. — U. Gadeeng. [*æ* ˈ*ga·ˌæŋ*']. TM, I 1912 Gadeeng; I 1929 Gadeengen. — La. Gade-

løkker. TM Gaar Lüken. — La. Nørre-Gade. [æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌga·]. TM Nörregade. — La. Sønder-Gade. [æ ˈsøŋ̍ˈəˌga·]. TM Süner Gaan, Süner Gaar eller Süner Gaae. — La. Vester-Gade. TM Wester Gaar. — La. Øster-Gade. TM Oster Gaar.

**Gammelbroblok.** La. Jb 1704 Gammelbroblock.

**Gammeleng.** VT. J 1704, TM Gammeleng.

**Gammelgaard.** U. [gamətgɷ]. Jb 1704 Gammelgahr, Gammelgahrsdieg, Gammelgahrseng; TM, I 1912, I 1929 Gammelgaard. — Her har der ifl. Sagnet ligget en Herregaard, hvorfra Byen Ulstrup skal være udflyttet (I 1912).

**Gammelmark.** La. [gamətmaɹg].

**Gammelmose.** B. [gamətˈmo·s]. Jb 1704 Gammelmoes; U 1781 Gammel Moßen; TM Süder Gammelmose, Gammelmose; I 1912 Gammelmose.

**Gelager.** LG. Jb 1704 Gellagger, Gelagger. — Se ndfr. under Geldam.

**Geldam,** Vandløb og Agre. LG. [ɡ̣ætˈdam']. TM Gjäldam; I 1912 Gjældam, Gjeldam; I 1929 [gjældam']. — LG. Geldams Bro. Gst 1857—58 Gjelddamsbro. — Forleddet kunde være et til oldn. geil f. „Kløft" svarende Subst. glda. *gēl. Betydningen vilde stemme udmærket med Naturforholdene.

**Gelstoft.** Lø. [ɡ̣jætståʊt]. TM Gielstoft; I 1912, I 1929 Gjelstoft. — Navnet er antagelig identisk med Gelstoft i Højrup S., 3082.

**Ginnegarth,** Fiskevand (i N.-Løgum S.?). Omer Bisp i Ribe 1177—1204 (LB) Ginniggarth, Ginnegarth; Valdemar II Konge 1202—41 (LB) Ginnegærth; 21/1 1206 (LB) Ginnegardth; Tuvo Bisp i Ribe 1214—30 (LB) Gumegarth; 23/3 1228 (LB) Ginnegarth. — Mandsn. glda. *Ginni, som maa forudsættes i Stednavnet Ginnerup, Ginderup; jfr. glsv. Kvinden. Ginna. Efterleddet er glda. garth i Betydningen Fiskegaard.

**Glatved.** NL. L 1802 Gladtwed; Jb 1802 Gladtwed, Glattwedt. — Maaske samme Navn som Glatved, Lb. i Hoed S., Sønder-Dyrs H. (1257 Glappethwæt), hvor Forleddet rimeligvis er et Personnavn, der ogsaa indgaar i Stednavnet Glattrup. Tved, se Indl.

**Granfenne.** T. TM Granfenne. — Jfr. Granløkke, Løgumkloster Flække 3118.

**Gravede Agre.** NL. [æ ˈgʀaˈɹ̥ˌaqə]. I 1929 De gravede Agre. — Der er gravet Grøfter mellem Agrene.

**Gravholt.** V. [gʀåʊ·hOl̥d]. Jb 1704 Grauwelt; B 1797 Grauholdt, Gravholdt; TM Grawholdt; I 1912 Gravholt. — Subst. Grav.

**Grusgab.** Lø. [æ ˈgʀu·sˌga·f]. — Subst. Gab, der i Sønderjy. har Pluralisformen [gaf] (Feilb.).

**Grynholm.** U. [gryn·hɔtm]. Jb 1704 Grünholm; I 1929 Grynholm. — Skal ifl. Sagnet være købt for to Skæpper Boghvedegryn (I 1912). Navnet sigter dog snarere til Holmens Lidenhed.

**Græsblok.** NL. Jb 1704 Graßblock.

**Grævlingdal.** LG. [ˈgʀæ̊ʊ·təŋˌdat]. I 1912 Grævlingdal; I 1929 Grævlingedal [græwliŋˈdal]. — Dyrenavnet Grævling.

**Grønbæk.** NL. [gʀönˈbæk]. Jb 1704 Gronbeck, Grunbeckenge; B 1801 Grönbecke; L 1802 Grönbek; Jb 1802, TM Grönbeck; I 1912 Grønnebæk. — NL. Grønbækmose. L 1802 Grönbekes-Moos; Jb 1802 Gröbeckes Moos. — Grønbæk er nu Navn paa en Eng.

**Grønvej.** La. [*æ ˈgʀø·nˌvæj*]. U 1771—76 Grøn Steig.

**Guanoløkke.** LG. [*æ gʁˈɑ·nəˌtyk*]. I 1929 Guanoløkken. — Her begyndte man ifl. I 1929 først at anvende Kunstgødning.

**Gystoft.** La. [*gy·stɔst*]. U 1771—76 Gues Tofft; TM Güüs Toft; I 1912 Gystoft. — Toft i Landeby By. Forleddet er antagelig Kvindenavnet Gyde. Jfr. dog Gysfenne, V.-Vedsted S., 2708.

**Gørresens Fenne.** LG. TM Görresensfenne.

**Haardeng.** Kl. [*æ ˈhå·ˌæŋ'*]. TM Haar-Enge; I 1912 Haardeng. — Adj. haard.

**Haardholm.** NL. L 1802 Haarholms May; Jb 1802 Haarholm. — Adj. haard.

**Hale.** NL. Jb 1704 Hahle, Halloe; B 1801 Halle. — NL. Haleager. L 1802 Hale-Ager; Jb 1802 Haleager; TM Hale-Ager, Halle-Ager. — NL. Halehede. L 1802 Hale-Hede; Jb 1802 Halehed, Halehede; TM Hale Hede. — NL. Halevej. B 1801 Halleweg. — Hale, se Indl.

**Hallegrav.** Se Løgumkloster Lands., 3119.

**Halvfenne.** VT. TM Halbfenne.

**Halvottingsvej.** NL. [*æ ˈhatɔdəŋsˌvæj*]. I 1912 Halvottingsvei. — Vejen benyttedes af Beboerne i Løgum Bjærge, som hver ejede en Halvottingsgaard. Otting, se Indl.

**Halvstykkerne.** V. B 1797 Halvstykkerne.

**Harehoved.** NL. Jb 1704 stoer haerhøj, Liel harhoi; B 1801 Haarhow; Jb 1802 Harhoved; TM Harehoved. — Se Harehoved i Arrild S., 3081. Formen i Jb 1704 gengiver en Udtale [*-ho'j*].

**Haslundbjærg.** U. [*hastʁŋˈbjæɹ'ə*]. TM, I 1912, I 1929 Haslundbjerg. — Navnet kan sammenstilles med Haslund, Krat i Obbekær S., Ribe H. (udt. [*hå·sluŋ*]) og Haselund, Lb. i Fjolde S., N.-Gøs H. (udt. [*ha·slịŋ*]; RegCapSlesv 1352 (1661—70) Hasælund), der kunde indeholde Subst. Has „Gærde, Skel"; se herom DS II p. 19 under Stenhas. Ved Haslundbjærg er der dog ogsaa Mulighed for Trænavnet Hassel.

**Hattemagerenge.** Kl. TM Hattmager-Enge.

**Haveager.** La. U 1771—76 Garten Acker.

**Havefenne.** LG. TM Gartenfenne. — Kl. Havefenner. TM Haufenner. — Havefenne i LG har Navn efter Haven ved Faargaard.

**Havegaard.** B. Jb 1704 haugard. — NL. L 1802 Haugaard; Jb 1802 Haugaardeng. — V. Jb 1704 Haugard. — VT. [*håʁ·gɷ*]. Jb 1704 Haugahr. — Jfr. Havegaarde i Spandet S., 3083, og Feilb. under havgård.

**Havn.** B og V. $^{18}/_{11}$ 1567 (LB), $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Haffn. — V. Havnbæk. [*håʁ·nbɜk*]. — B og V. Havnsten. $^{13}/_{11}$ 1567 (LB) Haffnsteen; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Haffnstenn; $^{4}/_{11}$ 1568 (LB) de kleiner Haffn Sthenn. — Havn og Havnsten, en Skelsten, ligger paa Grænsen mellem Bjerndrup og Visbjærg samt Bovlund i Agerskov S. Rimeligvis et ellers ukendt glda. *hafn, samme Ord som oldn. hǫfn f. „Græsgang".

**Havreholm.** V. B 1797 Havreholm.

**Havreland.** La. U 1771—76 Haber Land.

**Havreløkke.** Kl. [*æ ˈhåʁəˌtyk*]. TM Hawer-Lücker.

**Havrevang.** B. Jb 1704 hauerwang, hauwerwang; U 1781 Havervang.

**Hedeager.** V. [*æ ˈhe·ˌɑqə*]. — Opdyrket Hede.

**Hedebjærg.** Lø. U 1758 Heyde berg. — Lø. Hedebjærg Kær. U 1758 Heydeberger-Kyer.

**Hedeeng.** La. TM, I 1912 Hedeeng.

**?Hedeengpold.** Lø. Jb 1704 Heide weide Poll.

**Hedefenne.** Kl. TM Hee-Fenn. — LG. [*æ ˈheˑˌfænˑ*]. TM Hedefenne; I 1929 Hedefennen. — Lø. [*æ ˈheˑˌfænˑ*]. — VT. [*æ ˈheˑfænˑ, æ ˈheˑˌfænə*]. TM Heidefennen, Heidefenne. — LG. Gammel-Hedefenne. TM Gammelhedefenne.

**Hedeholm.** La. U 1771—76 zwey . . . Heyde Hollem.

**Hedekrog.** La. I 1912 Hedekrog.

**Hedeland.** Ko. [*heˑlanˌ*].

**Hedeløkke.** Kl. [*æ ˈheˑˌtyk*]. — La. TM Hedeslückerne; I 1925 Hedeløkkerne. — Lø. [*æ ˈheˑˌtyk*]. TM Heidelük; I 1912 Hedelyk. — Lø. [*æ ˈheˑˌtyk*]. — U. [*æ ˈheˑˌtyk*]. TM Hede-Lykker; I 1929 Hedeløkken.

**Heitmanns Fenne.** VT. [*æ ˈhæjdmanˌsˌfænˑ*]. — Af Slægtsnavnet Heitmann.

**Helled.** NL. TM Helle. — NL. Helledskrog. B 1801 Helleskrog; L 1802 Helles-Krog; Jb 1802, TM Helleskrog. — Subst. sønderjy. Helled, „en fold, hvori markmanden sætter kreaturer ind, når han har fanget dem løsgående", jfr. Hellesgrob i Brøns S., 3087.

**Hem.** B. [*æ hæmˈ*]. Jb 1704 hemm; U 1781 Michels Hem Eng; TM Hemm. — Lø. [*æ hæmˈ*]. B 1802 Hem sønden Bekken; L 1802, I 1912 Hem; I 1929 [æ hæmˈ]. — NL. B 1801 Hemm Wiese; TM Hemm. — Hem, se Indl.

**Herreløkke.** LG. [*æ ˈhæˑɹˌtyk*]. TM Herrenfenne. — Se Frueløkke ovfr.

**Herrevej.** B 1801 Herrweg. — Se Herrevej i Brede S., 3116.

**Hessel.** LG. [*hæjˑsəl*]. I 1912 Heisel. — Kollektivet Hesle „Bevoksning med Hassel", se Indl.

**Hestebusk.** LG. [*hæsdəˈbOsg*]. TM Heftebusk; I 1912, I 1929 Hestebusk. — Første Led er antagelig et opr. *Hestager. Ifl. Sagnet skal der have ligget en gammel Borg her (I 1912).

**Hestefenne.** La. [*æ ˈhœˑsdˌfænˑ*]. TM Pferdfenne; I 1912 Hestfen, Hestefenne. — LG. TM Pferdefenne. — Ko. [*æ ˈhœˑsdˌfænˑ*].

**Hestehave.** La. Jb 1704 hesthau; I 1912 Hestehave, Hesthav. — U. [*æ ˈhœˑsdˌhåvˑ*]. I 1912, I 1929 Hestehaven.

**Himmerig.** Lø. [*hɛməˑɹ*]. TM Himmelreich; I 1912 Himmerig; I 1929 Himmerig?

**Hjørnefenne.** Lø. [*æ ˈjöɹˑnˌfænˑ*].

**Hjørnekobbel.** LG. Jb 1704 die Ecker Kuppell.

**Holeng.** Lø. Jb 1704, TM Holleng; I 1912 Huleng. — Subst. Hul, sønderjy. [*hål*] (Feilb.).

**Holm.** Kl. TM Holm. — LG. I 1912 Holm. — NL. L 1802, Jb 1802 Holm. — U. [*æ høťm*]. TM Holm; I 1912, I 1929 Holmen. — V. Jb 1704 hollum. — B. Holmende. TM Holmende. — U. Holmløkke. [*æ ˈhøťmˑˌtyk*]. TM Holm Lykker, Holm Lykken; I 1912 Holmlykken; I 1929 Holmløkken. — NL. Holmmade. Jb 1704 holmmay; B 1801, L 1802, Jb 1802 Hollmay. — Holm, se Indl.

**Hoppendrav.** V. Jb 1704 hoppendrau. — Forleddet er snarest da. Humle, der i Jb 1704 er oversat til nederty. Hoppen (Mensing).

**?Horsfenne.** B. TM Hossfenne.

**Humleborg.** VT. [*ˈhOməťˌbOɹˑ*]. — Plantenavnet Humle. Navn paa et Markstykke omgivet af Eng.

**Hundsmark.** Lø. [ˈvæsdə ˈhuˈŋsˌmaɹg, ˈjøsdə ˈhuˈŋsˌmaɹg]. Jb 1704 Huusmarck heide; TM, I 1912 Hundsmark; B 1802, L 1802 Hundsmark. — Subst. Hund, der i Vestslesvig kan udtales *huň* (Feilb.); Ordet er dog muligvis anvendt som Tilnavn.

**Hussted.** T. [*h0sdæj*]. Jb 1704 Hoetszede; TM Hofsted; I 1925 Hussted. — Hussted „Sted hvor et Hus har staaet".

**Hvidingdal.** Kl. $^{27}/_{2}$ 1531 (LB) Hvidingdall; Jb 1704 widding dall. — Næppe Opkaldelse efter Sognenavnet Hviding, 3085, men formodentlig af samme Oprindelse. Jfr. Naturnavnet Hviding i Døstrup S., 3115.

**Hvirlkær.** NL. Jb 1704 wirlkier, welkers; B 1801 Wellkier; L 1802, Jb 1802 Wirlkier; Jb 1802 Wirlskier. — Se Hvirlkær i Højrup S., 3082.

**Hyrdeeng.** La. U 1771—76 kleine Hirte Wisch; (her?) I 1912 Heereng. — NL. B 1801 Hierten Wiese, klein Süder Hirten Wiese, groß Hirten Wiese; L 1802 Hier-Eng; Jb 1802 Hiereng. — U. [æ ˈheˑˌæŋ']. I 1929 Hedeengen. — Om [æ ˈheˑˌæŋ'] i Ulstrup oplyser Traditionen, at det er et glt. Hyrdeeng. Dette forudsætter, at Hyrde i Stedets Dialekt kan have Formen [*heˑɹ*], men Formerne i L 1802 og Jb 1802 af Hyrdeeng i Nørre-Løgum synes at vise, at Ordet der har heddet [*hiˑɹ*]. Navnet er maaske derfor snarere et Hedeeng.

**Høgsholm.** NL. Jb 1704 hoxgsholm, høxholm enge. — Af Fuglenavnet Høg, maaske brugt som Tilnavn.

**Højager.** Kl. TM Hy-Ager.

**Højbjærg.** NL. Højbjærg Eng. Jb 1704 Hoberger wische, høeberg eng. — NL. Højbjærg Holm. Jb 1704 Hübergerholm; B 1801 Hoybierre Holmm; Jb 1802 Hoibergholm; L 1802 Hoybiergholm. — Holm, se Indl.

**Højfenne.** B. [æ ˈhyˑˌfænˑ].

**Højhede.** NL. [æ ˈhyˑˌheˑ]. I 1929 Den høje Hede.

**Højsløkke.** U. [æ ˈhyˈsˌɫyk]. TM Hyes-Lykke; I 1912 Høeslykken, Hoierlyk; I 1929 Højsløkken.

**Høkær.** La. [*jo̤ḳɜɹ*]. Jb 1704 Høekier; TM Hökjer.

**Hørtoft.** L 1802 Hörretofft. — Plantenavnet Hør.

**Inderfælled.** U. [æ ˈi̥ŋəˌfæɫə]. TM Indre Fälled; I 1929 Inderfælleden.

**Isbæk.** Kl. [*isbək*]. TM Isbeck. — Kl. Isbækslund. TM Isbeckslund. — Subst. Is.

**Ivers Eng.** La. U 1771—76 Jvers Eng.

**Jejsager.** Lø. [*jæj̥ˑsåsə*]. Jb 1704 Jegsagger; TM Jaisacker; I 1912 Jeisager; U 1758 Jeys Acker. — Forleddet er en diftongeret Form af Trænavnet Eg; jfr. Egsbjærg ovfr.

**Jenses Løkke.** La. U 1771—76 Jensses Lücke.

**Jeppes Holm.** U. Jb 1704 Jepßholm.

**Jeskær.** Lø. [*jɛsḳɜ*]. Jb 1704 Loidtwidter Jeßkier, Jeßkierenge; U 1758 Jeys Kyer, Jes Kyer; TM Jeskjär; I 1912 Jeskjær, Ieskær. — Trænavnet Eg i diftongeret Form.

**Jomfrufenne.** LG. TM Jungfrauenfenne.

**Kaadnereng.** NL. Jb 1704 Kath enge; L 1802 Kadner-Eng; Jb 1802 Kadnereng. — Subst. Kaadner „mindre Landbruger".

**Kaadnerkobbel.** La. U 1771—76 Kätener Koppel. — Se Kaadnereng ovfr.

**Kaadnerløkke.** La. [*æ ˈkɔɹ·ˌɫyk*]. U 1771—76 Kahtener Lücke; I 1912 Kaadnerlykke, Kornerlykke. — Se Kaadnereng ovfr. I den moderne Udtale er Kaadner blevet erstattet med Subst. Kaad.

**Kaadnermark.** VT. TM Kaadnermark. — Se Kaadnereng ovfr.

**Kaalfenne.** LG. TM Kohlfenne; I 1925 Kaalfenne.

**Kachenborn.** La. U 1771—76 Kachenborn. — Navnet er antagelig forskrevet.

**Kalvefenne.** VT. [*æ ˈkaɫ·ˌfæn·*]. TM Kalbfennen.

**Kalveløkke.** La. TM Kall-Lüke. — NL. TM Kalwe Lükke. — V. [*æ ˈkaɫ·ˌɫyk*]. TM Kall-Lüke.

**Kalvemade.** NL. [*æ ˈkaɫ·ˌma·j̥*]. B 1801, L 1802 Kallmay; Jb 1802 Kalmay; TM Kalwemai; I 1912 Kalvemade, Kalvemai; I 1929 Kalvemaden. — U. Jb 1704 Kallmay.

**Kalvetoft.** LG. [*æ kaɫ·tåʊt*]. TM Kälberweide; I 1929 Kalvetoften. — T. [*æ kaɫ·tåʊt*]. — V. [*æ kaɫ·tåʊt*]. — VT. B 1788 Kalve Toft.

**Kammerraadsfenner.** VT. [*æ ˈkam'əʀɷsˌfæn·*]. TM Hammerrathsfennen; I 1925 Kammeraadsfenne.

**Karm.** NL. B 1801 Carmm; L 1802, Jb 1802, TM Karm. — Se Karm i Arrild S., 3081.

**Karstens Fælled.** Lø. [*ˈkæsdənsˌfæɫə*]. I 1929 Karstens Fælled.

**Kelsnap.** Kl. [*k̥jæɫsnap*]. TM Kielsnap; I 1912 Kjelsnap. — NL. Kelsnap Ager. L 1802 Kielsnap-Ager. — NL. Kelsnap Drav. B 1801 Kielsnap Grau; L 1802 Kielsnap-Drav; Jb 1802 Kielsnapdrav. — NL. Kelsnap Hede. B 1801 Kelsnapheide, Kielsnapheide; L 1802 Kielsnap Hede; Jb 1802 Kielsnaphede. — NL. Kelsnap Høj. L 1802 Kielsnaphoy Ager; Jb 1802 Kielsnaphoiager; TM Kjelsschnoophoy, Kjelsschnoaphoy, Kjelsschnaphoy; I 1912 Kjelsnaphøj. — Kelsnap er Navn paa et Stykke Eng i Kløjing paa Grænsen af N.-Løgum. Rimeligvis af Subst. Kedel, brugt om en Fordybning i Jordsmonnet.

**Kelstoft.** Lø. Jb 1704 Kelstofft, Kielstofft; U 1758 Kyels Tofft. — Af Mandsn. glda. Kætil.

**Kile.** La. [*æ ki·ɫ*]. TM Kiel, Kielen; I 1912 Kiel. — LG. [*æ ki·ɫ*]. I 1929 Kilen. — Lø. [*æ ki·ɫ*]. TM Kiel; I 1912 Kilen. — U. [*æ ki·ɫ*]. TM, I 1912, I 1929 Kilen. — VT. [*æ ki·ɫ*]. TM Kiel. — Kile, se Indl.

**Kirkeager.** NL. Jb 1704 Kirchacker.

**Kirkeeng.** LG. I 1912 Kirkeeng, Kirkeng (rett. fra Kirklykke).

**Kirkens Eng.** Lø. [*ˈkj̥ɹ·gənsˌæŋ'*]. TM Kirkenseng.

**Kirkens Toft.** NL. [*kj̥ɹ·gənståʊt*]. Jb 1704 Kirchenstofft, Kirchentofft; B 1801 Kirchen Toft; L 1802, Jb 1802 Kirktoft; TM, I 1912 Kirkenstoft; I 1929 Kirkentoft. — LG. TM Kirketoft.

**Kirkens Tuer.** — Se ndfr. under Tuer.

**Kirkevang.** NL. Jb 1704 Kirchwang; B 1801 Kierckwang, Kierckwangbierre; L 1802 Nedder-, Over-Kirkwang; Jb 1802 Nedder-kirkwang, Over Kirkwang; TM Neden-, Owen Kirkewang.

**Kisbæk.** La. [*kisbək*]. I 1912, I 1925, Gst Kisbæk. — Samme Oprindelse som Kisbæk i Døstrup S., 3115. Bækken kaldes ogsaa Sønderbæk.

**Kisbæk Agre.** VT. [*kisbək*]. B 1788 Kisbeck Aggere. — Er ikke opkaldt efter det ovenfor nævnte Kisbæk, men efter Kisbæk i Døstrup Sogn, 3115.

**Klaaborgtoft.** NL. Jb 1802 Klaborgtoft. — Forleddet er identisk med Bebyggelsesnavnet Klaaborg i Stepping S., 3037 (s. d.) og er maaske dette Navn brugt som Slægtsnavn.

**Klint.** Kl. [*æ kteŋd*]. Jb 1704 der Klindt; TM Klina; I 1912, I 1925 Klint. — Højtliggende Agerjord. Klint, se Indl.

**Klokkebjærg.** LG. Jb 1704 Glockberg. — Af Subst. Klokke. Navne som Klokkebjærg, Klokkehøj forekommer ikke sjældent rundt om i Landet, og sigter vel som oftest til Bakkens Form. Paa Klokhøj i Jelstrup S., Børglum H. (Præsteindb. 1638 Klockhøy) har man imidlertid fundet den Plads, hvor Sognets Kirkeklokke er blevet støbt (se Trap[4] V p. 155), og andre af Navnene kan maaske være opstaaet paa samme Maade.

**Klosterløkke.** La. TM Kloster Lüke; I 1912 Klosterlyk.

**Klostermark.** La. U 1771—76 Closter Feld.

**Kløjing Skrøp.** Kl. [*ˈkt̬ɔi̯ˑŋˌsgʁɷp*]. — Se Kløjing ovfr. under Bebyggelsesnavne. Skrøp, se Indl.

**Kløverager.** Kl. TM Klöver-Ager.

**Knabberskab.** VT. I 1912 Knabberskab. — Navn paa en Vej. Rimeligvis et spøgende Navn, sammensat af Adj. jy. knabbret „ujævn" og det alm. Suffiks -skab. Jfr. Subst. jy. Knabbrehed „den egenskab hos noget, at det er fuldt af knopper, knaster, ujævnheder" (Feilb.).

**Kofenne.** B. og Lø. [*æ ˈkOˌfænə, æ ˈkOˌfænˑ*]. TM Groß-, Kleine Kuhfenne, Kuhfenne; I 1912 Kofenne; I 1929 Kofennen. — VT. TM Kuhfenne.

**Kog.** La. [*ˈjɔsdəˌkåʊ, ˈvæsdəˌkåʊ*]. U 1771—76 Cau, Caue; TM Kow; I 1912 Kog, Kov. — Kog, se Indl.

**Kokflyhede.** La. [*ˈkɔvətˌheˑ*]. Jb 1704 Kockflü heide; U 1771—76 Kaakflye Heide; TM Kockfuld Heide; I 1912 Kokfuldhede, Kokfuldhe. — Den stærke Reduktion af første Led skyldes antagelig, at Trykket en Tid har hvilet paa Efterleddet, saaledes som det er almindeligt, hvor Forleddet er et sammensat Stednavn. Navnet er vel desuden paavirket af Subst. Kobbel. Af Fuglenavnet jy. Kok „Hane". Fly(d), se Indl.

**Kokhave.** Kl. Jb 1704 Kackhau; TM Kockharn, Kockhave; I 1925 Kokhave. — Fuglenavnet jy. Kok „Hane".

**Kolbjærg.** NL. Jb 1704 Kohlberg; B 1801 Kohlbierre; L 1802, Jb 1802 Kohlbierg. — Den gennemførte Skrivemaade Kohl- i Kilderne tyder paa, at Navnet har været udtalt [*koˑl-*]. I saa Fald snarest af Mandsn. glda. Koli (Oda. Personn. p. 58), oldn. Koli.

**Koldkaad Mark.** La. [*æ ˈkoˑlɟkOˌmaɹg*]. TM Koldkaadmarksager. — Se Koldkaad ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Koløkke.** U. [*æ ˈkOˌtyk*]. TM Kolykker; I 1912 Kolykken; I 1929 Koløkken.

**Komark.** LG. TM Held-Koemark, Mittel-Koemark, Süder-Koemark; I 1925 Held-Koemark, midte K., sønder K. — VT. Jb 1704 das Kuhefeldt.

**Korsblokke.** B 1801 Kaasblöcke.

**Kortagre.** NL. [*æ ˈkOɹˑdˌɑqə*]. I 1912 Kortager.

**Kortmose.** VT. TM Kortmoose.

**Krageager.** NL. Jb 1704 Kraegacker; L 1802 Kraag-Ager; Jb 1802 Kraagager. — Snarest af Fuglenavnet Krage.

**Kragepyt.** NL. Jb 1704 Krag Pött. — VT. Jb 1704 Krackpütt. — Af Fuglenavnet Krage.

**Kremp.** V. [*æ kʀæmp*]. TM, I 1912 Kremp. — Navn paa et Markstykke. Af et Subst. Kremp, laant fra nty. kremp, der forekommer i holstensk Dialekt i Betydn. „Hutrand, Ärmelaufschlag", men her ligesom i holstenske Stednavne har den oprindelige Betydning „Krumning"; se Mensing III Sp. 316 og Jellinghaus, Holsteinische Ortsnamen p. 274.

**Kroeng.** LG. TM Kröng. — NL. [*æ ˈkʀO˛æŋ'*].

**Krog.** Ko. Jb 1704 Kroeg. — NL. Jb 1704 Kroeg bei Tirckeng. — U. [*æ kʀoˈx*]. I 1912 Krog; I 1929 Krogen. — Krog, se Indl.

**Krogeng.** NL. Jb 1704 Süder kroegeng(e), Norder Kroeg eng(e); B 1801 Krogeng, Süder krogeng; L 1802 Sünder-, Nörre-Krog-Eng; Jb 1802 Sünder-, Nørre-Krogeng, Nörrekrogeng. — Krog, se Indl.

**Kromark.** LG. TM Kromark.

**Kvælfenne.** LG. [*æ ˈkvæl·˛tygə*]. TM Quellfenne; I 1912 Kvelfenne; I 1925 Kvældfenne. — Af Subst. sønderjy. Kvæl „Kilde", ty. Quelle.

**Kværnholm.** NL. B 1801 Qwer Holm; L 1802, Jb 1802 Quernholm. — Af Subst. Kværn.

**Kymark.** LG. [*kɥmaɹg*].

**Kællinggraahøj.** NL. [*ḳjæl·ŋgʀɷˈhɥʃ*]. Jb 1704 Kielling grahu, Kiellinggrahue; B 1801 Kiellingcra Hüyeng; L 1802 Kiellinggraahoyes Drav, Kiellinggraahoyes Eng, Kielling-Graahöy; Jb 1802 Kiellinggrahoiesdrav, Kiellinggraahoiesdrav, Kiellinggraahoi, Kiellinggrahoi; TM Kjellinggrahoi-Drau; I 1912 Kjællinggraahøi; I 1929 Kællinggravhøj, Kællinggravhøjdrag. — Navn paa en Engstrækning, hvor der findes en lille Høj. Første Led er antagelig et Stednavn *Kællinggrob, af Subst. Grob „Grøft", hvilket stemmer med Naturforholdene. Mindre sandsynligt er det, at Navnet er et *Graahøj, hvortil der senere er føjet Kælling.

**Kæmpesten.** NL. Jb 1704 Kemperstehn; B 1801 Kæmpe Steen; L 1802 Kempesteen; Jb 1802 Kempsteen, Kempestien; TM Lämpesteen; I 1925 Kæmpesten. — Subst. Kæmpe. Der har rimeligvis knyttet sig det Sagn til Stenen, at den engang er blevet kastet af en Kæmpe.

**Kær.** Ko. [*æ ḳjæɹ·*]. — La. [*æ ḳjæɹ·*]. TM Kjer. — Lø. I 1929 Kærene [kjæ.r]. — U. [*æ ḳjæɹ'*]. TM Kjär; I 1912 Kjær; I 1929 Kæret. — VT. TM Kjär. — Kær, se Indl.

?**Kæreng.** U. B 1801 Caareng. — Kær, se Indl.

**Kærgaard.** Lø. [*æ ˈnɔ̈ɹ'˛ḳjæɹ·gɷ, æ ˈsøŋ'ə˛ḳjæɹ·gɷ*]. Jb 1704 Kiergard; U 1758 Kyer Gahrd, Kyer Gaard; B 1802 Kiergaard Aggerland; L 1802 Kiergaard; TM Kjärgaard; I 1912 Nørrekjærgaard, Sønderkjærgaard. — La. Kærgaardsdrav. Jb 1704 Kiergars drau. — La. Kærgaardshede. Jb 1704 Kiergars heide. — Kær, se Indl.

**Kærhoved.** U. [*æ ˈḳjæɹ·˛hoˈi̯*]. I 1912 Kærhoved; I 1929 Kærhovedet. — Kær, se Indl.

**Laaddenmose.** NL. TM Lünmose; I 1912 Løjenmose, Lajen Mose; I 1925 Lojenmose, Loddenmose. — Se Loddenmose i Højrup S., 3082.

**Laanumende.** B. (Her?) Jb 1704 lollumeng, Lollumends block; U 1781 Laamemend, Laanum End. — Laanum i U 1781 repræsenterer muligvis Navnets oprindelige Form, medens Lollum- i Jb 1704 kunde bero paa en forkert Lydopfattelse; smlgn. i saa Fald Laaning i Brede Sogn, 3116. Jfr. dog ogsaa Lollumholm i Ubjærg S., 3122.

**Lammeholm.** NL. B 1801 Lammholme; L 1802 Lamholm; Jb 1802 Lamholm.

**Landebusk.** VT. TM Landebusch.

**Landebyfenne, Sønder-.** Lø. [*æ ˈsøŋ'ə ˈlaŋˑbyˌfænˑ*]. — Se Landeby ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Landeby Mark.** Ko. [*ˈlaŋˑbyˌmaɹig*]. — Se Landeby ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Landing.** U. Jb 1704 landing. — Se Landing i Tønder Lands., 3101.

**Langager.** Kl. TM Lang-Ager. — Ko. [*æ ˈtɔŋˑˌaqə*]. U 1771—76 Lang-Acker. — NL. [*æ ˈtɔŋˑˌaqə*]. I 1929 Langagrene. — NL. [*æ ˈtɔŋˑˌaqə*]. I 1912 Langager. — T. [*tɔŋˑaqə*]. TM Langager. — V. [*æ ˈtɔŋˑˌaqə*]. — VT. [*æ ˈtɔŋˑˌåsə*]. TM Langacker; I 1912 Langager.

**Langeng.** La. Jb 1704 Langeng.

**Langfenner.** LG. TM Langfenner.

**Langholm.** Ko. Jb 1704 Langholm. — NL. Jb 1704 Longholm.

**Langmose.** VT. TM Langmoose.

**Langroj.** NL. [*tɔŋˈʁɔj'*]. Jb 1704 Longroi; B 1801 Lang Ray; L 1802 Lang Roy; Jb 1802 Lang-Röy, Lang Roy; I 1929 [laŋˈrøj']. **Langvad.** NL. I 1912 Langvoi.

**Laveender.** NL. [*æ ˈtaʊˑˌæŋə*]. I 1929 De lave Ender.

**Lavefenne.** B. [*æ ˈtåʊˑˌfænˑ*].

**Laveløkke.** La. [*æ ˈtåʊˑˌłykˑ*].

? **Ledeng.** Lø. Jb 1704 Leieng, Leieeng. — Subst. Led, vestslesv. [*lèj*] (Feilb.), eller muligvis Verb. leje.

**Lemmose.** NL. (Her?) Jb 1704 Lech Moes, Leg Moes; B 1801, L 1802 Limmoos; Jb 1802 Limm-Moos; I 1912 Lemmose. — Lemmosegab. $^{23}/_{6}$ 1509 (LB), $^{14}/_{7}$ 1509 (LB) Lemosgab; Overskr. i LB ved $^{14}/_{7}$ 1509 Lemoes gaeb; $^{14}/_{3}$ 1530 (LB) Lemoes gaab; $^{19}/_{3}$ 1530 (LB) Loemosgab; $^{4}/_{11}$ 1531 (LB) Lemoesgab; $^{27}/_{11}$ 1531 (LB) Leemoess; $^{14}/_{6}$ 1532 (LB) Lemossgab. — Om Udtalen se Lemmose ovfr. under Bebyggelsesnavne. Forleddet er muligvis Subst. Led.

**Lerbjærg.** LG. [*æ leˑbjæɹˑ*]. TM Leerbjerg; I 1929 Lerbjergene.

**Lergrav.** NL. Jb 1704 Lehrgrau; B 1801 Leer Graw, lerre grawackern; L 1802, Jb 1802 Lirregrav.

**Lilledrav.** NL. [*æ ˈleɭəˌdʁaʊ*]. I 1929 Lille Drag.

**Lilleeng.** La. [*æ ˈleɭəˌæŋ'*]. TM Lille Enge. — La. [*æ ˈleɭəˌæŋ'*]. TM, I 1912 Lileng. — VT. [*æ ˈleɭəˌæŋ'*]. TM Lilbeng; I 1925 lille Eng. — VT. [*æ ˈleɭəˌæŋ'*]. — Kl. Lilleenge. [*æ ˈleɭəˌæŋ*]. TM Lile-Enger; I 1912 Lilleng.

**Lillefenne.** LG. TM Lille Fenne. — Lø. TM Kleine Fenne. — VT. TM Kleinfenne.

**Lilleholm.** B. TM Kleiner Holm; I 1912 Lilleholm. — NL. Jb 1704 lielholm.

**Lilleløkke.** Ko. [*ˈleɭəˌłyk*]. TM Lillük; I 1912 Lillelyk. — La. [*æ ˈleɭəˌłyk*]. — V. [*æ ˈleɭəˌłyk*].

**Lunde.** U. [*æ ˈtuˑŋ*]. Jb 1704 Lundt, Osten den Lundt; TM Lund; I 1912 Lunden; I 1929 Lundene. — VT. Lund [*æ lugəŋ*]. — Lund, se Indl.

**Lundeng.** Lø. TM, I 1912 Lundeng. — NL. Jb 1704 Luneng; B 1801

klein Lundeng, klein Lundseng, Groß Lündseng; L 1802 Lille-, Stoor-Lundeng; Jb 1802 Lundeng, Lild Lundeng, Stor Lundeng; TM Lundeng. — T. [ˈtu·nˌæŋˀ]. — Lund, se Indl.

**Lundsbjærg.** Ko. Jb 1704 Lundsberg. — Lund, se Indl.

**Lundstoft.** Lø. [tɛnsˈtɑ̆st]. B 1802, L 1802 Lundstofft; TM, I 1912, I 1929 Lundstoft. — Lund, se Indl.

**Lydiksholm.** NL. Jb 1704 Lüdigsholm; B 1801 Lüderholm; L 1802 Lüdekes Holm; Jb 1802 Lüdekesholm, Lüdekes-Holm. — Af Mandsn. Lydik.

**Lydiksmose.** NL. L 1802 Lüdekes Moos.

**Lyngbjærg.** Lø. [ˈtɔŋˌbjæ·ˀ]. Jb 1704 Lungberg; TM Lüngberg; I 1912 Lyngbjerg; I 1929 Lyngbjerget. — Lø. Lyngbjærgkær. [tɔŋbjæ·ˀˈkjæ·ˀ]. Jb 1704 Langberg Kier, Lungberg Kier; TM Lüngbergkjär; I 1912 Lyngbjergkjær; I 1929 Lyngbjergkær.

**Lyngsvang.** Ko. [tɔŋsvɔŋ]. Jb 1704 Lundswang, Lungswang; U 1771—76 Löngs-Wang; TM Lüngswong; I 1912 Löngsvong.

**Længstbjærg.** NL. Jb 1704 Langßberg; B 1801 Längstbierre; L 1802 Laengst Bierg; Jb 1802 Längst Berg, Längst Bierg; TM Langsbjerg. — Superlativen længst.

**Løgum Fælled.** NL. [ˈty·mˌfæɬə]. I 1929 Løgum Fælled. — Se N.-Løgum ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Løgum Hede.** NL. [ˈty·mˌhe·]. I 1929 Løgum Hede. — Se N.-Løgum ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Løgum Skov.** NL. $^{14}/_{9}$ 1534 (LB) Lyom schouff; Jb 1704 Lügum holtz. — Se N.-Løgum ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Løjtved Bæk.** $^{14}/_{8}$ 1530 (LB) Løttwedt Beck. — Se Løjtved ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Løjtved Dam.** B 1801 Löyttvedter Dam. — Se Løjtved ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Made.** B. Jb 1704 May; TM Mai. — Lø. I 1912 Maden. — NL. Jb 1802 Mau; I 1912 Made, Maj. — VT. [æ ma·ˌ]. TM Maj, Mai. — Made, se Indl.

**Magerfenne.** VT. TM Magerfenne.

**Magerløkke.** LG. [æ ˈmåsəˌtyk]. TM Magre Lykke; I 1912 Magerlykke; I 1929 den magre Løkke.

**Marianesfælled.** La. [maˑɹˈjaˑnəsˌfæɬə]. I 1912 Marianefælled.

**Markrode.** NL. Jb 1704 Marckrode. — Efterleddet er Subst. ænyda. rode, et Længdemaal (se Kalkar). Maaske er hele Navnet egentlig et Appellativ.

**Martinsbjærg.** Kl. [maɹtjnsˈbjæ·ˀə].

**Melholt.** VT. Jb 1704 Mehlholt. — Antagelig af Adj. gda. mæthæl, der vilde give en Udtale [mæˑt-]; jfr. Melvad i Arrild S., 3081, og Melvang i Ballum S., 3111.

**Mergelagre.** V. [æ ˈmæ·ˀqətˌɑqə]. TM Mergelland.

**Merholt Slag.** NL. Jb 1704 Meerholt schlag. — Maaske samme Lokalitet som Melholt ovfr., der i Jb 1704 er opført under Nabobyen V.-Terp.

**Middagssted.** La. [æ mɛˑɹsdæˌ]. U 1771—76 die Mittags-Stelle; TM Middagstedt; I 1912 Middagsted. — LG. [æ mɛˑɹsdæˌ]. TM Ved Mittagsstedet; I 1912 Middagsstedet, Middested; I 1929 Middagsstedet. — Lø. [æ

*mɛ·ɹsdæj*]. B 1802 Middagsted; TM Mittagsstätte; I 1912 Middested. — U. [*æ mɛɹ·sdæj*]. I 1912 Middagsted; I 1929 Middagsstedet. — To Gange i V. [*æ mɛ·ɹsdæj*]. B 1797 Middagsstedet; TM Middagsstedt. — Se Middagssted i Løgumkloster, 3118.

**Midtfenne.** VT. TM Mitfenne.

**Midtfælled.** B. [*æ ˈmɛdˌfælðə*]. — Lø. [*æ ˈmɛdˌfælə*].

**Midtløkke.** La. [*æ ˈmɛdˌtyk*]. — V. I 1912 Midtlyk. — Lø. TM Midlük. VT. [*ˈmɛdˌtyk*]. TM Mitlykke.

**Midtslag.** NL. [*æ mɛdslaɷ*]. I 1912 Midtslag.

**Mikkelsdrav.** VT. I 1912 Mikkelsdrav.

**Mitteløkke.** La. [*ˈmidəsˌtyk*]. — Mitte er en vestslesv. Kortform af Marie (se Feilb. under dette Navn).

**Moholm.** NL. Jb 1704 Maholm; B 1801 Moholm, Moholme; L 1802 Moholm. — Af Subst. jy. Mo „en jordart, en slags sort ler" (Feilb.), maaske i en Betydning, der ligger nærmere ved det etymologisk identiske no. mo m. „Flade, Slette; især en lav og sandig Flade langs et Vanddrag" (Aasen), oldn. mór m.

**Moldumsdrav.** U. [*mɔlˌdOmsˈdʀåɷ*]. TM Moldamsdrav, Moldramsdav; I 1912 Moldumsdrav; I 1929 Moldrumsdrag [måldrumsdråw]. — Navn paa en Eng. Det midterste Led er maaske Subst. Dam „Dæmning", jfr. Formen i TM, Forleddet antagelig Subst. Muld, vestslesv. [*mɔl*] (Feilb.), forkortet i tryksvag Stilling.

**Moseagre.** Kl. [*æ moˑsaqəˑɹ*]. — VT. [*æ ˈmoˑsˌaqəˑ*].

**Moseender.** NL. [*æ ˈmoˑsˌæŋə*].

**Mosefenner.** VT. [*æ ˈmoˑsˌfænə*].

**Moseløkke.** La. [*æ ˈmoˑsˌtyk*]. TM Mooslyke, Moslük; I 1912 Moslyk. — Lø. [*æ ˈmoˑsˌtyk*]. TM Mooslüke; I 1912 Moslyk; I 1929 Moseløkken.

**Mosevej.** Kl. [*æ moˑsvæj*].

**Munkehoved.** LG. TM Munkehoved; I 1912 Munkhoved, Munkhøi.

**Munkesti.** La. U 1771—76 Munck Steig.

**Musegab.** NL. B 1801 klein Musgab; L 1802 Muusgaf; Jb 1802 Musgaf. — Snarest Subst. sønderjy. Musegab „Musehul" (Feilb. fra Angel) anvendt som Stednavn.

**Muslem.** NL. [*muslɛm*]. Jb 1704 Muesling; B 1801 Moslum, Mooslum; L 1802 Muslem; Jb 1802 Muslem, Muslemdrav; TM, I 1912, I 1929 Muslem. — Hvis Formen i Jb 1704 repræsenterer en oprindeligere Udtale, kan der foreligge en Diminutivafledning af Subst. glda. musæ, en ikke-omlydt Sideform til Mose, eller maaske snarere en Sammensætning af dette Ord eller Dyrenavnet Mus med Efterleddet Lyng; jfr. m. H. t. Lydudviklingen, Bovang i Brøns S., 3089. Men Muesling kan bero paa en forkert Opfattelse af sidste Led, der i saa Fald kan være Subst. Holm, med samme Udvikling i tryksvag Stilling som f. Eks. i Kringlum, 3111. Dette vilde stemme godt med Naturforholdene, idet Stedet er omgivet af Engstrækninger.

**Musvang.** V. [*æ ˈmuˑsˌvɔŋ*]. TM Muuswang; I 1912 Musvang, Musvong. — Jfr. Musvang i Hviding S., 3085, der er tolket af Dyrenavnet Mus eller Subst. glda. musæ „Mose". For den sidstnævnte Mulighed kunde tale, at Musvang i Visbjærg støder op til et Areal, der kaldes [*æ moˑs*].

**Mølledam.** La. Jb 1704 Mühlendam; TM Mühlendamacker; I 1912

Møldamager. — LG. [ˈmøɬˌdamˀ]. TM Mühlendamm; I 1912 Molldam. — NL. Jb 1704 Muhldam; B 1801 Müll Dam; L 1802 Molldamm, Molldamm Slad; Jb 1802 Mölldamm, Mölldammslad. — Slade, se Indl.

**Møllestrøm.** La. Jb 1704 Mühlenstrom.

**Møllevad.** NL. Jb 1704 Mehlwoj; B 1801 Melway; L 1802 Mählwoy; Jb 1802 Möhlwoy; TM Möhlwog, Möhlmay; I 1925 Melvoj, Møllevad. — Formerne i Jb 1704 og B 1801 viser, at Navnet er et oprindeligt Melvad, der senere er blevet omtydet. Se Melvad i Arrild S., 3081.

**Mønsterplads.** LG. I 1912 Mønsterplads. — Navn paa en Plads ved Kirken. Af Verb. mønstre, om Soldater.

?**Nederstebjærg.** NL. Jb 1704 Nechstberg; B 1801 Neestbierre; L 1802 Nedders Bierg; Jb 1802 Nedderst Bierg.

**Norden Bæk.** B. B 1802 Norden Beck.

**Norden Langhøj.** NL. Jb 1704 Norden Langhü.

**Norrør.** Kl. Jb 1704 Norrør.

**Nybo Eng.** LG. Jb 1704 Nüboewisch. — VT. [ˈnybOˌæŋˀ]. TM Nyboeng. — Efter Bebyggelsesnavnet Nybo i Løgumkloster Lands., 3119.

**Nybo Hede.** LG. Jb 1704 Nüboeheide. — Efter Bebyggelsesnavnet Nybo i Løgumkloster Lands., 3119.

**Nyeng.** Kl. TM Ny-Enger. — La. [æ ˈnyqˌæŋˀ el. æ ˈnyˀˌæŋˀ]. U 1771—76 Ney-Wisch; TM Nyeng; I 1912 Nyeng. — NL. [æ ˈnyqˌæŋˀ]. Jb 1704 Nieenge, Nüeeng; B 1801, L 1802, Jb 1802 Nieeng; TM Ny-Eng; I 1912 Nyeng; I 1929 Ny Eng. — U. [æ ˈnyˀˌæŋˀ]. TM Nye Enge; I 1912 Nyeng; I 1929 Ny Eng. — VT. Jb 1704 Nie Eng; TM Nyeng.

**Nykær.** Lø. I 1912 Nykær. — VT. I 1912 Nykjær.

**Nyland.** B. [æ ˈnyˌtɑˀˌŋ]. Jb 1704 Nielandt; U 1781 Nye Land; TM Nyland. — La. [æ ˈnyˀˌtɑˀˌŋ]. U 1771—76 Ney-Land; TM Neuland; I 1912 Nyland. — LG. TM Neuland. — V. Jb 1704 Nielandt; B 1797 Nyland.

**Nymark.** U. [æ ˈnyˀˌmaːg]. TM, I 1912 Nymark; I 1929 Ny Mark. — V. B 1797 Ny marck.

**Nyskifte.** NL. [nəˈsgæ̆st]. Jb 1704 Nißschifft; B 1801 Nisschift; L 1802 Nis-Skift; Jb 1802 Nisskift; TM Slis-Skift, Nis-Skift; I 1912 Nisskiftvei; I 1925 Nis-Skift. — Talordet ni eller snarere Adj. ny. Jfr. Nyskifte i Skærbæk S., 3089, hvor Formerne viser den samme Udvikling.

**Nyvang.** V. [æ nyvɔŋ]. Jb 1704 Neüwang; TM Nüwang; I 1912 Nyvang.

?**Nørreaa.** NL. Jb 1704 Norraa.

**Nørreagre.** Kl. [æ ˈnɔːˀˌaqəˑˀ]. TM Nörre-Agger. — NL. Jb 1704 Noracker.

**Nørreblokke.** VT. B 1788 De nör block.

**Nørrebæk.** V. [æ ˈnɔːˀˌbæk]. Jb 1704 Nordbeck.

**Nørredrav.** La. Jb 1704 Norder drau, Norddrau.

**Nørreenge.** Kl. TM Nörr-Enge. — VT. Jb 1704 Nord Eng.

**Nørrefenne.** Kl. TM Nörrfenn. — VT. TM Norderfenne.

**Nørrefælled.** Kl. TM Norrfälled, Nörr-Fälle. — NL. Jb 1704 Norder fellit; B 1801 Norfälle; L 1802 Nörrfelle Drav, Nörr-Felled; Jb 1802 Nörrfelld-Drav, Nörrfelled, Norrfelled, Nörrfeld-Drav; TM Nörr Fälled, Nörr-Fälled-Eng. — V. TM Nörre Felled, Nörrefelled.

**Nørrehede.** B. og Lø. Jb 1704 Nordheide; U 1758 Nordere Heyde.

— Kl. TM Nörr-Heede. — LG. Jb 1704 Nordheide. — NL. Jb 1704 die Norderheide; I 1912 Nørre Hede. — V. Jb 1704 Nordheide.

**Nørreholm.** B 1801 Norderholm.

**Nørrekrog.** VT. [æ ˈnɔ̀ɹ̇ˌkʀoˈx].

**Nørrekær.** Kl. Jb 1704 Nohr Kier. — La. og Lø. [nɵˈḳjæɹ̇]. 28/5 1530 (LB) Nörkiær; Jb 1704 Nordkier; U 1758 Nord-Kyer; U 1771—76 Nörkier; TM Nordkjer, Nörkjär; I 1912 Nørkjær. — LG. og U. Jb 1704 Nor Kier, Nordkier.

**Nørre-Løgum Bjærge.** NL. I 1912 Nørreløgum Bjerge. — Se N.-Løgum ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Nørreløkke.** La. [æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌtyk]. TM Nör Lüke; I 1912 Nørrelyk. — Lø. TM Nörrelüker; I 1912 Nørrelyk. — U. [æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌtyk]. TM Nörrelykke; I 1929 Den nordre Løkke.

**Nørremade.** B. [æ ˈnöˈɹ̇ˌmaˑi̯]. TM Norder Mai.

**Nørremark.** B. U 1781 Nör Marken. — Kl. [æ nɔ̀ɹ̇ˈmaɹ̇g]. TM Nörre-Mark. — Ko. Jb 1704 Norderfeldt. — La. Jb 1704 Norderfeldt. — LG. [æ nɔ̈ɹ̇ˑmaɹ̇g]. TM Norderfeld; I 1912 Nørremark. — U. [æ nɔ̈ɹ̇ˑmaɹ̇g]. TM Nörremark; I 1912 Nordmarken; I 1929 Nørmark. — V. [æ nɔ̈ɹ̇ˑmaɹ̇g]. TM Nörre Mark; I 1912 Nørremark. — NL. Nørremark Drav. Jb 1802 Nörrfeld-Drav. — U. Nørremarkseng. I 1912 Nørremarkseng.

**Nørremose.** Kl. [æ ˈnɔ̀ɹ̇ˌmoˑs]. TM Nörre-Moose.

**Nørreskifte.** NL. I 1912 Nørre Skifte.

**Nørreskov.** NL. TM Nörreskow.

**Nørretoft.** Kl. [æ ˈnɔ̀ɹ̇ˌtåʊt]. TM Nörre-Toft. — Ko. [æ ˈnɔ̈ɹ̇ˌtåʊt]. TM Nörretoft. — LG. TM Nordertoft. — Lø. Jb 1704 Nordertofft; TM Nordertoft. — NL. B 1801 Norder Toft; L 1802 Nörre Toft; Jb 1802 Nörretoft; TM Norre-Toft. — V. U 1794 nör Tofft. — VT. [æ ˈnɔ̀ɹ̇ˌtåʊt]. TM Nordtoft.

**Odde.** La. Jb 1704 Oit. — T. [ɔ̀i̯ˑt]. Jb 1704 die Odde; TM Oit. — Odde, se Indl.

**Oksefenne.** VT. TM Ochsenfenne.

**Oldemorsdal.** B 1801 Ollmus Dall, ollemes Dall. — Se Oldemorshoved ndfr.

**Oldemorshoved.** NL. [Ol̥əmɷsˈhoˈi̯]. Jb 1704 Ollmorshoi; B 1801 Ollemus hou; L 1802, Jb 1802 Oldmoers Hoved, Oldmors Hoved; I 1912 Oldemorshoved, Volmorhovedvei; I 1929 Oldemorshoved. — Navn paa et Engstykke ved en Krumning af Lobæk. Se Oldemorsskifter i Emmerlev S., 3107.

**Olesfenne.** La. U 1771—76 Wolles Fenn.

**Olestoft.** La. U 1771—76 Wolles Tofft.

? **Op ad Marken.** Ko. Jb 1704 Up a Marck. — Formen i Jb 1704 gengiver maaske et sønderjy. *[Ob aˑ maɹ̇g] „op ad (til) Marken", og er i saa Fald ikke noget egentligt Stednavn.

**Ormfenne.** Kl. [æ ˈwOɹ̇ˑmˌfænˑ]. — Dyrenavnet Orm, maaske i Betydningen „Hugorm".

**Ormvang.** V. Jb 1704 wurmwang; B 1797 Vormvang.

**Otting.** NL. B 1801 Otting Stück; Jb 1802 Ottingsskift; L 1802 Ottings-Skift. — Otting, se Indl.

**Oven Vejen.** LG. [ˈåʊˑn ɜ ˌvæi̯]. TM Oven-Wein (Holzung); I 1929 oven for Vejen.

**Parcel.** Kl. [*æ pv'se·l*]. — La. [*æ pv'se·l*]. TM Parcellen; I 1912 Parseel, Parselle. — Navn paa to Stykker Agerjord.

**Parker.** LG. [*æ pa.i·gə*]. TM Parker; I 1912 Parker; I 1929 Parkengen [æ pa.rkə]. — Siges ifl. I 1912 at have været Fiskepark.

**Parkløkke.** U. [*æ 'pa.i'g‚tyk*]. TM Park-Lykke; I 1912 Parklykken; I 1929 Parkløkken. — Støder op til Parker ovfr.

**Per Arnums Løkke.** La. [*pɛ'a.i·nʊms‚tyk*]. TM Paruums Lüke, Parnums-Lüke, Parums Lüke; I 1912 Pæranumslyk. — Arnum er ifl. Medd. 1932 „et aarhundredgammelt Personnavn i Sognet".

**Pigfenne.** La. [*æ 'pig‚fæn·*]. — Subst. Pig i Betydningen „Spids"?

**Plet.** Lø. [*æ ptæt*]. I 1912 Plet; I 1929 Pletten? — Plet, se Indl.

**Polde.** U. [*æ pOl·*]. I 1929 Puldene. — Pold, se Indl.

**Poldet og stiet Made.** B. [*æ 'pOlə·i ɔ 'sdi·ə·i ‚ma·j*]. TM Pullere Mai, Stierer Mai. — Af et Adj. poldet, en Afledning af Pold (se Indl.), og Adj. [*sdi·ə·i*] „stiet"; der gik en Sti over Fennen til Visbjærg.

**Porsfenne.** VT. TM Porsfenne. — Plantenavnet Pors.

**Porshede.** VT. TM Portshede.

**Præstemose.** Ko. Jb 1704 Pastohr und schmul moes.

**Præstens Dal.** LG. I 1929 [æ præsdes dal]. — Et andet Navn paa Grævlingdal ovfr.

**Præstens Eng.** LG. [*æ 'pʀæsdəs‚æŋ'*].

**Præstens Toft.** LG. [*æ 'pʀæsdəs‚tåʊt*]. I 1929 Præstens Toft.

**Præstepyt.** La. TM Prest Pütt; I 1912 Phespøt.

**Pugbro.** Kl. [*pO'bʀo'*]. Jb 1704 Pueg brügge. — Kl. Pugbros Ager. TM Pugbrosagger. — Snarest af Subst. Puge „Nisse", jfr. Pugbjærg i Hviding S., 3085.

**Pumpeløkke.** LG. I 1912 Pomplykken.

**Purremose.** B og Lø. Jb 1704 Purrmoes; U 1758 Porremoeß. — V. Jb 1704 Purrmose. — Alle Belæggene refererer sig muligvis til samme Lokalitet. Af Subst. da. Dial. Purre „Krat"; se Molbech og Feilb.

**Pytterne.** VT. B 1788 Pøttene. — Pyt, se Indl.

**Raabjærg.** ?LG. TM Raabjerg. — Subst. ænyda. raa „Stang, Pæl", specielt i Betydningen „Grænsemærke", eller muligvis Dyrenavnet Raa.

**Ravnstoft.** NL. B 1801 Rawenstoft; Jb 1802 Ravnstoft; L 1803 Ravenstoft, Ravnstoft. — Af Mandsn. Ravn.

**Rigsdal.** LG. I 1912 Rigsdal. — Af Tiln. glda. Rīk, jfr. oldn. Tiln. Ríki, eller maaske snarere Subst. Ris „Krat".

**Risbæk.** LG. I 1912 Risbæk. — Subst. Ris „Krat", se Indl.

**Rodal.** Lø. [*ʀɔ'dal*]. TM Rodal; I 1912, I 1929 Raadal. — Snarest af Subst. glda. *roth „Rydning" (se Indl. under Roj), med tidligt Bortfald af th i tryksvag Stilling.

**Rode.** Lø. [*æ ʀo'j*]. Jb 1704 Roj; U 1758 Roy-Wisch; TM Roi; I 1912 Roj, Roei; I 1929 [æ ro.j]. — Lø. Rodedrav. TM Roidrau; I 1912 Roeidrav. — Se under Rode i Brede S., 3116.

**Rosholm.** B 1801 Rosholmm. — Se ndfr. under Rosmose.

**Rosinagre.** B. [*æ ʀɔ'si'n‚aqə·*]. U 1781 Rosiin Kou; TM Rosinenfenne. — Af Subst. Rosin, der formodentlig sigter til Jordens Frugtbarhed. Jfr. Rosinkogs Stykke i Tønder Lands., 3101.

**Rosmose.** VT. [*ʀOs'mo·s*]. — Forleddet er muligvis glda. *roth „Rydning", se Indl. under Roj.

**Rotteholm.** NL. L 1802 Rottholm; Jb 1802 Rottholm, Lundsgarde Rottholm. — Dyrenavnet Rotte.

**Ruget.** VT. Jb 1704 Ruht; B 1788 Ruget. — Endelsen er rimeligvis Subst. glda. with „Skov", se Indl. under Ved; Forleddet er ganske usikkert.

**Rum.** NL. Jb 1704 Rumm. — Navnet maa, hvis Formen er rigtigt overleveret, være Subst. Rum, muligvis i Betydningen „ryddet Plads"; jfr. Lindroth, De nordiska ortnamnen på -rum 107 ff.

**Ryndel.** Lø. Jb 1704 Ründell. — Ryndel, se Indl.

**Rævebæk.** Mejer 1649 Fochsbeck. — Samme Bæk som Smedebæk.

**Rævegrave.** VT. TM Räwegrawe.

**Røreng.** La. [æ ˈʀø·əˌæŋ']. TM Rühr Enge; I 1912 Røeng. — Plantenavnet Rør „Phragmites communis".

**Saddeeng.** V. I 1912 Sadeng. — Af Subst. jy. Sadde „Græstørv".

**Samtligtuer.** — Se ndfr. under Tuer.

**Sandemose.** VT. [saŋəˈmo·s]. TM Sandmoor. — Første Led kunde formelt være Adj. sandet eller maaske Subst. Sand med Indskud af Bindevokal som i Sandpolde ndfr. Sidsteledstrykket tyder dog paa, at der snarere foreligger et sammensat Stednavn *Sandager.

**Sandpolde.** NL. [æ ˈsaŋəˌpOl̥·]. L 1802, Jb 1802 Sandpold; TM Sandpold, Sand-Pold; I 1929 Sandpuldene. — U. [æ ˈsaŋ·ˌpOl̥·]. TM Ved-Sandpoldene; I 1912 Sandpold; I 1929 Sandpuldene.

**Sandtoft.** U. [æ saŋ·tɔʊt]. TM Sandtoft; I 1929 Sandtoften.

**Sig.** LG. (Her?) B 1801 Die Wiese Sicht; I 1912 Sig, æ Siig. — NL. [æ sid̥əx]. I 1912 Sieg, Sig. — Sig, se Indl.

? **Sigfald.** La. U 1771—76 Sygfold. — Sig, se Indl. Efterleddet er snarest Fald, se Indl.

**Sinkeeng.** La. U 1771—76 Sinck Eng; TM Sinck Enge; I 1912 Sinkeng. — Se under Sinkeeng i Brede S., 3116.

**Sivfenne.** LG. TM Sieverfenne. — V. TM Siwer Fenne.

**Sivløkke.** B. [æ ˈsiʊəˌtygə]. TM Siwerlük. — La. [æ ˈsiʊəˌtyk]. I 1912 Sivelyk, Siverlykke. — T. [æ ˈsiʊəˌtyk]. I 1912 Sivlykke.

**Sivtoft.** La. I 1912 Sivetoft, Sivertoft.

**Sjøder.** NL. Jb 1704 Søhdacker, Sohdacker; B 1801 groß Schrörder, klein Schröder; L 1802 Stor-, Lild Siöder; Jb 1802 Stor-Siöder. — Sidste Led er, som Formen i Jb 1704 viser, Ordet Ager, der siden er svækket til -er. Forleddet kunde være et glda. Siōwith, af siō „Sø" og with „Skov". Sjøder har efter Placeringen i MB ligget ved Dale (se ovfr.), nær hvilket der i Nutiden findes en mindre Vandsamling og Rester af Skovbevoksning.

**Skaaningsholm.** U. Jb 1704 schonningsholm. — Af Folkenavnet Skaaning, brugt som Persontilnavn.

**Skalledrav.** La. Jb 1704 Schalledrau. — Navnet staar antagelig i topografisk Forbindelse med Skallemarks Hede ndfr., og Forleddet er rimeligvis Subst. jy. Skalle „nøgen lyngbakke mellem kær og hede; øde stykke mark uden plantevækst" (Feilb.). Jfr. oldn. skalli m., der forekommer i norske Stednavne i Betydningen „tør eller stenet Forhøining" (NG Indl. p. 75).

**Skalleeng.** Lø. [æ ˈsgat·ˌæŋ']. Jb 1704 Schalleng; TM Skalleng. — Navn paa et lille Stykke Eng ved Smedebæk. Forleddet er snarest Fiske-

navnet Skalle, og Engen kan enten have faaet Navn af, at man har fisket Skaller i den paagældende Strækning af Bækken, eller ogsaa kan Navnet være sekundært i Forhold til et *Skallebæk, der kan være et andet Navn paa Smedebæk, som i det 17. Aarh. hed Rævebæk (se ovfr.); jfr. Skallebæk i Seem S. (2707) og Arrild S. (3081).

**Skallemarks Hede.** La. Jb 1704 Schallemarcks heide. — Se under Skalledrav ovfr.

**Skarrev.** NL. B 1801 Scharreu; L 1802, Jb 1802 Skarröv. — Samme Navn som Skarrev i Arrild S., 3081.

**Skelhøj.** NL. B 1801 Skielhoy Ager, Schelhüy; Jb 1802 Skielhoiager. — Subst. Skel „Markskel".

**Skelum.** Lø. [*sge·tOm*]. TM Skeelum; I 1912 Skelund; I 1925 Skelum; I 1929 [sge·lom]. — NL. Jb 1704 Schelum. — Schelum i Jb 1704 er snarest samme Lokalitet som Skelum i Løjtved. Der er ved dette Navn Grund til at tro, at Efterleddet ikke er Dat. Plur.-Endelsen -um, der som Regel optræder i Forb. med nogle faa velkendte Appellativer, men -lum, udviklet af et ældre Holm. Naturforholdene kunde ogsaa tale til Gunst for en saadan Tolkning. Forleddet kan være Subst. glda. *skēth, der indgaar i Emmerske i Tønder Lands., 3101.

**Skibelund.** V. Jb 1704 Schiebelum. — Se Skibelund i Løgumkloster, 3118; det er snarest en Form af dette Navn, der i Jb 1704 er blevet opført under N.-Løgum S.

**Skideneng.** La. TM Skidenwiese. — Adj. skiden.

**Skidenkrog.** NL. B 1801 Schierenkrog; L 1802 Skidenkrog; Jb 1802 Skiedenkrog. — Adj. skiden.

**Skidenøst.** NL. B 1801 Schieren ös; L 1802 Skiden Aest; Jb 1802 Skiedenæst; TM Skiden-Oest. — Se Skidenøst i Tønder Købstad, 3092.

**Skovbjærg.** LG. TM Skovbjerg.

**Skovhale.** LG. TM, I 1912 Skovhale.

**Skovløkke.** T. [*ˈsgåʊ·ˌtyk*]. TM Skovlykke. — VT. [*æ ˈsgåʊ·ˌtyk*]. TM Holzfenne; I 1925 Skovlykke.

**Skrøp.** LG, T og VT. [*æ sgʀo̤p*]. TM Skröp, Törnskow-skröp. — Skrøp, se Indl.

**Skrøpager.** La. Jb 1704 Schrup acker. — Skrøp, se Indl.

**Skæggetræv.** La. [*sgɛgəˈʀæ̊ʊ'*]. TM Stikkerew; I 1912, I 1925 Skæggeræv. — Navn paa et Stykke Eng. Forleddet er antagelig Adj. skægget. Sidste Led er Subst. Røv eller muligvis det under Skarrev, 3081, omtalte ænyda. reve „Revne", no. rive m. „Skovstrimmel" etc. Stødet maa i sidste Tilfælde være uoprindeligt.

**Slaafælled.** U. [*æ ˈstɔˌfætə*]. I 1929 Slaafælleden. — Verb. slaa. Fælled, hvor Græsset slaas.

**Sladkær.** V. Jb 1704 Schladkier, Schlaj kier. — Slade, se Indl.

? **Slatdrav.** LG. Jb 1704 lange schlatt drau. — Formen schlatt er vel Fejl for *schlett „Slette", „Slæt" eller muligvis for *schlad, jfr. Sladkær ovfr.

? **Slotskær.** LG. Jb 1704 die große Schloßkier(heide), lille Schloß Kehr halldrau.

**Slunde.** V. [*æ stOŋ·*]. — Navn paa en Eng. Slunde, se Indl.

**Slusholm.** NL. Jb 1704 Schluesholm; B 1801 Schlüßholm; L 1802

Slusholm. — Subst. Sluse, muligt i Forb. med Vandmølle, jfr. Mølledam ovfr.

**Slætgab.** Lø. [*slæd'gaf*]. Jb 1704 Schletgab; TM Sletgraff; I 1912 Sletgaf; I 1925, I 1929 Sletgab. — Navn paa en Eng. Af Subst. Slæt „Høslæt".

**Smaaenge.** T. [*sm0'æŋ·*]. TM Smaaeng.

**Smaaløkker.** B. [*æ 'smɔˌtygə*].

**Smalledrav.** La. U 1771—76 das Schmalle Draf.

**Smedebæk.** B, Lø. og NL. [*æ smæj·bæk, æ smæj·bək*]. Gst 1857—58, Trap[1] Smedebæk; TGst Schmedebek; Gst, I 1912 Smedebæk. — Af Subst. Smed. Jfr. Rævebæk ovfr.

**Smedietoft.** La. [*æ smi·ɹtɔst*]. TM Schmede Toft; I 1912 Smedetoft.

**Smulmose.** Ko. Jb 1704 schmul moes heide, Pastohr und schmul moes. — U. [*'sm0tˌmo·s*]. TM, I 1912 Smolmose; I 1929 Smuldmosen. — Af Subst. Smul. Om Smulmose i Ulstrup oplyses det, at Tørvene derfra smuldrer let (Opt. 1930). Det første Navn er muligvis Fejl for „Skolemose".

**Smørholm.** NL. Jb 1704 Schmøerholm; B 1801 Schmorholm, Schmörholm; L 1802, Jb 1802 Smörholm; I 1912 Smørholm. — Se under Smørpyt i Hviding S., 3085.

**Smørsig.** La. [*'smɔ̃ɹˌsi'x*]. Jb 1704 Schmöer sieg; TM Smörsieg; I 1912 Smörsig. — Se under Smørpyt i Hviding S., 3085.

**Snabe.** Lø. [*æ sna·f*]. L 1802, TM, I 1912 Snaf; I 1929 [snav eller snaf]. — Snabe, se Indl.

**Snogemark.** LG. Jb 1704 Schnoegmarck. — Dyrenavnet Snog.

**Sottrup.** Lø. [*æ 'sɔdʀəbˌfænə*]. Jb 1704 Saterup; U 1758 Sattrup; TM Sotterup; I 1912 Sottrup. — Antagelig Navn paa en forsv. Bebyggelse. Om en Sammensætning med Landsbynavnet Sottrup i Bylderup S. (3134) kan der ikke være Tale, da de ældre Kilder altid har Navnet i usammensat Form, og en Opkaldelse efter denne Landsby er heller ikke sandsynlig. Forleddet er Mandsn. glda. Sōti eller muligvis (jfr. de ældre Skrivemaader med a) Tiln. glda. Sappi, der ogsaa forekommer i Sønderjylland; jfr. Sabbesdam i Vodder S., 3088. Om Lydudviklingen se Skautrup i APhS III p. 47 ff.

**Staalshøjs Løkke.** U. TM Stolles-Hyes-Lykke; I 1912 Staalshøislykke, Staaals; I 1929 Staalshøjsløkke [stålshyslyk]. — Forleddet er muligvis det samme som i Stalesholm og Stalesig ndfr., med hvilke der dog ikke er nogen topografisk Sammenhæng. Jfr. Staalshøj i Nødager S., S.-Dyrs H.

**Staflod.** Ko. og U. [*sdaˈfto'j*]. TM Stadflod; I 1912 Staflod; I 1929 Stadflod. — Navn paa et Stykke Eng. Forleddet er rimeligvis Plantenavnet Star „Carex" med Bortfald af r i tryksvag Stavelse.

**Stageng.** La. ['*sda·xˌæŋ*']. TM Stagwiese; I 1912 Stageng. — La. Stagengs Løkke [*'sda·xɔŋsˌtyk*]. I 1912 Stagenslyk. — Subst. Stage.

**Staghøj.** VT. [*sdax'hyj*]. — Subst. Stage.

**Stalesholm.** B. [13]/12 1567 (LB) Staalisholm; [4]/11 1568 (LB) Stalesholm. — Ligger ligesom Stalesig ndfr. paa Grænsen mellem Bjerndrup og Bovlund i Agerskov S. Begge Navne indeholder et Mandsn. glda. *Stāli, der forudsættes i Stednavnet Staarup i Højby S., Ods H. (RJb c. 1370 Stalethorp). Jfr. glsv. Stale, oldn. Stáli.

**Stalesig.** B. $^{27}/_{11}$ 1531 (LB) Staalesijgh; $^{13}/_{11}$ 1567 (LB) Stolesyg; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Stollesyg; $^{13}/_{12}$ 1567 (LB) Stalesygh, Staalesygh; $^{4}/_{11}$ 1568 (LB) Stalle syck. — Se ovfr. under Stalesholm.

**Starret.** B, La. og V. [*sdaɹ·t, æ sdaɹ·t*]. Jb 1704 Tegelgaarder Starrit eng, Starrit, Harrit, Starrit wische, Starrit Moes heide; B 1797 Starret; TM Starret, Narret; I 1912, I 1925 Staret. — LG. Jb 1704 Starrit. — La. Starret Bæk. [*ˈsdaɹ·dˌbæk*]. — Lavtliggende Areal, tildels Eng. Efterleddet er Subst. glda. with „Skov" (se Indl. under Ved), Forleddet Plantenavnet Star „Carex". Jfr. Landsbynavnet Stærrede, Holsteinborg S., V.-Flakkebjærg H. (RJb c. 1370 Starwithæ).

**Stefansholm.** NL. Jb 1704 Stepfans holm.

**Stenetbæk.** VT. [*sdɛnəbɜk*]. — Adj. stenet. Bækken er sikkert opkaldt efter Stenetvad ndfr.

**Stenetvad.** VT. [*sdɛnəvɔj*]. — Et Vad, hvor man gik over Bækken paa flade Sten. Af Adj. stenet.

**Stengrønning.** Kl. TM Steengrönning.

**Stensil.** NL. [*æ ˈsdɛnˑˌsiˈt*]. I 1929 Stensilen. — Navn paa en Stenkiste.

**Stensvang.** VT. [*ˈsdɛˈnsˌvɔŋˈ*]. TM Steenswang; I 1912 Steensveng. — Appellativet eller Personnavnet Sten.

**Stiet Made.** Se under Poldet og stiet Made.

**Stokkebro.** U. [*sdɔgbʁœ*]. Jb 1704 stockbroheng; TM Stokkebroe; I 1912 Stokkebro; I 1929 Stokbro. — Se under Stokkebro i Møgeltønder S., 3102.

**Storedale.** LG. TM Store-Dale.

**Storeng.** Kl. [*æ ˈsdoˑˌæŋˈ*]. I 1912 Storeng. — NL. [*æ ˈsdoˑˌæŋˈ*]. — VT. [*æ ˈsdoˑˌæŋˈ*]. — VT. [*æ ˈsdoˑˌæŋˈ*]. TM, I 1912 Storeng.

**Storefælled.** Lø. [*æ ˈsdoˑˌfæɬə*].

**Storehede.** LG. Jb 1704 die große heide.

**Storeholm.** B. Jb 1704 Stoerhollum drau; TM Großer Holm; I 1912 Storeholm. — Drav, se Indl.

**Storeløkke.** Kl. [*æ ˈsdoˑˌɬyk*]. — Lø. TM Store Lük; I 1912 Storlyk. — V. [*æ ˈsdoˑˌɬyk*].

**Storemose.** VT. B 1788 Store Moese.

**Strenge.** VT. Jb 1704 Strenge. — Streng, se Indl.

**Stridskær.** Lø. [*sdʁisˈkjæˑiˈ*]. Jb 1704 Stritzkier drau; TM Stringskjär; I 1912, I 1925 Stridskær; I 1929 [sdrisˈkjæˑr]. — Antagelig af Subst. Strid i Betydningen „Retstrætte", saa at der foreligger en Parallel til Navne paa Træde-, Trætte-; se Trædeager i Roager S., 3084, Trædeskifte i Hviding S., 3085, og Trættestykker i Vester-Vedsted S., 2708. I samme Betydning antages Streit at indgaa i tyske Stednavne; se Förstem. NO I Sp. 908. Drav, se Indl.

**Strygsand.** NL. L 1802, Jb 1802 Strügsand. — NL. Strygsand Hede. L 1802 Strugsand Hede. — Samme Navn som Strøsand (Strichsand) i Medelby S., Kær H., Jb 1543 Strycksande. — Efterleddet er Subst. Sand og Forleddet rimeligvis Verb. stryge; Navnet sigter i saa Fald til, at Stedet har været udsat for Sandflugt.

**Stubdrav.** V. Jb 1704 Stupdrau. — Subst. Stub i Betydningen „Træstub".

**Stubkrog.** NL. [*ˈsdɔbˌkʁoˈ*]. Jb 1704 Stockkroeg, Stubkroeg, stub Kroegenge; B 1801 Stockekrog, Stockkrog, Stopkrog, Stubkrog; L 1802,

Jb 1802, TM, I 1912 Stopkrog. — Formerne paa Stock- synes efter Jb 1704 at skulle sammenstilles med Formerne paa Stub-, som den moderne Udtaleform gaar tilbage til. Maaske er Forleddet opr. Subst. Stok i Betydningen „Gangbrædt"; senere er der saa indtraadt et Klusilskifte til p (jfr. Skautrup i APhS III p. 40), maaske støttet af Association med Subst. Stub „Træstub", der ifl. Feilb. i Agerskov kan udtales [*stup*]. Stubkrog er Navn paa et Engstykke, der støder op til Smedebæk.

**Svinehaar.** Lø. [*'svin·ˌhå'i, 'svin·ˌhå'ə*]. B 1802 Svinhaar halve Deel; L 1802 Swinhaar; TM Schweinshaar; I 1912 Svinhaar; I 1929 Svinehaar [swinhå.r]. — Navn paa et Stykke Eng. Rimeligvis et ellers ukendt Plantenavn *Svinehaar, maaske Navn paa Katteskæg, Nardus stricta, der paa Bornholm kaldes Svinaboster (Jenssen-Tusch p. 151). Udtalen [*-hå'i*] maa bero paa en Forvanskning.

**Svinemose.** NL. I 1912 Svienmose. — Jfr. Svinemose i Løgumkloster, 3118.

**Svineskarn.** NL. Jb 1704 Schweins scharn; B 1801 Schwin Scharn Wiese; L 1802 Schwiennskarn; Jb 1802 Schwinskarn. — Nedsættende Navn paa en daarlig (sumpet?) Eng.

**Svinestibjærg.** U. [*svjnsdi'bjæɹ'ə*]. TM Swinstebjerg; I 1912 Svinestibjerg; I 1929 Svinestibjerget [swinsdi'bjære]. — Bakke udenfor Ulstrup. Navnet sættes i Forb. med den forsv. Gaard U., der efter Traditionen har ligget i Nærheden (I 1929).

**Søndentoft.** Lø. B 1802 Aggerland sönden Tofft; L 1802 Sönden Tofft.

**Sønderagre.** Kl. [*æ 'søŋ'əˌaqə·ɹ*]. — La. [*æ 'søŋ'əˌaqə·ɹ*]. — LG. TM Sönderagre. — V. Jb 1704 Süder acker. — VT. TM Süderacker.

**Sønderblokke.** VT. B 1788 de Sønder Block.

**Sønderbæk.** La. [*æ 'søŋ'əˌbæk*]. $^{18}/_{12}$ 1567 Sønderbeek. — B. [*æ 'søŋ'əˌbæk*]. — Jfr. Kisbæk ovfr.

**Søndereng.** B. [*æ 'søŋ'əˌæŋ'*]. — La. [*æ 'søŋ'əˌæŋ'*]. Jb 1704 Süder eng, wester südereng; TM Süner Enge, Süderwiesen; I 1912 Søndereng.

**Sønderfenne.** VT. TM Süderfenne.

**Sønderfælled.** Kl. TM Sönder Fälle. — La. [*æ 'søŋ'əˌfæłə*]. TM Süderfelled. — Lø. [*æ 'søŋ'əˌfæłə*].

**Sønderhede.** Kl. TM Sönder-Heede. — LG. [*æ 'søŋ'əˌhe·*]. Jb 1704 Süderheide; TM Sönderhede, Sønderhedeagre; I 1912 Sønderhede; I 1929 Sønderheden. — NL. L 1802 Sünder-Hede; Jb 1802 Sünderhede, Sünder Hede; I 1912 Sønderhede. — VT. [*æ 'søŋ'əˌhe·*]. Jb 1704 der Süderheide; TM Süderheide.

**Sønderholm.** B 1801 Süderholm.

**Sønderkrog.** VT. [*æ 'søŋ'əˌkʀo'x*].

**Sønderkær.** La. TM Süderkjer.

**Sønderløkke.** Kl. [*æ 'søŋ'əˌłyk*]. — Lø. [*æ 'søŋ'əˌłyk*]. TM Süderlüker; I 1912 Sønderlyk; I 1929 Den søndre Løkke. — V. [*æ 'søŋ'əˌłygə*]. TM Süderlück; I 1912 Sønderlyk.

**Søndermade.** B. [*æ 'søŋ'əˌma·i*]. TM Süder Mai.

**Søndermark.** B. U 1781 Synder Marken. — La. I 1912 Søndermark. — LG. [*søŋəma.ig*]. TM Süderfeld, Söndermarken. — U. Jb 1704 Südermarck. — VT. [*æ søŋəma.ig*]. TM Südermark.

**Søndermose.** Kl. [*æ ˈsøŋˈəˌmoˑs*]. TM Sönder-Moose. — VT. TM Südermoor.

**Sønderskrøp.** Kl. TM Sönder Skayb; I 1925 sønder Skrøp.

**Søndertoft.** La. TM Süner Toft. — Lø. TM Südertoft. — NL. Jb 1704 Südertofft; B 1801 Süder Toft. — VT. [*æ ˈsøŋˈəˌtåʁt*]. TM Südertoft.

**Teglbjærg.** LG. TM Teglberg. — Antagelig efter Beliggenheden ved Teglgaard, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Teglgaard Enge.** LG. TM Teglgaard-Enge. — Se Teglgaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Teglgaard Fælled.** LG. [*ˈtɛtˈgɑʊ ˈfætəˌvæj*]. TM Teglgaarder Fälled. — Se Teglgaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Teglgaard Løkke.** LG. [*ˈtɛtˈgɑʊˌtyk*]. TM Teglgaard-Lykke; I 1929 Teglgaard Løkke. — Se Teglgaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Teglovnsgab.** B. U 1781 Teilovnsgab.

**Terp.** NL. [*tæˑip*]. Jb 1704 Wester Terp, Oster Terp; L 1802 Wester-Terp, Westerterp Ager, Öster Terp; Jb 1802 Westerterp, Osterterp, Øesterterp; TM Wester-Terp, Oster-Terp; I 1912 Terp. — NL. Terp Hede. Jb 1704 wester Terper heide; Jb 1802 Westerterphede, Øster- und Westerterp Hede; L 1802 Westerterp Hede, Østerterp-Hede. — Navn paa et Højdedrag Nord for N.-Løgum. Der har antagelig ligget en forsv. Bebyggelse her. Om Terp se Indl. under Torp.

**Terperholm.** NL. TM, I 1912 Terperholm. — Forleddet er et Adj. Terper-, formodentlig af V.-Terp, se ovfr. under Bebyggelsesnavne. Der er ikke nogen topografisk Forbindelse med Naturnavnet Terp.

**Terpfenne.** VT. TM Terpfenne. — Se V.-Terp ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Tevlund.** B. [*æ tæʁˑlʌŋ*]. Jb 1704 Teulun, Taulundt; U 1781 Föulund; B 1787 Tøulund, Tøvlund; TM Oster-, Wester-, Norder-, Süder Tewlund; I 1912, I 1925 Tevland. — Forleddet kan være et Subst. glda. *tævæ m., en Sideform til ænyda. tave „tot af hør (uld o. lign.), trævl, stump“ (Kalkar); en saadan Form foreligger antagelig i Subst. no. teve „Trævl, Pjalt“ (Torp NEO p. 782). Hvis dette er rigtigt, maa man antage, at tævæ her staar i Betydningen „Bast“ ell. lgn., en Antagelse der stemmer godt med Ordets Oprindelse. Tevlund vil saaledes være en nøjagtig Parallel til det oftere forekommende Bastlund (se Steenstrup, Indl. Stud. 84 f.). Jfr. muligt Tavlund Høje i Rind S., Hamrum H.

**Tevring Eng.** VT. [*ˈtæʊəˌɪŋˌæŋˈ*]. — Har ifl. Opt. 1930 hørt til Landsbyen Tevring i Døstrup S., 3115.

**Timotheagre.** V. [*æ timˀoˈteˈˌaqə*]. — Af Plantenavnet Timothé.

?**Tinggaard.** Lø. Jb 1704 Tinnegahr. — Kunde være Navn paa et Areal, der har hørt til Tinggaard i Løgumkloster Lands., 3119.

**Tirkeng.** NL. Jb 1704 Tirck eng; B 1801 Tierkeng; L 1802 Tirk-Eng; Jb 1802 Tirkeng; TM Trök-Eng, Park-Eng. — Fuglenavnet Tirke, som Feilb. har fra Vestslesv. i Betydningen „Terne“.

**Tohede.** Lø. og NL. [*tʌˀheˑ*]. Jb 1704 Tude heide; L 1802 Tude-Hede; Jb 1802 Tude-Hede, Tudehede; TM Tohede, Store-, Lille Tohede; I 1912 Tohede, Nör-Tohede-fenne. — Forleddet er muligvis et Plantenavn Tude (jfr. Tudeng i Daler S., 3105).

**Tohøj.** NL. I 1912 Tohøj.

**Torneng.** LG. TM Tenneng; I 1912, I 1925 Torneng.

**Tornfenner.** VT. TM Dornfennen.

**Torngejl.** NL. Jb 1704 Torngeil; B 1801 Thorngeil; L 1802, Jb 1802 Torngeil. — Forleddet kan være Subst. Torn og Efterleddet Plantenavnet Gejl „Gyvel" i kollektiv Betydning; jfr. Porsgejl i Roager S., 3084. Der er dog ogsaa Mulighed for et ellers ukendt Plantenavn *Torngejl direkte brugt som Stednavn. Da Gejl i Jysk foruden om Sarothamnus scoparius tillige bruges om Genista, kunde Torngejl være Navn paa en af de tornede Arter af denne Plante.

**Tornskov Hede.** T. TM Törnskowhede. — Se Tornskov ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Torsland.** Kl. [*to'stan̥*]. Jb 1704 Torßlund, Tohrslundt; TM Toorsland; I 1912, I 1925 Tosland. — Paa Grænsen til N.-Løgum. Efterleddet er, som de ældre Former viser, Subst. Lund, Forleddet antagelig Gudenavnet Tor.

**Tranebærholm.** B. $^{29}/_{11}$ 1531 (LB) Trandber holm; $^{13}/_{11}$ 1567 (LB), $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Trandberholm; $^{13}/_{12}$ 1567 (LB) Trandberholm, Trandbærholm; $^{4}/_{11}$ 1568 Trandbærholm. — Paa Grænsen mellem Bjerndrup og Bovlund i Agerskov S. Forleddet er Plantenavnet Tranebær „Oxycoccus palustris", og Skriveformen Trand- stemmer med, at Ordet i moderne Sønderjy. kan udtales [*tʀan̥'bɜ*] (Vodder).

**Traneeng.** La. [*ˈtʀa·nˌæŋ'*]. TM Tranwiese; I 1912 Traneng. — NL. Jb 1704, B 1801, Jb 1802 Traneng; L 1802 Tran-Eng. — Af Fuglenavnet Trane.

**Tranefly.** La. U 1771—76 Tranflye; TM Tranflü. — Af Fuglenavnet Trane.

**Tranemark.** La. [*ˈtra·nˌmaɹig*]. Jb 1704 Tranmarck; U 1771—76 Groß-, näder-, Ober Tranmarck; TM, I 1912 Tranmark. — Grænser op til Traneeng, s. d.

**Trapskov.** LG. [*tʀabsgɔʊ*]. I 1929 Trapskov. — Af Subst. Trappe. Skoven ligger paa en stejl Skrænt. Jfr. Trappestykke i Nordby S., Samsø (DS I 113), der har en lignende Beliggenhed, og Trappen, Hse i Rinkenæs S., Lundtoft H., 3229 (Jb 1711 Trappe).

**Trebusk.** La. [*tʀɜˈbOsg*]. U 1771—76 Trabuske Heide, Trabusk Heide; TM Trebusch; I 1912 Trebusk. — Efterleddet er Subst. Busk „Krat" (se Indl.), Forleddet er muligvis Talordet tre. Formen Trabusk, Trabuske gengiver antagelig en Udtale [*tʀa-*], der har vekslet med [*tʀɜ-*] i tryksvag Stilling.

**Trediveagre.** LG. TM Dreizigacker; I 1925 Trediveager.

**Trekant.** B. [*æ tʀɛkan̥d*]. TM Trekant. — Kl. [*æ tʀɛkan̥d*]. TM Trekant. — La. TM Dreieck; I 1912 Trekant. — NL. [*æ tʀɛkan̥d*]. I 1929 Trekanten. — V. [*æ tʀɛkan̥d*]. TM Dreieck; I 1912 Trekant.

**Treskaar.** La. TM Treskov; I 1912, I 1925 Treskar.

**Trettenfurer.** U. [*ˈtʀædənˌfuɹ·*]. TM Tretten Furre; I 1912 Trettenfure; I 1929 Trettenfurer. — Subst. Fure „Plovfure". Jfr. de hyppige Navne paa -skaar med Talord som Forled.

**Trindeng.** (Her?) Jb 1704 des Amtschreibers runde wische; B 1801 Treeneng; L 1802 Trind-Eng; Jb 1802 Trineng. — Adj. trind „rund".

**Trindkær.** La. [*tʀi̯n̥·k̥ɜɹ*]. U 1771—76 Trinckier, Trinkier, Trincker Heide; TM Trindkjer; I 1912 Trinkjær, Trindkjær. — Adj. trind „rund".

**Trodsenborg.** VT. [*ˈtʀɔsənˌbOɹ'ə*]. B 1788 Trodsenborg; TM Trotzen-

burg; I 1925 Trodsenborg. — Navnet betegner nu en Mark lige udenfor V.-Terp, men er vel oprindelig Navn paa et Hus. Af Subst. Trods med Tilslutning til ty. Trotzenburg; jfr. Tradsborg i Ribe Domkirkes Landsogn, 2701.

**Troldholm.** VT. [*tʀOl̥·hɔl̥m*]. TM Trolholm. — Subst. Trold.

**Trysketholm.** NL. Jb 1704 Trüschetholm; L 1802 Trüsked-Holm, Trudstedholm; Jb 1802 Trüsked-Holm. — Forleddet er muligvis et Adj. *trysket med samme Betydning som Adj. trysk, der indgaar i Tryskeland i Roager S., 3084.

**Trædevang.** V. B 1797 Trædvang. — Af Subst. jy. Træde „Strid, Proces", eller det tilsvarende Verb.; jfr. Stridskær ovfr.

**Trættegab.** 28/5 1530 (LB) Trettgab. — Subst. Trætte eller maaske snarere en Gengivelse af det tilsvarende jy. Træde, jfr. Trædevang ovfr. Nævnes i LB i Anledning af en Proces om Vedligeholdelsen af en Grøft.

**Tuer.** Lø. [*æ tu·ɜɹ*]. Jb 1704 Tuhr, berndorffer Tuhr wische; TM Tuhr; I 1912 æ Tuder; I 1929 Tuerne. — Lø. Kirkens Tuer. [*ˈkjɹ·gəns˛tu·ə*]. I 1929 Kirketuen. — Lø. Samtligtuer. [*æ ˈsam'blə˛tu·ɜɹ*]. I 1929 Fællestuen. — Lø. Tuedrav. [*æ ˈtu·ə˛dʀaʊ*]. TM Tuhrdrau; I 1912 Tuddrav; I 1925 æ Tuedrav; I 1929 Tuedraget. — Lø. Tueholm. [*æ ˈtu·ə˛hɔl̥'m*]. TM Tuhrholm; I 1929 Tueholmen [æ tu·rhålm]. — Tuer er Navn paa et stort Engareal Nord for Bjerndrup, Kirkens Tuer og Samtligtuer er mindre Dele af dette Areal. Antagelig Plur. af Subst. Tue; jfr. dog Tuder i Skærbæk S., 3089 og Tudeng i Daler S., 3105. Tuedrav og Tueholm grænser op til Tuer og er sammensat med dette Navn. Forleddet i Samtligtuer er Adj. jy. samtlig „fælles" (Feilb.).

**Tunge.** Lø. [*æ tOŋ·*]. Jb 1704 Tung; TM Tong; I 1912 Tang. — Tunge, se Indl.

**Tved.** Lø. U 1728 Tueden. — Tved, se Indl.

**Tvillingager.** NL. Jb 1704 Zwilling acker. — Subst. Tvilling. Formodentlig Navn paa (den ene af) to nær ved hinanden liggende Agre, der maaske har været omgivet af udyrket Jord.

**Tvillingholm.** NL. Jb 1704 Zwillingholm. — Se Tvillingager ovfr.

**Tværagre.** NL. [*æ ˈtvæ·˛aqə*]. I 1912 Tværager.

**Tværblokke.** La. Jb 1704 Twerblocke.

**Tværborg.** La. [*tvæ·bOɹ·*]. Jb 1704 Twerburg; U 1771—76 Twerborn, Twerbore; TM Twerborg; I 1912 Tværborg, Tværborre. — Navn paa et Stykke Jord lige udenfor Landeby.

**Tværkær.** Lø. [*tvæ·ɟɜ*]. U 1758 Quer Kyer; TM Twerkjär; I 1912 Tværkær, Tvækær.

?**Tværslane.** VT. TM Twerschlan; I 1925 Tværslan. — Efterleddet skal muligvis sammenstilles med Slane i Abild S., 3121.

**Tykvidier.** T. [*tygˈvi·*]. TM Tykwie; I 1925 Tykvie. — Navn paa en Eng. Forleddet er Adj. tyk, Efterleddet Plur. af Subst. Vidie „Pil", i Vestslesv. udt. *vi̯* (Feilb.).

**Tørvefenne.** VT. TM Torffenne.

**Tørvekær.** La. [*tɔ̈ɹ·ɟɜɹ*]. TM Törvekjer, Törwekjer, Trörwekjer; I 1912 Tørrekjær, Tørkjær.

**Ulstrup Fælled.** Lø. [*Ol̥sdʀʊbˈfæl̥ə*]. — Se Ulstrup ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Ulstrup Hede.** Lø. TM Wilstrupheide; I 1912 Ulstruphede. — Se Ulstrup ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Ulvegrave.** La. [*æ ˈulə,gʀåʁ·*]. Jb 1704 Uhlgrau, Uhlgrau(s) heide; U 1771—76 Wolf-Gräber; TM Ulwegrav; I 1912 Ulgrav. — Grave til at fange Ulve i; jfr. Ulvegravene i Roager S., 3084.

**Vaadmade.** B 1801 Vaarmay. — Forleddet er rimeligvis Adj. vaad.

**Vandholm.** U. [*æ vaŋ·hɔlm*]. (Her?) Jb 1704 wangholm; B 1801 Wasser Holm; TM Vandholm (Wiese); I 1912 Vandholm; I 1929 Vandholmen. — U. Vandholmpold. TM Vandholmpold. — Engstrækning langs Lobæk.

**Vanrad.** VT. [*æ vɔn·ʀaj*]. — Se Vanrad i Arrild S., 3081.

**Vaseeng.** NL. [*æ ˈva·s,æŋ'*]. Jb 1704 Waßeng, Nord Waes eng, Süderwaeseng; B 1801 Östr Waaseng; L 1802, Jb 1802 Waseng; I 1912 Vaseng, Vadseng; I 1929 Vaseeng, Vaseengen. — To forsk. Lokaliteter i N.-Løgum. Vase, se Indl.

**Ved Broen.** LG. TM Vedbrön; I 1925 ved æ Bro.

**Ved den graa Sten.** LG. [*vɛ ə ˈgʀå',sde'n*]. I 1929 Ved den graa Sten.

**Vejblok.** Ko. Jb 1704 weiblock.

**Vejland.** LG. TM Wegeland.

**Vesterager.** Kl. [*æ ˈvæsdə,ʀaqə·ɹ*]. Jb 1704 Wester agger; TM Wester-Ager. — Ko. Jb 1704 Westeragger. — LG. I 1912 Vesteragre. — NL. Jb 1704 der westerste acker, westeracker, die wester acker.

**Vestereng.** B. [*æ væsdəˈæŋ'*]. Jb 1704 westereng, werstereng; U 1771 Vester eng; TM Westereng. — B. [*æ væsdəˈæŋ'*]. — Kl. TM Wester-Enge. — Lø. I 1912 Vestereng. — La. Jb 1704 Westereng; I 1912 Vestereng. — U. [*æ ˈvæsdə,æŋ'*]. TM Westerenge; I 1912 Vestereng; I 1929 Vesterengen. — U. [*æ ˈvæsdə,æŋ'*]. I 1929 Vester Eng. — V. [*æ ˈvæsdə,æŋ'*]. TM Wester Wiesen; I 1912 Vesteræng. — VT. [*æ ˈvæsdə,ʀæŋ'*]. TM Westereng. — B. Vestereng Fenne. [*æ væsdəˈæŋ',fæn·*].

**Vesterfenne.** V. TM Wester Fenne. — VT. TM Westerfenne.

**Vesterfolde.** LG. TM Wester Foldene.

**Vesterfælled.** B. [*æ ˈvæsdə,fæɫət*]. — Kl. TM Wester-Fälle. — V. [*æ ˈvæsdə,fæɫə*]. TM Wester Felled; I 1912 Vesterfælled.

**Vesterhede.** Kl. Jb 1704 die wester heide; TM Wester-Heede. — LG. Jb 1704 wester heide. — NL. [*væsdəˈhe·*]. Jb 1704 wester heide; L 1802 Wester-Hede; Jb 1802 Wester-Hede, Westerhede; TM Westerhede; I 1912 Vesterhede, Vester Hede; I 1929 Vesterhede. — NL. Vesterhedeager. L 1802 Wester-Hede Ager.

**Vesterløkke.** Kl. [*æ ˈvæsdə,ɫyk*]. — La. TM Wester Lüke, Westerlück; I 1912 Vesterlyk. — LG. [*ˈvæsdə,ɫyk*]. TM Wester-Lykke; I 1912 Vesterlykken, Vester Løkke, Vesterlykke. — Lø. Jb 1704 Wester Lück; TM Westerlück, Westerlük. — V. TM Vesterlück; I 1912 Vesterlyk. — VT. [*ˈvæsdə,ɫyk*]. U 1794 vester Lücke; TM Westerlykke.

**Vestermark.** B. Jb 1704 Wester feldt. — Kl. [*æ væsdəmaɹg*]. — La. [*væsdəmaɹg, æ væsdəmaɹg*]. TM Wester Mark; I 1912 Vestermark. — LG. Jb 1704 Westermarck. — Lø. Jb 1704 westermarck. — NL. Jb 1704 wester feld. — Lø. Nørre-Vestermark. [*æ ˈnɔ̈ɹ',væsdəmaɹg*].

**Vestermose.** Kl. TM Wester-Moose.

**Vestertoft.** La. [*væsdətɔʁt*]. TM Wester Toft. — Lø. [*æ ˈvæsdə,tåʁt*]. B 1801 Wester Toft.

**Vibehede.** NL. L 1802 Wief-Heede; Jb 1802 Wiefhede.

**Visbjærgfenner.** La. [*æ ˈvisbjæːˌfænə*]. — Se Visbjærg ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Vongshøj.** LG. [*vOŋsˈhyˈ*]. Gst 1857—58 Vognshøj; Trap[1] Vognshøi; TGst Wongshöhe; I 1912 Vongshøi; Gst Vongshøj. — Af Subst. Vang, se Indl.

**Vorning.** LG. [*vɑ̊ːnən, wɔːnən*]. TM Wornum; I 1912, I 1925 Vorning; I 1929 [wå.rniŋ]. — Forudsætter et glda. *hornung, en Diminutivafledning af Subst. glda. horn „Hjørne"; jfr. oldn. hyrning f. „Hjørne af et Værelse" (Fritzner). Ordet staar vel her i Betydningen „Fremspring"; det er Navn paa et Bakkeparti.

**Væggerdrav.** NL. [*vɒqəˌdʀɑʊ*]. L 1802 Wögger-Drav; Jb 1802 Wöggerdrav; TM Wögger-drau; I 1912 Vøggedrav; I 1929 Det vaade Drag? [vøredraw]. — Af Plantenavnet jy. Vægger Plur. „Pil", i Sønderjy. udt. med ø-Lyd (Feilb.).

**Vønnesfenne.** La. U 1771—76 Wönnes Fenn. — Af et Mandsn. *Vønne, rimeligvis af frisisk Oprindelse. Jfr. fris. Vonneke, der ofte forekommer i 16. Aarh.; se Sønderjydske Skatte- og Jordebøger 358 ff.

**Øbjærg Bæk.** NL. [*ˈjǫbjæːˌbæk*]. — Efter Nabobyen Øbjærg i Arrild S., 3081.

**Østerager.** NL. Jb 1704 Oster acker. — LG. Jb 1704 Osteragger.

**Østereng.** Kl. TM Oster-Enge. — La. TM Oster Enge, Oster Wiesen. — LG. [*æ ˈjøsdəˌæŋˈ*]. TM Oestereng, Østereng; I 1929 Østerengen. — U. [*æ ˈjøsdəˌæŋˈ*]. I 1912 Østereng; I 1929 Østerengen.

**Østerfenne.** V. TM Osterfenne. — VT. TM Osterfenne.

**Østerfælled.** Lø. [*æ ˈjøsdəˌfæɬəɬ*]. B 1802 Oster Fælled; TM Oster Fälled. — NL. Jb 1704 Oster fellie, Oster felle; B 1801 Osterfelle; Jb 1802 Oester-Felled, Øesterfelled; TM Oester Fälled. — U. I 1912 Østerfælled. — V. [*æ ˈjøsdeˌfæɬə*]. TM Osterfelled.

**Østergaard.** VT. Jb 1704 Ostergard.

**Østerhede.** Kl. Jb 1704 Osterheide; TM Oster-Heede. — VT. Jb 1704 Osterheide.

**Østerløkke.** Kl. [*æ ˈjøsdəˌɬyk*]. — La. (2 Lokaliteter) [*æ ˈjøsdəˌɬyk, jøsdəɬyk*]. U 1771—76 Oster Lücke; TM Osterlük, Oster Lüke. — Lø. Jb 1704 Osterlück. — V. [*æ ˈjøsdəˌɬyk*]. — VT. [*ˈjøsdəˌɬyk*]. TM Oster-Lykke.

**Østermark.** Kl. [*æ jøsdəmaːg*]. TM Oster feld. — La. [*æ jøsdəmaːg*]. I 1912 Østermark. — Lø. I 1912 Østermark.

**Østertoft.** La. TM Oster Toft. — LG. TM Ostertoft.

**Øvrefælled.** U. [*æ ˈæsəˌfæɬə*]. TM Ovre Fälled; I 1929 Overfælleden [æ åwəfæ̱lə].

# 3119. LØGUMKLOSTER LANDSOGN.

## A. BEBYGGELSESNAVNE.

**Aaved,** Gd [*åəə*]. $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Owidt; (her?) Sk 1543 Awatt; Sk 1548 Ovydt; Jb 1607 Owidt; Danckw 1652 Ouwitt; Sk 1676 Ouwitt; Jb 1686 Ouwith, Owit; Reg 1704 Ouith; Jb 1704 Der Hoff Ouwith; Reg 1709 Auith, Ouith; Jb 1723 Ouith; DAtl Ouwith; K 1783 Ouit-Feld; VSK Auittgde; Gst 1857—58, Trap[1] Aaved; TM, Oldekop Auwitt; Postadr9, Gst Aaved. — Forleddet er Subst. glda. ā „Aa"; Gaarden ligger umiddelbart ved Brede Aa. Efterleddet er glda. with „Skov", se Indl. under Ved.

**Aaved, Lille-,** Hs [ˈ*ljlə* ˈ*åəə*]. Postadr9 L.-Aaved; Gst Lle Aaved.

**Asset,** Gde og Hse [*ɑˑsət*]. $^{10}/_{12}$ 1503 (Lb) Assithe marck; Sk 1548 Assydt; Jb 1607 Assitt; Mejer 1648 Assyth; Mejer 1649 Asith; Danckw 1652 Assith; Sk 1676 Assitt; Jb 1686 Assit, Aßit; Jb 1704 Aßith, Aßitt; Reg 1704 Aßit; Reg 1709 Assitt; Jb 1723 Assit; DAtl Assith; VSK Asseth; Gst 1857—58, Trap[1] Assit; TGst Assith; Postadr9, Gst Asset. — Efterleddet er Subst. glda. with „Skov", se Indl. under Ved, Forleddet antagelig et af Trænavnene Ask eller Asp med Bortfald af k eller p i Trekonsonantgruppe.

**Assetgaard.** Gst Asset Gd.

**Asset, Ny-,** Gde [ˈ*nyˀ* ˈ*ɑˑsət*]. Gst Nye Asset.

**Blikmandens,** Hs. I 1927 Blikmandens [æ blegmans]. — Navn efter en fhv. Blikkenslager.

**Damhus,** Gd, Kro [*æ damˑhʊs*]. Dok. c. 1790 (Trap[4]) Assitdam; VSK Damgd; Gst 1857—58, Trap[1] Damgaard; TM, TGst Dammhaus; Postadr9, Gst Damhus. — Dam, antagelig i Betydn. „Dæmning", se Indl. Den gamle Studedrivvej førte over et Engdrag her.

**Draved,** Skov, Gde og Hse. $^{25}/_{9}$ 1263 (LB) Drowidt (silva); $^{30}/_{3}$ 1280 (LB) silva Drawidt; $^{22}/_{9}$ 1280 (LB) Drowidt; $^{1}/_{2}$ 1481 Drøffuidh, Drøffuith dighe; $^{9}/_{8}$ 1489 Drowet Dige; $^{20}/_{4}$ 1490 (LB), $^{10}/_{5}$ 1490 (LB), $^{29}/_{5}$ 1490 (LB) Drowidt, $^{3}/_{8}$ 1505 Drowetdigk; $^{5}/_{5}$ 1505 (LB), $^{10}/_{5}$ 1505 (LB) Drowidt; $^{1}/_{5}$ 1519 (LB) Drowidt, Droffuit; $^{28}/_{10}$ 1519 (LB) Drowidt; $^{17}/_{5}$ 1539 (LB) Droffuit; Sk 1548 Droufvydt; Jb 1607 Drowit; Jb 1686 Drawet; Jb 1704 Drivitt, Drauwitmarck; VSK Drouitt; Opt. c. 1920 [dræwˑt]; Postadr9, Trap[4] Draved. — Efterleddet er Subst. glda. with „Skov"(se Indl. under Ved), Forleddet antagelig Subst. glda. dragh n. Efter den tidlige Overgang af gh > w foran w indtræder der Runding af det foregaaende a; jfr. den parallelle Udv. i Navnet Draaby, Sb. i Mols H. (VJb Draghby; $^{13}/_{3}$ 1332 Draughby; $^{27}/_{6}$ 1441 Droby; udt. [*droˑbo̯jˀ*]. Af den saaledes opstaaede Form Drow(w)ith, der fremtræder i de fleste ældre Belæg og i den moderne Udtale [*dʀɔɯəˈsgɔɯ*] (se ndfr. under Naturnavne), ud-

vikler der sig imidlertid allerede i Middelalderen en Sideform med ø (1481 Drøffuidh), rimeligvis i tryksvag Stilling under Paavirkning af det foregaaende r (jfr. BrN GG I p. 186 f.); hertil svarer Udtaleformerne [dræw·t] og [dröwəsgåw] (se under Naturnavne). Betydningen af glda. dragh i dette Navn er snarest „Engdrag" el. lign.; jfr. DS II p. 51. Skoven er omgivet af Mose- og Engstrækninger.

**Ellum,** Lb [*ælʌm*]. VJb 1231 (13. Aarh.) Ellemsysel, Ellæmsysæl; udat. Tyge Bisp i Ribe 1273—88 (LB) Ellem; udat. Bertold Bisp i Slesvig 1287—1307 (Cypræus) Ebensuselo; u. D. 1298 (LB) Ellomsyssel; 14. Aarh. (SRD II 528) Ællinnsyssel; $^{30}/_{4}$ 1321 Elmesusele; RegCapSlesv 1352 (1661—70 SRD VI 580) Ellumsyssel; 15. Aarh. (SRD IV 621) Elmesysel; RegCapSlesv 1445—50 (c. 1700) Ellumsysel, Ellumzusel; $^{?9}/_{1}$ 1479 (LB), $^{20}/_{2}$ 1492 (LB) Ellom; $^{1}/_{6}$ 1499 (LB), $^{23}/_{5}$ 1500 (LB) Ellum; $^{16}/_{12}$ 1510 (LB), $^{3}/_{8}$ 1527 (LB) Ellom; $^{9}/_{7}$ 1539 (LB) Ellum; $^{16}/_{8}$ 1539 (LB) Ellom; Sk 1548 Ellum; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Ellom; Jb 1607, Mejer 1649, Danckw 1652, Sk 1676, Jb 1686, Reg 1704, Reg 1709, Jb 1723, DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Ellum. — Det er vel mindre sandsynligt, at Skrivemaaden i VJb repræsenterer et glda. -hēm, da denne Endelse ellers altid optræder som -um (-m) i jyske Navne, selv i de ældste Kilder. Den moderne Udtale med [*l*] viser, at Navnet har glt. enkelt l. Det er derfor naturligt at antage, at Skrivemaaden Elmesusele i Dok. $^{30}/_{4}$ 1321 har bevaret den opr. Form af Forleddet, og at Ellem-, Ellæm- viser Indskud af Svarabhaktivokal. I saa Fald af Kollektivet glda. *ælmæ „Bevoksning af Elm", der indgaar i Stednavne som Elmelunde, Sb., Mønbo H. (RJb c. 1370 Elmelund, Elmelunde, Elmelundæ) og Eltang, Sb. i Brusk H. (VJb Ælmtungæ; RO 1330—48 ælmætungh).

**Ellum Hede,** Gde, Hse. Postadr9 Ellum Hede; Trap[4] Ellumhede.

**Ellum Mark,** Gde og Hse. Jb 1690 Ellumfelt; Oldekop Ellumfeld; Gst, Trap[4] Ellummark.

**Ellum Vestermark,** Gde. Gst Ellum Vestermark.

**Eltoft,** Gde. Trap[1] Eltoft; TGst Elltoft; Oldekop, Postadr9, Gst Eltoft. — Af Trænavnet El.

**Favrby,** Gd [*fåʌ·by*]. $^{4}/_{10}$ 1546 (LB) Fôerby; Sk 1548 Fourbyo; $^{17}/_{11}$ 1567 (LB) Foerbue; Jb 1607 Faurbuy; Mejer 1648 Faussby; Mejer 1649 Fausbuy; Danckw 1652 Fourby; Sk 1676 Faurbuy; Jb 1686 Fourbye; Reg 1704, Jb 1704 Faurbuy; Reg 1709 Fauerbüe; Jb 1723 Fauerbye; DAtl Faverbye; VSK Fauerbye; Gst 1857—58, Trap[1] Faverby; TGst Fauerby; Postadr9, Gst Faverby. — Adj. glda. faghær „smuk, lys". Samme Navn forekommer i S.-Lem S., Bølling H. (Jb 1660 Fauerby).

**Flesborg,** Gd [*flæsbɔ·iə*]. $^{24}/_{11}$ 1510 (LB) Fleschborg, Flessborg; $^{16}/_{12}$ 1510 (LB) Fleschborg; Sk 1548 Fleskborch; Jb 1607 Fleschburgh; Danckw 1652, Sk 1676 Flessborg; Jb 1686 Flesßborrigh; Jb 1704, Reg 1704 Fleßborg; Reg 1709 Flesborrig, Flesburg; Jb 1723 Flesburg, Fleßburg; DAtl Flesborg; VSK Flisburg; Gst 1857—58, Trap[1], TM, TGst Flesborg; Oldekop Flesburg; Postadr9, Gst Flesborg. — Forleddet er muligvis Subst. Flæsk og Navnet er i saa Fald snarest ironisk ment, da Gaardens Jorder antagelig er af en ret daarlig Beskaffenhed. Paa Grund af Sammensætningen med Borg kan man næppe tænke paa et *Flæsk i Betydn. „Flig" el. lign. (se ovfr. under Flæskland i Brøns S., 3087).

**Flesborg, Lille-,** Hs [ˈlįļə ˈfłæsbɷɹə].

**Frederikshof,** Gd. VSK Frederiksgd; Gst 1857—58, Trap[1] Frederiksgaard; TGst Friedrichshof; Opt. c. 1920 [fririkshåf]; Postadr9, Gst Frederiksgaard; Trap[4] Frederiksgd.

**Frederikshof Mark.** Gde og Hse. Trap[4] Frederiksgdsmark.

**Grønnegaard** [*gʀönəˈgå'ə*]. Postadr9, Gst Grønnegaard; Trap[4] Grøngd.

**Hoheneck.** Se ndfr. under Skovgaard.

**Kalvehave,** Gde og Hse [*kał·håʁ*]. Gst Kalvehave; Trap[4] Kalhave. — Jfr. Kalvehave ndfr. under Naturnavne.

**Koldemosekirke,** Gd [*k0ļəm0sˈkįɹ·g*]. TM Koldemose-Kirke; Oldekop Koldemooskirk, Kollemoskirche; Postadr9 Koldemoskær; Trap[4], I 1927 Koldmosekirke; Gst Koldmosekirken. — Jfr. Koldemosebjærg ndfr. under Naturnavne.

**Lydiksgaard** [*ly·dixsˈgå'ə*]. Trap[1] Lydiksgaard; TM Lüdikegaard; TGst, Postadr9, Gst Lydiksgaard. — Mandsn. sønderjy. Lydik.

**Nybo,** Gde [*nyb0*]. 11/5 1288 (LB), 23/5 1530 (LB), Sk 1548 Nybo; Jb 1607 Nuybo; Mejer 1649 Niebuy; Danckw 1652 Nyby; Sk 1676, Jb 1686, Jb 1704, Reg 1704 Nüboe; Reg 1709 Nüeboe; Jb 1723 Nyboe; U 1786 Nüboe; DAtl, VSK Nyboe; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Nybo. — Om Efterleddet Bo „Gaard, Hus", se Indl. Samme Navn som Nybo i Asminderød S., Lynge-Kronborg H. (DS II p. 18).

**Skovgaard** [*sgåʁ·gɷ*]. Postadr9, Gst Skovgaard; Trap[4] Skovgd. — Ifl. Trap[4] tidligere Hoheneck.

**Skrædderhus.** I 1927 Skræderhus [æ skræ'əhus'].

**Sommerlyst,** Hs. Postadr9 Sommerlyst.

**Søgaard,** Gde [*sjo̤gɷ*]. Sk 1548 Søgardt; Jb 1607 Søøgaardt; Danckw 1652 Singard; Sk 1676 Söhgard; Jb 1686 Söhgardt, Söegardt; Reg 1704 Söhgard; Jb 1704 Sohgard; Reg 1709 Söegaard; DAtl Søegaard; Jb 1723 Søegaard, Søegaardt; VSK Søe Gd; Gst 1857—58, Trap[1] Søgaard; TM Soegaard; TGst Sögaard; Postadr9 Søgaarde; Gst Søgaard.

**Sølgaard** [*søł·gɷ*]. Postadr9 Sølvgaard; Gst Sølgaard; Trap[4] Sølgd. — Muligvis af Subst. Sølv.

**Telt,** Gd, Kro [*æ tæļd*]. K 1780 Telt oder Holz Krug; Trap[1], Gst 1857—58 Teltkro; TM, TGst Teltkrug; Oldekop Telt; Postadr9 Telt (Gd, Kro); I 1927 Teltkro [æ tæld'krow'ə]; Gst Teltkro. — Oprindelig kun et Telt, hvori Arbejderne paa Tørvemosen opholdt sig om Sommeren (Kok II p. 400).

**Tinggaard** [ˈteŋ·ˌgå'ə]. Schröder Topographie 1837 Tinggaard; Kok II Tingsgård; Trap[1], TM, TGst Tinggaard; Postadr9 Tinggaarde; Gst Tinggaard; Trap[4] Tinggd.

**Vestermark,** Gde [*æ ˈvæsdəˌmaɹg*].

**Vestermølle,** Gd [*væsdəˈmøł·*]. 20/2 1492 (LB) Westermølle; 4/10 1546 (LB) Westermøll; Sk 1548 Vestermol; Jb 1607 Westermohll; Danckw 1652 Westermühl; Sk 1676, Jb 1686 Westermöhl; Jb 1704 Westermühl; Reg 1704 Wester Mühl; Reg 1709, Jb 1723 Westermühl; K 1783 Westermühlen-Feld; DAtl Vester-Mølle; VSK Vester M.; Gst 1857—58, Trap[1] Vestermølle; TM, TGst Westermühle; Postadr9, Gst Vestermølle.

## B. NATURNAVNE.

Byerne: Asset med Favrby (A), Dravedskov (D), Ellum (E) og Nybo med Aaved, Flesborg og Søgaard (N).

**Aaenge.** E og N. Jb 1607 Owe Enge; Jb 1704 di Auwe wische, Aue wisch, Ouw wische, Auwe wisch; Jb 1783 Auwisch; K 1783 Auwiese; B 1776—86 Søegaard og Fleschborre Aae-Enge.

**Aalegaardsbjærg.** E. Jb 1704 Ahlgarsberg.

**Aalegaardseng.** E. I 1912 Aalgaardseng; I 1927 Aalegaardseng [å'lgås'æŋ'].

**Aalegab.** E. I 1927 Aalegab [æ å'lgaf]. — Ifl. I 1927 „en Kule med Aal i".

**Aamade.** E. [*æ ɔmaj*]. TM Amai-Wiese; I 1912 Aamade, Aamai; I 1922 Aamej. — N. TM Amai-Wiesen.

**Agerløkke.** A. K 1799 Acker Lücke.

**Alskifte.** A. Jb 1704 Allschiff. — Se Altoft i Ballum S., 3111.

**Alteret.** E. I 1927 Alteret [æ ål'də]. — Her er ifl. I 1927 holdt Taler af Tørvegravere.

**Asset Mose.** A. Gst Asset Mose. — Se Asset ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Ballum Mose.** E. Jb 1783, K 1783 Ballemoos; TM, I 1912 Ballum Mose; I 1927 Ballummose [balɔm'mows], Ballummosefennen [æ balɔm'mowsfen]. — Forleddet er muligvis Sognenavnet Ballum, 3111. Der kunde dog ogsaa foreligge Subst. Balle, se Indl., med senere Paavirkning fra Sognenavnet.

**Birkekær.** E. TM Birkekjer; I 1912 Birkekær; I 1927 Birkekær [ber'kjær].

**Birkevej.** A. U 1802 Birkveien. — Vejen til Løgumkloster Birketing. Jfr. Birkevej i Daler S., 3105.

**Bjærg.** E. Jb 1783 Berg, Norder-, Sünder Ellumbierre; K 1783 Norder-, Sünder Ellumbierre; TM Bergen; I 1927 Bjergevej [bjæəvæj].

**Boltøjring.** E. U 1770 Bollen Tüderung. — Subst. sønderjy. Bolle „Tyr".

**Brandeng.** E. U 1820 Brand-Eng; I 1912 Brand; I 1927 Brand [bra'n]. — Navn paa et firkantet Stykke Eng. Muligvis af Subst. ænyda. brand i den oprindeligere Betydn. „Stok, Stolpe", jfr. oldn. brandr m. Da Engen støder op til et Hjørne Hede, var der ogsaa Mulighed for, at Navnet kunde være Subst. Brand i Bet. „Afbrænding".

**Bredeng.** A. Jb 1704 die vorwercks bree wische. — Ty. Vorwerk „Ladegaard". Se Gammel-Ladegaard i Løgumkloster Flække, 3118.

**Brunhede.** A. TM Braune Heide.

**Brænderifenne.** E. I 1927 Brænderifennen [æ brænne'ri'fen]. — Paa Grænsen til Løgumkloster Flække, hvor der tidligere var Brændevinsbrænderier.

**Brød.** A. K 1799 Sydenbrud Acker, Nordenbrud Acker; L 1800 Brud, Akkerbrud; U 1802 Brødet. — Brød, se Indl.

**Bundkær.** A og D. (Her?) Jb 1607 Bandekar; Jb 1704 Bonn-Kier; B 1780 Bonnkier; Jb 1783 Bonnkier Heide, Bonnkier Moos; K 1783 Bonn-

kier, Bonnkierheide, Bonnkiermoos; TM Bonnekier, Bommkier; I 1925 Bonnekjær, Bundkjær; I 1927 Bundkjær [bun'kjær]. — Maaske af Subst. Bund, i Sønderjy. udt. [*bɔnˀ*].

**Bøtkæreng.** A. TM Büttgaardseng; I 1927 Bøtkæreng [bödgəˈæɳˀ]. — Ifl. I 1927 efter en Mand ved Navn Bøtkær.

**Dejret Drav.** A. L 1800 Deiret Draf. — Støder antagelig op til Dejret i Løgumkloster, 3118.

**Domæne.** E. I 1927 Nr. Domæne [æ nörə doˈmæˈn], Sdr. Domæne [æ sönˈə doˈmæˈn]. — Navn paa en Eng. En stor Del af Sognet er Domænegods.

**Drav.** A. K 1799 Draf. — E. Jb 1704 die drau; U 1770 Drau; TM Draw; I 1912 Drav; I 1927 Drag [draw']. — A. Dravstykker. U 1802 Drav-Stykker; TM Drauwstykker; I 1927 Dragstykke [drawstyk']. — Drav, se Indl.

**Draved Mose.** D. Trap[1] Draved Mose; TGst Dravit-Moor; Nic. Andersen [*dʀɔwət ˈsgɔws ˈmoˑs*]. — Se Draved ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Draved Skov.** D. Jb 1704 drauwit holtz; L 1780 die . . . Königl. Hölzung Drouit; K 1783 Drouiter-Holz; Gst 1857—58 Dravedskov; Trap[1] Draved Skov; TM Drawitskow, Drawit-Holz; TGst F. Dravit; Oldekop die Dravither Hölzung; Nic. Andersen [*dʀɔwət ˈsgɔw*]; Opt. c. 1920 [dröwesgåw]; Gst, Trap[4] Draved Skov. — Se Draved ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Dronningdal.** N. [*dʀɔnəɳˈdal*]. TM Dronningdal; I 1912 Dronningdal; I 1922 Dronning Dalen. — Sagn om at Dronning Margrete har ligget i Lejr her (I 1912).

**Dybvadvej.** E. I 1927 Dybvadvejen [dywajvæjˈən].

**Dynddrav.** N. TM Döndraw; I 1927 Dynddrag [æ dyndraw'].

**Dyndeng.** N. TM Dünd-Enge; I 1912 Dyndeng; I 1927 Dyndeng [dynæɳˀ]. — Subst. Dynd. Eng langs Brede Aa.

**Egekrog.** A. TM Egekrug; I 1925 Egekrog; I 1927 Egekrog [æ eˑgkrog]. — Ved Draved Skov. Af Trænavnet Eg.

**Elkær.** N. Jb 1704 Elkier. — Trænavnet El.

**Ellum Mose.** E. Gst Ellum Mose. — Se Ellum ovfr. under Bebyggelsesnavne.

?**Ellum Sjøv.** E. Jb 1704 Ellum Sehe. — Se Ellum ovfr. under Bebyggelsesnavne. Sjøv, se Indl.

**Eltoft.** A. TM Eltoft. — Trænavnet El.

**Engkrog.** D. B 1780 Engenkroog; L 1780 Engkrog.

**Favrby Eng.** A. I 1927 Faverbyeng. — Se ndfr. under Favrby Hale.

**Favrby Hale.** B 1780 Fauerbuyhahl; L 1780 Fouerbuy Hohl, Norden Fouerbuy Hahl; TM Fauerbyhale. — Se Favrby ovfr. under Bebyggelsesnavne. Jfr. ogsaa de med Favrby sammensatte Naturnavne i Løgumkloster Flække, 3118.

**Favrby Hede.** A. TM Faurbyhede; I 1927 Fauerbyeng og -hede. — Se det foregaaende Navn.

**Fedbro.** N. TM Feddbro.

**Fier.** Jb 1607 Fier. — Fejl for Kier „Kær"?

**Forvaltermose.** D. Jb 1783 Verwalters Moos; K 1783 Verwalters moos.

**Frederikshof Skov.** D. TM Friedrichshof Holz; I 1925 Frederiksgaardskov. — Se Frederikshof under Bebyggelsesnavne.

**Fuglesig.** E. I 1912 Fuglsig; I 1927 Fuglesig [fu'lsi].

**Fædrift.** D. K 1783 Viedrift.

**Fælledeng.** N. TM Fälleeng. — Fælled, se Indl.

**Fælledfenner.** N. TM Fälle Fennen. — Fælled, se Indl.

**Fælledløkker.** A. TM Falledlüken. — Fælled, se Indl.

**Gaasebjærg.** E. TM Gaasberg.

**Gaasehøj.** E. Jb 1704 Gaeßhüe; U 1820 Gaashy-Lyke, Gaashye-Lücke.

**Gaasesig.** E. U 1770, I 1912 Gaasig; I 1927 Gaardsig (maaske: Gaassig) [go·six].

**Gade.** A. U 1802 Gaden. — N. TM Garr. — Gade, se Indl.

**Galgepæl.** Oldekop „Galgenpfahl". — Efter Oldekop Navn paa en Sten med ulæselig Indskrift, der ifl. Traditionen er rejst paa en Høj til Minde om en Henrettelse.

**Gammelagre.** A. TM Gammelaker; I 1927 Gammelagrene [æ gaməlagə].

**Gammeleng.** E. U 1754 Alt Eng.

**Gammelvang.** E. Jb 1704 Gammelvang.

**Gassehals.** E. U 1754 Gänßer Hals; I 1927 Gasehals [gasihals]. — En Del af Vesterenge. Har ifl. I 1927 Navn efter Jordstykkets Form.

**Graabjærg.** A. TM Grabjerg (Weide); I 1927 Graabjerg [gråbjær]. — Adj. graa, efter Bevoksningens Farve.

**Graamose.** E. TM Graa-Moose; I 1912 Graamose; I 1927 Graamose [grå'mows]. — Jfr. Graamose i Løgumkloster Flække, 3118 (ikke samme Lokalitet).

**Gravede Agre.** A. U 1799 de grauet Agre. — Agre, der er indgrøftede.

**Gravlund.** E. I 1927 Gravlund [grawlən].

**Gravlundeng.** A. (Her?) Jb 1704 Graulund-Mohr; TM Graulund Eng. — Snarest Opkaldelse efter Nabobyen S.-Gravlund i Bedsted S., 3201. Der er ingen topografisk Forbindelse med Gravlund ovfr.

**Grisemose.** A. I 1927 Grisemosen [æ gri'smows]. — Snarest af Dyrenavnet Gris, skønt I 1927 bemærker: „efter Griseri ved Arbejdets Udførelse, ikke et Sted, hvor Svinene har gaaet". Jfr. Grisemose i Løgumkloster Flække, 3118 (en anden Lokalitet).

?**Græsgaard.** N. TM Groosgaard. — Se Græsgaard i Højrup S., 3082.

**Grønenge.** A. I 1927 Grønenge [æ grönæŋ].

**Grønfenne.** E. TM Grünfenne.

**Guldbjærg.** A. Reg 1704, B 1780 Goldberg; L 1780 Goldbierg; K 1780 Guldbierg; TM Guldbierg (Weide); I 1927 Guldbjerg [gulbjær]. — Se under Guldager i Løgumkloster Flække, 3118.

**Hallegrav.** N. [*haɬə'gʀåʊ*']. Jb 1704 hallegraef; TM Hallegraw; I 1922 Halegrav. — Grøft der munder ud i Lobæk ved Mølledam og danner Grænsen til N.-Løgum S. Forleddet kunde muligvis være et Stednavn *Haler, udtalt *[*haɬə*], Plur. af Subst. Hale, hvorom se Indl.

**Have.** A. Jb 1704 die Hau; U 1786 Hau. — Have, se Indl.

**Havredrav.** A. U 1802, K 1802 Haudrav; TM Haferdrauw; I 1927 Havredrag.

**Havreland.** A. B 1798 Havreland, Det Nør Haureland; U 1799 Hauer-

Land; K 1799, L 1800 Haberland; TM Haferland; I 1927 Havreland [æ haw'ələn'].

**Hedeagre.** E. TM Hede Agre.

**Hedeenge.** E. I 1912 Hedeng; I 1927 Hedeenge [æ he:j'æŋ].

**Hedefenne.** A. TM Heidefennen, Norderheidefenne, Süder Heide-fennen. — E. TM Heidefenne.

**Hedeholm.** A. U 1802 Heedeholm.

**Hedeløkke.** N. TM Hedelücken; I 1912 Hedelykken; I 1927 Hedelykke [æ he:j'lyk'].

**Hedetoft.** E. I 1912 Hedetoft; I 1927 Hedetoft [he:jtowd].

**Hemmingsbrød.** (Her?) u. D. Juni 1248 (LB) Hemmingsbrøth Enge. — Af Mandsn. glda. Hæming.

**Hestedrav.** A. TM Hestdrauw.

**Holm.** A. U 1802 Holm. — D. B 1780, L 1780 Holm. — E. Jb 1704, U 1754, U 1770, TM, I 1912 Holm; I 1927 Holm [hål'm]. — E. Holme. I 1927 Holmene. — E. Holmmose. U 1770 Holm Mohr; U 1820 Holmoß; TM Holm-Moose; I 1912 Holmmose; I 1927 Holmmose [holm'mows]. — E. Holmvej. I 1927 Holmvej [holmvæj']. — Holm i Ellum er et forholdsvis højtliggende Areal, omgivet af Engstrækninger, Holme stds. er et Stykke Eng, der er afskaaret af en Gren af Brede Aa, saa det danner en Ø; jfr. Indl.

**Hornshøj.** A. U 1786 Horns hoegs Wiesen. — Snarest Subst. Horn „Hjørne, Fremspring", se Indl. En anden Mulighed er Tiln. glda. Horn, Eks. $^{25}/_{2}$ 1443 Hermen Horn, Bymand i Malmø.

**Huseng.** E. I 1927 Huseng [hus'æŋ']. — Ligger ved Damhus.

**Hussted.** D. B 1780 Huusted; L 1780 Huusted, Fohl bey Huusted, Westen Huusted. — Hussted „Sted, hvor et Hus har staaet".

**Hyldebusk.** E. U 1754 Hüjllebusch; I 1912 Hyllebusk; I 1927 Hyldebusk [hyləbosk].

**Hyrdeeng.** A. U 1802 Hyrde-Eng; K 1802 Hyrde Eng. — E. U 1770 Hirten Wisch; TM Hirtenwiese; I 1922 Hyrdeeng.

**Højbjærg.** E. TM Hoiberg; I 1912 Højbjerg; I 1927 Højbjerg [hy'bjær].

**Højmose.** D. [*æ 'hy,mo's*]. I 1922, I 1927 Højmose. — D. Højmoseholm. B 1780 Höymoos Holm; L 1780 Höymoosholm. — En Del af Kongens Mose. Af Adj. høj.

**Jeppesløkke.** E. I 1927 Jeppes Lykke [jæbəs lyk'].

**Junkereng.** A. TM Iunkereng; I 1927 Junkereng [æ jungəæŋ']. — Ifl. I 1927 en gammel Faddergave. Denne maa vel i saa Fald være skænket af en Herremand. Junker forekommer dog ogsaa som Slægtsnavn.

**Jørgensmose.** D. Jb 1783 Jörrens Moos, Iürrens Moos, Iürgens Moos; K 1783 Iurrensmoos.

**Kaadnerhede.** E. TM Kadner Hede. — Sønderjy. Kaadner „mindre Jordbruger".

**Kaadnerløkke.** E. I 1912 Kaadnerlykkerne; I 1927 Kaadnerlykke [kå'rn'lyk']. — Sønderjy. Kaadner „mindre Jordbruger".

**Kajeseng.** A. K 1783 Keyes Eng. — Af Mandsn. sønderjy. Kaje (Kok II p. 29 under Kaj).

**Kalvefenne.** E. TM Kalbfenne; I 1927 Kalvefennen [æ kalfen].

**Kalvehave.** E. [*kal'hås*]. Jb 1607 Kaluerhaue, Kalberhoff; Jb 1783 Kalle Hauge; K 1783 Kalle haue; U 1820 Kalhaue Agerlycke, Kalhau Eng,

Kalhau Fenne, Kalhau Lycke; TM Kalvehauge, Kalvehauge-Eng; I 1912 Kalhauge; I 1922 Kolhav; I 1927 Kalhavevej [kalhawvæj'].

**Kalveløkke.** A. TM Kalblykken; I 1927 Kalvelykke. — N. TM Kallycke; I 1927 Kalvelykken [æ kallyk'].

**Kildeskifter.** E. TM Kilde Skifter; I 1912 Kildeskifter; I 1927 Kildeskifte [æ kilsgywd].

**Kile.** A. TM Kiel; I 1927 Kilen [æ ki'l]. — E. (Her?) U 1770 in den Kiohl; I 1927 Kilen [æ ki'l].

**Klostervej.** A. U 1802 Kloster Vey. — Vejen til Løgumkloster.

**Kløverfenne.** E. TM Kleefenne.

**Knoldfenne.** N. I 1927 Knoldfennen [æ knolfen]. — Subst. Knold „Jordklump, Tue".

**Kokkesagre.** E. I 1927 Kokkes Agre [kågəsagə]. — Ifl. I 1927 efter en Ejer ved Navn Kok.

**Kokkeskrog.** E. I 1927 Kokkes Krog [æ kågəs krog]. — Se det foreg. Navn.

**Koldemosebjærg.** E. Jb 1704 Kohlmoes berg.

**Koled.** E. I 1927 Koled [kolej'].

**Kongens Mose.** D. [ˈkOŋəns¡moˑs]. TM Königsmoor; I 1922 Kongens Mose; Gst Kongsmose; Trap[4] Kongens Mose. — Samme Navn som Kongemose (udt. [ˈkOŋəns¡moˑs]) i Arrild S., 3081.

**Korendekog.** N. TM Korinth-Kog; I 1927 Korinthkog [ko'rendkow']. — Ligger ved Siden af Rosinkog ndfr. og er muligvis sekundært i Forhold til dette. Begge er spøgende Navne, der sigter til Stedets Frugtbarhed.

**Korte Blokke.** E. U 1770 die Kurtze Blöcke.

**Krageager.** E. Jb 1704 Kragacker.

**Krapkær.** A. Jb 1686 Krapkierwisch; Jb 1704 Krapkier, (her?) Krattkier; U 1786 Krabkier, Krabkier Wiese; TM Krapkiär; I 1927 Krapkjær [kra'pkjær]; Gst Krapkær. — Af Adj. krap, glda. krap(pær) „snæver, trang" (jfr. „iet krapp dywp" Kalkar II p. 617). Den topografiske Betydning har Ordet ogsaa i Afledningen jy. Krapping „snævert sted i en vej" (Feilb. fra Vends.). Kæret har en meget karakteristisk lang og smal Form.

**Krempermærsk.** A. TM Krempe Marsk. — Se Krempermærsk i Brøns S., 3087.

**Krog.** N. I 1927 Krog [æ krog]. — Krog, se Indl.

**Krumfenne.** D. TM Krumme Fenne; I 1927 Krumfennen [æ kromfen].

**Kræsti.** D. B 1780 Kree-Stih; L 1780 Kreh Stie. — Af Subst. Kræ „Kreatur" og Sti i Betydn. „smal Vej" eller muligvis et Appellativ *Kræsti „Kvægfold".

**Kulgrav.** A. TM Kohlengrübe (Wiese); I 1925 Kulgrube; I 1927 Kulgraw [kol'graw]. — Ifl. I 1927 har man brændt Tørvekul her.

**Kumled Eng.** N. Jb 1704 Kummeleff wische. — Efter Kumled, Lb i Brede S., 3116.

**Kær.** D. B 1780 Daß Kier; L 1780 Kier. — Kær, se Indl.

**Køregab.** E. I 1927 Køregab [æ kyəgaf]. — Sted, hvor en Vej fører over et lille Vandløb.

**Ladegaardsholm.** N. TM Ladegaardsholm. — Efter Gammel-Ladegaard i Løgumkloster Flække, 3118.

**Landeng.** E. U 1754 Landt Eng. — Jfr. Landeng i Seem S., 2707.

**Langeng.** E. U 1820 Lang-Eng; TM Lange Wiese; I 1912 Langeng; Gst Langenge.

**Langfenne.** E. TM Lang-Fenne. — N. TM Lange Fenne.

**Langholm.** D. B 1780 Langholm; L 1780 Lange Holm.

**Langskov.** E. B 1780 Langskov; L 1780 Langskouw; K 1783 Lang Skou; TM, I 1912 Langskov; I 1927 Langskov [lɑ̊ŋskaw]. — E. Langskov Hede. TM Langskov-Hede.

**Lilleeng.** A. Jb 1704 liele Enge; TM Lilleeng; I 1927 Lilleeng [æ liləæŋ']. — D. I 1927 Lilleeng [æ lilə æŋ'].

**Lillefenne.** D. TM Kleine Fenne; I 1927 Lille Fenne [æ liləfen]. — E. TM Kleine Fenne, Kleinfenne. — N. TM Kleine Fenne.

**Lillehede.** A. TM Lille-Hede.

**Lilleløkke.** D. B 1780 Die kleine Lücke.

**Lillemose.** A. TM, I 1927 Lille Mose [æ liləmows]. — I 1927 Lille Mose [æ lilə mows].

? **Loshøj.** E. Jb 1704 Loeßhüe, Loeßhue. — Maaske Fejl for Gaasehøj ovfr.

**Lukketeng.** E. I 1912 Laateng; I 1927 Loteng [lodæŋ']. — Partcp. lukket i Betydn. „indhegnet".

**Læg-an, Ny-.** D. Jb 1783 Nie Legan; K 1783 Nielegann. — Formodentlig et oprindeligt Husnavn og i saa Fald snarest Opkaldelse efter Læg-an i Møgeltønder S., 3102.

**Løgumkloster Eng.** A. U 1802 Lügum Kloster Eng. — Se Løgumkloster Flække, 3118.

**Løgum Skov.** (Her?) Jb 1607 Lugum Holtz.

**Løkke.** A. B 1798 Lykke; U 1799 Sønder Lyken; L 1800 Lücke. — D. L 1780 Lücke, Die Drowitter Holz-Lücke.

**Maarbækeng.** A. TM Mohrbek-Eng; I 1927 Maarbækeng [mårbækæŋ']. Ifl. I 1927 efter en Mand ved Navn Maarbæk; jfr. dog Maarbækmark i Løgumkloster Flække, 3118.

**Made.** E. TM Mai; I 1912 Maj; I 1927 Maden [æ ma·j]. — Made, se Indl.

**Markfenne.** E. TM Feldfenne.

**Markmandseng.** E. I 1927 Markmandseng [æ markmansæŋ']. — Af Subst. Markmand „Markvogter" (se Feilb.).

**Mergelfenne.** E. I 1927 Mergelfennen [æ mærgəlfen].

**Middagssted.** E. I 1912 Middagsted, Mirrestej; I 1927 Middagssted [meðəsdə]. — E. Middagssted Bro. I 1927 Middagsstedbro [meðestej"brow]. — Se Middagssted i Løgumkloster Flække, 3118.

**Midteng.** A. TM Miteng.

**Midtholm.** N. TM Midtholm.

**Midtløkke.** A. TM Midlük.

**Midtmose.** D. Jb 1783, K 1783 Mittmoos.

**Mosefenne.** N. TM Moos-Fenne.

**Mosevej.** A. U 1802 Moos Veien.

**Moskær.** A. Reg 1704, B 1780 Maaßkier; L 1780 Maas Kier; TM Mosskier; I 1927 Moskær [moskjær]. — Af Subst. Mos.

**Musvang.** A. B 1798 Musvang, Mus-Vang Agre; K 1799 Muswang Acker; L 1800 Muswang; I 1927 Musvang [æ mu'svaŋ]. — Se Musvang i Hviding S., 3085.

**Mølleeng.** A. I 1927 Mølleeng [æ mölæŋ'].

**Møllekær.** A. [*møl'kɛ.i*]. TM Möllekiär.

**Møllestrøm.** N. Jb 1704 Mühlenstrom.

**Møseng.** E. I 1912 Møseng; I 1927 Museenge [æ mösæŋ]. — Subst. Mus i den vestslesv. Pluralisform [*møs*] (Feilb.).

**Nedereng.** N. TM Nedereng.

**Nissesløkke.** A. I 1927 Niss'es Lyk [nesəslyk].

**Nordvestværtshede.** A. B 1798 Nordvestværts Heede.

**Nyeng.** A. U 1802 Nye-Eng; U 1806 Neuwiese. — E. U 1754 Neu Eng; Jb 1607 Nie Eng; TM Nyeng. — Nyeng i A. støder muligvis op til Nyenge i Løgumkloster Flække, 3118.

**Nyfenne.** E. TM Neue Fenne. — N. Ny-Fennen.

**Nyland.** A. U 1777 Ny-Land; U 1799 det øster Nyeland Blok; TM Nüland; I 1912 Nyland.

**Nymark.** A. TM Nymark; I 1927 Nymark [nymark].

**Nymose.** D. Jb 1783, K 1783 Niemoos, Norden Niemoos.

**Nytoft.** E. U 1770 Neue Toffte.

**Nørreager.** A. K 1799 Norder Acker; TM Norderacker.

**Nørredrav.** A. U 1806 Norder-Draf.

**Nørreeng.** A. TM Nordereng; I 1927 Nørreeng [nörə'æŋ']. — N. Jb 1704 Norder Enge, Nord Enge; TM Norder-Wiese.

**Nørrefenne.** D. TM Norderfenne.

**Nørrefælled.** N. TM Nörre-Fälle.

**Nørrehede.** A. U 1806 Norder-Heide; TM Norderheide; I 1927 Nørrehede [nörəhe'j']. — ?E. TM Norder-Heide.

**Nørrekær.** N. Jb 1704 Nordkier; Jb 1723 Nordt Kier.

**Nørreløkke.** A. Reg 1704 Nörrelücke; TM Norderlüken. — D. B 1780 Nörrelücke; L 1780 Nörre Lücke. — E. U 1820 den nør Lycke.

**Nørremark.** A. B 1798 Det Nørmarkes Aggerland; U 1799 Nørmarkes Agre; L 1800 Das Norderfeld. — E. Jb 1607 das Norderfelt; U 1770 Norder Feld; U 1820 Nörmarken, Nörmarkes Lücke; TM Nörrer-Mark, Norder Feld; I 1912 Nørremark. — N. TM Norderfeld, Nörre Mark, Norder Feld.

**Nørremose.** Jb 1704 Nord Mohr.

**Nørretoft.** E. TM Nörre-Toft. — N. TM Nordertoft.

**Oldemorsholm.** N. B 1776—86 Oldemoders Holm. — Se under Oldemorsskifter i Emmerlev S., 3107.

**Oldemorskrog.** E. Jb 1704 Olmorskroeg; I 1912 Ollermorskro; I 1927 Oldemorskrog [ål'əməs'kro']. — Navn paa en Eng. Se under Oldemorsskifter i Emmerlev S., 3107.

**Paddeeng.** N. B 1776—86 Pad Eng. — Subst. sønderjy. Padde „Frø".

**Paddegade.** E. I 1927 Paddegade [æ pajdga'j']. — Se Paddeeng ovfr. Navnet betegner en Lokalitet i Ellum By og har muligvis, som antaget i I 1927, en ringeagtende Karakter.

**Parykmose.** D. Jb 1783, K 1783 Parückmoos. — Subst. Paryk, der sigter til Mosens Bevoksning eller Form. Jfr. Hat og Paryk i Brede S., 3116.

**Patriesholm.** (Her?) Tyge Bisp i Ribe 1273—78 (LB) Patriesholm.

**Pebel.** N. TM Pebelen (Wiese). — Pebel, se Indl.

**Pegskifter.** E. TM Pege Skifter; I 1912 Pegeskifter; I 1927 Pegeskifte [æ pe·gsgywd]. — En Del af Ellum Mose. Forleddet maa være Subst. sønderjy. Peg „Beg" (se Feilb. under Beg) eller snarere det tilsvarende Adj. I 1927 antager, at Navnet sigter til Tørvejordens Farve.

**Plagløkke.** A. TM Plaglük. — Subst. Plag „ung Hest".

**Polde.** E. I 1927 Poldene [æ pål]. — Pold, se Indl.

**Poldenge.** E. I 1927 Poldengene [æ pål'æŋ]. — Pold, se Indl.

**Poldmose.** A. Jb 1783, K 1783 Pollmoos; TM Wester Pullmose, Süder Pullmose; I 1925 Poldmose. — Pold, se Indl.

**Poteng.** N. Jb 1704 Söhgarder Potteng. — Jfr. Pottemose i Løgumkloster Lands., 3118. Maaske dog Fejl for *Pötteng ɔ: Pyteng.

**Pothat.** E. TM, I 1912 Pothat; I 1927 Pothat [pådəd, påtət]. — Engareal, Bro og forsv. Hus. Se Pothat i Brøns S., 3087.

**Præstens Mose.** D. Jb 1783, K 1783 Prestens Moos.

**Regeringsfenner.** D. I 1927 Regeringsfenner.

**Regnbjærg.** E. U 1770 Reinberg; TM Regeberg, Regenberg; I 1912 Regnbjerg; I 1927 Renbjerg [re·nbjær], Renbjergvej [re·nbjærvæj']. — Muligvis Subst. Regn, i Vestslesv. udtalt *rɛ̀n* (Feilb. fra Agerskov).

**Ris.** E. I 1927 Ris [æ ri's]. — Ifl. I 1927 en engagtig Strækning med Buske; se iøvrigt Indl.

**Rosinkog.** N. TM Rosinen-Kog; I 1927 Rosinkog [ro'si'nkow']. — Se ovfr. under Korendekog og jfr. Rosinkogs Stykke i Tønder Lands., 3101.

**Rugagre.** A. B 1798 Rug-Agre.

**Rugfenne.** D. TM Roggenfenne; I 1927 Rugfennen [æ row'fen].

**Rugtoft.** A. K 1799 Rugtofft-Acker.

**Rævepold.** A. TM Revpull (Wasserstück); I 1927 Rævepulde [æ ræw'pul].

**Røgel.** E. I 1927 Rygningen [æ rögl]. — Hede ved Sognegrænsen Sydvest for Ellum By. Røgel, se Indl.

**Siensholm.** N. B 1776—86 Siensholm. — Maaske Fejl for *Stensholm, jfr. Stensholm ndfr.

**Sivdrav.** N. I 1927 Sivdrag [æ siwdraw'].

**Sjøv.** E. I 1927 Sjov [æ sjəw]. — N. I 1927 Sjov [æ sjəw']. — Sjøv, se Indl.

**Skansen.** E. TM Schanzen; Gst Skansen. — N. Skanserne [*æ sgaŋ'sə*]. — Skansen i Ellum er samme Lokalitet som Røgel ovfr.; Skanserne i Nybo ligger paa Grænsen til Løgumkloster Flække.

**Skovfenner.** A. TM Skovfenner; I 1927 Skovfenner [æ sgow'fen'ə].

**Skovhovedfenne.** A. TM Skovhovedfenne; I 1927 Skovhovedfenne [æ sgow'howəfen]. — Hoved, se Indl.

**Skraavej.** E. I 1927 Skraavej [æ skrovæj]. — Adj. skraa.

**Skrædderholm.** N. TM Schneiderholm.

**Skøtvej.** A. U 1799 Skiøtveien; U 1802 Assither Schottweg; U 1806 Skotveien, Schottweg drav. — Ogsaa i Løgumkloster Flække, 3118.

**Slagbom, Vester-.** D. B 1780, L 1780 Wester Schlagbaum. — Se under Slagbomfenne i Møgeltønder S., 3102.

**Smalfenne.** E. I 1927 Smalfennen [æ smalfen].

**Smalleholm.** N. B 1776—86 den smale holm. — Holm, se Indl.

**Smedegade.** E. I 1927 Smedegade [æ smej'ga·j']. — I Ellum By. Tidligere boede Smeden her (I 1927).

**Smedeløkke.** A. TM Smedlüken; I 1927 Smedelykken [æ smej'lyk].

**Smedemose.** E. Jb 1783 Schmeymoos; K 1783 Smeimoos; TM Store Smademose, Store Smedemose, Lille Smedemose; I 1912 Store og Lille Smedemose; I 1927 Store Smedemose [sto$^{u}$ə smej'mows], Lille Smedemose [lilə smej'mows].

**Smediepytter.** N. B 1776—86 Smidie-Pytter.

**Snabe.** E. TM Schnaaf; I 1912 Snav; I 1927 Snave [sna·v]. — Snabe, se Indl.

**Snapperi.** E. I 1912 Snapperi; I 1927 Snapperi [snabə'ri']. — Samme Lokalitet som Østereng ndfr. Maaske Subst. ænyda. snapperi „Røveri" (Kalkar), et Navn, der kunde sigte til Tyveri af Hø fra Engen; Moth har (ifl. VSK) Ordet i Betydn. „Smaatyveri". Det er dog muligt, at Engen paa Grund af Jordbundens eller Græssets Beskaffenhed var vanskelig at slaa, saa man maatte „snappe" med Leen, og at dette har givet Anledning til Navnet.

**Sortsig.** E. TM Satsig; I 1927 Sortsig [sårdsix].

**Spidsfenne.** E. TM Spitzfenne.

**Stadebjærg.** E. TM Stadeberg, Stai Bjerre; I 1912 Stajbjerg; I 1927 Stadebjerg [sdajbjær], Stadebjergvej [sdajbjærgvæj']. — Forleddet er Subst. Stade, maaske i Betydningen „Samlingsplads for Kvæget". Jfr. Malkestade i Barret S., Bjærge H. (I 1923).

**Stensholm.** A. TM Steensholm.

**Stenvad.** N. [*sden·vɔj*]. I 1912 Stennevad; I 1922 Stenvøj.

**Stiager.** N. TM Stieager; I 1927 Stiageren [sdiagə]. — En Sti gaar over Marken.

**Stokkeblok.** E. I 1927 Stokkeblok [sdå'gbløg]. — Af Subst. Stok i Betydningen „Gangbrædt". Ligger ved et lille Vandløb, som en Sti fører over.

**Storeeng.** D. I 1927 Storeeng [æ sdo$^{u}$əæŋ']. — N. Jb 1704 die grose wische.

**Storefenne.** E. TM Storfenne, Große Fenne.

**Storehede.** N. Jb 1704 die Grose heide.

**Storeløkke.** D. B 1780 Store Lücke; L 1780 Store Lück; TM Nore Lüke; I 1925 Store Løkke; I 1927 Store Lykke [sdo$^{u}$əlyk']. — E. I 1927 Storelykke [sdowe'lyk'].

**Storemose.** E. TM Store Mose; I 1912 Store Mosen; I 1927 Storemose [sdo$^{u}$əmows]. — E. Storemosevande. I 1927 Storemosevande [æ sto$^{u}$əmosvan].

**Storeslunde.** A. TM Storschlund; I 1925 Store-Slund(e). — Slunde, se Indl.

**Storevand.** E. I 1927 Store Vand [æ sdo$^{u}$əvan'].

**Storkelund.** A. I 1927 Storklund [sdork'lu·n].

**Strømholm.** A. I 1927 Strømholm [sdrömholm].

**Støbbel.** E. I 1927 Stuppel [sdöbl]. — Navn paa et lille Stykke Eng ved Brede Aa. Oprindelsen er uklar. Formelt vilde det være nærliggende at antage et Laan fra Nty. eller Fris., jfr. mnty. stoppel, fris. stööpel „Stub(mark)" (Boy P. Möller), men herimod taler de paagældende Ords

Betydning. Sandsynligere er det vel, at Udtaleformen med [b] beror paa en Fejlhøring for [v]. Navnet kan da gaa tilbage til et glda. *stypil i Betydn. „Fordybning“ el. lgn., en Diminutivafledning til Subst. sv. Dial. stop „stupande bäck“ (Rietz), der hører til Verb. glda. stūpæ „hælde“, no. stūp „steil Brink“ (Aasen). I Aflydsforhold hertil staar ogsaa oldn. staup n. „Fordybning“ (jfr. Torp NEO p. 704 og 734).

**Svanstrup Kær.** E. B 1780 Schwanstrupkier; L 1780 Swanstrup Kier; TM Schwönstrup-Kjär; I 1927 Svanslevkjær [swansle'kjæ'r]. — — Efter Svanstrup, Gde. i Brede S., 3116.

**Søkær.** E. U 1770 Seckjer; TM Sokjer; I 1927 Søkjær [sökjær].

**?Sølbroge.** E. Jb 1704 Süllbroge.

**Sønden Kæret.** E. TM Süden-Hjörret, Süden-Kjerret.

**Sønderager.** A. Jb 1704 Süder Acker; TM Süderacker.

**Søndereng.** A. U 1802 Sønder Eng; U 1806 Süderwiesen; TM Südereng. — E. Jb 1704 Süder wische; TM Süder-Wiese; I 1912 Søndereng; I 1927 Sønderenge [sö'næən]. — N. Jb 1704 Süder Eng.

**Sønderfenne.** A. TM Süderfenne; I 1927 Sønderfennen [æ sön'əfen].

**Sønderfælled.** A. TM Süder-Fälled. — E. TM Süder-Fälle.

**Sønderhede.** A. TM Süderheide; I 1927 Sønderhede. — E. TM Süder-Heide, Sümmer Heede; I 1925 Sønderhede.

**Sønderholme.** D. B 1780 Süder Holme; L 1780 Drey Süderholm.

**Sønderkær.** E. TM Süder-Kjer.

**Sønderløkke.** A. TM Süderlüken; I 1927 Sønderlykke [sön'əlyk].

**Søndermark.** N. TM Süder-Feld, Süderfeld.

**Søndermose.** A. Jb 1704 Süder Mohr; U 1802 sönder Moosen; TM Südermoor.

**Sønderrik.** E. I 1927 Sdr. Rek [æ sön'ərek]. — Subst. Rik „Indhegning (med Staaltraad)“; jfr. Lille Rik i Tønder Lands., 3101.

**Søndertoft.** E. TM Südertoft.

**Tavl.** E. (Her?) Jb 1704 Taulacker; I 1927 Tavl [taw'l]. — E. Tavlkær. I 1912 Taverkær; I 1927 Tavlekjær [tawl'kjær]. — Formodes at være en gl. Slotsplads (I 1927). Tavl, se Indl.

**Teglovnsfenne.** E. I 1927 Teglovnsfennnen [æ tejlownsfen]. — Her har ifl. I 1927 ligget et Teglværk.

**Teltmose.** A. TM Teltmoor. — Se Telt ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Toftager.** A. U 1786 Fauerbüe Tofft Ackere; B 1798 Tofft-Agre; L 1800 Tofft-Acker; TM Toftaker.

**Tohøje.** E. [*tʌ'hy*]. I 1922 To-Høje. — Navn paa to Gravhøje.

**Trekant.** E. TM Dreieck; I 1912 Trekant; I 1927 Trekant [tre'gənd]. — I 1927 Trekant [æ tre'gənd].

**Trindeng.** N. B 1776—86 Trindeng; I 1927 Trindingen [æ treniŋ]. — Adj. trind.

**Trædemose.** A. Jb 1704 Treed Mohr. — Subst. jy. Træde „Strid, Proces“.

**Træksted.** A. U 1799 Træksted i Heeden.

**Tuefenne.** E. I 1927 Tuefennen [æ tu'fen].

**Tværeng.** N. TM Quereng.

**Tværgaard.** E. TM Quergaard; I 1927 Tværgaarde [twær'go'r]. — Smal

Strimmel, begrænset af Grøfter, som strækker sig gennem et Stykke Jord, der kaldes Fælled.

**Tyvekrog.** D. [ˈtiə̯ˌkʀoˀx]. Jb 1783 Tüw Krog; K 1783 Tüwkrog; I 1922 Tyverkrog. — Af Subst. Tyv. I I 1922 er Navnet opfattet som Tøjrekrog.

**Tørvebjærg.** E. Jb 1704 Torre bierre Mohr; TM Törwe Bjerre, Törre Bjerre; I 1912 Tørvebjerg; I 1927 Tørvebjerg [törbjær]. — Navn paa en Mose.

**Ulsjøv.** N. B 1776—86 Den Vester Ull Søe, Den Øster Ull Søe; I 1927 Uldsjov [ulsjəw]. — Snarest af Dyrenavnet Ulv.

**Usdam.** E. Jb 1607 Usedamm; TM Ussedamm; I 1925 Ussedam. — Rimeligvis samme Lokalitet som Usdam i Brede S., 3116.

**Vad.** A. TM Voi. - Vad, se Indl.

**Vandhaler.** A. TM Vandhale; I 1927 Vandhalerne [æ vanhalə]. — Eng og lavt Areal ved Dravedskov. Efterleddet er Plur. af Hale, se Indl.

**Vandmose.** D. Jb 1783, K 1783 Wannmoos.

**Ved Telt.** A. B 1780 Bey Telt; L 1780 bey Feld; TM Beim Telt. — Se Telt ovfr. under Bebyggelsesnavne.

**Vesterager.** A. TM Westeracker; I 1927 Vesteragrene. — N. TM Westerager.

**Vestereng.** A. Jb 1704 Wester wische; U 1802 Vester-Eng; TM Westereng; I 1927 Vestereng [væsdəˈæŋˈ]. — E. I 1912 Vestereng; Gst Vesterenge. — N. Jb 1704 Wester Enge; TM Wester-Eng. — A. Vestereng Kile. TM Westerengkiel (Wiese); I 1927 Vesterengkilen [væsdəˈæŋkiˑl]. — E. Vestereng Løkke. U 1820 Vester Enge Lücke.

**Vesterfenne.** N. TM Wester Fenne, Wester-Fennen.

**Vesterfælled.** A. TM Wester Fälled; I 1927 Vesterfælled [æ væs'dəfæl'ə]. — E. Vesterfælled Løkke. U 1820 Vester Fälle Lycke.

**Vesterhede.** A. K 1799 Wester Heyde feld; L 1800 Wester-Heide; TM Westerheide.

**Vesterholm.** A. U 1802 Vester Holmen.

**Vesterkær.** E. U 1754 wester kier; TM Westerkjer; I 1912 Vesterkær; I 1927 Vesterkjærene [æ væs'dækjær'].

**Vesterløkke.** A. TM Westerlük.

**Vestermark.** A. B 1798 Det Vestermarkes Aggerland; U 1799 Westermarkes Agre; K 1799 Westerfeld-Acker; TM Westermark. — E. U 1770 wester feld; U 1820 Wester Marken; TM Südwester-Feld, Nörwester-Mark, Nörwester-Feld, Westerfeld; I 1912 Vestermark. — N. TM Wester-Mark, Wester Feld.

**Vestermose.** A. TM Westermose.

**Vesterryndel.** A. U 1786 Wester Rönnel.

**Vesterskov.** D. B 1780 Westerskow, Das Wester Holz; L 1780 Wester Holz, Norden Westersckou.

**Vestertoft.** D. B 1780 Die Wester Toft; L 1780 Wester Toft. — E. TM Wester-Toft. — N. TM Wester-Toft.

**Vidiebusk.** E. Jb 1704 Wibusch. — Jfr. Vidiebusk i Vodder S., 3088.

**Vikær.** E. I 1927 Hvidkjær (rigtigere: Vikjær) [vikjær]. — Antagelig Plantenavnet Vidie.

**Vildbasseholm.** D. B 1780 Wildbaße Holm, Weldbaßeholm; L 1780 Willbasseholm, Norden Wildbasse Holm, Osten Wildbasseholm. — Subst. jy. Vildbasse, glda. wilbassæ „Vildsvin".

## FORELØBIG OVERSIGT OVER DEN ANVENDTE

# DANIA-LYDSKRIFT

*i, y, u* er Rigssprogets Lyd i ile, ryge, ude.
*i̯, y̯, ʁ* ligger imellem henholdsvis *i* og *e*, *y* og *ø* og *u* og *o*.
*e, ø, o* er lidt mere lukkede end i Rigsspr. ene, øde, Ole; de lange Lyd er undertiden ret stærkt diftongerede (i Retn. af *e*ⁱ·, *ø*ⁱ·, *o*ᵘ·).
*ɛ, ǫ, 0, ɷ* ligger mellem *e* og *æ*, *ø* og *ɵ* og *o* og *å* (*0* er mere lukket end *ɷ*).
*æ, ɵ, å* er undertiden lidt mere lukkede end i Rigsspr. æde, Høne, Aage.
*æ, ö* er Rigsspr. Lyd i sætte, Søn.
*ɔ* er mere lukket og rundet end i Rigsspr. Kop, Haand.
*ä, ɔ̈* er Rigsspr. Lyd i stærk, grøn; forekommer kun i r-Forbindelser.
*ȧ, ɔ̇* ligger mellem henholdsvis *a* og *ä* og *ɔ* og *ɔ̈*.
*a*, Rigsspr. a-Lyd i Gade, Hat, forekommer i Vestslesv. kun foran Palatal og foran vokalisk r; *maŋ'* Mand, *gaɹ·* Gader.
*ɑ*, Rigsspr. a i bange, er i Vestslesv. den normale a-Lyd.
*ɐ* er mere aaben og forekommer i Rigsspr. i r-Forb. som Arm.
*i̊, æ̊, å̊* forekommer kun i Diftongerne *i̊ʁ*, *æ̊ʁ* og *å̊ʁ* og betegner temmelig variable Lyd, hvis Rigtighedsbredde kan strække sig fra *i* (*i̯*) til *y* (*y̯*), fra *æ* (*æ*) til *ö* (*ɵ*) og fra *ɔ* til *ɐ*.
*ə* er den svage, ubestemmelige Mellemvokal (Rigsspr. e i tale).
*ɜ, ɪ, ʋ* betegner lidt stærkere Mellemvokaler, hvis Kvaliteter kan bestemmes som liggende i Nærheden af *æ*, *i*, *a*.

*p, t, k, b, d, g, m, n, v, f, s, h, j, l* svarer alle til Rigsspr. Lyd. Dog er p, t, k lidt mindre pustede end i Rigsspr.; den upustede Lyd betegnes altid ved *b*, *d*, *g*: *sdeⁱn* Sten.
*ḳ, ɕ* betegner palatale k- og g-Lyd, noget mere fremskudte end i Rigsspr. kj- og gj-Forbindelser (Kjole, gjort).
*ʃ, ɖ* er palatale t- og d-Lyd. Artikulationsstedet ligger længere fremme i Munden end ved *k*, *g* og længere fremme end ved *ʈ*, *ɖ*.
*ʈ, ɖ* betegner samme Lyd som i Rigsspr. tjene, Stjerne.
*ɋ* er Rigsspr. g-Lyd i bage, Dige.
*x* er den tilsvarende ustemte Lyd (lidt svagere end ty. ch) i sønderjy. *ba·x* bage, *di·x* Dige.
*w* svarer omtrent til engelsk w.
*ŋ* betegner sidste Lyd i Rigsspr. lang.
*ŋ̣, l̥* er palataliseret *n* og *l* (*n* og *l* med j-Klang): *maŋ'* Mand, *fɔl̥'* Fald.
*ɫ* er det hule (kakuminale) l, som udtales med en noget stærkere Hævning af Bagtungen end det engelske l i full.
*ʀ* betegner snurret og usnurret Tungespids-r.
*ʎ* betegner snurret Bagtunge-r (Drøbel-r).
*ɹ* er et vokalisk Fortunge-r, f. Eks. i vestslesv. *sdɔ̈ɹ·* større.
*ɹ* er et vokalisk Bagtunge-r som i Rigsspr. varm.

· og . betegner, at den foreg. Lyd er henholdsvis lang eller halvlang.
' betegner Stød paa den foregaaende Lyd.
ˈ og ˌ angiver, at den flg. Stavelse har henholdsv. Hovedtryk ell. Bitryk.
Naar der ikke er sat Tryktegn, betyder det, at Forleddet har Hovedtryk, mens Efterleddet er trykløst.
ʳ foran et Navn (el. Navneled) betegner, at dette udtales med sammensat musikalsk Accent (Tostavelsesaccent, Accent 2).

# DANMARKS STEDNAVNE

Af denne Skriftserie, i hvilken efterhaanden Stednavnene fra alle Dele af Danmark vil blive Genstand for Behandling, er hidtil udkommet følgende Numre:

Nr. 1. **Samsøs Stednavne.** 1922. Bogladepris 4 Kr.

Nr. 2. **Frederiksborg Amts Stednavne.** 1929. Bogladepris 4 Kr. 50 Øre.

Under Udgivelse er:

Nr. 3. **Sønderjyske Stednavne I,** Indledning og Register.

Nr. 4. **Sønderjyske Stednavne II,** Haderslev Amt.

Nr. 5. **Sønderjyske Stednavne III,** Tønder Amt.

Nr. 6. **Sønderjyske Stednavne IV,** Aabenraa Amt.

Nr. 7. **Sønderjyske Stednavne V,** Sønderborg Amt.

Sønderjyske Stednavne agtes udsendt i ca. 18 Leveringer à ca. 10 Ark til en Subskriptionspris af 30 Øre pr. Ark eller 3 Kroner for en Levering paa 10 Ark. Subskription, der er bindende for hele Værket, kan tegnes i alle Boglader. Enkelte Hæfter sælges ikke.